

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

راهبنا سعادت

و خوشبخت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای سعادت و خوشبختی

نویسنده:

عبدالله صالحی

ناشر چاپی:

مهدی یار

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	راهنمای سعادت و خوشبختی
۸	مشخصات کتاب
۸	مقدمه
۱۳	خلاصه حالات اولین معصوم آخرین پیامبر، اشرف مخلوقات
۱۷	چهل حدیث گهربار، از آخرین پیامبر، اشرف مخلوقات
۱۷	قسمت اول
۲۱	قسمت دوم
۲۶	خلاصه حالات دومین معصوم امیرمؤمنان علی علیه السلام
۳۰	چهل حدیث گهربار، از امیرمؤمنان علی علیه السلام
۳۹	خلاصه حالات سومین معصوم حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها
۴۲	چهل حدیث گهربار از حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها
۴۲	قسمت اول
۴۷	قسمت دوم
۵۱	خلاصه حالات چهارمین معصوم دومین امام حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام
۵۳	چهل حدیث گهربار، از حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام
۵۳	قسمت اول
۵۷	قسمت دوم
۶۱	خلاصه حالات پنجمین معصوم سومین امام ابا عبدالله الحسین علیه السلام
۶۳	چهل حدیث گهربار، از سالار شهیدان ابا عبدالله الحسین علیه السلام
۶۳	قسمت اول
۶۶	قسمت دوم
۷۲	خلاصه حالات ششمین معصوم چهارمین امام زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام
۷۴	چهل حدیث گهربار، از امام زین العابدین علیه السلام

۷۴	قسمت اول
۷۷	قسمت دوم
۸۴	خلاصه حالات هفتمین معصوم پنجمین امام حضرت امام محمد باقر علیه السلام
۸۵	چهل حدیث گهربار، از حضرت امام محمد باقر علیه السلام
۸۵	قسمت اول
۸۹	قسمت دوم
۹۴	خلاصه حالات هشتمین معصوم ششمین امام حضرت امام جعفر صادق علیه السلام
۹۶	چهل حدیث گهربار، از امام جعفر صادق علیه السلام
۹۶	قسمت اول
۹۹	قسمت دوم
۱۰۵	خلاصه حالات نهمین معصوم هفتمین امام حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام
۱۰۷	چهل حدیث گهربار، از امام موسی بن جعفر علیه السلام
۱۱۴	خلاصه حالات دهمین معصوم هشتمین امام حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام
۱۱۷	چهل حدیث گهربار، از علی بن موسی الرضا علیه السلام
۱۲۴	خلاصه حالات یازدهمین معصوم نهمین امام حضرت امام جواد الائمه علیه السلام
۱۲۶	چهل حدیث گهربار، از حضرت امام جواد علیه السلام
۱۲۶	قسمت اول
۱۳۰	قسمت دوم
۱۳۴	خلاصه حالات دوازدهمین معصوم دهمین امام حضرت امام هادی علیه السلام
۱۳۶	چهل حدیث گهربار، از حضرت امام هادی علیه السلام
۱۴۴	خلاصه حالات سیزدهمین معصوم یازدهمین امام حضرت امام حسن عسکری علیه السلام
۱۴۶	چهل حدیث گهربار، از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام
۱۴۶	قسمت اول
۱۵۱	قسمت دوم
۱۵۶	خلاصه حالات چهاردهمین معصوم دوازدهمین امام حجه بن الحسن العسکری علیه السلام
۱۵۸	چهل حدیث گهربار، از امام زمان، حضرت مهدی، علیه السلام

۱۶۵ پی نوشت ها

۱۶۵ ۱ تا ۱۰۷

۱۷۴ ۲۳۹ تا ۱۰۸

۱۸۵ ۳۵۸ تا ۲۴۰

۱۹۳ ۴۷۴ تا ۳۵۹

۲۰۱ ۶۳۶ تا ۴۷۵

۲۱۵ درباره مرکز

مشخصات کتاب

سرشناسه: صالحی عبدالله - ۱۳۲۷ عنوان و نام پدیدآور: راهنمای سعادت و خوشبختی خلاصه زندگی چهارده معصوم علیهم السلام بضمیمه ۵۶۰ حدیث اخلاقی تربیتی اعتقادی و... / مؤلف عبدالله صالحی مشخصات نشر: قم مهدی یار، ۱۳۷۹. مشخصات ظاهری: ص ۲۸۸ شابک: ۹۶۴-۵۶۹۷-۴۳-۳ / ۸۵۰۰ ریال وضعیت فهرست نویسی: فهرست نویسی قبلی یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس عنوان دیگر: خلاصه زندگی چهارده معصوم علیهم السلام بضمیمه ۵۶۰ [پانصد و شصت حدیث اخلاقی تربیتی اعتقادی و موضوع: چهارده معصوم -- احادیث موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴ موضوع: چهارده معصوم -- سرگذشتنامه رده بندی کنگره: ۹/۱۳۶/۹ BP / ص ۹۱۸۵ ر ۱۳۷۹ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۲ شماره کتابشناسی ملی: م ۷۹-۱۴۳۸۰

مقدمه

نکاتی در شناخت اجمالی حق و باطل:

شکر و سپاس بی منتها، خداوند متعال را که ما را از امت مرحومه قرار داد و به صراط مستقیم ولایت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام هدایت نمود.

و بهترین تحیت و درود بر پیامبر عالیقدر اسلام و اهل بیت گرامیش صلوات الله علیهم اجمعین.

و لعن و نفرین فراوان بر دشمنان و مخالفان اهل بیت رسالت، که در حقیقت دشمنان خدا و قرآن هستند.

توجه شما خواننده گرامی را به نکاتی چند جلب می نمایم:

از همان دورانی که خداوند متعال اولین فرد انسان یعنی حضرت آدم، ابوالبشر علیه السلام را آفرید، تمام نیازمندیهای درونی و برونی او را تأمین نمود، از همان زمان دو نوع جبهه حق ظاهری و باطنی تشکیل گردید، در جبهه ظاهر، به عنوان حجّت و خلیفه الهی یعنی؛ انبیا و اوصیا و...

علیهم السلام وجبهه باطل یعنی شیطان مغرور و متکبر در مقابل یک دیگر قد علم کرده و می کنند.

و در جبهه باطن عقل، این نیروی هدایتگر درون مرزی و باطنی، انسان را در مقابل هواهای نفسانی و شهوانی مساعدت می نماید.

از همان دوران ابتدا زندگی، جنگ و گریز بین این دو جبهه آغاز گشت و هر کدام تلاش داشته و دارد تا صاحب خود را به سمت سعادت و خوشبختی و یا شقاوت و بدبختی (در دنیا و آخرت) سوق دهد.

و در هیچ زمانی بین این دو گروه سازش نبوده و نخواهد بود، زیرا بین بین حق و باطل سازش و صلح معنا ندارد، مگر به جهت سیاست و تقیه که آن هم مشروط به شرایطی می باشد.

تشخیص حق و باطل بر بسیاری از افراد، مشکل و چه بسا غیر ممکن می باشد، چون هر کس در هر موقعیتی که باشد، با شعارهای پوچ و ظاهری فریبنده مدعی حقایق خود خواهد بود و دیگری را و بر خلاف و باطل می شناسد.

ولی آنچه مسلم و مورد قبول همگان است، این مطلب است که حق یکی، در یک جهت و در پیروی از یک فرد معین ثابت و پایدار خواهد بود، بر خلاف باطل که ممکن است به شکلهای گوناگون و در جهت های مختلف پدیدار گردد.

واهل آن هر روز خود را به شکلی بیارایند و با چهره ای جدید جلوه گری کنند به همین جهت، باطل همیشه متزلزل و ناپایدار است، اما حق و حقیقت ثابت و مستحکم و پا بر جا باقی خواهد ماند، هر چند تحت فشارها و مشکلات عدیده قرار گیرد.

در بین تمامی مذاهب

و ادیان، تنها آن دین و آئینی بر حق و سعادت بخش است که از جانب آفریدگار و حکیم عَلی الاطلاق باشد، چون تنها او آشنا به تمام نیازمندیها و جریانات بشر در جهات مختلف مادی و معنوی می باشد.

همچنین برای هدایت و سلامت روانی جامعه، نسبت به هر زمان و هر مکانی رهبری شایسته انتخاب و معرفی نموده است.

و با طلوع دین مبین اسلام به رهبری اشرف مخلوقات و افضل پیامبران، حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم، تمام ادیان و مذاهب، منسوخ و باطل گردید و تنها دین اسلام جامع، کامل و قابل اجرا در هر عصر و زمان برای تمام جوامع بشری قرار گرفته است.

و از آنجائی که شیاطین در هر زمان به شکلی در جامعه ظاهر گشته و با ایجاد تفرقه و حزب گرائی تلاش برای مخدوش کردن چهره واقعی حق داشته و دارند، تا جائی که پس از شهادت و رحلت حضرت رسول، امت اسلامی را به چندین گروه متفرق ساختند که به طور مسلم تمامی آنها بر حق و واقعیت نیستند، بلکه در این میان تنها یک فرقه بر حق و مابقی همه باطل خواهند بود.

همانطوری که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیز در یک پیشگوئی مهم فرمود:

(سَتَفْتَرُقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثَةٍ وَ سَبْعِينَ فِرْقَةً، فِرْقَةٌ نَاجِيَةٌ وَ الْبَاقِي هَالِكُونَ). (۱).

یعنی به همین زودی امت من به هفتاد و سه، گروه متفرق و پراکنده می شوند که تنها یک گروه از ایشان بر حق و اهل نجات خواهند بود و مابقی همه باطل و اهل هلاکت و عذاب می باشند.

و نیز

در حدیثی دیگر فرمود:

(عَلِيُّ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ، يَدُورُ مَعَهُ حَيْثُ مَادَارَ) (۲).

یعنی امام علی علیه السلام در همه حالات همراه حق می باشد و نیز حق و حقیقت در همه امور و حرکات با آن حضرت خواهد بود و حضرت ملائک و محور و مدار حق و حقیقت است.

و در جایی دیگر چنین فرمود:

(عَلِيُّ مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ لَنْ يَفْتَرِقَا...) (۳).

یعنی امام علی علیه السلام همیشه همراه قرآن می باشد و قرآن نیز در همه احوال با آن حضرت و مؤید وی است و این دو از یکدیگر جدائی ناپذیرند.

و امام باقر علیه السلام ضمن یک حدیث قدسی طولانی فرمود:

(... وَ عِزَّتِي وَ جَلَالِي وَ عُلُوَّ شَأْنِي، لَوْلَا كَ وَ لَوْلَا عَلِيٌّ وَ عِزَّتُكُمْ يَا الْهَادُونَ الْمَهْدِيُّونَ الرَّاشِدُونَ، مَا خَلَقْتُ الْجَنَّةَ وَ النَّارَ وَ لَا الْمَكَانَ وَ لَا الْأَرْضَ وَ لَا السَّمَاءَ وَ لَا الْمَلَائِكَةَ...) (۴).

خداوند، به عزت و جلال خود قسم یاد نمود: که ای محمد! چنانچه تو و علی بن ابی طالب و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام که همگی هدایتگر و هدایت یافته هستید نمی بودید، هرگز بهشت و دوزخ و دیگر موجودات را به عرصه وجود در نمی آوردم.

و در راستای تبعیت از فرامین الهی این ستارگان فروزان، حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

(إِنِّي مُخَلَّفٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ: كِتَابَ اللَّهِ وَ عِزَّتِي أَهْلَ بَيْتِي فَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ) (۵).

یعنی همانا من دو چیز مهم و ارزشمند، یکی کتاب خدا قرآن - و دیگری عترت و اهل بیت خود را در میان شما به عنوان امانت می

گذارم و آن دو از یکدیگر جدائی ناپذیرند تا در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.

و در رابطه با این حدیث شریف، امام جعفر صادق از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل می فرماید که از امیرالمؤمنین علی علیه السّلام پیرامون فرمایش پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم: (إِنِّي مُخَلَّفٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ...) سؤال شد؟

در پاسخ فرمود: مقصود، من و حسن و حسین و ۹ پیشوا و راهنمای دیگر که همگی از نسل حسین می باشند هستیم و دوازدهمین آنها مهدی موعود علیه السّلام خواهد بود.

و در پایان افزود: ما اهل بیت در همه حالات همراه قرآن و نیز قرآن همراه با ما خواهد بود و هر گز از یکدیگر جدائی ناپذیرند تا در روز قیامت بر لب حوض کوثر نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم حضور یابیم.

و نیز امام حسن مجتبی علیه السّلام فرمود: همانا ما اهل بیت رسالت، یکی از آن دو امانت پیامبر خدا هستیم، پیروی از ما همان تبعیت و پیروی از فرامین قرآن و دستورات الهی خواهد بود (۶).

و در این زمینه احادیث شریفه قدسیه و روایات معتبره بسیاری از طریق شیعه و سنی وارد شده است، که همگی دلالت دارند بر این که حق و حقیقت در همه جریانات و حالات، تنها با امیرالمؤمنین امام علی و یازده فرزند گرامیش علیهم السّلام می باشد و ایشان اوصیا و جانشینان بلا فصل نبوت خواهند بود و نیز مدار و ملاک تشخیص حق از باطل قرار گرفته اند.

در نهایت، به این نتیجه می رسیم که تنها پیروان و شیعیان مخلص اهل بیت عصمت

و طهارت علیهم السّلام هستند که اهل سعادت و نجات در دنیا و آخرت خواهند بود، البتّه به شرط آن که در جمیع مسائل و امور مختلف، در حدّ توان، تابع قولی و عملی ایشان باشند، ان شا الله.

به امید آنکه خداوند متعال، ما را از پیروان راستین آن بزرگواران محسوب نماید و توفیق انجام وظیفه و بهره گیری لازم از چشمه های زلال معرفت و انواع جواهرات گرانمایه از این دریای فیاض را به ما عطا گرداند.

با توجّه به علاقه افراد جامعه اسلامی خصوصاً قشر جوان به فرهنگ و آئین مبین اسلام و نیاز همگان به بهره گیری از دریای بی کران معارف و علوم حیات بخش اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السّلام، مصمّم شدم تا مجموعه ای از خلاصه حالات چهارده معصوم صلوات الله علیهم، همراه با چهل گوهر گرانبها که مجموعاً ۵۶۰ حدیث، در دویست موضوع باشد از منابع متعدد گلچین و تالیف نموده و در اختیار مشتاقان هدایت و تشنه گان چشمه زلال معرفت و حقیقت قرار گیرد.

به امید آنکه مورد استفاده و افاده عموم در ابعاد مختلف قرار گیرد؛ (جَعَلَهُ اللهُ ذُخْرًا لِي وَ لِوَالِدَيَّ وَ لِمَنْ لَهُ عَلَيَّ حَقٌّ، لِيَوْمٍ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَ لَا بَنُونَ)، ان شا الله تعالی.

مؤلف

خلاصه حالات اولین معصوم آخرین پیامبر، اشرف مخلوقات

آن حضرت پیش از طلوع سپیده صبح روز جمعه یا دوشنبه، هفدهم یا دوازدهم ماه ربیع الاول، عام الفیل ۵۵ روز پس از هلاکت اصحاب فیل در شهر مکه شعب ابی طالب، ختنه شده و خندان به دنیا آمد و جهانی تاریک را به نور مبارک خود روشن نمود.

هنگامی که رسول خدا از شکم مادر تولّد یافت، دست چپ خود

را بر زمین و دست راست به سمت آسمان بلند نمود و چون کلمه توحید را بر زبان جاری نمود، نوری از دهان مبارکش ظاهر گردید که تمامی مکه را روشنائی بخشید.

نام: محمّد (۷)، احمد، محمود، ... صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ -

کنیه: ابوالقاسم، ابوابراهیم، ابوالطاهر، ابوالطیب، ابوالمساکین، ابوالدُّرّین، ابوالریحانّین، ابوالسبّین، ...

لقب: خاتم، رسول الله، رسول الرَّحْمه، رسول الرَّاحه، نَبِيُّ الرَّحْمه، نَبِيُّ التَّوْبَه، سراج المنیر، مبشّر، مُنذر، امین، وفی، مزمل، مدثر، عالم ماحی، حاشر، شاهد، ...

در تورات: مادامد، در انجیل: فارقلیط ملقب شده است.

پدر آن حضرت، عبدالله فرزند عبدالمطلب و مادرش آمنه دختر وهب بن عبد مناف بوده است.

حضرت رسول با سی واسطه به حضرت آدم می رسد، و ۹۹۰۰ سال و چهار ماه و ده روز بعد از وفات حضرت آدم علیه السلام متولد گردید.

نقش انگشتر: آن حضرت دارای دو انگشتر بود، نقش یکی (لا اله الا الله محمد رسول الله) و دیگری (صدق الله) بود که به دست راست خود قرار می داد.

دو ماه بعد از آنکه در رحم مادر قرار گرفت پدرش عبدالله وفات یافت و دوران شیرخوارگی را توسط حلیمه سعیدیه سپری نمود.

در سنین چهار یا شش سالگی مادرش آمنه و هشت سالگی جدش عبدالمطلب وفات کرد.

در ۲۵ سالگی از طرف خدیجه برای تجارت به شام مسافرت نمود و چند ماه پس از بازگشت با وی ازدواج کرد.

در چهل سالگی در ۲۷ رجب به رسالت و نبوت مبعوث گردید.

۹ سال و هشت ماه بعد از نبوتش که دو سال پس از خروج از شیب باشد، عمویش ابوطالب وفات یافت، و سه روز بعد از آن خدیجه در سنین ۶۵ سالگی درگذشت.

در سنین

سیزده سالگی به همراه عمویش عمران ابوطالب به شام مسافرت نمود و نزد قبائل و قوافل مورد اعتماد و اطمینان قرار گرفت. بطوریکه لقب امین بر او نهاده شد.

هنگامی که دعوتش آشکار گردید مورد اذیت و آزار مشرکان و مخالفان قرار گرفت تا جائی که گفته اند:

پس از گذشت پنج سال از بعثت در محاصره شدید دشمنان قرار گرفت و به ناچار در محلی به نام شیب ابوطالب به همراه دیگر یارانش پناهنده شد و مدت سه سال با تحمل سختیها و مشکلات فراوان اقتصادی، اجتماعی، سیاسی... بسر برد.

و چون اذیت و آزار دشمنان و مخالفان بعد از وفات ابوطالب و خدیجه شدت گرفت، روز پنجشنبه اول ربیع الاول (سیزده سال پس از بعثت) در سنین ۵۳ سالگی به همراه یارانش از مکه به مدینه مهاجرت نمود و دوازدهم همان ماه هنگام زوال خورشید وارد مدینه منوره گردید و مدت ۱۰ سال در آن شهر اقامت نمود.

آن حضرت حدود یک سال قبل از هجرت از مکه به مدینه در بیداری با جسم و روح به معراج رفت و در مقداری از شب پس از عروج از مسجد الحرام در مسجدالاقصی فرود آمد

و طبق فرمایش امام صادق صلوات الله علیه: پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله یکصد و بیست مرتبه به معراج رفت و در هر مرتبه خداوند بیش از دیگر فرایض و واجبات، به ولایت امام علی و دیگر ائمه علیهم السلام توصیه می نمود. (۸)

در نیمه ماه رجب، سال دوم هجرت در بین نماز عصر، قبله مسلمانان از بیت المقدس به سمت کعبه متحول شد. (۹)

در مدت عمر پر برکت آن حضرت بیش

از چهارهزار و چهارصد معجزه توسط حضرتش واقع گردید. (۱۰)

و آنچه که توسط دیگر پیامبران الهی انجام گرفته بود به وسیله پیامبر اسلام انجام شد و مهمترین معجزه آن حضرت قرآن بود که تمامی انسانها از مقابله با آن عاجز و ناتوان بوده و هستند.

روز هیجدهم ذی الحجه، سال نهم هجری (۱۱) پس از بازگشت از حجه الوداع در محلی به نام غدیر خم حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام را به عنوان خلیفه خود و امام مسلمین در جمع کثیف حجاج از طرف خداوند متعال معرفی و منصوب نمود که اکثر مفسرین و تاریخ نویسان اهل سنت نیز به آن تصریح کرده اند.

حضرت رسول صلی الله علیه و آله چهل و هفت سربیه برای جنگ با مخالفان اعزام نمود که در بیست و شش جنگ مشارکت و فرماندهی داشت و در ۹ جنگ مقاتله و جهاد نمود.

و در نهایت بعد از جنگ خیبر توسط زنی یهودی به نام زینب (دختر حارث برادر مرحب) به وسیله زهر در آبگوشت کله و پاچه مسموم و مدتی پس از آن به شهادت رسید. (۱۲)

در تاریخ وفات حضرت اختلاف است، مشهور آنست که در ۲۸ ماه صفر، سال دهم هجرت (۱۳) در اثر زهر مسموم و در سن ۶۳ سالگی شهید گشت.

قبر آن حضرت توسط ابو عبیده جراح و زید بن سہیل حفر و آماده شد، و جسد مطهرش توسط امام علی علیه السلام با کمک عباس بن عبدالمطلب و فضل بن عباس و اسامه، تجهیز و در خانه شخصی خودش دفن گردید.

دربان حضرت را امام علی بن ابی طالب علیه السلام و انس بن مالک و ابورافع گفته

اند.

در تعداد زوجات حضرت اختلاف است، مشهور آنستکه حضرت از سنین ۲۵ سالگی ببعد، ۱۶ همسر جهت مصالح اسلام و مسلمین انتخاب نمود که طبق مشهور (۱۴) تمامی آنها به جز عایشه بیوه بوده اند.

و در موقع شهادت ۹ همسر برایش باقی مانده بود.

از خدیجه هفت فرزند به نامهای: قاسم، زینب، امّ کلثوم، رقیه قبل از بعثت، و طاهر و عبداللّه و فاطمه بعد از بعثت برای حضرت رسول متولد شد، و از دیگر همسرش (ماریه) یک فرزند به نام ابراهیم بعد از بعثت به دنیا آمد.

در موقع شهادت تنها فرزندی که برایش به یادگار باقی ماند، حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها بود.

نماز آن حضرت: دو رکعت است، در هر رکعت پس از حمد، پانزده مرتبه سوره قدر، همچنین در رکوع و پس از رکوع و در هر سجده و بین دو سجده و بعد از سجده دوم پانزده مرتبه سوره قدر قرائت می گردد، که جمعاً ۲۱۰ مرتبه در هر رکعت باید خوانده شود، و بعد از سلام نماز تسبیح حضرت زهرا، سلام الله علیها گفته شود.

و سپس حوائج مشروعه خود را از درگاه خداوند متعال تقاضا و درخواست نماید. (۱۵)

چهل حدیث گهربار، از آخرین پیامبر، اشرف مخلوقات

قسمت اول

۱ قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آٰلِهِ وَ سَلَّمَ:

لَا تُضَيِّعُوا صَلَوَاتِكُمْ، فَإِنَّ مَنْ ضَيَّعَ صَلَوَاتَهُ، حُشِرَ مَعَ قَارُونَ وَ هَامَانَ، وَ كَانَ حَقًّا عَلَيَّ اللَّهُ أَنْ يُدْخِلَهُ النَّارَ مَعَ الْمُنَافِقِينَ. (۱۶)

فرمود: نماز را سبک و ناچیز مشمارید، هر کس نسبت به نمازش بی اعتنا باشد و آنرا سبک و ضایع گرداند همنشین قارون و هامان خواهد گشت و حق خداوند است که او را همراه منافقین در آتش داخل نماید.

۲ قال صلى الله

عليه و آله: مَنْ مَشَى إِلَى مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ، فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ خَطَايَا حَتَّى يَرْجَعَ إِلَى مَنْزِلِهِ، عَشْرُ حَسَنَاتٍ، وَ مَحَى عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ، وَ رَفَعَ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ. (۱۷)

فرمود: هر کس قدمی بسوی یکی از مساجد خداوند بردارد، برای هر قدم ثواب ده حسنه می باشد تا برگردد به منزل خود، و ده خطا از لغزش هایش پاک می شود، همچنین در پیشگاه خداوند ده درجه ترفیع می یابد.

۳ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله: الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ لِإِنْتِظَارِ الصَّلَاةِ عِبَادَةٌ مَالَمْ يَخْدُثْ، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا الْحَدِيثُ؟ قَالَ: الْغَيْبَةُ. (۱۸)

فرمود: نشستن در مسجد جهت انتظار وقت نماز عبادت است تا موقعیکه حدیثی از او صادر نگردد.

سؤال شد: یا رسول الله، منظور از حدیث چیست؟

فرمود: غیبت و پشت سر دیگران سخن گفتن.

۴... بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ جَالِسٌ فِي الْمَسْجِدِ، إِذْ دَخَلَ رَجُلٌ فَقَامَ يُصَلِّي، فَلَمْ يُتِمَّ رُكُوعَهُ وَ لَمْ يَجُودْهُ، فَقَالَ: نَقَرَ كَنْقَرِ الْغُرَابِ، لَيْسَ مَاتَ هَذَا وَ هَكَذَا صَلَوَتُهُ لَيْمُوتَنَّ عَلَى غَيْرِ دِينِي. (۱۹)

رسول خدا صلی الله علیه و آله در مسجد نشسته بود که شخصی وارد مسجد شد و مشغول نماز گشت و رکوع و سجودش را کامل انجام نداد و عجله و شتاب کرد.

حضرت فرمود: کار این شخص همانند کلاغی است که منقار بر زمین می زند، اگر با این حالت از دنیا برود بر دین من نمرده است.

۵ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله: يَا أَبَا ذَرٍّ، الدُّنْيَا سَجْنُ الْمُؤْمِنِ وَ جَنَّةُ الْكَافِرِ، وَ مَا اضْبَحَ فِيهَا مُؤْمِنٌ إِلَّا وَ هُوَ حَزِينٌ، وَ كَيْفَ لَا يَحْزَنُ الْمُؤْمِنُ وَ قَدْ أُوْعِدَهُ اللَّهُ أَنَّهُ وَارِدٌ جَهَنَّمَ.

فرمود: ای ابوذر، دنیا زندان مؤمن و بهشت کافران است، مؤمن همیشه محزون و غمگین می باشد، چگونه چنین نباشد و حال آنکه خداوند وعده مجازات و دخول جهنم را داده است.

۶ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: شَرُّ النَّاسِ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا، وَ شَرُّ مَنْ ذَلِكَ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ. (۲۱)

فرمود: بدترین افراد کسی است که آخرت خود را به دنیایش بفروشد و بدتر از او آن کسی خواهد بود که آخرت خود را برای دنیای دیگری بفروشد.

۷ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ثَلَاثَةٌ أَخَافُهُنَّ عَلَى أُمَّتِي: الضَّلَالَةُ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ، وَ مُضِلَّاتُ الْفِتَنِ، وَ شَهْوَةُ الْبَطْنِ وَ الْفَرْجِ. (۲۲)

فرمود: سه چیز است که از آنها برای امت خود احساس خطر می کنم:

۱ گمراهی، بعد از آنکه هدایت و معرفت پیدا کرده باشند.

۲ گمراهی ها و لغزشهای به وجود آمده از فتنه ها.

۳ مشتتهای شکم، و آرزوهای نفسانی و شهوت پرستی.

۸ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ثَلَاثَةٌ مِنَ الدُّنُوبِ تُعَجِّلُ عُقُوبَتَهَا وَ لَا تُؤَخِّرُ إِلَى الْآخِرَةِ: عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَ الْبَغْيُ عَلَى النَّاسِ، وَ كُفْرُ الْأَخْسَانِ. (۲۳)

فرمود: عقاب و مجازات سه دسته از گناهان زود رس می باشد و به قیامت کشانده نمی شود: ایجاد ناراحتی برای پدر و مادر، ظلم در حق مردم، ناسپاسی در مقابل کارهای نیک دیگران.

۹ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ، وَ إِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بِالسَّلَامِ. (۲۴)

فرمود: عاجز و ناتوان ترین افراد کسی است که از دعا و مناجات با خداوند ناتوان و محروم باشد، و بخیل ترین اشخاص کسی خواهد بود که از سلام کردن خودداری نماید.

۱۰ قَالَ صَلَّى

الله عليه و آله: إِذَا تَلَّاقْتُمْ فَتَلَّاقُوا بِالتَّسْلِيمِ وَ التَّصَافِحِ، وَ إِذَا تَفَرَّقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِاِلسْتِغْفَارِ. (۲۵)

فرمود: هنگام بر خورد و ملاقات با یکدیگر سلام و مصافحه نمائید و موقع جدا شدن برای همدیگر طلب آمرزش کنید.

۱۱ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: بَكِّرُوا بِالصَّدَقَةِ، فَإِنَّ الْبَلَّاءَ لَا يَتَخَطَّاهَا. (۲۶)

فرمود: صبحگاهان حرکت و کار خود را با دادن صدقه شروع نمائید چونکه بلاها و آفت ها را بر طرف می گرداند.

۱۲ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: يُؤْتَى الرَّجُلُ فِي قَبْرِهِ بِالْعِذَابِ، فَمَاذَا أُتِيَ مِنْ قَبْلِ رَأْسِهِ دَفَعَتْهُ تِلَاوَةُ الْقُرْآنِ، وَ إِذَا أُتِيَ مِنْ قَبْلِ يَدَيْهِ دَفَعَتْهُ الصَّدَقَةُ، وَ إِذَا أُتِيَ مِنْ قَبْلِ رِجْلَيْهِ دَفَعَهُ مَشِيئُهُ إِلَى الْمَسْجِدِ. (۲۷)

فرمود: هنگامی که بدن مرده را در قبر قرار دهند، چنانچه عذاب از بالای سر بخواند وارد شود تلاوت قرآنش مانع عذاب می گردد و چنانچه از مقابل وارد شود صدقه و کارهای نیک مانع آن می باشد.

و چنانچه از پائین پا بخواند وارد گردد، رفتن به سوی مسجد مانع آن خواهد گشت.

۱۳ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بَعَثَنِي بِهَا، وَ إِنَّ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ: أَنْ يَغْفُوَ الرَّجُلُ عَمَّنْ ظَلَمَهُ، وَ يُعْطِيَ مَنْ حَرَمَهُ، وَ يَصِلَ مَنْ قَطَعَهُ، وَ أَنْ يَعُودَ مَنْ لَا يَعُودُ. (۲۸)

فرمود: بر شما باد رعایت مکارم اخلاق، که خداوند مرا بر آنها مبعوث نمود، و بعضی از آنها عبارتند از:

کسی که بر تو ظلم کند به جهت غرض شخصی او را ببخش، کسی که تو را نسبت به چیزی محروم گرداند کمکش نما، شخصی که با تو قطع دوستی کند رابطه دوستی داشته باش، شخصی که به

دیدار تو نیاید به دیدارش برو.

۱۴ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ وَجَدَ كَسْرَةً أَوْ تَمْرَةً فَآكَلَهَا لَمْ يُفَارِقْ جَوْفَهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ. (۲۹)

فرمود: هر کس تکه ای نان یا دانه ای خرما در جایی به بیند، و آنرا بردارد و میل کند، مورد رحمت و مغفرت خداوند قرار می گیرد.

۱۵ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ. (۳۰)

فرمود: کسی اظهار تواضع و فروتنی ننماید مگر آنکه خداوند او را رفعت و عزت بخشد.

۱۶ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا، كَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةٌ. (۳۱)

فرمود: هر کس بدهکار ناتوانی را مهلت دهد برای هر روزش ثواب صدقه در راه خدا مییابد.

۱۷ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ هَدِيدٍ إِلَّا وَفِي جَنَاحِهِ مَكْتُوبٌ بِالسَّرِيَانِيَّةِ (آلُ مُحَمَّدٍ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ). (۳۲)

فرمود: پرنده ای به نام هدهد وجود ندارد مگر آنکه روی بالهایش به لغت سریانی نوشته شده است: آل محمد (صلوات الله عليهم اجمعين) بهترین مخلوق روی زمین می باشند.

قسمت دوم

۱۸ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، الصَّابِرُ مِنْهُمْ عَلَى دِينِهِ كَأَلْقِ ابْنِ أَبِي حَتْمَةَ. (۳۳)

فرمود: زمانی بر مردم خواهد آمد که صبر نمودن در برابر مسائل دین و عمل به دستورات آن همانند در دست گرفتن آتش گداخته است.

۱۹ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَيَأْتِي زَمَانٌ عَلَى أُمَّتِي يَفْرُونَ مِنَ الْعُلَمَاءِ كَمَا يَفْرُونَ مِنَ الْغَنَمِ مِنَ الذُّبِّ، إِبْتِلَاهُمْ اللَّهُ بِثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ: الْأَوَّلُ: يَرْفَعُ الْبَرَكَهَ مِنْ أَمْوَالِهِمْ، وَالثَّانِي: سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا جَائِرًا، وَالثَّلَاثُ: يَخْرُجُونَ مِنَ الدُّنْيَا بِإِيمَانٍ. (۳۴)

فرمود: زمانی بر امت من خواهد آمد که مردم از

علما گریزان شوند همانطوریکه گوسفند از گرگ گریزان است، خداوند چنین جامعه ای را به سه نوع عذاب مبتلا می گرداند:

۱ برکت و رحمت خود را از اموال ایشان برمی دارد.

۲ حکمفرمائی ظالم و بی مروت را بر آنها مسلط می گرداند.

۳ هنگام مرگ و جان دادن، بی ایمان از این دنیا خواهند رفت.

۲۰ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: أَلْعَالِمُ بَيْنَ الْجُهَالِ كَالْحَيِّ بَيْنَ الْأَمْوَاتِ، وَ إِنَّ طَالِبَ الْعِلْمِ يَشْتِغِقُ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى حِثَانِ الْبَحْرِ وَ هَوَامُّهُ، وَ سُبَاعَ الْبَرِّ وَ أَنْعَامَهُ،

فَاطْلُبُوا الْعِلْمَ فَإِنَّهُ السَّبَبُ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَ إِنَّ طَلِبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ. (۳۵)

فرمود: دانشمندی که بین گروهی نادان قرار گیرد همانند انسان زنده ای است بین مردگان، و کسی که در حال تحصیل علم باشد تمام موجودات برایش طلب مغفرت و آمرزش می کنند، پس علم را فرا گیرید چون علم وسیله قرب و نزدیکی شما به خداوند است، و فراگیری علم بر هر فرد مسلمانی فریضه است.

۲۱ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَنْ زَارَ عَالِمًا فَكَانَ زَارَنِي، وَ مَنْ صَافَحَ عَالِمًا فَكَانَ صَافَحَنِي، وَ مَنْ جَالَسَ عَالِمًا فَكَانَ جَالِسَنِي، وَ مَنْ جَالَسَنِي فِي الدُّنْيَا اجْلَسْتُهُ مَعِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (۳۶)

فرمود: هر کس به دیدار و زیارت عالم و دانشمندی برود مثل آنستکه مرا زیارت کرده، هر که با دانشمندی دست دهد و مصافحه کند مثل آنکه با من مصافحه نموده، هر شخصی هم نشین دانشمندی گردد مثل آنستکه با من مجالست کرده، و هر که در دنیا با من هم نشین شود، در آخرت هم نشین من خواهد گشت.

۲۲ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَنْ أَصَابَ مِنْ

إِ مَرَاهِ نَظْرَةً حَرَامًا، مَلَأَ اللَّهُ عَيْنَيْهِ نَارًا. (۳۷)

فرمود: هر کس نگاه حرامی به زن نامحرمی بیفکند، خداوند چشمهای او را پر از آتش می گرداند.

۲۳ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ تَزَوَّجَ إِمْرَأَةً لِمَالِهَا وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ، وَ مَنْ تَزَوَّجَهَا لِجَمَالِهَا رَأَى فِيهَا مَا يَكْرَهُ، وَ مَنْ تَزَوَّجَهَا لِدِينِهَا جَمَعَ اللَّهُ لَهُ ذَلِكَ. (۳۸)

فرمود: هر کس زنی را به جهت ثروتش ازدواج کند خداوند او را به همان واگذار می نماید، و هر که با زنی جهت زیبایی و جمالش ازدواج کند خوشی نخواهد دید، و کسی که با زنی جهت دین و ایمانش تزویج نماید خداوند خواسته های او را تامین می گرداند.

۲۴ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ قَلَّ طَعَامُهُ، صَحَّ بَدَنُهُ، وَ صَفَاقَلْبُهُ، وَ مَنْ كَثُرَ طَعَامُهُ سَقُمَ بَدَنُهُ وَ قَسَاقَلْبُهُ. (۳۹)

فرمود: هر که خوراکش کمتر باشد بدنش سالم و قلبش با صفا خواهد بود، و هر کس خوراکش زیاد باشد امراض جسمی و کدورت، قلبش را فرا خواهد گرفت.

۲۵ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تُشْبِعُوا، فَيُطْفَأَ نُورُ الْمَعْرِفَةِ مِنْ قُلُوبِكُمْ. (۴۰)

فرمود: شکم خود را از خوراک سیر و پر مگردانید، چونکه وسیله خاموشی نور عرفان و معرفت در افکار و قلبهایتان می گردد.

۲۶ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ تَوَلَّى عَمَلًا وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ بِأَهْلٍ، فَلْيُتَبَّوْا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ. (۴۱)

فرمود: هر که ریاست و مسئولیتی را به پذیرد و میداند که اهلیت آنرا ندارد، در قبر و قیامت جایگاه او پر از آتش خواهد شد.

۲۷ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَبْغِضُ الْمُؤْمِنَ الضَّعِيفَ الَّذِي لَا دِينَ لَهُ، فَقِيلَ:

وَمَا الْمُؤْمِنُ الضَّعِيفُ الَّذِي لَادِينَ لَهُ؟

قَالَ: الَّذِي لَا يَنْهَى عَنِ الْمُتَكْرِرِ. (٤٢)

فرمود: همانا خداوند دشمن دارد آن مؤمنی را که ضعیف و بی دین است، سؤال شد:

مؤمن ضعیف و بی دین کیست؟ پاسخ داد: کسی که نهی از منکر و جلوگیری از کارهای زشت نمی کند.

٢٨ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: صَدَقَهُ السَّرُّ تَطْفِيءُ الْخَطِيئَةِ، كَمَا تَطْفِيءُ الْمَاءَ النَّارَ، وَتَدْفَعُ سُبُعِينَ بَابًا مِنَ الْبَلَاءِ. (٤٣)

فرمود: صدقه ای که محرمانه و پنهانی داده شود سبب پاکی گناهان می باشد، همانطوریکه آب آتش را خاموش می کند، همچنین صدقه هفتاد نوع بلا و آفت را بر طرف می نماید.

٢٩ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَجِبْتُ لِمَنْ يَحْتَمِي مِنَ الطَّعَامِ مَخَافَةَ الدَّاءِ، كَيْفَ لَا يَحْتَمِي مِنَ الذُّنُوبِ، مَخَافَةَ النَّارِ. (٤٤)

فرمود: تعجب دارم از کسانی که نسبت به خوردن و خوراک خود اهمیت می دهند تا مبادا مریض شوند و لیکن اهمیتی نسبت به گناهان نمی دهند و باکی از آتش سوزان جهنم ندارند.

٣٠ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حُبُّ الْجَاهِ وَالْمَالِ يُنْبِتُ النَّفَاقَ فِي الْقَلْبِ، كَمَا يُنْبِتُ الْمَاءُ الْبَقْلَ. (٤٥)

فرمود: علاقه نسبت به ریاست و ثروت سبب روئیدن نفاق در قلب و درون خواهد شد، همانطوری که آب و باران سبب روئیدن سبزیجات می باشند.

٣١ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْوَلَدُ كَبِدُ الْمُؤْمِنِ، إِنْ مَاتَ قَبْلَهُ صَارَ شَفِيعًا، وَإِنْ مَاتَ بَعْدَهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ، فَيَغْفِرُ لَهُ. (٤٦)

فرمود: فرزند برای مؤمن همانند جگر و پاره تن اوست، چنانچه پیش از او بمیرد شفیع او می گردد، اگر بعد از او بمیرد برایش استغفار می کند و خداوند گناهانش را می آمرزد.

٣٢ قَالَ صَلَّى

الله عليه و آله: حَسَّنُوا اخْلَاقَكُمْ، وَ الطِّفُّوا جيرانَكُمْ، وَ اَكْرَمُوا نِسَاءَكُمْ، تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ. (۴۷)

فرمود: رفتار و اخلاق خود را نکو سازید، نسبت به همسایگان با ملاطفت و محبت برخورد نمایید، زنان و همسران خود را گرامی دارید تا بدون حساب وارد بهشت گردید.

۳۳ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِطُ. (۴۸)

فرمود: انسان بر روش و اخلاق دوستش پرورش می یابد و شناخته می شود، پس متوجه باشید با چه کسی دوست و همنشین می باشید.

۳۴ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: الصَّدَقَةُ بِعَشْرٍ، وَ الْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ، وَ صَلَّةُ الرَّحِمِ بِارْبَعَةٍ وَ عَشْرِينَ. (۴۹)

فرمود: پاداش و ثواب دادن صدقه ده برابر آن، و دادن قرض الحسنه هیجده برابر آن، و صله رحم انجام دادن بیست و چهار برابر خواهد بود.

۳۵ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: لَا يَمْرُضُ مُؤْمِنٌ وَ لَا مُؤْمِنَةٌ إِلَّا أَحَطَّ اللَّهُ بِهِ خَطَايَاهُ. (۵۰)

فرمود: هیچ مؤمن و مؤمنه ای مریض نمی گردد مگر آنکه خطاها و لغزش هایش پاک و بخشوده می شود.

۳۶ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: مَنْ وَقَّرَ ذَا شَيْبِهِ فِي الْأَسْلَامِ أَمَّنَهُ اللَّهُ مِنْ فَرَعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ. (۵۱)

فرمود: هر کس بزرگسال مسلمانی را گرامی دارد و احترام نماید، خداوند او را در قیامت از سختیها و مشکلات در امان می دارد.

۳۷ قَالَ: صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آله: كُلُّ عَيْنٍ بَاكِئَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ عَيْنٍ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، وَ عَيْنٌ غَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَ عَيْنٌ بَاتَتْ سَاهِرَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ. (۵۲)

فرمود: تمامی چشمها در روز قیامت گریانند، مگر سه دسته:

۱ آن چشمی که به جهت خوف و

ترس از عذاب خداوند گریه کرده باشد.

۲ چشمی که از گناهان و موارد خلاف بسته و نگاه نکرده باشد.

۳ چشمی که شبها در عبادت و بندگی خداوند متعال بیدار بوده باشد.

۳۸ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَادَةُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا إِلَّا سَخِيًّا، سَادَةُ النَّاسِ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا ثَقِيًّا. (۵۳)

فرمود: سرور و سید مردم در دنیا افراد سخاوتمند خواهند بود، و سید و سرور انسانها در قیامت پرهیزکاران می باشند.

۳۹ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَعَظَنِي جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا مُحَمَّدُ، أَحِبَّ مَنْ شِئْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ، وَاعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مُلَاقِيهِ. (۵۴)

فرمود: جبرئیل مرا موعظه و نصیحت کرد: با هر کس که خواهی دوست باش، بالاخره بین تو و او جدائی خواهد افتاد. هر چه خواهی انجام ده، ولی بدان نتیجه و پاداش آنرا خواهی گرفت.

۴۰ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْ صَانِي رَبِّي بِتَشَعٍ: أَوْ صَانِي بِالْإِخْلَاصِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ، وَالْعَدْلِ فِي الرِّضَا وَالْعُضْبِ، وَالْقَصْدِ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى، وَأَنْ أَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَنِي، وَأَعْطَى مَن حَرَمَنِي، وَأَصِلَ مَنْ قَطَعَنِي، وَأَنْ يَكُونَ صِيْمَتِي فِكْرًا، وَمَنْطِقِي ذِكْرًا، وَنَظْرِي عِبْرًا. (۵۵)

فرمود: پروردگار متعال، مرا به ۹ چیز سفارش نمود: اخلاص در آشکار و پنهان، دادگری در خوشنودی و خشم، میانه روی در نیاز و توانمندی، بخشیدن کسی که در حق من ستم روا داشته است، کمک به کسی که مرا محروم گردانده، دیدار خویشاوندانی که با من قطع رابطه نموده اند، و اینکه خاموشیم اندیشه و سخنم یادآوری خداوند، و نگاهم عبرت و پند باشد.

خلاصه حالات دوّمین معصوم امیرمؤمنان علی علیه السلام

حضرتش بنا بر مشهور: روز سیزدهم ماه رجب،

سی سال بعد از عام الفیل، در شهر مکه معظمه، در میان کعبه الهی به دنیا آمد و با نور طلعتش، جهانی تاریک، را روشنائی بخشید.

در اولین مرحله ای که حضرت رسول قنذاقه این نوزاد مبارک را از مادرش تحویل گرفت با زبان فصیح خواند:

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ).

یعنی به نام خداوندی که بخشنده و مهربان است، آن مؤمنینی که در هنگام بجا آوردن نماز خاشع باشند رستگار و سعادتمند خواهند بود.

حضرت محمد صلی الله علیه و آله در مقابل به او فرمود: یا علی، مؤمنین به وسیله تو رستگار خواهند شد.

نام: علی (۵۶) (صلوات الله و سلامه علیه).

کنیه: ابوتراب، ابوالاثمه، ابوالحسن و

لقب: امیرالمؤمنین، یعسوب الدین، یعسوب المؤمنین، قائد الغر المحجلین، امام المتقین، سید الاوصیاء، اسد الله، مرتضی، حیدر، أنزع، قضم، وصی، ولی

پدر: عمران عبدمناف معروف به ابوطالب.

مادر: فاطمه بنت اسد، نوه هاشم، اولین زن هاشمیّه ای که با مرد هاشمی یعنی ابوطالب ازدواج کرد.

و چون در پرورش حضرت رسول دخالت مستقیم داشت، حضرت او را به عنوان مادر خطاب می نمود.

نسبت امام علی بن ابی طالب صلوات الله علیه با سی واسطه همانند رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله به حضرت آدم علیه السلام می رسد.

نقش انگشتر: حضرت دارای چهار انگشتر بوده است: یکی عقیق برای نماز، نقش آن: لا إله إلا الله، عدّه للقائه.

دوم فیروزه برای جنگ، نقش آن: نصر من الله و فتح قریب.

سوم یاقوت برای قضاوت، نقش آن: الله الملك و علی عبده.

چهارم حدید صلیمی برای ختم و مهر نامه ها، نقش آن: لا إله إلا الله،

دربان آنحضرت را سلمان فارسی و قنبر گفته اند.

اولین مردی که به نبوت حضرت رسول صلی الله علیه و آله ایمان آورد، علی علیه السلام بود، و در هفت سالگی با آن حضرت نماز جماعت خواند.

در تمام جنگهای زمان حضرت رسول غیر از جنگ تبوک مشارکت داشت و بیشترین پیروزیها به دست برومند و توانای آن حضرت نصیب اسلام و مسلمین گردید.

طبق نقل ابن عساکر: جنگ بدر توسط امام علی علیه السلام در ۲۰ سالگی و نیز مکه توسط حضرتش در ۲۸ سالگی فتح شد.

پس از رحلت حضرت رسول صلی الله علیه و آله جنگهایی بر علیه اسلام و بر علیه آن حضرت توسط منافقین و مخالفین به وقوع پیوست که مهم آنها سه جنگ می باشد به نامهای:

جنگ جمل، با ناکثین، به سرکردگی عایشه و طلحه و زبیر، در ماه جمادی الثانی، سال ۳۶ هجری شمسی. (۵۸)

جنگ صفین، با مارقین به سرکردگی معاویه، در ماه ذی الحجه، سال ۳۶ هجری شمسی. (۵۹)

جنگ نهروان، با قاسطین، به سرکردگی خوارج، در سال ۳۸ هجری شمسی (۶۰) واقع شد که ۴۰۰۰۰ نفر بودند، با نصایح حضرت ۱۲۰۰۰ نفر آنها توبه کردند و ۹ نفرشان گریختند.

و بقیه آنها کشته شدند، و از مسلمین نیز ۹ نفر شهید گشتند.

و بطور کلی آن حضرت هفتاد و دو مرتبه جنگ و مبارزه با مخالفان و دشمنان داشته است. (۶۱)

حضرت در مناسبتهای مکرر و مختلف توسط پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله به عنوان اولین جانشین و خلیفه تعیین و معرفی گردید.

و در نهایت پس از حجه الوداع، روز هیجدهم ذی الحجه، سال نهم قمری (۶۲) در محلی

به نام غدیر خم، بین مکه و مدینه به طور رسمی مطرح و منصوب شد.

ولی به علی، خلافت ظاهری به دست دیگران افتاد تا سال ۳۵ هجری که مردم پس از قتل عثمان با حضرت علی علیه السلام بیعت کردند و پنج سال بطول انجامید.

امام علی علیه السلام در تمام دوران عمر پربرکتش، در جمیع علوم و فنون آشنا و مسلط بود.

معجزات و کرامات بی شماری از آن امام مظلوم، (چه در زمان حیات و چه پس از آن) واقع و صادر گردید، که اکثر دانشمندان شیعه و سنی و بلکه دیگر مذاهب در کتابهای مختلف خود آورده اند.

آن حضرت در اجرای حق و عدالت و قانون، و طرفداری و حمایت از مظلومان و محرومان، همچنین مبارزه با بی عدالتی و ظالمان و چپاولگران قاطع و سختگیر بود.

و احادیث بسیاری در شان و عظمت آن امام مظلوم وارد شده است که علاقمندان به کتابهای مربوطه رجوع نمایند.

در مدت عمر آن حضرت اختلاف است ولی مشهور ۶۳ سال گفته اند.

۳۳ سال همزمان با پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله، ۱۰ سال قبل از بعثت، ۱۳ سال در مکه، ۱۰ سال در مدینه - و سی سال هم پس از رحلت آنحضرت با تحمل سختی ها و مصائب جانکاه بسر برد.

مدت امامت و خلافت واقعی که بلافاصله پس از رحلت حضرت رسول صلی الله علیه و آله شروع شد سی سال بطول انجامید.

و خلافت ظاهری و واقعی که پس از قتل عثمان شروع گردید پنج سال بوده است.

در تعداد فرزندان آن حضرت بین محدثین و مؤرخین اختلاف است، اعیان الشیعه ج ۱ ص ۳۲۷، تعداد

اولاد امام علی علیه السلام را ۳۳ نفر پسر و دختر نام برده است.

شهادت و محل دفن: حضرت در سال چهارم هجری (۶۳) صبح جمعه، نوزدهم ماه رمضان، در محراب عبادت مسجد کوفه یکی از چهار مسجد معروف و عظیم القدر توسط عبدالرحمن بن ملجم مرادی و ترغیب زنی به نام قَاطمه، به وسیله شمشیر زهراگین ترور شد. و شب ۲۱ همان ماه به فیض شهادت نایل گردید.

و در نجف اشرف کنار حضرت آدم و نوح علیهم السلام دفن گردید، و قبر آن حضرت توسط حضرت نوح علیه السلام تهیه و آماده گردیده بود.

میسر نگردد به کس این سعادت

به کعبه ولادت به مسجد شهادت

نماز آنحضرت چهار رکعت است: در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، پنجاه مرتبه سوره توحید خوانده می شود. (۶۴)

و بعد از سلام نماز تسبیح حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها، و سپس خواسته های مشروع خود را از درگاه خداوند تقاضا نماید.

چهل حدیث گهربار، از امیر مؤمنان علی علیه السلام

۴۱ قَالَ الْأَمَامُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ:

إِغْتَمُوا الدُّعَاءَ عِنْدَ خَمْسَةِ مَوَاطِنَ: عِنْدَ قِرَائَةِ الْقُرْآنِ، وَ عِنْدَ الْأَذَانِ، وَ عِنْدَ نُزُولِ الْعَيْثِ، وَ عِنْدَ التَّقَايَةِ مِمَّنِ لِلشَّهَادَةِ، وَ عِنْدَ دَعْوَةِ الْمَظْلُومِ، فَإِنَّهُ لَيْسَ لَهَا حِجَابٌ دُونَ الْعَرْشِ. (۶۵)

فرمود: پنج موقع را برای دعا و حاجت خواستن غنیمت شمارید:

موقع تلاوت قرآن، موقع اذان، موقع بارش باران، موقع جنگ و جهاد فی سبیل الله موقع ناراحتی و آه کشیدن مظلوم.

در چنین موقعیتها مانعی برای استجاب دعا نیست.

۴۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِلْمُ وَرِثَةٌ كَرِيمَةٌ، وَالْأَدَبُ حُلٌّ حَسَنٌ، وَالْفِكْرَةُ مِرَاةٌ صَافِيَةٌ، وَالْإِعْتِدَارُ مُنْذِرٌ نَاصِحٌ، وَ كَفَى بِكَ أَدَبًا تَزُكُّكَ مَا كَرِهْتَهُ

مِنْ غَيْرِكَ. (۶۶)

فرمود: علم ارثیه ای با ارزش، و ادب زیوری نیکو، و اندیشه آئینه ای صاف، و پوزش خواستن، هشدار دهنده ای دلسوز خواهد بود.

و برای با ادب بودنت همین بس که آنچه برای خود دوست نداری، در حق دیگران روا نداشته باش.

۴۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْحَقُّ جَدِيدٌ وَإِنْ طَالَتِ الْأَيَّامُ، وَالْبَاطِلُ مَخْدُولٌ وَإِنْ نَصَرَهُ أَقْوَامًا. (۶۷)

فرمود: حق و حقیقت در تمام حالات جدید و تازه است گرچه مدتی بر آن گذشته باشد.

و باطل همیشه پست و بی اساس است گرچه افراد بسیاری از آن حمایت کنند.

۴۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الدُّنْيَا تُطَلَّبُ لِثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ: الْغِنَى، وَالْعِزُّ، وَالرَّاحَةَ، فَمَنْ زَهَدَ فِيهَا عَزَّ، وَمَنْ قَنَعَ اسْتَعْنَى، وَمَنْ قَلَّ سَعْيُهُ اسْتَرَاحَ.

(۶۸)

فرمود: دنیا و اموال آن برای سه هدف دنبال می شود: بی نیازی، عزت و شوکت، آسایش و آسوده بودن.

هر که زاهد باشد، عزیز و با شخصیت است، هر که قانع باشد بی نیاز و غنی گردد، هر که کمتر خود را در تلاش و زحمت قرار دهد همیشه آسوده و در آسایش است.

۴۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْ لَا الدِّينُ وَالتَّقَى، لَكُنْتُ اذْهَى الْعَرَبِ. (۶۹)

فرمود: چنانچه دیندار و با تقوا نمی بود، هر آینه سیاستمدارترین افراد بوم ولی دین و تقوا مانع سیاست بازی می شود.

۴۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُلُوكُ حُكَّامٌ عَلَى النَّاسِ، وَالْعِلْمُ حَاكِمٌ عَلَيْهِمْ، وَحَسْبُكَ مِنَ الْعِلْمِ أَنْ تَخْشَى اللَّهَ، وَحَسْبُكَ مِنَ الْجَهْلِ

أَنْ تَعْجَبَ بِعِلْمِكَ. (۷۰)

فرمود: ملوک بر مردم حاکم هستند و علم بر تمامی ایشان حاکم خواهد بود، تو را در علم کافی است که از خداوند ترسناک باشی.

به

دانش و علم خود بالیدن، بهترین نشانه نادانی است.

۴۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا مِنْ يَوْمٍ يَمُرُّ عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلَّا قَالَ لَهُ ذَلِكَ الْيَوْمُ: يَا بَنَ آدَمَ أَنَا يَوْمٌ جَدِيدٌ وَأَنَا عَلَيْكَ شَهِيدٌ.

فَقُلْ فِي خَيْرٍ، وَاعْمَلْ فِي خَيْرٍ، أَشْهَدُ لَكَ بِهِ فِي الْقِيَامَةِ، فَإِنَّكَ لَنْ تَرَانِي بَعْدَهُ أَبَدًا. (۷۱)

فرمود: هر روزی که بر انسان وارد شود، گوید: من روز جدیدی هستم، من بر اعمال و گفتار تو شاهد می باشم.

سعی کن سخن خوب و مفید بگوئی، کار خوب و نیک انجام دهی.

من در روز قیامت شاهد اعمال و گفتار تو خواهم بود.

و بدان امروز که پایان یابد دیگر مرا نخواهی دید و قابل جبران نیست.

۴۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي الْمَرَضِ يُصِيبُ الصَّبِيَّ، كَفَّارَةٌ لِوَالِدَيْهِ. (۷۲)

فرمود: چنانچه کودک مریض شود، کفاره گناهان پدر و مادرش می باشد.

۴۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الزَّيْبَ لِشِدَّةِ الْقَلْبِ، وَيَذْهَبُ بِالْمَرَضِ، وَيُطْفِئُ الْحَرَارَةَ، وَيُطِيبُ النَّفْسَ. (۷۳)

فرمود: خوردن مویز کشمش سیاه قلب را تقویت، مرضها را برطرف، و حرارت بدن را خاموش، و روان را پاک می گرداند.

۵۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَطْعَمُوا صَبِيَانَكُمْ الزَّمَانَ، فَإِنَّهُ أَسْرَعُ لِاسْتِنْتِهِمْ. (۷۴)

فرمود: به کودکان خود انار بخورانید تا زبانشان بهتر و زودتر باز شود.

۵۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اطْرُقُوا اهَالِيكُمْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ جُمَعَةٍ بِشَيْءٍ مِنَ الْفَاكِهَةِ، كَيْ يَفْرَحُوا بِالْجُمُعَةِ. (۷۵)

فرمود: در هر شب جمعه همراه با مقداری میوه یا شیرینی، ... بر اهل منزل و خانواده خود وارد شوید تا موجب شادمانی آنها در جمعه گردد.

۵۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كُلُوا مَا يَسْقُطُ مِنَ الْخَوَانِ فَإِنَّهُ شِفَا مِنْ كُلِّ دَاءٍ بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَسْتَشْفِيَ بِهِ. (۷۶)

فرمود: آنچه

اطراف ظرف غذا و سفره می ریزد جمع کنید و بخورید، که همانا هر کس آنها را به قصد شفا میل نماید، شفای تمام دردهای او خواهد شد.

۵۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَنْبَغِي لِلْعَبْدِ أَنْ يَثِقَ بِخَصْلَتَيْنِ: الْعَافِيَةِ وَالْغِنَاءِ، بَيْنَا تَرَاهُ مُعَافَاً إِذْ سَقَمَ، وَبَيْنَا تَرَاهُ غَنِيًّا إِذَا افْتَقَرَ. (۷۷)

سزاوار نیست که بنده خدا در دوران زندگی به دو خصوصیت اعتماد کند و دلبسته باشد: یکی عافیت و تندرستی و دیگری ثروت و بی نیازی است.

گر چه بسا در حال صحت و سلامتی می باشد ولی ناگهان انواع مریضی ها بر او عارض می گردد و یا آنکه در موقعیت و امکانات خوبی است، ناگهان فقیر و بیچاره می شود، پس بدانیم که دنیا و تمام امکانات آن بی ارزش و بی وفا خواهد بود و تنها عمل صالح مفید و سودبخش می باشد.

۵۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِلْمُرَائِي ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: يَكْسِلُ إِذَا كَانَ وَحْدَهُ، وَيَنْشَطُ إِذَا كَانَ فِي النَّاسِ، وَيَزِيدُ فِي الْعَمَلِ إِذَا ائْتَى عَلَيْهِ، وَ يَنْقُصُ إِذَا دُمَّ. (۷۸)

فرمود: برای ریاکار سه نشانه است: در تنهایی کسل و بی حال، در بین مردم سرحال و بانشاط می باشد.

هنگامی که او را تمجید و تعریف کنند خوب و زیاد کار می کند و اگر انتقاد شود سُستی و کم کاری می کند.

۵۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَوْحَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِلَى نَبِيِّهِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ: قُلْ لِقَوْمِكَ لَا يَلْبَسُوا لِبَاسَ أَعْدَائِي، وَلَا يَطْعَمُوا مَطَاعِمَ أَعْدَائِي، وَلَا يَتَشَكَّلُوا بِمَشَاكِلِ أَعْدَائِي، فَيَكُونُوا أَعْدَائِي. (۷۹)

فرمود: خداوند تبارک و تعالی بر یکی از پیامبرانش وحی فرستاد: به امت خود بگو:

لباس دشمنان مرا

نپوشند و غذای دشمنان مرا، میل نکنند و هم شکل دشمنان من نگردند، و گرنه ایشان هم دشمن من خواهند بود.

۵۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعُقُولُ أَيْمَةٌ الْإِفْكَارِ، وَالْأَفْكَارُ أَيْمَةٌ الْقُلُوبِ، وَالْقُلُوبُ أَيْمَةٌ الْحَوَاسِّ، وَالْحَوَاسُّ أَيْمَةٌ الْأَعْضَاءِ. (۸۰)

فرمود: عقل هر انسانی پیشوای فکر و اندیشه اوست، و فکر پیشوای قلب و درون او خواهد بود، و قلب پیشوای حواس پنجگانه می باشد، و حواس پیشوای تمامی اعضا و جوارح است.

۵۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: تَفَضَّلْ عَلَى مَنْ شِئْتَ فَأَنْتَ أَمِيرُهُ، وَاسْتَعِنْ عَمَّنْ شِئْتَ فَأَنْتَ نَظِيرُهُ، وَافْتَقِرْ إِلَى مَنْ شِئْتَ فَأَنْتَ أَسِيرُهُ. (۸۱)

فرمود: بر هر که خواهی نیکی و احسان نما، تا رئیس و سرور او گردی. و از هر که خواهی بی نیازی جوی تا همانند او باشی. و خود را نیازمند هر که خواهی بدان و از او تقاضای کمک نما تا اسیر او گردی.

۵۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اعْرِزْ الْعِلْمَ، لِإِنَّ بِهِ مَعْرِفَةَ الْمَعَادِ وَالْمَعَاشِ، وَأَذِلُّ الذُّلَّ الْجَهْلُ، لِإِنَّ صَاحِبَهُ أَصَمُّ، ابْكُم، اَعْمَى، حَيْرَانٌ. (۸۲)

فرمود: عزیزترین عزت‌ها علم و کمال است، چونکه معاد و معاش انسان به وسیله آن شناخته و تامین می شود.

و پست‌ترین ذلت‌ها جهل و نادانی است، زیرا که صاحبش همیشه در کوری و لالی و کوری می باشد و در تمام امور سرگردان خواهد بود.

۵۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: جُلُوسُ سَاعَةٍ عِنْدَ الْعُلَمَاءِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ عِبَادَةِ أَلْفِ سَنَةٍ، وَالنَّظَرُ إِلَى الْعَالَمِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ إِعْتِكَافِ سَنَةٍ فِي بَيْتِ اللَّهِ، وَزِيَارَةُ الْعُلَمَاءِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنْ سَبْعِينَ طَوَافًا حَوْلَ الْبَيْتِ، وَافْضَلُ مَنْ

سَبْعِينَ حَجَّهِ وَ عُمْرِهِ مَبْرُورِهِ مَقْبُولِهِ، وَ رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ دَرَجَةً، وَ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ الرَّحْمَةَ، وَ شَهِدَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ: إِنَّ الْجَنَّةَ وَ جَبَّتْ لَهُ. (۸۳)

فرمود: یک ساعت در محضر علما نشستن که انسان را به مبدء و معاد آشنا سازند از هزار سال عبادت نزد خداوند محبوبتر خواهد بود.

توجه و نگاه به عالم از اعتکاف یک سال عبادت مستحبی در خانه خدا بهتر است.

زیارت و دیدار علما، نزد خداوند از هفتاد مرتبه طواف اطراف کعبه محبوبتر خواهد بود، و نیز افضل از هفتاد حج و عمره قبول شده می باشد.

همچنین خداوند او را هفتاد مرحله ترفیع درجه می دهد و رحمت و برکت خود را بر او نازل می گرداند، و ملائکه شهادت می دهند بر اینکه او اهل بهشت است.

۶۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا بَنِي آدَمَ، لَا تَحْمِلْ هَمَّ يَوْمِكَ الَّذِي لَمْ يَأْتِكَ عَلَى يَوْمِكَ الَّذِي أَنْتَ فِيهِ، فَإِنْ يَكُونُ بَقِيَّ مِنْ أَجْلِكَ، فَإِنَّ اللَّهَ فِيهِ يَرْزُقُكَ. (۸۴)

فرمود: ای فرزند آدم، غصه رزق و آذوقه آن روزی که در پیش داری و هنوز نیامده است نخور، زیرا چنانچه زنده بمانی و عمرت باقی باشد خداوند متعال روزی آن روز را هم می رساند.

۶۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَدْرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ هِمَّتِهِ، وَ شُجَاعَتُهُ عَلَى قَدْرِ نَفَقَتِهِ، وَ صِدَاقَتُهُ عَلَى قَدْرِ مَرْوَتِهِ، وَ عِفَّتُهُ عَلَى قَدْرِ غَيْرَتِهِ. (۸۵)

فرمود: ارزش هر انسانی به قدر همت اوست، و شجاعت و توان هر شخصی به مقدار گذشت و احسان اوست، و درستکاری و صداقت او به قدر جوانمردی اوست، و پاکدامنی و عفت هر فرد به اندازه غیرت او خواهد بود.

۶۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ

شَرِبَ مِنْ سُورِ أَخِيهِ تَبْرُكًا بِهِ، خَلَقَ اللَّهُ بَيْنَهُمَا مَلِكًا يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ. (۸۶)

فرمود: کسی که دهن خورده برادر مؤمنش را به عنوان تبرک میل نماید، خداوند متعال ملکی را مامور می گرداند تا برای آن دو نفر طلب آمرزش و مغفرت نماید.

۶۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تُؤْوُوا التُّرَابَ خَلْفَ الْبَابِ، فَإِنَّهُ مَأْوَى الشَّيْطَانِ. (۸۷)

فرمود: خاکرو به ها را پشت درها، و گوشه و کنار ساختمان جمع و رها نکنید، چونکه محلّ تجمّع و زادگاه شیاطین انواع میکروبها و آفات خواهد شد.

۶۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَجِبْتُ لِابْنِ آدَمَ، أَوَّلُهُ نُطْفَةٌ، وَ آخِرُهُ جِيفَةٌ، وَ هُوَ قَائِمٌ بَيْنَهُمَا وَعَا لِلْغَائِطِ، ثُمَّ يَتَكَبَّرُ. (۸۸)

فرمود: تعجب دارم از کسی که اولش قطره ای آب ترش شده و عاقبتش لاشه ای گندیده خواهد بود و خود را ظرف فضولات قرار داده است، با اینحال تکبر و بزرگ منشی هم می نماید.

۶۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا كُفْرَ الدِّينِ، فَإِنَّهُ هُمُ بِاللَّيْلِ وَ ذُلُّ بِالنَّهَارِ. (۸۹)

فرمود: از گرفتن نسیه و قرض خود را برهانید، چونکه سبب غم و اندوه شبانه و ذلت و خواری در روز خواهد گشت.

۶۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْعَالِمَ الْكَاثِمَ عِلْمَهُ يُبْعَثُ ائْتُنْ أَهْلَ الْقِيَامَةِ، تَلْعَنُهُ كُلُّ دَابَّةٍ مِنَ الدَّوَابِّ الْأَرْضِ الصَّغَارِ. (۹۰)

فرمود: آن عالم و دانشمندی که علم خود را در بیان حقایق برای دیگران کتمان کند، روز قیامت با بدترین بوها محسور می شود و مورد نفرت و نفرین تمام موجودات قرار می گیرد.

۶۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا كُمْئِيلُ، قُلِ الْحَقُّ عَلَى كُلِّ حَالٍ، وَوَادِدِ الْمُتَّقِينَ، وَاهْجُرِ الْفَاسِقِينَ، وَجَانِبِ الْمُنَافِقِينَ، وَلَا تُصَاحِبِ الْخَائِنِينَ.

(۹۱)

فرمود: در هر حالتی حق را بگو و

مدافع آن باش، دوستی و معاشرت با پرهیز گاران را ادامه ده، و از فاسقین و معصیت کاران کناره گیری کن، و از منافقان دوری و فرار کن، و با خیانتکاران همراهی و همنشینی منما.

۶۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي وَصِيَّتِهِ لِلْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سَلِّ عَنِ الرَّفِيِّ قِ قَبْلِ الطَّرِيقِ، وَعَنِ الْجَارِ قَبْلَ الدَّارِ. (۹۲)

ضمن سفارشی به فرزندش امام حسن علیه السلام فرمود:

پیش از آنکه به خواهی مسافرت بروی، رفیق مناسب راه را جویاباش، و پیش از آنکه منزلی را تهیه کنی همسایگان را بررسی کن که چگونه هستند.

۶۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ دَلِيلٌ عَلَى ضَعْفِ عَقْلِهِ. (۹۳)

فرمود: بالیدن و فخر کردن انسان به خودش، دلیل و نشانه کم عقلی او می باشد.

۷۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَيُّهَا النَّاسُ، إِيَّاكُمْ وَحُبُّ الدُّنْيَا، فَإِنَّهَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ، وَبَابُ كُلِّ بَلِيَّةٍ، وَدَاعِي كُلِّ رَزِيئَةٍ. (۹۴)

فرمود: ای گروه مردم، نسبت به محبت و علاقه به دنیا مواظب باشید، چون که علاقه و محبت به دنیا اساس هر خطا و انحرافی است، و دروازه هر بلا و گرفتاری است، و آورنده و نزدیک کننده هر فتنه و آشوبی است، و کشاننده هر مصیبت و مشکلی است.

۷۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الشُّكْرُ أَرْبَعُ الشُّكْرَاتِ: سُكْرُ الشَّرَابِ، وَسُكْرُ الْمَالِ، وَسُكْرُ النَّوْمِ، وَسُكْرُ الْمُلْكِ. (۹۵)

فرمود: مستی در چهار چیز است: مستی از شراب (و خمر)، مستی مال و ثروت، مستی خواب، مستی ریاست و مقام.

۷۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اللِّسَانُ سَمْعٌ إِنْ خُلِيَ عَنْهُ عَقْرٌ. (۹۶)

فرمود: زبان همچون درنده ای است که اگر آزاد باشد زخم و جراحت (سختی به جسم و ایمان) خواهد زد.

۷۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَوْمَ الْمَظْلُومِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ

يَوْمِ الظَّالِمِ عَلَى الْمَظْلُومِ. (۹۷)

فرمود: روز داد خواهی مظلوم بر علیه ظالم سخت تر است از روزی که ظالم ستم بر مظلوم می کند.

۷۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي الْقُرْآنِ نَبَأُ مَا قِيلَ لَكُمْ، وَخَبْرٌ مَا بَعْدَ كُمْ، وَحُكْمٌ مَا بَيْنَكُمْ. (۹۸)

فرمود: قرآن احوال گذشتگان، و اخبار آینده را در بردارد، و شرح وظایف شما را بیان کرده است.

۷۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: نَزَلَ الْقُرْآنُ اثَلَاثًا، ثَلَاثٌ فِيْنَا وَفِي عَدُوِّنَا، وَثَلَاثٌ سُنَنٌ وَ اِمْتَالٌ، وَثَلَاثٌ فَرَائِضٌ وَ اِحْكَامٌ. (۹۹)

فرمود: نزول قرآن بر سه قسمت است: یک قسمت آن درباره اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و دشمنان و مخالفان ایشان، و قسمتی دیگر آن اخلاقیات و ضرب المثلها، و قسمت سوم در بیان واجبات و احکام الهی می باشد.

۷۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُؤْمِنُ نَفْسُهُ مِنْهُ فِي تَعَبٍ، وَ النَّاسُ مِنْهُ فِي رَاحَةٍ. (۱۰۰)

فرمود: مؤمن آن کسی است که خود را به جهت رفاه مردم در زحمت بیندازد و دیگران از او در آسایش باشند.

۷۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَتَبَ اللَّهُ الْجِهَادَ عَلَى الرَّجَالِ وَالنِّسَاءِ، فَجِهَادُ الرَّجُلِ يَذُلُّ مَالَهُ وَنَفْسَهُ حَتَّى يُقْتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَجِهَادُ الْمَرْأَةِ أَنْ تَصْبِرَ عَلَى مَا تَرَى مِنْ اذَى زَوْجِهَا وَغَيْرَتِهِ. (۱۰۱)

فرمود: خداوند جهاد را بر مردان و زنان لازم دانسته است.

پس جهاد مرد آن است که از مال و جانش بگذرد تا جائی که در راه خدا کشته و شهید شود.

و جهاد زن آن است که در مقابل زحمات و صدمات شوهر و بر غیرت و جوانمردی او صبر نماید.

۷۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي تَقَلُّبِ الْأَحْوَالِ عُلْمٌ جَوَاهِرُ الرَّجَالِ. (۱۰۲)

فرمود: در تغییر و دگرگونی حالات و حوادث، فطرت و حقیقت اشخاص

شناخته می شود.

۷۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابَ، وَغَدَا حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ. (۱۰۳)

فرمود: امروز زحمت و فعالیت بدون حساب است و فردای قیامت حساب و بررسی اعمال و دریافت پاداش است.

۸۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِتَّقُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ. (۱۰۴)

فرمود: دوری و اجتناب کنید از معصیتهای الهی، حتی در پنهانی، پس به درستی که خداوند شاهد اعمال و نیات است و نیز او حاکم و قاضی و خواهد بود.

خلاصه حالات سؤمین معصوم حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها

ولادت با سعادت آن بانوی نمونه و مجلله بنا بر مشهور: روز جمعه بیستم ماه جمادی الثانی، سال پنجم بعثت، سه سال پس از جریان معراج، در شهر مکه واقع شد و جهان ظلمانی را به نور مقدس خود روشن نمود.

چون آن حضرت به دنیا آمد چند نفر از زنان بهشتی با ظرفهائی از آب کوثر حضور یافته و او را غسل دادند.

پس از آن نوزاد لب به سخن گشود و اظهار داشت:

(اشهد ان لا إله إلا الله، و انّ ابی رسول الله سید الانبیاء، و انّ بعلی سید الاوصیاء، و وُلدی ساده الا سباط)

سپس نام یکایک زنان حاضر را به زبان آورد و به هر یک سلام کرد.

نام: فاطمه، زهرا (۱۰۵) سلام الله علیها یوم ولدت و یوم تبعث حیّا -.

کنیه: اُمّ ابیها، اُمّ الائمه، اُمّ الحسنین و...

لقب: سیده نسا العالمین، بضعه الرسول، بتول، صدیقه، راضیه، مرضیه، مبارکه، طاهره، مطهره، عذرا، زکیه، محدّثه، صفیه، سیده، عابده، مظلومه، حکیمه، حلیمه، تقیه، حبیبه، کاظمه، رثو وفه و...

و هر یک از لقبها اشاره به بعضی از کمالات و صفات حسنه مخصوص آن حضرت خواهد بود.

پدر:

حضرت محمد پیامبر عظیم القدر اسلام صلی الله علیه و آله.

مادر: خدیجه دختر خُوَیله، اولین زنی که ایمان آورد و همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله نماز جماعت خواند.

و تمام ثروت خود را که یکی از ثروتمندان مهم بوده است برای ترویج اسلام در اختیار همسرش حضرت رسول قرار داد.

خادمه آن حضرت فُضّه بود که خود دارای فضائل و مناقبی است از آنجمله اینکه حافظ تمام قرآن بود.

نقش انگشتر حضرت: (امِنَ الْمُتَوَسِّلُونَ) بوده است.

حضرت زهرا سلام الله علیها کوچکترین فرزند خانواده خود و تنها یادگار برای حضرت رسول صلی الله علیه و آله بود.

آن حضرت بسیار مورد احترام خاص پدرش رسول گرامی اسلام قرار می گرفت و حتی بارها هنگام ورود فاطمه زهرا، حضرت رسول جلوی پایش بلند می شد و پیشانی او را می بوسید و می فرمود:

فاطمه از من است و من از اویم، پدرش فدایش باد، هر که فاطمه را خوشحال نماید مرا خوشحال کرده، و هر که او را ناراحت نماید مرا ناراحت کرده است و...

در بسیاری از روایات آمده است بر اینکه حضرت زهرا سلام الله علیها، در طول مدّت عمر پر برکت خود، هیچ موقع خون حیض و خون نفاس مشاهده ننمود.

و بر خلاف دیگر زنها همیشه پاک و پاکیزه بود و به همین جهت آن حضرت را طاهره و مطهره گفته اند.

در مورد زمان ازدواج حضرت زهرا سلام الله علیها اختلاف است:

مشهور آن است که در سنین ده سالگی به ازدواج امیرالمؤمنین علیّ علیه السلام در آمد.

و در ماه مبارک رمضان نامزدی و خطبه نکاح واقع شد.

و در ماه ذی الحجّه عروسی انجام گرفت.

در سنین هشت

سالگی از مکه معظمه به سوی مدینه منوره مهاجرت نمود.

در مدت عمر آن حضرت بین تاریخ نویسان و راویان حدیث اختلاف است ولی مشهور بین ۱۸ تا ۲۵ سال گفته اند.

همچنین در اینکه چند روز پس از شهادت پدر باقی بود، در کتابهای تاریخ و حدیث ما بین چهل روز تا شش ماه آمده است.

و معروف بین ۷۵ روز و یا ۹۵ روز می باشد.

و مشهور سیزدهم جمادی الاولی و یا سوم جمادی الثانی، سال دهم هجری قمری را گفته اند. (۱۰۶)

علت رحلت و شهادت آن مظلومه تاریخ، مصیبتها و شکنجه های دردناکی بوده است که پس از رحلت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله از سوی افراد معلوم الحال بر آن حضرت وارد آمدند و تاریخ آنها را ثبت نموده است.

به طوریکه حضرت را پس از پدرش خندان و شادمان ندیدند بلکه مرتب گریان و ناراحت بود تا مرحله ای که یکی از چهار گریه کننده گان عالم به حساب آمده است.

در اسلام، آن حضرت اولین کسی بود که برایش توسط اسما بنت عمیس با تقاضای خود حضرت، تابوت ساخته شد، برای آنکه حتی پس از وفاتش حجم بدن مقدّسش مورد دید افراد قرار نگیرد.

مراسم غسل و کفن و دفن، همچنین نماز بر حضرت توسط همسرش امام علیّ علیه السلام و بعضی از نزدیکان خاصّ، (شبانہ) انجام گرفت.

و محلّ قبر آن حضرت تا هنگام ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف مخفی و پنهان بوده و می باشد.

حضرت دارای سه فرزند پسر بنامهای: حسن، حسین، محسن و دو دختر بنامهای: زینب، امّ کلثوم بوده است.

نماز آن حضرت: دو رکعت است، در رکعت

اول پس از قرائت سوره حمد، صد مرتبه سوره قدر، و در رکعت دوم صد مرتبه سوره توحید خوانده می شود.
و پس از سلام نماز تسبیح حضرت و سپس صد مرتبه صلوات بر پیغمبر و آلش علیهم السلام فرستاده می شود.
بعد از آن حوایج و خواسته های مشروع خود را از درگاه خداوند متعال در خواست می نماید. (۱۰۷)

چهل حدیث گهربار از حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها

قسمت اول

۸۱ قَالَتْ فَاطِمَةُ الرَّهْرَا سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا:

نَحْنُ وَسَيْلَتُهُ فِي خَلْقِهِ، وَ نَحْنُ خَاصَّتُهُ وَ مَحَلُّ قُدْسِهِ، وَ نَحْنُ حُجَّتُهُ فِي غَيْبِهِ، وَ نَحْنُ وَرَثَةُ أَبِي إِيَّاهُ. (۱۰۸)

فرمود: ما اهل بیت پیامبر وسیله ارتباط خداوند با خلق او هستیم، ما برگزیدگان پاک و مقدس پروردگار می باشیم، ما حجت و راهنما خواهیم بود و ما وارثان پیامبران الهی هستیم.

۸۲ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: وَهُوَ الْإِمَامُ الرَّبَّانِيُّ، وَالْهَيْكَلُ النُّورَانِيُّ، قُطْبُ الْاِقْطَابِ، وَسَيِّدُ الْاَطْيَابِ، النَّاطِقُ بِالْصَّوَابِ، نُقْطَةُ دَائِرَةِ الْاِمَامَةِ. (۱۰۹)

در تعریف امام علی علیه السلام فرمود: او پیشوائی الهی و ربّانی است، تجسیم نور و روشنائی است، مرکز توجه تمامی موجودات و عارفان است، فرزندی پاک از خانواده پاکان می باشد، گوینده ای حَقّگو و هدایتگر است، او مرکز و محور امامت و رهبریّت است.

۸۳ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: اَبَا هَذِهِ الْاُمِّ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ، يُقِيمَانِ اَوْدَهُمْ، وَ يُنْقِذَانِ مِنَ الْعَذَابِ الدَّائِمِ اِنْ اطَاعُوهُمَا، وَ يُبِيحَانِهِمُ النَّعِيمَ الدَّائِمَ اِنْ وَاقَفُوهُمَا. (۱۱۰)

فرمود: حضرت محمد صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام، والدین این امت هستند، چنانچه از آن دو پیروی کنند آنها را از عذاب همیشگی نجات می دهند و از نعمت های وافر بهشتی بهره مندشان می سازند.

۸۴ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا:

مَنْ أَضَعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ، أَهْبَطَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ أَفْضَلَ مَصْلِحَتِهِ. (۱۱۱)

فرمود: هر کس عبادات و کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، خداوند بهترین مصلحتها و برکات خود را برای او تقدیر می نماید.

۸۵ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ، حَقُّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَ بَعَدَ مَوْتِهِ. (۱۱۲)

فرمود: همانا حقیقت و واقعیت تمام سعادت‌ها و رستگاریها در دوستی علی علیه السلام در زمان حیات و پس از رحلتش خواهد بود

۸۶ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إلهي و سَيِّدِي، اسئلك بالَّذِينَ اضيَطَفَيْتَهُمْ، وَ بَيْكَا وَ لَدَيَّ فِي مُفَارَقَتِي أَنْ تَغْفِرَ لِعَصَاهِ شِيعَتِي، وَ شِيعَةِ ذُرِّيَّتِي. (۱۱۳)

فرمود: خداوند، به حق اولیا و مقربانی که آنها را برگزیده ای، و به گریه فرزندانم پس از مرگ و جدائی من با ایشان، از تو می خواهم گناه خطاکاران شیعیان و پیروان ما را به بخشی.

۸۷ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: شِيعَتُنَا مِنْ خِيَارِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَ كُلُّ مُحِبِّينَا وَ مَوَالِي أَوْلِيَانَا وَ مُعَادِي اِعْدَائِنَا وَ الْمُسْلِمِ بِقَلْبِهِ وَ لِسَانِهِ، لَنَا. (۱۱۴)

فرمود: شیعیان و پیروان ما، و همچنین دوستان اولیا ما و آنانکه دشمن دشمنان ما باشند، نیز آنهاییکه با قلب و زبان تسلیم ما هستند بهترین افراد بهشتیان خواهند بود.

۸۸ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: وَاللَّهِ يَا بْنَ الْخَطَابِ لَوْلَا إِنِّي أَكْرَهُ أَنْ يُصِيبَ الْبَلَا مَنْ لَادَنْبَ لَهُ، لَعَلِمْتَ أَنِّي سَأَقْسِمُ عَلَى اللَّهِ ثُمَّ أَجِدُهُ سَرِيعُ الْإِجَابَةِ. (۱۱۵)

خطاب به عمر بن خطاب فرمود:

سوگند به خداوند، اگر نمی ترسیدم که عذاب الهی بر بی گناهان نیز نازل گردد، متوجه می شدم که خدا را قسم می دادم و نفرین می کردم.

و می دیدی چگونه دعایم سریع مستجاب می

گردید.

۸۹ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: وَاللَّهِ، لَا كَلَمْتُكَ أَبَدًا، وَاللَّهِ لَا دُعُونَ اللَّهَ عَلَيْكَ فِي كُلِّ صَلَوهٍ. (۱۱۶)

پس از ماجرای هجوم به خانه حضرت، خطاب به ابوبکر کرد و فرمود:

به خدا سوگند، دیگر با تو سخن نخواهم گفت، سوگند به خدا، در هر نمازی تو را نفرین خواهم کرد.

۹۰ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِنِّي أَشْهَدُ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ، أَنَّكُمْ أَسَيِّخَطْتُمَانِي، وَ مَا رَضِيْتُمَانِي، وَ لَئِنْ لَقِيْتُ النَّبِيَّ لَا شَكُوكُمَا إِلَيْهِ.

(۱۱۷)

هنگامی که ابوبکر و عمر به ملاقات حضرت آمدند فرمود:

خدا و ملائکه را گواه می گیرم که شما مرا خشمناک کرده و آزرده اید، و مرا راضی نکردید، و چنانچه رسول خدا را ملاقات کنم شکایت شما دو نفر را خواهم کرد.

۹۱ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: لَا تُصَيِّمِي عَلَى أُمَّةٍ نَفَضْتُ عَهْدَ اللَّهِ وَ عَهْدَ أَبِي رَسُولِ اللَّهِ فِي امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ، وَ ظَلَمُوا لِي حَقِّي، وَ أَخَذُوا إِرْثِي، وَ خَرَقُوا صَحِيفَتِي الَّتِي كَتَبَهَا لِي أَبِي بِمُلْكِكَ فَدَك. (۱۱۸)

فرمود: افرادی که عهد خدا و پیامبر خدا را درباره امیرالمؤمنین علی علیه السلام شکستند، و در حق من ظلم کرده و ارثیه ام را گرفتند و نامه پدرم را نسبت به فدک پاره کردند، نباید بر جنازه من نماز بگذارند.

۹۲ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِيَّاكُمْ عَنِّي، فَلَا عُيُذَرُ بَعْدَ غَدِيرِ كُمْ، وَالْأَمْرُ بَعْدَ تَفْصِيرِ كُمْ، هَلْ تَرَكَ أَبِي يَوْمَ غَدِيرِ حُمٍّ لِأَحَدٍ عَدُوًّا.

(۱۱۹)

خطاب به مهاجرین و انصار کرد و فرمود:

از من دور شوید و مرا به حال خود رها کنید، با آن همه بی تفاوتی و سهل انگاریهایتان، عذری برای شما باقی نمانده است.

آیا پدرم در روز غدیر خم برای کسی جای عذری باقی گذاشت؟

۹۳ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: جَعَلَ

اللَّهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيراً لَكُمْ مِنَ الشُّرْكِ، وَ الصَّلَاةَ تَنْزِيهَا لَكُمْ مِنَ الْكِبْرِ، وَالزَّكَاةَ تَرْكِيهَ لِلنَّفْسِ، وَ نِمْا فِي الرِّزْقِ، وَالصِّيَامَ تَثْبِيْتًا لِلاَّ خُلَاصِ، وَالْحَجَّ تَشْيِيْدًا لِلدِّيْنِ (١٢٠)

فرمود: خداوند سبحان، ایمان و اعتقاد را برای طهارت از شرک و نجات از گمراهیها و شقاوتها قرار داد.

و نماز را برای خضوع و فروتنی و پاکی از هر نوع تکبر، مقرر نمود.

و زکات (و خمس) را برای تزکیه نفس و توسعه روزی تعیین نمود.

و روزه را برای استقامت و اخلاص در اراده، لازم دانست.

و حج را برای استحکام اساس شریعت و بنا دین اسلام واجب نمود.

٩٤ قَالَتْ سَلَامَ اللّٰهِ عَلَيْهَا: يَا اَبَا الْحَسَنِ، اِنَّ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَهْدٍ اِلَيَّ وَ حِدَّثَنِيْ اَنْتِ اَوَّلُ اَهْلِ لِحُوْقًا بِهِ وَلَا بُدَّ مِنْهُ، فَاصْبِرِيْ لِاَمْرِ اللّٰهِ تَعَالٰى وَارْضِيْ بِقَضَائِهِ. (١٢١)

فرمود: ای ابا الحسن همسر، همانا رسول خدا با من عهد بست و اظهار نمود: من اول کسی هستم از اهل بیتش که به او ملحق می شوم و چاره ای از آن نیست، پس تو صبر نما و به قضا و مقدرات الهی خوشنود باش.

٩٥ قَالَتْ سَلَامَ اللّٰهِ عَلَيْهَا: مَنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ اَوْ عَلَيَّ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ اَوْجَبَ اللّٰهُ لَهُ الْجَنَّةَ، قُلْتُ لَهَا: فِيْ حَيَاتِهِ وَ حَيَاتِكَ؟

قَالَتْ: نَعَمْ وَ بَعْدَ مَوْتِنَا. (١٢٢)

فرمود: هر که بر پدرم رسول خدا و بر من به مدت سه روز سلام کند خداوند بهشت را برای او واجب می گرداند، چه در زمان حیات و یا پس از مرگ ما باشد.

٩٦ قَالَتْ سَلَامَ اللّٰهِ عَلَيْهَا: مَا صَنَعَ اَبُو الْحَسَنِ اِلَّا مَا كَانَ يَتَّبِعِيْ لَهٗ، وَ لَقَدْ صَنَعُوا مَا اللّٰهُ حَسِبُهُمْ وَ طَالِبُهُمْ. (١٢٣)

فرمود: آنچه را امام علی علیه السلام

نسبت به دفن رسول خدا و جریان بیعت انجام داد، وظیفه الهی او بوده است، و آنچه را دیگران انجام دادند خداوند آنها را محاسبه و مجازات می نماید.

۹۷ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: خَيْرٌ لِلنَّسَاءِ أَنْ لَا يَرَيْنَ الرِّجَالَ وَلَا يَرَاهُنَّ الرِّجَالُ. (۱۲۴)

فرمود: بهترین چیز برای حفظ شخصیت زن آن است که مردی را نبیند و نیز مورد مشاهده مردان قرار نگیرد.

۹۸ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: أَوْصِيكَ يَا أَبَا حَسَنِ أَنْ لَا تَنْسَانِي، وَ تَزُورَنِي بَعْدَ مَمَاتِي. (۱۲۵)

ضمن وصیّتی به همسرش اظهار داشت: مرا پس از مرگم فراموش نکنی.

و به زیارت و دیدار من بر سر قبرم بیائی.

۹۹ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِنِّي قَدِ اسْتَقْبَحْتُ مَا يُصْنَعُ بِالنِّسَاءِ، إِنَّهُ يُطْرَحُ عَلَى الْمَرْثَةِ الثُّوبَ فَيَصْفُهَا لِمَنْ رَأَى، فَلَا تَحْمِلِينِي عَلَى سَرِيرٍ ظَاهِرٍ، أُسْتَرُّنِي، سَتَرَكَ اللَّهُ مِنَ النَّارِ. (۱۲۶)

در آخرین روزهای عمر پر برکتش ضمن وصیّتی به اسما فرمود: من بسیار زشت و زننده می دانم که جنازه زنان را پس از مرگ با انداختن پارچه ای روی بدنش تشییع می کنند.

و افرادی اندام و حجم بدن او را مشاهده کرده و برای دیگران تعریف می نمایند.

مرا بر تخت و بلانکاردی که اطرافش پوشیده نیست و مانع مشاهده دیگران نباشد قرار مده بلکه مرا با پوشش کامل تشییع کن - خداوند تو را از آتش جهنّم مستور و محفوظ نماید.

۱۰۰ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: ... إِنْ لَمْ يَكُنْ يَرَانِي فَإِنِّي أَرَاهُ، وَ هُوَ يَشُمُّ الرِّيحَ. (۱۲۷)

مرد نابینائی وارد منزل شد و حضرت زهرا سلام الله عليها پنهان گشت، وقتی رسول خدا صلی الله علیه و آله علت آن را جویا شد؟

در پاسخ پدر اظهار داشت: اگر آن نابینا مرا نبیند،

من او را می بینم، دیگر آنکه مرد حساس است و بوی زن را استشمام می کند.

۱۰۱ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: أُصْبِحْتُ وَاللَّهِ عَاتِقَةً لِدُنْيَاكُمْ، قَالِيَةً لِرِجَالِكُمْ. (۱۲۸)

بعد از جریان غضب فدک و احتجاج حضرت، بعضی از زنان مهاجر و انصار به منزل حضرت آمدند و احوال وی را جویا شدند، حضرت در پاسخ فرمود: به خداوند سوگند، دنیا را آزاد کردم و هیچ علاقه ای به آن ندارم، همچنین امیدی به مردان شما نخواهم داشت.

قسمت دوم

۱۰۲ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِنْ كُنْتُ تَعْمَلُ بِمَا أَمْرُنَاكَ وَتَنْتَهِي عَمَّا زَجَرْنَاكَ عَنْهُ، قَانَتْ مِنْ شِيعَتِنَا، وَإِلَّا فَلَا. (۱۲۹)

فرمود: اگر آنچه را که ما اهل بیت دستور داده ایم عمل کنی و از آنچه نهی کرده ایم خودداری نمائی، تو از شیعیان ما هستی و گرنه، خیر.

۱۰۳ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: حُبِّبَ إِلَيَّ مِنْ دُنْيَاكُمْ ثَلَاثٌ: تِلَاوَةُ كِتَابِ اللَّهِ، وَالنَّظَرُ فِي وَجْهِ رَسُولِ اللَّهِ، وَالْإِنْفَاقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

فرمود: سه چیز از دنیا برای من دوست داشتنی است: تلاوت قرآن، نگاه به صورت رسول خدا، انفاق و کمک به نیازمندان در راه خدا.

۱۰۴ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: أَوْصِيكَ أَوْلَا أَنْ تَتَزَوَّجَ بَعِيدِي بِأَبْنِهِ أُخْتِي أَمَامَهُ، فَإِنَّهَا تَكُونُ لِيُؤَلِّدِي مِثْلِي، فَإِنَّ الرِّجَالَ لَا يَدُّ لَهُمْ مِنَ النِّسَاءِ. (۱۳۰)

در آخرین لحظات عمرش به همسر خود چنین سفارش نمود:

پس از من با دختر خواهرم امامه ازدواج نما، چونکه او نسبت به فرزندانم مانند خودم دلسوز و متدین است.

همانا مردان در هر حال نیازمند به زن می باشند.

۱۰۵ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: الزِّمِ رِجْلَهَا، فَإِنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ أَقْدَامِهَا. (۱۳۱)

فرمود: همیشه در خدمت مادر و پای بند او باش، چون

بهشت زیر پای مادران است.

۱۰۶ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: مَا يَصْنَعُ الصَّائِمُ بِصِيَامِهِ إِذَا لَمْ يَصُنْ لِسَانَهُ وَ سَمْعَهُ وَ بَصَرَهُ وَ جَوَارِحَهُ. (۱۳۲)

فرمود: روزه داری که زبان و گوش و چشم و دیگر اعضا و جوارح خود را کنترل ننماید هیچ سودی از روزه خود نمی برد.

۱۰۷ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: الْبُشْرَى فِي وَجْهِ الْمُؤْمِنِ يُوجِبُ لِصَاحِبِهِ الْجَنَّةَ، وَ بُشْرَى فِي وَجْهِ الْمُعَانِدِ يَقِي صَاحِبَهُ عَذَابَ النَّارِ. (۱۳۳)

فرمود: تبسم و شادمانی در برابر مؤمن موجب دخول در بهشت خواهد گشت، و نتیجه تبسم در مقابل دشمنان و مخالفان سبب ایمنی از عذاب خواهد بود.

۱۰۸ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: لَا يَلُومَنَّ امْرَأٌ إِلَّا نَفْسَهُ، يَبِيتُ وَ فِي يَدِهِ رِيحُ عَمْرِ. (۱۳۴)

فرمود: کسی که پس از خوردن غذا دستهای خود را نشوید دستهایش آلوده باشد، چنانچه ناراحتی برایش بوجود آید کسی جز خودش را سرزنش نکند.

۱۰۹ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: اصْعَدْ عَلَى السَّطْحِ، فَإِنْ رَأَيْتَ نِصْفَ عَيْنِ الشَّمْسِ قَدْ تَدَلَّى لِلْغُرُوبِ فَأَعْلِمْنِي حَتَّى أَدْعُو. (۱۳۵)

روز جمعه نزدیک غروب آفتاب به غلام خود می فرمود: بالای پشت بام برو، هر موقع نصف خورشید غروب کرد مرا خبر کن تا برای خود و دیگران دعا کنم.

۱۱۰ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا وَلَا يُبَالِي. (۱۳۶)

فرمود: همانا خداوند متعال تمامی گناهان بندگانش را می آمرزد و از کسی باکی نخواهد داشت.

۱۱۱ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: الْجَارُ ثُمَّ الدَّارُ. (۱۳۷)

فرمود: اول باید در فکر مشکلات و آسایش همسایه و نزدیکان بود و سپس در فکر خویشتن بودن.

۱۱۲ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: الرَّجُلُ أَحَقُّ بِصَدْرِ دَابَّتِهِ، وَ صَدْرِ فَرَّاشِهِ، وَ الصَّلَاةِ فِي مَنْزِلِهِ إِلَّا أَمَامَ يَجْتَمِعُ

فرمود: هر شخصی نسبت به مرکب سواری، و فرش منزل خود و برگزاری نماز در آن از دیگری در الویت است مگر آنکه دیگری امام جماعت باشد و بخواهد نماز جماعت را اقامه نماید نباشد.

۱۱۳ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: يَا أَبَه، ذَكَرْتُ الْمَحْشَرَ وَوُقُوفَ النَّاسِ عُرَاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَأَسْوَأَهُ يَوْمَئِذٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. (۱۳۹)

اظهار داشت: ای پدر، من به یاد روز قیامت افتادم که مردم چگونه در پیشگاه خداوند با حالت برهنه خواهند ایستاد و فریاد رسی ندارد، جز اعمال و علاقه ایشان نسبت به اهل بیت علیهم السلام.

۱۱۴ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: إِذَا حُشِرْتُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، اشْفَعْ عَصَاةَ امَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. (۱۴۰)

فرمود: هنگامی که در روز قیامت برانگیخته و محشور شوم، خطاکاران امت پیامبر صلی الله علیه و آله، را شفاعت می نمایم.

۱۱۵ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: فَأَكْثَرُ مِنْ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ، وَالِدُّعَاءِ، فَإِنَّهَا سَاعَةٌ يَحْتَاجُ الْمَيِّتُ فِيهَا إِلَى أَنْسِ الْأَحْيَاءِ. (۱۴۱)

ضمن وصیته به امام علی علیه السلام:

پس از آنکه مرا دفن کردی، برایم قرآن را بسیار تلاوت نما، و برایم دعا کن، چونکه میت در چنان موقعیتی بیش از هر چیز نیازمند به دعا و قرآن خواهد بود و بهترین مونس برایش می باشد.

۱۱۶ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: يَا أَبَا الْحَسَنِ، إِنِّي لَا سَتَّحِي مِنْ إلهي أَنْ أَكَلَّفَ نَفْسَكَ مَا لَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ. (۱۴۲)

خطاب به همسرش امیرالمؤمنین علی علیه السلام کرد: من از خدای خود شرم دارم که از تو چیزی را در خواست نمایم و تو توان تهیه آنرا نداشته باشی.

۱۱۷ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: خَابَتْ أُمَّهُ قَتَلَتْ إِبْنَ بِنْتِ نَبِيِّهَا. (۱۴۳)

فرمود: رستگار

و سعادت‌مند نخواهند شد آن گروهی که فرزند پیامبر خود را به قتل رسانند.

۱۱۸ قالت سلام الله عليها: ... وَ النَّهْيَ عَنْ شُرْبِ الْخَمْرِ تَنْزِيهَا عَنِ الرَّجْسِ، وَاجْتِنَابِ الْقَذْفِ حِجَابًا عَنِ اللَّعْنَةِ، وَ تَرْكَ السَّرْقَةِ
اِيحَابًا لِلْعَفَّةِ. (۱۴۴)

فرمود: خداوند متعال منع و نهی از شرابخواری را جهت پاکی جامعه از زشتیها و جنایتها.

و دوری از تهمت‌ها و نسبت‌های ناروا را مانع از غضب و نفرین قرار داد.

و دزدی نکردن، موجب پاکی جامعه و پاکدامنی افراد می‌گردد.

۱۱۹ قالت سلام الله عليها: وَ حَرَّمَ [اللَّهُ] الشُّرْكَ إِخْلَاصًا لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، فَاتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ، وَ لَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ، وَ
اطِيعُوا اللَّهَ فِيمَا أَمَرَكُمْ بِهِ، وَ نَهَاكُمْ عَنْهُ، فَإِنَّهُ، إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ. (۱۴۵)

و خداوند سبحان شرک را (در امور مختلف) حرام گرداند تا آنکه همگان تن به ربوبیت او در دهند و به سعادت نائل آیند.
پس آن طوری که شایسته است باید تقوای الهی داشته باشید و کاری کنید تا با اعتقاد به دین اسلام از دنیا بروید.

بنابراین باید اطاعت و پیروی کنید از خداوند متعال در آنچه شما را به آن دستور داده یا از آن نهی کرده است، زیرا که تنها
علما و دانشمندان (اهل معرفت) از خدای سبحان خوف و وحشت خواهند داشت.

۱۲۰ قَالَتْ سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا: أَمَا وَاللَّهِ، لَوْ تَرَكُوا الْحَقَّ عَلَى أَهْلِهِ وَاتَّبَعُوا عِثْرَةَ نَبِيِّهِ، لَمَا اخْتَلَفَ فِي اللَّهِ اثْنَانِ، وَلَوْ رَثَا سَلْفٌ عَنْ سَلْفٍ،
وَخَلَفٌ بَعْدَ خَلْفٍ حَتَّى يَقُومَ قَائِمُنَا، التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ. (۱۴۶)

فرمود: به خدا سوگند، اگر حق یعنی خلافت و امامت را به اهلش سپرده بودند. و از عترت و اهل بیت

پیامبر صلوات الله عليهم پیروی و متابعت کرده بودند.

و حتی دو نفر هم با یکدیگر درباره خدا و دین اختلاف نمی کردند. و مقام خلافت و امامت توسط افراد شایسته یکی پس از دیگری منتقل می گردید و در نهایت تحویل قائم آل محمد عجل الله فرجه الشریف، و صلوات الله عليهم اجمعین می گردید که او از فرزندان حسین علیه السلام می باشد.

خلاصه حالات چهارمین معصوم دومین امام حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام

آن حضرت روز سه شنبه یا پنجشنبه، پانزدهم ماه رمضان، سال سوم هجری (۱۴۷) در شهر مدینه منوره دیده به جهان گشود.

نام: (حسن) (۱۴۸)، در تورات (شُبْر) و در انجیل (طاب) می باشد صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ، يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ اسْتُشْهِدَ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا.

کنیه: ابو محمد و...

لقب: مجتبی، طیب، سید، ولی، تقی، حجت، سبط، قائم، وزیر، امین و...

نقش انگشتر حضرت را (الْعِزَّةُ لِلَّهِ) گفته اند.

دربان و پیش خدمت: دو نفر افتخار درباری حضرت را کسب کردند، یکی به نام سفینه غلام رسول الله صلی الله علیه و آله، و دیگری به نام قیس بن عبد الرحمن بوده است.

حضرت در حالتی به دنیا آمد که مادرش حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها دوازده ساله بود (۱۴۹).

پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله در هفتمین روز ولادت این نوزاد عزیز دو گوسفند عقیقه نمود، و موی سرش را تراشید و هم وزن آن نقره به فقیر صدقه داد.

امام حسن مجتبی علیه السلام ۲۵ مرتبه پیاده برای انجام مراسم حج و زیارت خانه خدا، به مکه رفت.

و در دو مرحله تمامی ثروت و اموال خود را بین فقرا و تهیدستان تقسیم نمود.

حضرت در تمام دوران عمر پربرکت خود مبارزات مختلفی بر علیه کفر و

ظلم و بیدادگری داشته است.

و در زمان زعامت و امامت خود موضعگریهای گوناگونی را در برابر دستگاه حاکمه معاویه بنی امیه داشت.

ولیکن بیشتر دوستان و اصحاب دنیا پرست به آن حضرت خیانت کردند و برخورد منافقانه داشتند.

و در نهایت چون تنهاماند و از طرفی هسته اسلام در معرض خطر قرار گرفت، ناچار اقدام به صلح با معاویه نمود.

و طبق آنچه گفته اند: حدود شش ماه واندی پس از امامتش بین حضرت و معاویه صلح نامه ای به نفع اسلام و مسلمین امضا گردید.

اولین روز امامت آن حضرت، جمعه ۲۱ ماه رمضان، سال چهارم هجری (۱۵۰) بوده است که مردم باحضرت بیعت کردند و حدود ۱۰ سال امامتش بطول انجامید.

آن حضرت مدّت هفت سال و شش ماه در حیات جدّش، و حدود هشت سال همزمان بامادرش، و ۳۷ سال در کنار پدرش زندگی نمود.

و سپس قریب ۱۰ سال امامت و رهبریّت اسلام و مسلمانها را بر عهده داشت که شش ماه و پنج روز آن در دوران صلح بود.

و در مجموع مدّت عمر پربرکت آن حضرت را ۴۷ تا ۵۰ سال گفته اند.

حضرت مجتبی صلوات الله علیه، توسط همسرش جُعدہ دختر اُشعث بن قیس کندی، به دستور و تزویر معاویه مسموم گردید.

و چهل روز پس از آن یعنی روز پنجشنبه ۲۸ ماه صفر مابین سال ۵۰ تا ۵۳ هجری به فیض شهادت نایل گردید.

امام حسن مجتبی علیه السلام هنگام وصیّت به برادرش امام حسین سلام الله علیه، اظهار داشت: مبادا در تشییع و تدفین جنازه ام خونی ریخته شود.

هنگامی که خواستند جسد مطهّر آن امام مظلوم را کنار جدّش رسول خدا صلی الله علیه و آله

دفن کنند.

عده ای به سر کردگی عایشه، مسلحانه هجوم آوردند و از ورود جنازه به محوطه حرم حضرت رسول صلی الله علیه و آله جلوگیری نمودند و جنازه و تشییع کنندگان را تیر باران کردند.

بر اساس وصیت حضرت، به ناچار جنازه آن امام مظلوم را که چندین تیر به آن اصابت کرده بود، به سمت بقیع حرکت دادند و در آنجا دفن نمودند.

مرحوم سید محسن امین تعداد پانزده دختر و هشت پسر برای امام حسن مجتبی علیه السلام بیان نموده است، گرچه بعضی از محدثین ومؤرخین تمامی فرزندان آن حضرت را پانزده نفر دختر و پسر گفته اند.

نماز حضرت: دو رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید خوانده می شود (۱۵۱).

و بعد از سلام نماز، تسبیح حضرت زهرا سلام الله علیها.

پس از آن، خواسته ها و حوایج مشروعه خود را از درگاه خداوند متعال، در خواست نماید که انشا الله برآورده خواهد شد.

چهل حدیث گهربار، از حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام

قسمت اول

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ:

۱۲۱ مَنْ عَبَدَ اللَّهَ، عَبَدَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ شَيْءٍ (۱۵۲)

فرمود: هر کسی که خداوند را عبادت و اطاعت کند، خدای متعال همه چیزها را مطیع او گرداند.

۱۲۲ قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَنَحْنُ رِيحَانَتَا رَسُولِ اللَّهِ، وَسَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ يَتَقَدَّمُ، أَوْ يَقَدِّمُ عَلَيْنَا أَحَدًا: (۱۵۳)

به دنباله وصیتش در حضور جمعی از اصحاب فرمود: وما دو نفر یعنی حضرت و برادرش امام حسین علیهما السلام ریحانه رسول الله صلی الله علیه و آله و دو سرور جوانان اهل بهشت هستیم، پس خدا لعنت کند کسی را که بر ما پیشقدم باشد یا دیگری را

بر ما مقدم دارد.

۱۲۳ قال عليه السلام: وَإِنَّ حُبَّنَا لَيَسَاقِطُ الذُّنُوبَ مِنْ بَنِي آدَمَ، كَمَا يَسَاقِطُ الرِّيحُ الْوَرَقَ مِنَ الشَّجَرِ (۱۵۴)

فرمود: همانا محبت و دوستی با ما (اهلبیت رسول الله صلی الله علیه و آله) سبب ریزش گناهان از نامه اعمال می شود، همانطوری که وزش باد برگ درختان را می ریزد.

۱۲۴ قال عليه السلام: لَقَدْ فَارَقَكُمْ رَجُلٌ بِالْأَمْسِ لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَّا وَلُونَ، وَلَا يُدْرِكُهُ إِلَّا الْآخِرُونَ. (۱۵۵)

پس از شهادت پدرش امیرالمؤمنین علی علیه السلام، در جمع اصحاب فرمود:

شخصی از میان شماها رفت که در گذشته مانند او نیامده است، و کسی در آینده نمی تواند هم تراز او قرار گیرد.

۱۲۵ قال عليه السلام: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ كَانَتْ لَهُ دَعْوَةٌ مُجَابَةٌ، إِمَّا مُعَجَّلَةٌ وَإِمَّا مُؤَجَّلَةٌ (۱۵۶).

فرمود: کسی که قرآن را با دقت قرائت نماید، در پایان آن اگر مصلحت باشد دعایش سریع مستجاب خواهد شد و اگر مصلحت نباشد در آینده مستجاب می گردد.

۱۲۶ قال عليه السلام: إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ فِيهِ مَصَابِيحُ النُّورِ وَشِفَا الصُّدُورِ. (۱۵۷)

فرمود: همانا در این قرآن چراغهای هدایت به سوی نور و سعادت موجود است و این قرآن شفای دلها و سینه ها است.

۱۲۷ قال عليه السلام: مَنْ صَلَّى، فَجَلَسَ فِي مُصَلَّاهِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ كَانَ لَهُ سِتْرًا مِنَ النَّارِ. (۱۵۸)

فرمود: هر که نماز صبح را به خواند و در جایگاه خود بنشیند تا خورشید طلوع کند، برایش پوششی از آتش خواهد بود.

۱۲۸ قال عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ شَهْرَ رَمَضَانَ مِضْمَارًا لِخَلْقِهِ، فَيَسْتَبِقُونَ فِيهِ بِطَاعَتِهِ إِلَى مَرْضَاتِهِ، فَسَبَقَ قَوْمٌ فَفَازُوا، وَقَصَّرُوا آخِرُونَ فَخَابُوا. (۱۵۹)

فرمود: خداوند متعال ماه رمضان را برای بندگان خود وسیله و ابزاری قرار داد.

پس

عده ای در آن ماه با اطاعت و عبادت به سعادت و خوشنودی الهی از یکدیگر سبقت خواهند گرفت و گروهی از روی بی توجهی و سهل انگاری خسارت و ضرر می نمایند.

۱۲۹ قال علیه السلام: مَنْ اَدَامَ الْاِخْتِلَافَ اِلَى الْمَسْجِدِ اَصَابَ اِخْدَى ثَمَانٍ: آيَةُ مُحْكَمَةٍ، اِخَا مُسِي تَفَادَا، وَعِلْمَا مُسِي تَطْرَفَا، وَرَحْمَةً مُنْتَظَرَةً، وَكَلِمَةً تَدُلُّهُ عَلَى الْهُدَى، اَوْ تَرُدُّهُ عَنِ رَدَى ء، وَتَزُكُّ الذُّنُوبَ حَيَا اَوْ حَشِيَةً. (۱۶۰)

فرمود: هر کس جایگاه عبادات خود را در مسجد قرار دهد یکی از هشت فایده شاملش می گردد: برهان و نشانه ای برای معرفت -، دوست و برادری سودمند، دانش و اطلاعاتی جامع، رحمت و محبت عمومی، سخن و مطلبی که او را هدایتگر باشد، توفیق اجباری در ترک گناه به جهت شرم از مردم و یا به جهت ترس از عقاب.

۱۳۰ قال علیه السلام: مَنْ اُكْتِرَ مُجَالِسَهُ الْعُلَمَاءِ اَطْلَقَ عِقَالَ لِسَانِهِ، وَفَتَقَ مَرَاتِقَ ذَهْنِهِ، وَ سَرَّ مَا وَجَدَ مِنَ الزِّيَادَةِ فِي نَفْسِهِ، وَكَانَتْ لَهُ وِلَايَةٌ لِمَا يَعْلَمُ، وَ اِفَادَةٌ لِمَا تَعَلَّمَ. (۱۶۱)

فرمود: هر که با علما بسیار مجالست نماید، سخنش و بیانش در بیان حقایق آزاد و روشن خواهد شد، و ذهن و اندیشه اش باز و توسعه می یابد و بر معلوماتش افزوده می گردد و به سادگی می تواند دیگران را هدایت نماید.

۱۳۱ قال علیه السلام: تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوا حِفْظَهُ فَارْتَبِعُوا فِي بَيْوتِكُمْ. (۱۶۲)

فرمود: علم و دانش را از هر طریقی فراگیرید، و چنانچه نتوانستید آنرا در حافظه خود نگه دارید، ثبت کنید و بنویسید و در منازل خود در جای مطمئن قرار دهید.

۱۳۲ قال علیه السلام: مَنْ

عَرَفَ اللَّهُ أَحِبَّهُ، وَ مَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا زَهَدَ فِيهَا. (۱۶۳)

فرمود: هر کس خدا را بشناسد، (در عمل و گفتار) او را دوست دارد و کسی که دنیا را بشناسد آن را رها خواهد کرد.

۱۳۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: هَلَاكُ الْمَرْءِ فِي ثَلَاثٍ: الْكِبْرُ، وَالْحِرْصُ، وَالْحَسَدُ؛ فَالْكِبْرُ هَلَاكُ الدِّينِ، وَبِهِ لُعِنَ إِبْلِيسُ. وَالْحِرْصُ عَدُوُّ النَّفْسِ، وَبِهِ خَرَجَ آدَمُ مِنَ الْجَنَّةِ. وَالْحَسَدُ رَائِدُ الشُّوْرِ، وَمِنْهُ قَتَلَ قَابِيلُ هَابِيلَ. (۱۶۴)

هلاکت و نابودی دین و ایمان هر شخص در سه چیز است: تکبر، حرص، حسد.

تکبر سبب نابودی دین و ایمان شخص می باشد و به وسیله تکبر شیطان با آن همه عبادت ملعون گردید.

حرص و طمع دشمن شخصیت انسان است، همانطوری که حضرت آدم علیه السلام به وسیله آن از بهشت خارج شد.

حسد سبب همه خلافها و زشتیها است و به همان جهت قابیل برادر خود هابیل را به قتل رساند.

۱۳۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ اَرْبَعُ اصَابِعٍ، مَا رَأَيْتَ بَعَيْنِكَ فَهُوَ الْحَقُّ وَقَدْ تَسَمَّعَ بِأُذُنِكَ بِاطِلًا كَثِيرًا. (۱۶۵)

فرمود: بین حق و باطل چهار انگشت فاصله است، آنچه را با چشم خود بینی حق است و آنچه را شنیدی یا برایت نقل کردند چه بسا باطل باشد.

۱۳۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَارُ أَهْوَنُ مِنَ النَّارِ. (۱۶۶)

فرمود: سرزنش و ننگ شمردن مردم انسان را، آسانتر است از معصیت و گناهی که موجب آتش جهنم شود.

۱۳۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا لَقِيَ أَحَدُكُمْ إِخَاهُ فَلْيُقَبَّلْ مَوْضِعَ النُّورِ مِنْ جَبْهَتِهِ. (۱۶۷)

فرمود: وقتی انسان برادر مؤمن و دوست خود را ملاقات نمود، باید پیشانی و سجده گاه او را ببوسد.

۱۳۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا، وَلَيْسَ بِتَارِكِكُمْ سُدًى، كَتَبَ آجَالَكُمْ،

وَقَسَمَ بَيْنَكُمْ مَعَائِشَكُمْ، لِيَعْرِفَ كُلُّ ذِي لُبٍّ مَنزِلَتَهُ، وَإِنَّ مَاقَدَرَ لَهُ أَصَابَهُ، وَمَا صُرِفَ عَنْهُ فَلَنْ يُصِيبَهُ. (۱۶۸)

فرمود: خداوند شما انسانها را بیهوده و بدون غرض نیافریده و شما را آزاد، رها نکرده است.

لحظات آخر عمر هر یک معین و ثبت می باشد، نیاز مندیها و روزی هر کس سهمیه بندی و تقسیم شده است تا آنکه موقعیت و منزلت شعور و درک اشخاص شناخته گردد.

قسمت دوم

۱۳۸ قال عليه السلام: مَنْ لَبَسَ ثَوْبَ الشُّهْرَةِ، كَسَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْبًا مِنَ النَّارِ (۱۶۹).

فرمود: هر کس لباس شهرت وانگشت نما، از جهت رنگ، دوخت و... به پوشد، روز قیامت خداوند، او را لباس آتشین خواهد پوشاند.

۱۳۹ سئل عليه السلام: عَنِ الْبُخْلِ؟ فَقَالَ: هُوَ أَنْ يَرَى الرَّجُلُ مَا انْفَقَهُ تَلْفًا، وَمَا امْسَكَهُ شَرْفًا. (۱۷۰)

از حضرت پیرامون بخل سؤال شد؟ در جواب فرمود:

معنای آن چنین است که انسان آنچه را به دیگری کمک و انفاق کند فکر نماید که از دست داده و تلف شده است. و آنچه را ذخیره کرده و نگه داشته است خیال کند برایش باقی می ماند و موجب شخصیت و شرافت او خواهد بود.

۱۴۰ قال عليه السلام: تَزُكُّ الزَّانَا، وَكَنْسُ الْفَنَاءِ، وَغَسْلُ الْأَنْفِ مَا مَجْلِبَةٌ لِلْغِنَا: (۱۷۱)

فرمود: انجام ندادن زنا، جاروب و نظافت کردن راهرو و درب منزل، و شستن ظروف سبب رفاه و بی نیازی می گردد.

۱۴۱ قال عليه السلام: السِّيَاسَةُ أَنْ تَزْعَى حُقُوقَ اللَّهِ، وَحُقُوقَ الْأَحْيَاءِ، وَحُقُوقَ الْأَمْوَاتِ. (۱۷۲)

فرمود: مفهوم و معنای سیاست آن است که حقوق خداوند و حقوق موجودات زنده و حقوق مردگان را رعایت کنی.

۱۴۲ قال عليه السلام: مَا تَشَاوَرَ قَوْمٌ إِلَّا هُدُوا إِلَى رُشْدِهِمْ. (۱۷۳)

فرمود: هیچ گروهی در

کارهای اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... با یکدیگر مشورت نکرده اند مگر آنکه به رشد فکری و عملی و... رسیده اند.

۱۴۳ قال علیه السلام: الْخَيْرُ الَّذِي لَا شَرَفِيهِ: الشُّكْرُ مَعَ النُّعْمَةِ، وَالصَّبْرُ عَلَى النَّازِلَةِ: (۱۷۴)

فرمود: آن خوبی که شرّ و آفتی در آن نباشد شکر در مقابل نعمتها و صبر و شکیبائی در برابر سختی ها است.

۱۴۴ قال علیه السلام: يَا بَنَ آدَمَ، لَمْ تَزَلْ فِي هَدْمِ عُمْرِكَ مُنْذُ سَقَطْتَ مِنْ بَطْنِ أُمَّكَ، فَخُذْ مِمَّا فِي يَدَيْكَ لِمَا بَيْنَ يَدَيْكَ. (۱۷۵)

فرمود: ای فرزند آدم از موقعی که به دنیا آمده ای در حال گذراندن عمرت هستی، پس از آنچه داری برای آینده ات (قبر و قیامت) ذخیره نما.

۱۴۵ قال علیه السلام: إِنَّ مَنْ خَوَّفَكَ حَتَّى تَبْلُغَ الْأَمْنَ، خَيْرٌ مِمَّنْ يُؤْمِنُكَ حَتَّى تَلْتَقِيَ الْخَوْفَ. (۱۷۶)

فرمود: همانا کسی تو را در برابر عیبهای و کم بودها هشدار دهد تا آگاه و بیدار شوی، بهتر است از آن کسی که فقط تو را تعریف و تمجید کند تا بر عیبهایت افزوده گردد.

۱۴۶ قال علیه السلام: الْقَرِيبُ مَنْ قَرَّبْتَهُ الْمَوَدَّةَ وَإِنْ بَعَدَ نَسْبُهُ، وَالْبَعِيدُ مَنْ بَاعَدْتَهُ الْمَوَدَّةَ وَإِنْ قَرَّبَ نَسْبُهُ. (۱۷۷)

فرمود: بهترین دوست نزدیک به انسان آن کسی است که در تمام حالات دلسوز و با محبت باشد گرچه خویشاوندی نزدیک نداشته باشد.

و بیگانه ترین افراد کسی است که از محبت و دلسوزی بعید باشد گرچه از نزدیک ترین خویشاوندان باشد.

۱۴۷ وَسُئِلَ عَنِ الْإِسْلَامِ...؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: شُحُّ الرَّجُلِ عَلَى دِينِهِ، وَإِصْلَاحُهُ مَالَهُ، وَقِيَامُهُ بِالْحَقُوقِ. (۱۷۸)

از حضرت سلام الله علیه پیرامون مروت و جوانمردی سؤال شد، فرمود:

جوانمرد کسی است که در نگهداری دین و عمل به

آن تلاش نماید، در اصلاح اموال و ثروت خود همت گمارد، و در رعایت حقوق طبقات مختلف پا بر جا باشد.

۱۴۸ قال عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يُفَكِّرُ فِي مَآكُلِهِ كَيْفَ لَا يُفَكِّرُ فِي مَعْقُولِهِ، فَيَجْنِبُ بَطْنَهُ مَا يُؤْذِيهِ، وَيُودِّعُ صِدْرَهُ مَا يُزْدِيهِ. (۱۷۹)

فرمود: تعجب می کنم از کسی که در فکر خوراک و تغذیه جسم و بدن هست ولی درباره تغذیه معنوی روحی خود نمی اندیشد، پس از غذاهای فاسد شده و خراب دوری می کند.

و عقل و قلب و روح خود را کاری ندارد هر چه و هر مطلب و برنامه ای به هر شکل و نوعی باشد استفاده می کند.

۱۴۹ قال عليه السلام: غَسَلُ الْيَدَيْنِ قَبْلَ الطَّعَامِ يُنْفِي الْفَقْرَ، وَبَعْدَهُ يُنْفِي الْهَمَّ. (۱۸۰)

فرمود: شستن دستها قبل از طعام فقر و تنگدسی را می زداید و بعد از آن ناراحتی ها و آفات را از بین می برد.

۱۵۰ قال عليه السلام: حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ. (۱۸۱)

فرمود: کسی که عادت سؤال و حالت پرس و جو دارد مثل آن است که نصف علم ها را فرا گرفته باشد.

۱۵۱ قال عليه السلام: إِنَّ الْحِلْمَ زِينَةٌ، وَالْوَفَا مُرُوءَةٌ، وَالْعَجَلَةَ سَفَهَةٌ. (۱۸۲)

فرمود: صبر و شکیبائی زینت شخص، وفای به عهد علامت جوانمردی، و عجله و شتابزدگی (در کارها بدون اندیشه) دلیل بی خردی می باشد.

۱۵۲ قال عليه السلام: مَنْ اسْتَحَفَّ بِإِخْوَانِهِ فَسَدَّتْ مُرُوءَتُهُ. (۱۸۳)

فرمود: کسی که دوستان و برادرانش را سبک شمارد و نسبت به آنها بی اعتنا باشد، مروّت و جوانمردیش فاسد گشته است.

۱۵۳ قال عليه السلام: إِنَّمَا يَجْزِي الْعِبَادُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ. (۱۸۴)

فرمود: همانا در روز قیامت بندگان به مقدار عقل و درک

و شعورشان مجازات می شوند.

۱۵۴ قال عليه السلام: إِنَّ النَّاسَ عَبِيدُ الْمَالِ، وَالِدَيْنُ لِعَبِّ عَلَى السَّتِّهِمْ، يُحِيطُونَ مَادَرَتْ بِهِ مَعَايِشُهُمْ، فَإِذَا مُحِّصَ لِلْأَبْتَلِ قَلِّ الدِّيَانُونَ. (۱۸۵)

فرمود: همانا مردم اسیر و بنده دنیا و اموال آن هستند، و دین را وسیله رسیدن به اهداف خود قرار داده اند و به هر نوعی که زندگی آنها تامین شود حرکت می کنند. بنابر این هنگامی که در بوته آزمایش درآیند، دینداران اندک خواهند شد.

۱۵۵ قال عليه السلام: الْمِرَاحُ يَأْكُلُ الْهَيْبَةَ، وَقَدْ أَكْثَرَ مِنَ الْهَيْبَةِ الصَّامِتُ: (۱۸۶)

فرمود: مزاح و شوخی های زیاد و بیجا شخصیت و وقار انسان را از بین می برد، و چه بسا افراد ساکت دارای شخصیت و وقار عظیمی باشند.

۱۵۶ قال عليه السلام: اللُّؤْمُ أَنْ لَا تَشْكُرَ النُّعْمَةَ. (۱۸۷)

فرمود: از علائم پستی شخص، شکر نکردن از ولی نعمت است.

۱۵۷ قال عليه السلام: لَقَضَا حَاجَةَ أَخِي لِي فِي اللَّهِ أَحَبُّ مِنِّي إِعْتِكَافِي شَهْرٍ. (۱۸۸)

فرمود: هر آینه برآوردن حاجت و رفع مشکل برادرم، از یک ماه اعتکاف، در مسجد و عبادت مستحبی نزد من بهتر و محبوبتر است.

۱۵۸ قال عليه السلام: إِنَّ الدُّنْيَا فِي حَلَالِهَا حِسَابٌ، وَفِي حَرَامِهَا عِقَابٌ، وَفِي الشُّبُهَاتِ عِتَابٌ، فَأَنْزَلَ الدُّنْيَا بِمَنْزَلَةِ الْمَيْتَةِ، خُذْ مِنْهَا مَا يَكْفِيكَ. (۱۸۹)

فرمود: چیزهای دنیا اگر حلال باشد حساب و بررسی می شود و اگر از حرام به دست آید عذاب و عقاب دارد و اگر حلال و حرام آن معلوم نباشد سختی و ناراحتی خواهد داشت.

پس باید دنیا (و موجوداتش) را همچون میته و مرداری به شناسی که به مقدار نیاز و اضطرار از آن استفاده کنی.

۱۵۹ قال عليه السلام: وَعَمَلٌ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا، وَعَمَلٌ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا.

فرمود: در دنیا چنان برنامه ریزی کن از نظر اقتصاد و صرفه جوئی و... مثل آنکه می خواهی همیشه دوام داشته باشی، و نسبت به آخرت به نوعی حرکت و کار کن مثل اینکه فردا خواهی مُرد.

۱۶۰ قال علیه السلام: اَكْبَسُ الْكَيْسِ التَّقِيُّ، وَ اَحْمَقُ الْحُمَقِ الْفُجُورَ، الْكَرِيمُ هُوَ التَّبَرُّعُ قَبْلَ السُّؤَالِ. (۱۹۱)

فرمود: زیرکترین و هوشیارترین افراد، شخص با تقوا و پرهیزکار می باشد. احمق و نادان ترین افراد، کسی است که تبه کار و اهل معصیت باشد. گرامی ترین افراد و با شخصیت، آن کسی است که به نیازمندان پیش اظهار نیاز، کمک نماید.

خلاصه حالات پنجمین معصوم سومین امام ابا عبدالله الحسین علیه السلام

آن حضرت روز پنجشنبه یا سه شنبه و بنا بر مشهور سوم شعبان، سال چهارم هجری (۱۹۲) سالی که در آن جنگ خندق واقع شد در شهر مدینه منوره دیده به جهان گشود.

ولادت آن حضرت ده ماه و بیست روز بعد از برادرش امام حسن مجتبی علیه السلام رخ داد و شش ماهه به دنیا آمد. (۱۹۳)

نام: حسین (صلوات الله و سلامه علیه). (۱۹۴)

کنیه: ابو عبدالله، ابوعلی، ابوالشهادا، ابوالاحرار، ابوالضیم و...

لقاب: سید، مظلوم، رشید، عطشان، طیب، وفی، زکی، مبارک، قتیل، شهید، سبط، سعید و...

پدر: امام عتیبین ابی طالب، امیرالمؤمنین (صلوات الله و سلامه علیه).

مادر: فاطمه زهرا سلام الله علیها.

نقش انگشتر: (إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ)، (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَّهُ لِلْقَالِ اللَّهِ) بوده است.

آن حضرت مدّت شش سال و چند ماه در حیات جدّش رسول خدا صلی الله علیه و آله، هفت سال و چند ماه در حیات مادرش فاطمه زهرا سلام الله علیها، ۳۷ سال در حیات پدرش امیرالمؤمنین علی علیه السلام، چهل و هفت سال همزمان با برادرش امام حسن مجتبی علیه

السلام زندگی و عمر خود را سپری نمود و جمعا عمر با برکت آن حضرت را بین ۵۷ تا ۵۸ سال گفته اند.

فرزندان حضرت طبق مشهور هفت فرزند پسر و دختر بوده است.

امامت: حضرت در سن ۴۷ سالگی پس از شهادت برادرش امام حسن مجتبی علیه السلام، روز جمعه، ۲۸ ماه صفر، سال پنجاهم هجری قمری (۱۹۵) به منصب امامت نائل آمد

و حدود یازده سال در زمان حکومت معاویه و فرزندش یزید امامت و رهبری جامعه اسلامی را به عهده داشت.

حضرت شب یکشنبه، ۲۸ رجب، سال ۶۰ هجری از مدینه به سمت مکه خارج شد و جمعه سوم شعبان همان سال وارد مکه گردید.

و چون عده ای به سرکردگی عمرو بن سعید از طرف یزید به قصد آشوب و کشتار و پایمال نمودن خون حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام وارد مکه شده بودند، به ناچار حضرت روز هشتم ذی الحجه روز ترویه پس از انجام سعی بین صفا و مروه که روز سه شنبه باشد به سوی عراق حرکت نمود.

و روز چهارشنبه یا پنجشنبه دوّم محرّم الحرام، سال ۶۱ قمری (۱۹۶) وارد سرزمین کربلای پر بلا گردید.

کیفیت شهادت: به دستور یزید بن معاویه و لشکر کشی عبیدالله بن زیاد و فرماندهی عمر بن سعد توسط شمر بن ذی الجوشن و خولی بن یزید و سنان بن انس لعنه الله علیهم اجمعین با وضعیتی فجیع و دلخراش در حال تشنگی و غربت به قتل و شهادت رسید.

زمان شهادت: روز عاشورای محرّم الحرام سال ۶۱ قمری بعد از نماز عصر واقع گردید.

محلّ دفن: در کربلا، ضلع غربی فرات، در قتلگاه، توسط امام سجّاد علیه السلام و یاری بنی اسد بدون غسل و کفن

دفن گردید.

ثواب زیارت: از حضرت صادق جعفرین محمد (علیهما السلام) وارد شده است: هر کس حسین علیه السلام را با معرفت زیارت کند خداوند ثواب هزار حجّ مقبول و نیز هزار عمره مقبوله در نامه اعمالش ثبت می نماید و گناهانش بخشیده می شود (۱۹۷) غیر از حَقَّ النَّاسِ و... .

نماز آن حضرت: دو رکعت است، در هر رکعت پس از سوره حمد، بیست و پنج مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

و بعد از سلام نماز، تسیح حضرت زهرا سلام الله علیها و پس از آن تقاضا و درخواست حوایج مشروعه از درگاه خداوند متعال که انشاءالله برآورده خواهد شد.

چهل حدیث گهربار، از سالار شهیدان اباعبدالله الحسین علیه السلام

قسمت اول

قَالَ الْأَمَامُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ، صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ:

۱۶۱ إِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ رَغْبَةً فَتَلَّكَ عِبَادَةُ التُّجَّارِ، وَإِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ رَهْبَةً فَتَلَّكَ عِبَادَةُ الْعَبِيدِ، وَإِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ شُكْرًا فَتَلَّكَ عِبَادَةُ الْأَخْرَارِ، وَهِيَ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ. (۱۹۸)

فرمود: همانا، عده ای خداوند متعال را جهت طمع و آرزوی بهشت عبادت می کنند که آن یک معامله و تجارت خواهد بود.

و عده ای دیگر از روی ترس خداوند را عبادت و ستایش می کنند که همانند عبادت و اطاعت نوکر از ارباب باشد.

و طائفه ای هم به عنوان شکر و سپاس از روی معرفت، خداوند متعال را عبادت و ستایش می نمایند.

و این نوع عبادت آزادگان است که بهترین عبادات خواهد بود.

۱۶۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اجْوَدَ النَّاسِ مَنْ أُعْطِيَ مَنْ لَا يَرْجُوهُ، وَإِنَّ أَعْفَى النَّاسِ مَنْ عَفِيَ عَنْ قُدْرِهِ، وَإِنَّ أَوْصَلَ النَّاسِ مَنْ وَصَلَ مَنْ قَطَعَهُ. (۱۹۹)

فرمود: همانا سخاوتمندترین مردم آن کسی است که کمک نماید به کسی که امیدی به وی نداشته است.

و بخشنده ترین

افراد آن شخصی است که نسبت به ظلم دیگری با آنکه توان انتقام دارد گذشت نماید.

صله کننده ترین مردم و دید و بازدید کننده نسبت به خویشان آن کسی ست که صله نماید با کسی که با او قطع رابطه کرده است.

۱۶۳ قیل: مَا الْفَضْلُ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُلْكُ اللِّسَانِ، وَ بَدَلُ الْاِحْسَانِ، قیل: فَمَا النَّقْصُ؟ قَالَ: التَّكْلُفُ لِمَا لَا يُعْنِيكَ. (۲۰۰)

از حضرت سؤال شد کرامت و فضیلت در چیست؟ در پاسخ فرمود: کنترل و در اختیار داشتن زبان و سخاوت داشتن، سؤال شد نقص انسان در چیست؟ فرمود: خود را و داشتن بر آنچه که مفید و سودمند نباشد.

۱۶۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: النَّاسُ عِبِيدُ الدُّنْيَا، وَالِدَيْنِ لَعَبٌّ عَلَى السِّنْتِهِمْ، يَحُوطُونَهُ مَا دَارَتْ بِهِ مَعَائِشُهُمْ، فَإِذَا مُحِصُوا بِالْبُلَا- قَلَّ الدِّيَانُونَ. (۲۰۱)

فرمود: افراد جامعه بنده و تابع دنیا هستند، و مذهب بازیچه زبانشان گردیده است و برای امرار معاش خود، دین را محور قرار داده اند و سنگ اسلام بسینه می زنند.

پس اگر بلایی همانند خطر مقام و ریاست، جان، مال، فرزندی، موقعیت، ... انسان را تهدید کند خواهی دید که دینداران واقعی کمیاب خواهند شد.

۱۶۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَا يُسِيءُ وَلَا يَعْتَدِرُ، وَالْمُنَافِقُ كُلُّ يَوْمٍ يُسِيءُ وَيَعْتَدِرُ. (۲۰۲)

ضمن فرمایشی فرمود: همانا شخص مؤمن خلاف و کار زشت انجام نمی دهد و عذرخواهی هم نمی کند.

ولی فرد منافق هر روز مرتکب خلاف و کارهای زشت می گردد و همیشه عذرخواهی می نماید.

۱۶۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِعْمَلْ عَمَلًا رَجُلٍ يَعْلَمُ أَنَّهُ مَأْخُودٌ بِالْأَجْرَامِ، مُجْزِيٌّ بِالْإِحْسَانِ. (۲۰۳)

فرمود: کارها و امور خود را همانند کسی تنظیم کن و انجام ده که می داند و

مطمئن است که در صورت خلاف تحت تعقیب قرار می گیرد و مجازات خواهد شد.

و در صورتی که کارهایش صحیح باشد پاداش خواهد گرفت.

۱۶۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عِبَادَ اللَّهِ لَا تَشْتَعِلُوا بِالْدُنْيَا، فَإِنَّ الْقَبْرَ بَيْنَ الْعَمَلِ، فَاعْمَلُوا وَلَا تَعْمَلُوا. (۲۰۴)

فرمود: ای بندگان خدا، خود را مشغول و سرگرم دنیا و تجملات آن قرار ندهید که همانا قبر خانه ای است که تنها عمل صالح - در آن مفید و نجات بخش می باشد، پس مواظب باشید که غفلت نکنید.

۱۶۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَقُولَنَّ فِي أَخِيكَ الْمُوْ مِنْ إِذَا تَوَارَى عَنْكَ إِلَّا مِثْلَ مَا أُتِحِبُّ أَنْ يَقُولَ فِيكَ إِذَا تَوَارَيْتَ عَنْهُ. (۲۰۵)

فرمود: سخنی که ناراحت کننده باشد پشت سر دوست و برادر خود مگو، مگر آنکه دوست داشته باشی که همان سخن پشت سر خودت گفته شود.

۱۶۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا بَنِيَّ إِيَّاكَ وَظَلَمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ ناصِرًا إِلَّا اللَّهَ. (۲۰۶)

فرمود: مواظب باش از ظلم و آزار رساندن نسبت به کسی که یآوری غیر از خداوند متعال ندارد.

۱۷۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنِّي لَأَرَى الْمَوْتَ إِلَّا سَعَادَةً، وَلَا الْحَيَاةَ مَعَ الظَّالِمِينَ إِلَّا بَرَمًا. (۲۰۷)

فرمود: به درستی که من از مرگ نمی هراسم و آن را جز سعادت نمی بینم.

و همچنین زندگی با ستمگران و ظالمان را عار و ننگ می شناسم.

۱۷۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا يُشْهِرُهُ كَسَاهَا اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْبًا مِنَ النَّارِ. (۲۰۸)

فرمود: هر کس لباس شهرت و انگشت نما بپوشد، خداوند او را در روز قیامت لباسی از آتش خواهد پوشانید.

۱۷۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنَا قَتِيلُ الْعَبْرَةِ، لَا يَدُكُرْنِي مُؤْمِنٌ إِلَّا اسْتَعْبَرَ. (۲۰۹)

فرمود: من کشته شده دسیسه ها و عبرتها هستم، مؤمنی مرا یاد نمی کند مگر آن که

مورد عبرت و آگاهی قرار خواهد گرفت.

قسمت دوم

۱۷۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْ شَتَمَنِي رَجُلٌ فِي هَذِهِ الْأَذْنِ، وَ أَوْفَى إِلَى الْيَمْنَى، وَاعْتَذَرَ لِي فِي الْآخِرَى لَقَبَلْتُ ذَلِكَ مِنْهُ، وَ ذَلِكَ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّهِ السَّلَامُ حَدَّثَنِي أَنَّهُ سَمِعَ جَدِّي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا يَرِدُ الْحَوْضَ مَنْ لَمْ يَقْبَلِ الْعُذْرَ مِنْ مُحِقٍّ أَوْ مُبْطِلٍ. (۲۱۰)

فرمود: چنانچه با گوش خود بشنوم که شخصی مرا دشنام می دهد و سپس معذرت خواهی او را بفهمم، از او می پذیرم و گذشت می نمایم، چون که پدرم امیرالمؤمنین علی علیه السلام از جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت نمود:

کسی که پوزش و عذرخواهی دیگران را نپذیرد، بر حوض کوثر وارد نخواهد شد.

۱۷۴ قِيلَ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ اعْظَمَ النَّاسِ قَدْرًا؟

قَالَ: مَنْ لَمْ يُبَالِ الدُّنْيَا فِي يَدَيْ مَنْ كَانَتْ. (۲۱۱)

از حضرت سؤال شد: با شخصیت ترین افراد چه کسی است؟

در جواب فرمود: آن کسی است که نسبت به دنیا بی اهمیت باشد.

۱۷۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ عَبَدَ اللَّهَ حَقَّ عِبَادَتِهِ، آتَاهُ اللَّهُ فَوْقَ أَمَانِيهِ وَكَفَاتِيهِ. (۲۱۲)

فرمود: هر کس خداوند متعال را با صداقت و خلوص، بطور حقیقت عبادت و پرستش نماید.

خدای متعال او را به بهترین آرزوهایش می رساند و امور زندگیش را تامین می نماید.

۱۷۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اخِذُوا كَثْرَةَ الْحَلْفِ، فَإِنَّهُ يَحْلِفُ الرَّجُلُ لِعَلَلٍ أَرْبَعٍ: إِمَّا لِمَهَانَةٍ يَجِدُهَا فِي نَفْسِهِ، تَحْتُهُ عَلَى الضَّرَاعَةِ إِلَى تَصِيدِيقِ النَّاسِ إِيَّاهُ. وَ إِمَّا لِعِيٍّ فِي الْمَنْطِقِ، فَيَتَّخِذُ الْإِيمَانَ حَشْوًا وَصَلَةً لِكَلَامِهِ. وَ إِمَّا لِتُهْمِهِ عَرَفَهَا مِنَ النَّاسِ لَهُ، فَيَرَى أَنَّهُمْ لَا يَقْبَلُونَ قَوْلَهُ إِلَّا بِالْيَمِينِ. وَ إِمَّا لِإِسَالِهِ لِسَانَهُ مِنْ غَيْرِ تَشْيِيتٍ.

فرمود: خود را از قسم و سوگند برهانید که همانا انسان به جهت یکی از چهار علت سوگند یاد می کند:

در خود احساس سستی و کمبود دارد بطوری که مردم به او بی اعتماد شده اند، پس برای جلب توجه مردم که او را تصدیق و تایید کنند، سوگند می خورد.

و یا آنکه گفتارش معیوب و بدور از حقیقت است، و می خواهد با سوگند، سخن خود را تقویت و جبران کند.

و یا در بین مردم متهم است به دروغ و بی اعتمادی پس می خواهد با سوگند و قسم خوردن جبران ضعف نماید.

و یا آنکه سخنان و گفتارش متزلزل است هر زمان به نوعی سخن می گوید و زبانش به سوگند عادت کرده است.

۱۷۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَيُّمَا إِثْنَيْنِ جَرَى بَيْنَهُمَا كَلَامٌ، فَطَلَبَ أَحَدُهُمَا رِضَى الْآخَرِ، كَانَ سَابِقَهُ إِلَى الْجَنَّةِ. (۲۱۴)

فرمود: چنانچه دو نفر با یکدیگر نزاع و اختلاف نمایند و یکی از آن دو نفر، در صلح و آشتی پیشقدم شود، همان شخص سبقت گیرنده جلوتر از دیگری به بهشت وارد می شود.

۱۷۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَاعْلَمُوا أَنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، فَلَا تَمِيلُوا النَّعْمَ فَتَحْوَلَ نِقْمًا. (۲۱۵)

فرمود: توجه داشته باشید که احتیاج و مراجعه مردم به شما از نعمتهای الهی است، بنابراین سعی کنید که نعمتها پایمال و ضایع نگردد و مواظب باشید که نعمتها به نِقْمَت و گرفتاری تبدیل نگردد.

۱۷۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا بَنِي آدَمَ، اذْكُرْ مَضْرَعَكَ وَ مَضْجَعَكَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ، تَشْهَدُ جَوَارِحُكَ عَلَيْكَ يَوْمَ تَزَلُّ فِيهِ الْأُقْدَامُ. (۲۱۶)

فرمود: ای فرزند آدم، بیاد آور لحظات مرگ و خوابگاه خود را در قبر، همچنین بیاد آور

که در پیشگاه خداوند قرار خواهی گرفت و اعضا و جوارحت بر علیه تو شهادت خواهند داد، در آن روزی که قدمها لرزان و لغزان می باشد.

۱۸۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُجَالَسَةُ أَهْلِ الدُّنْيَا شَرٌّ، وَ مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْفِسْقِ رِيئَةٌ. (۲۱۷)

فرمود: همنشینی با اشخاص پست و رذل سبب شرّ خواهد گشت، و نیز همنشینی و مجالست با معصیت کاران موجب شک و بدبینی خواهد شد.

۱۸۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الدُّنْيَا لِلْبَلَاءِ، وَ خَلَقَ أَهْلَهَا لِلْفَنَاءِ. (۲۱۸)

فرمود: بدرستی که خداوند متعال دنیا و اموال آن را برای آزمایش افراد آفریده است.

و همچنین موجودات دنیا را جهت فنا و انتقال از این دنیا به جهانی دیگر آفریده است.

۱۸۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَأْمَنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ قَدَّ خَافَ اللَّهَ فِي الدُّنْيَا. (۲۱۹)

فرمود: کسی در روز قیامت از شدائد و احوال آن در امان نمی باشد، مگر آنکه در دنیا از خداوند متعال ترس داشته باشد و اهل گناه و معصیت نگردد.

۱۸۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، وَ دَوَاءُ الذُّنُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ. (۲۲۰)

فرمود: برای هر غم و دردی درمان و دوائی است و جبران و درمان گناه، طلب مغفرت و آمرزش از درگاه خداوند می باشد.

۱۸۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ قَرَأَ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي صَلَاتِهِ قَائِمًا، يُكْتَبُ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِائَةٌ حَسَنَةً. (۲۲۱)

فرمود: هر کس آیه ای از قرآن را در نمازش تلاوت نماید، خداوند متعال در مقابل هر حرفی از آن یکصد حسنه در نامه اعمالش ثبت می نماید.

۱۸۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سَيَجْعَلُ أَشْيَاءَ لَمْ تُخْلَقْ فِي رَجْمٍ: فَأَوْلُهَا آدَمُ (عليه السلام)، ثُمَّ حَوَاءُ، وَالْغُرَابُ، وَ كَبِشُ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام)،

ناقَهُ اللَّهُ، وَعَصَا مُوسَى (علیه السلام)، وَ الطَّيْرُ الَّذِي خَلَقَهُ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ (عليهما السلام). (۲۲۲)

ضمن جواب سؤالهای پادشاه روم، فرمود: آن هفت موجودی که بدون خلقت در رحم مادر، آفریده شده اند، عبارتند از:

حضرت آدم علیه السلام و همسرش حوا.

و کلاغی که برای راهنمایی دفن هابیل آمد.

و گوسفندی که برای قربانی به جای حضرت اسماعیل آمد.

و شتری که خداوند برای پیامبرش حضرت صالح فرستاد.

و عصای حضرت موسی علیه السلام.

و هفتمین موجود آن پرنده ای بود که توسط حضرت عیسی (علیه السلام) آفریده شد.

۱۸۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ أَعْمَالَ هَذِهِ الْأُمَّةِ مَا مِنْ صَبَاحٍ إِلَّا وَ تُعْرَضُ عَلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى. (۲۲۳)

فرمود: همانا نامه کردار و اعمال این امت، در هر صبحگاه بر خداوند متعال عرضه خواهد شد.

۱۸۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِجْتَنِبُوا الْغِشْيَانَ فِي اللَّيْلَةِ الَّتِي تُرِيدُونَ فِيهَا السَّفَرَ، فَإِنَّ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ، ثُمَّ رُزِقَ وَلَدٌ كَانَ جَوَالَهُ. (۲۲۴)

فرمود: در آن شبی که قصد مسافرت دارید، با همسر خود زناشوئی نکنید، که چنانچه عمل زناشوئی انجام گردد و در آن زمان فرزندی منعقد شود، بسیار متحرک و افکارش مغشوش می باشد.

۱۸۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الرُّكْنُ الْيَمَانِيُّ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، لَمْ يَمْنَعُهُ مِنْهُدُ فَتَحَهُ، وَإِنَّ مَا بَيْنَ الرُّكْنَيْنِ الْإِسْوَادِ وَالْيَمَانِيِّ - مَلِكٌ يُدْعَى هُبَيْرٌ، يُؤْمِنُ عَلَيَّ دُعَا الْمُؤْمِنِينَ. (۲۲۵)

فرمود: رُکنِ یمانی کعبه الهی دربی از دربهای بهشت است و ما بین رکن یمانی و حجرالاسود ملک و فرشته ای است که برای استجاب دعاى مؤمنین آمین می گوید.

۱۸۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْغَنَى وَالْعَزَّ حَرَجَا يَجُولَانِ، فَلَقِيَا التَّوَكُّلَ فَاسْتَوْطَنَا. (۲۲۶)

فرمود: عزت و بی نیازی هر دو شتاب زده به دنبال پناهگاهی می دویدند، چون به

توکل برخوردار کردند، آرامش پیدا نموده و آن را پناهگاه خود قرار دادند.

۱۹۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ نَفَسَ كُذْبَهُ مُؤْمِنٍ، فَرَجَّ اللَّهُ عَنْهُ كَرْبَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. (۲۲۷)

فرمود: هر کس گره ای از مشکلات مؤمنی باز کند و مشکلیش را برطرف نماید.

خداوند متعال مشکلات دنیا و آخرت او را اصلاح می نماید.

۱۹۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ وَالَانَا فَلِجَدِّي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالِي، وَمَنْ عَادَانَا فَلِجَدِّي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَادِي. (۲۲۸)

فرمود: هر که ما را دوست بدارد و پیرو ما باشد، پس دوستی و محبتش به جهت جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله می باشد.

و هر کس با ما دشمن و کینه توز باشد، پس دشمنی و مخالفت او به جهت جدم رسول خدا خواهد بود.

۱۹۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا بَنَ آدَمَ، اذْكَرْ مَصَارِعَ آبَائِكَ وَابْنَائِكَ، كَيْفَ كَانُوا، وَحَيْثُ حَلُّوا، وَكَانَكَ عَنْ قَلِيلٍ قَدْ حَلَلْتَ مَحَلَّهُمْ. (۲۲۹)

فرمود: ای فرزند آدم، یادآور آن لحظاتی را که پدران و فرزندان و دوستان تو چگونه در چنگال مرگ قرار گرفتند، آنها در چه وضعیتی و موقعیتی بودند و سرانجام به کجا منتهی شدند و کجا رفتند.

و بیندیش که تو نیز همانند آنها به ایشان خواهی پیوست پس مواظب اعمال و رفتار خود باش.

۱۹۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا بَنَ آدَمَ، إِنَّمَا أَنْتَ أَيَّامٌ، كُلَّمَا مَضَى يَوْمٌ ذَهَبَ بَعْضُكَ. (۲۳۰)

فرمود: ای فرزند آدم، بدرستی که تو مجموعه ای از زمانها و روزگار هستی، هر آنچه از آن بگذرد، بعضی از تو فانی و سپری گشته است بنابر این لحظات عمرت را غنیمت شمار که جبران ناپذیر است.

۱۹۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ حَاوَلَ أَمْراً بِمَعْصِيَةِ

اللَّهِ كَانَ أَفْوَتْ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعُ لِمَجِيئِهِ لِمَا يَحْذَرُ. (۲۳۱)

فرمود: هر کس از روی نافرمانی و معصیت خداوند کاری را انجام دهد، آنچه را آرزو دارد سریعتر از دست می دهد و به آنچه هراسناک و بیمناک می باشد مبتلا می گردد.

۱۹۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ نَجَاتٌ مِنَ النَّارِ وَقَالَ: بُكَاءُ الْعُيُونِ، وَ خَشْيَةُ الْقُلُوبِ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ. (۲۳۲)

فرمود: گریان بودن به جهت ترس از عذاب خداوند، سبب نجات از آتش دوزخ خواهد بود. و فرمود: گریان بودن چشم و خشیت داشتن دلها یکی از نشانه های رحمت الهی برای بنده است.

۱۹۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَكْمِلُ الْعَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الْحَقِّ. (۲۳۳)

فرمود: بینش و عقل و درک انسان تکمیل نمی گردد مگر آن که اهل حق و صداقت باشد و از حقایق تبعیت و پیروی کند.

۱۹۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَهْلَكَ النَّاسَ إِثْنَانِ: خَوْفُ الْفَقْرِ، وَ طَلَبُ الْفَخْرِ. (۲۳۴)

فرمود: دو چیز مردم را هلاک و بیچاره گردانده است:

یکی ترس از این که مبادا در آینده فقیر و نیازمند دیگران گردند.

و دیگری فخر کردن در مسائل مختلف و مباحات بر دیگران است.

۱۹۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ عَرَفَ حَقَّ أَبِيهِ الْأَفْضَلَيْنِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، وَ اطَاعَهُمَا، قِيلَ لَهُ: تَبَجَّحَ فِي أَيِّ الْجَنَانِ شَتَّى. (۲۳۵)

فرمود: هر شخصی که حق والدینش محمد صلی الله علیه و آله، و علی علیه السلام را که با شرافت و با فضیلت ترین انسانها هستند، بشناسد و در تمام امور زندگی از ایشان تبعیت و اطاعت کند. در قیامت به او خطاب می شود:

هر قسمتی از بهشت را که خواستار باشی می توانی انتخاب کنی

و در آن وارد شوی.

۱۹۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ طَلَبَ رِضَى اللَّهِ بِسَخَطِ النَّاسِ كَفَاهُ اللَّهُ أُمُورَ النَّاسِ، وَ مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَ كَلَّهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ. (۲۳۶)

فرمود: هر کس رضایت و خوشنودی خداوند را در امور زندگی طلب نماید گرچه همه افراد از او رنجیده شوند، خداوند مهمات و مشکلات او را کفایت خواهد نمود.

و کسی که رضایت و خوشنودی مردم را طالب گردد گرچه مورد خشم و غضب پروردگار باشد، خداوند امور این شخص را به مردم واگذار می کند.

۲۰۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ شِيعَتَنَا مَنْ سَلِمَتْ قُلُوبُهُمْ مِنْ كُلِّ غَشٍّ وَ غَلٍّ وَ دَغَلٍ. (۲۳۷)

فرمود: شیعیان و پیروان ما اهل بیت رسالت آن کسانی هستند که افکار و درون آنها از هر گونه حيله و نیرنگ و عوام فریبی سلامت و تهی باشد.

خلاصه حالات ششمین معصوم چهارمین امام زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام

آن حضرت روز جمعه یا پنجشنبه، ۱۵ جمادی الثانی یا ۲۳ شعبان، سال ۳۶ یا ۳۸ هجری (۲۳۸)، در مدینه منوره تولد یافت.

نام: علی (۲۳۹) صلوات الله وسلامه علیه.

کنیه: ابو الحسن، ابو محمد، ابو القاسم و...

لقب: سجاد، زین العابدین، زین الصالحین، مجتهد، سید العابدین، سید الساجدین، ذو الثنات، ابن الخیرتین، عابد، زاهد، خاشع، بکا، امین و...

نقش انگشتر: وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ، إِنَّ اللَّهَ بِالْعِزَّةِ لَلَّهِ.

دربان: ابو خالد کابلی، ابو جبله، یحیی بن امّ طویل.

پدر: امام ابو عبد الله الحسین، سید الشهداء، علیه الصلاه والسلام.

مادر: معروف به شهر بانو، شاهزاده ایرانی، دختر یزدجرد آخرین پادشاه فارس، که در زمان عمر به اسارت مسلمین درآمد و امام علی علیه السلام از فروش او مانع شد و فرمود:

او شریف زاده است آزادش بگذارید تا

از مسلمین هر که را بخواهد با او ازدواج نماید و مهریه اش از بیت المال پرداخت شود.

او با انتخاب خود حسین علیه السلام را برگزید که پس از ازدواج با او، امام سجّاد علیه السلام از او تولّد یافت.

حضرت در صحرا و صحنه کربلا حضور داشت و مصائب سخت و دلخراشی را متحمّل شد، عمر آن حضرت را در آن لحظات بین ۲۲ تا ۲۴ سال گفته اند و نسل شجره مبارکه بنی الزّهرّا توسط امام سجّاد علیه السلام تکثیر و منتشر گردید.

آن حضرت پس از شهادت پدر بزرگوارش امام حسین علیه السلام مبارزات گوناگونی علیه دستگاه بنی امیّه داشت و به شیوه های مختلفی در فرصتهای مناسب، در هوشیاری بخشیدن جامعه نسبت به دستگاه ظالم لحظه ای سکوت و آرامش نداشت، از طریق سخنرانی، تشکیل جلسات دعا و مناجات، گریه و اظهار مظلومیت و تظلم، و...

آن حضرت یکی از چهار نفر گریه کننده عالم شمرده شده است که پس از جریان کربلا- مرتّب در هر فرصت مناسبی بر مظلومیت پدرش امام حسین علیه السلام و یارانش و افشای جنایات دستگاه بنی امیّه می گریست.

آن حضرت مدّت دو سال و چند ماه در حیات جدّش امام علیّ امیر المؤمنین علیه السلام، و حدود دوازده سال در حیات عمویش امام حسن مجتبی علیه السلام، و ۲۳ یا ۲۴ سال با پدرش امام حسین علیه السلام، و حدود ۳۵ سال امامت و رهبریّت جامعه اسلامی را بر عهده داشت که جمعا عمر آن حضرت را حدود ۵۸ سال گفته اند.

آن حضرت روز دهم محرم الحرام، سال ۶۱ هجری پس از شهادت پدر بزرگوارش در سنین ۲۳ یا ۲۴

سالگی به منصب امامت نائل آمد و تا ۱۲ یا ۲۵ محرم سال ۹۴ یا ۹۵ هجری امامتش به طول انجامید که جمعا حدود ۳۵ سال امامت و رهبریّت جامعه را برعهده داشته است.

شهادت: روز شنبه، دوازدهم یا بیست و پنجم محرم، سال ۹۴ یا ۹۵ هجری قمری (۲۴۰)، به وسیله زهر توسیّط هشام بن عبد الملک مروان مسموم و به درجه رفیعہ شهادت نائل آمد.

محلّ دفن: آن حضرت در قبرستان بقیع کنار عمویش امام حسن مجتبیٰ علیهما السلام دفن گردید.

تعداد فرزندان: مرحوم سید محسن امین تعداد پانزده پسر و چهار دختر برای حضرتش نام برده است.

خلفا هم عصر آن حضرت: معاویه بن یزید، یزید بن معاویه، مروان بن حکم، عبد الملک بن مروان، ولید بن عبد الملک، هشام بن عبد الملک.

نماز آن حضرت: دو رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، صد مرتبه آیه الکرسی یا سوره توحید خوانده می شود.

و بعد از سلام نماز تسبیح حضرت و پس از آن تقاضا و درخواست حوایج مشروعه از خداوند مآن. (۲۴۱)

چهل حدیث گهربار، از امام زین العابدین علیه السلام

قسمت اول

۲۰۱ قال الامام علی بن الحسین، زین العابدین علیه السلام:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ كَانَتْ فِي كَنْفِ اللَّهِ، وَأَظْلَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ظِلِّ عَرْشِهِ، وَأَمَنَّهُ مِنْ فَزَعِ الْيَوْمِ الْأَكْبَرِ:

مَنْ أَعْطَى النَّاسَ مِنْ نَفْسِهِ مَا هُوَ سَائِلُهُمْ لِنَفْسِهِ، وَرَجُلٌ لَمْ يَقْدَمْ يَدًا وَرَجُلًا حَتَّى يَعْلَمَ أَنَّهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ قَدِمَهَا أَوْ فِي مَعْصِيَتِهِ، وَرَجُلٌ لَمْ يَعْبَأْ خَاةً بِعَيْبٍ حَتَّى يَتْرُكَ ذَلِكَ الْعَيْبَ مِنْ نَفْسِهِ. (۲۴۲)

فرمود: سه حالت و خصلت در هر یک از مؤمنین باشد در پناه خداوند خواهد بود و روز قیامت در سایه رحمت عرش الهی

می باشد و از سختیها و شداید صحرای محشر در امان است.

اول آنکه در کارگشائی و کمک به نیازمندان و درخواست کنندگان دریغ ننماید.

دوم آنکه قبل از هر نوع حرکتی بیندیشد که کاری را که می خواهد انجام دهد یا هر سخنی را که می خواهد بگوید آیا رضایت و خوشنودی خداوند در آنست یا مورد غضب و سخط او می باشد.

سوم قبل از عیب جوئی و بازگوئی عیب دیگران، سعی کند عیبهای خود را برطرف نماید.

۲۰۲ قال علیه السلام: ثَلَاثٌ مُنْجِيَاتٌ لِلْمُؤْمِنِ: كَفُّ لِسَانِهِ عَنِ النَّاسِ وَاعْتِيَابِهِمْ، وَإِشْغَالُهُ نَفْسَهُ بِمَا يَنْفَعُهُ لِآخِرَتِهِ وَدُنْيَاهُ، وَطُولُ الْبُكَاءِ عَلَى خَطِيئَتِهِ. (۲۴۳)

فرمود: سه چیز موجب نجات انسان خواهد بود: بازداشت زبان از بدگوئی و غیبت مردم، خود را مشغول بکارهایی کردن که برای آخرت و دنیایش مفید باشد.

و همیشه بر خطاها و اشتباهات خود گریان و ناراحت باشد.

۲۰۳ قال علیه السلام: اَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَمِيلٌ إِسْلَامُهُ، وَمَحْصَتٌ ذُنُوبُهُ، وَلَقِيَ رَبَّهُ وَهُوَ عَنْهُ رَاضٍ: وَقَالَ لِلَّهِ بِمَا يَجْعَلُ عَلَى نَفْسِهِ لِلنَّاسِ، وَصِدْقٌ لِسَانِهِ مَعَ النَّاسِ، وَالْأَسْتِخْيَا مِنْ كُلِّ قَبِيحٍ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ النَّاسِ، وَحَسَنٌ خُلُقُهُ مَعَ أَهْلِهِ. (۲۴۴)

فرمود: هر کس دارای چهار خصلت باشد، ایمانش کامل، گناهانش بخشوده خواهد بود، و در حالتی خداوند را ملاقات می کند که از او راضی و خوشنود است:

۱ خصلت خود نگهداری و تقوای الهی به طوری که بتواند بدون توقع و چشم داشتی، نسبت به مردم خدمت نماید.

۲ راستگوئی و صداقت نسبت به مردم در تمام موارد زندگی.

۳ حیا و پاکدامنی نسبت به تمام زشتیهای شرعی و عرفی.

۴ خوش اخلاق و خوش برخوردی با اهل و عیال خود.

۲۰۴ قال

عليه السلام: يَا ابْنَ آدَمَ، إِنَّكَ لَا تَزَالُ بِخَيْرٍ مَا دَامَ لَكَ وَعِظٌ مِنْ نَفْسِكَ، وَمَا كَانَتْ الْمُحَاسِبَةُ مِنْ هَمِّكَ، وَمَا كَانَ الْخَوْفُ لَكَ شِعَارًا. (۲۴۵)

فرمود: ای فرزند آدم، تا آن زمانی که در درون خود وعظ و نصیحت کننده ای دلسوز داشته باشی، و در تمام امور بررسی و محاسبه کارهایت را اهمیت دهی، و در تمام حالات از عذاب الهی ترس و خوف داشته باشی. در خیر و سعادت خواهی بود.

۲۰۵ قال عليه السلام: وَأَمَّا حَقُّ بَطْنِكَ فَإِنَّ لَا تَجْعَلُهُ وَعَا لِقَلِيلٍ مِنَ الْحَرَامِ وَلَا لِكَثِيرٍ، وَإِنْ تَقْتَصِدَ لَهُ فِي الْحَلَالِ. (۲۴۶)

فرمود: حقی که شکم بر تو دارد این است که آن را ظرف چیزهای حرام چه کم و چه زیاد قرار ندهی و بلکه در چیزهای حلال هم صرفه جوئی کنی و به مقدار نیاز استفاده نمائی.

۲۰۶ قال عليه السلام: مَنْ أَشْتَقَ إِلَى الْجَنَّةِ سَارَعَ إِلَى الْحَسَنَاتِ وَسَيَّئَلَعَنِ الشَّهَوَاتِ، وَمَنْ أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ بَادَرَ بِالتَّوْبَةِ إِلَى اللَّهِ مِنْ ذُنُوبِهِ وَرَاجَعَ عَنِ الْمَحَارِمِ. (۲۴۷)

فرمود: کسی که مشتاق بهشت باشد در انجام کارهای نیک سرعت می نماید و شهوات را زیر پا می گذارد و هر کس از آتش قیامت هراسناک باشد به درگاه خداوند توبه می کند و از گناهان دوری می نماید.

۲۰۷ قال عليه السلام: طَلَبُ الْحَوَائِجِ إِلَى النَّاسِ مِذْلَةٌ لِلْحَيَاةِ وَمِذْهَبُهُ لِلْحَيَا، وَاسْتِخْفَافٌ بِالْوَقَارِ وَهُوَ الْفَقْرُ الْحَاضِرُ، وَقِلَّةُ طَلَبِ الْحَوَائِجِ مِنَ النَّاسِ هُوَ الْغِنَى الْحَاضِرُ. (۲۴۸)

فرمود: دست نیاز به سوی مردم دراز کردن، سبب ذلت و خواری در زندگی و در معاشرت خواهد بود.

و نیز موجب از بین رفتن حیا و ناچیز شدن شخصیت خواهد گشت بطوریکه همیشه احساس نیاز و تنگدستی نماید.

و هرچه کمتر

به مردم رو بیندازد و کمتر درخواست کمک نماید بیشتر احساس خود کفائی و بی نیازی خواهد داشت.

۲۰۸ قال علیه السلام: الْخَيْرُ كُلُّ صِيَانَةٍ الْإِنْسَانِ نَفْسَهُ. (۲۴۹)

فرمود: سعادت و خوشبختی انسان در حفظ و کنترل اعضا و جوارح خود از هرگونه کار زشت و خلاف است.

۲۰۹ قال علیه السلام: سَادَةُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا الْأَسْخِيَاءُ، وَسَادَةُ النَّاسِ فِي الْآخِرَةِ الْأَتْقِيَاءُ. (۲۵۰)

فرمود: در این دنیا سرور مردان سخاوتمندان هستند، ولی در قیامت سید و سرور مردان، پرهیزکاران خواهند بود.

۲۱۰ قال علیه السلام: مَنْ زَوَّجَ لِلَّهِ، وَوَصَلَ الرَّحِمَ تَوَجَّهَ اللَّهُ بِتَاجِ الْمَلَكِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (۲۵۱)

فرمود: هر کس برای رضا و خوشنودی خداوند ازدواج نماید و با خویشان خود صله رحم نماید، خداوند او را در قیامت مفتخر و سربلند می گرداند.

۲۱۱ قال علیه السلام: إِنَّ أَفْضَلَ الْجِهَادِ عَفْوُ الْبُظْنِ وَالْفَرْجِ. (۲۵۲)

فرمود: با فضیلتترین و مهمترین مجاهدتها عقیف نگه داشتن شکم و عورت است از چیزهای حرام و شبهه ناک -

۲۱۲ قال علیه السلام: مَنْ زَارَ إِخَاهُ فِي اللَّهِ طَلَبًا لَا نَجَازَ مَوْعُودِ اللَّهِ، شَيْعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ، وَهَتَفَ بِهِ هَاتِفٌ مِنْ خَلْفِ الْأَطْبَتِ وَطَابَتْ لَكَ الْجَنَّةُ، فَإِذَا صَافَحَهُ عَمَرْتُهُ الرَّحْمَةُ. (۲۵۳)

فرمود: هر کس به دیدار دوست و برادر خود رود و برای رضای خداوند او را زیارت نماید به امید آنکه به وعده های الهی برسد، هفتاد هزار فرشته او را همراه و مشایعت خواهند کرد، همچنین مورد خطاب قرار می گیرد که از آلودگیها پاک شدی و بهشت گوارایت باد.

پس چون با دوست و برادر خود دست دهد و مصافحه کند مورد رحمت قرار خواهد گرفت.

قسمت دوم

۲۱۳ قال علیه السلام: إِنْ شَتَمَكَ رَجُلٌ عَنْ يَمِينِكَ، ثُمَّ

تَحَوَّلَ إِلَى يَسِ ارِكَ فَاعْتَدَرَ إِلَيْكَ فَأَقْبِلْ مِنْهُ. (۲۵۴)

فرمود: چنانچه شخصی تو را بدگویی کند، و سپس برگردد و پوزش طلبد، عذر خواهی و پوزش او را پذیرا باش.

۲۱۴ قال عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يَخْتَمِي مِنَ الطَّعَامِ لِمَضَرَّتِهِ، كَيْفَ لَا يَخْتَمِي مِنَ الذَّنْبِ لِمَعَرَّتِهِ. (۲۵۵)

فرمود: تعجب دارم از کسی که نسبت به تشخیص خوب و بد خوراکش اهتمام می ورزد که مبادا ضرری به او برسد، چگونه نسبت به گناهان و دیگر کارهایش اهمیت نمی دهد، و نسبت به مفسد دنیائی، آخرتی روحی، فکری، اخلاقی و... بی تفاوت است.

۲۱۵ قال عليه السلام: مَنْ أَطْعَمَ مُؤْمِنًا مِنْ جُوعٍ أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ، وَمَنْ سَقَى مُؤْمِنًا مِنْ ظَمَأٍ سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَحْتُومِ، وَمَنْ كَسَا مُؤْمِنًا كَسَاهُ اللَّهُ مِنَ الثِّيَابِ الْأَخْضَرِ. (۲۵۶)

فرمود: هر کس مؤمن گرسنه ای را طعام دهد خداوند او را از میوه های بهشت اطعام می نماید، و هر که تشنه ای را آب دهد خداوند از چشمه گوارای بهشتی سیرآبش می گرداند، و هر کس برهنه ای را لباس بپوشاند خداوند او را از لباس سبز بهشتی که بهترین نوع و رنگ می باشد خواهد پوشاند.

۲۱۶ قال عليه السلام: إِنَّ دِينَ اللَّهِ لَا يُصَابُ بِالْعُقُولِ النَّاقِصَةِ، وَالْأَرَا الْبَاطِلَةِ، وَالْمَقَائِسِ الْفَاسِدَةِ، وَلَا يُصَابُ إِلَّا بِالتَّسْلِيمِ، فَمَنْ سَلَّمَ لَنَا سَلَّمَ، وَمَنْ اهْتَدَى بِنَا هُدَى، وَمَنْ دَانَ بِالْقِيَاسِ وَالرَّأْيِ هَلَكَ. (۲۵۷)

فرمود: به وسیله عقل ناقص و نظریه های باطل، و مقایسات فاسد و بی اساس نمی توان احکام و مسائل دین را بدست آورد. بنابراین تنها وسیله رسیدن به احکام واقعی دین تسلیم محض می باشد، پس هر کس در مقابل ما اهل بیت تسلیم باشد

از هر انحرافی در امان است و هر که به وسیله ما هدایت یابد خوشبخت خواهد بود.

و شخصی که با قیاس و نظریات شخصی خود به خواهد دین اسلام را دریابد هلاک می گردد.

۲۱۷ قال علیه السلام: الدُّنْيَا سِنَةٌ، وَالْآخِرَةُ يَقْطَعُهَا، وَنَحْنُ بَيْنَهُمَا اضْغَاثٌ اخْلَامٌ. (۲۵۸)

فرمود: دنیا همچون نیمه خواب (چرت) است و آخرت بیداری می باشد و ما در این میان رهگذر، بین خواب و بیداری به سیر می بریم.

۲۱۸ قال علیه السلام: مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مَتَجِرُهُ فِي بِلَادِهِ، وَيَكُونَ خُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ، وَتَكُونَ لَهُ أَوْلَادٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ. (۲۵۹)

فرمود: از سعادت مرد آن است که در شهر خود کسب و تجارت نماید و شریکان و مشتریانش افرادی صالح و نیکوکار باشند، و نیز دارای فرزندانی باشد که کمک حال او باشند.

۲۱۹ قال علیه السلام: آيَاتُ الْقُرْآنِ خَزَائِنُ الْعِلْمِ، كُلَّمَا فُتِحَتْ خَزَائِنُهُ، فَاتَّبَعِي لَكَ أَنْ تَنْظُرَ مَا فِيهَا. (۲۶۰)

فرمود آیه های قرآن هر کدام آن خزینه علوم خداوند است، هر آیه و خزینه ای را که مشغول خواندن می شوی در آن دقت نظر کن که چه در می یابی.

۲۲۰ قال علیه السلام: مَنْ خَتَمَ الْقُرْآنَ بِمَكَّةَ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَيَرَى مَنْزِلَهُ فِي الْجَنَّةِ. (۲۶۱)

فرمود: هر که قرآن را در مکه مکرمه ختم کند نمی میرد مگر آنکه حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و نیز جایگاه خود را در بهشت رؤیت می نماید.

۲۲۱ قال علیه السلام: يَا مَعْشَرَ مَنْ لَمْ يَحْجَّ اسْتَبْشِرُوا بِالْحَاجِّ إِذَا قَدِمُوا فَصَافِحُوهُمْ وَعَظِّمُوهُمْ، فَإِنَّ ذَلِكَ يَجِبُ عَلَيْكُمْ تُشَارِكُوهُمْ فِي الْأَجْرِ. (۲۶۲)

فرمود: شماهایی که به مکه نرفته اید و در مراسم

حجّ شرکت نکرده اید، بشارت باد شماها را به آن حاجیانی که بر می گردند، با آنها دیدار و مصافحه کنید تا در پاداش و ثواب حج آنها شریک باشید.

۲۲۲ قال علیه السلام: الرّضا بمكروه القضا، من اعلی درجات الیقین. (۲۶۳)

شادمانی و راضی بودن به سخت ترین مقدرات الهی از عالیتین مراتب ایمان و یقین خواهد بود.

۲۲۳ قال علیه السلام: ما من جُرعه احبّ إلى الله من جُرعتین: جُرعه غیظٍ رَدّها مؤمنٌ بحلم، او جُرعه مُصیبهِ رَدّها مؤمنٌ بصبر. (۲۶۴)

فرمود: نزد خداوند متعال حالتی محبوبتر از یکی دو حالت نیست:

حالت غضب و غیظی که مؤمن با بردباری و حلم از آن بگذرد. حالت بلا- و مصیبتی که مؤمن آن را با شکیبایی و صبر بگذارند.

۲۲۴ قال علیه السلام: من رمی الناس بما فیهم رموه بما لیس فیهِ. (۲۶۵)

فرمود: هر کس مردم را عیب جوئی کند و عیوب آنان را بازگو نماید و سرزنش کند، دیگران او را متهم به غیر واقعیات می کنند.

۲۲۵ قال علیه السلام: مُجالسُهُ الصّالِحین داعیهُ إلى الصّلاح، و آدابُ العُلَماء زیادَةُ فی العَقْلِ. (۲۶۶)

فرمود: هم نشینی با صالحان انسان را به سوی صلاح و خیر می کشاند، معاشرت و هم صحبت شدن با علما، سبب افزایش شعور و بینش می باشد.

۲۲۶ قال علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ كُلَّ قَلْبٍ حَزینٍ، وَ يُحِبُّ كُلَّ عَبْدٍ شَکُورٍ. (۲۶۷)

فرمود: همانا خداوند دوست دارد هر قلب حزین و غمگینی را (که در فکر نجات و سعادت خود باشد) و هر بنده شکر گذاری را دوست دارد.

۲۲۷ قال علیه السلام: إِنَّ لِسَانَ ابْنِ آدَمَ یَشْرُفُ عَلَی جَمیعِ جِوارِحِهِ کُلِّ صَباحٍ فِیقولُ: کَیْفَ اصْبَحْتُمْ؟

فِیقولون: بِخَیْرِ إِنْ تَرَكْتَنَا، إِنْما نُنابُ وَنُعاقِبُ بِكَ.

فرمود: هر روز صبحگاهان زبان انسان بر تمام اعضا و جوارحش وارد می شود و می گوید: چگونه اید؟ و در چه وضعیتی هستید؟

جواب دهند: اگر تو ما را رها کنی خوب و آسوده هستیم، چون که ما به وسیله تو مورد ثواب و عقاب قرار می گیریم.

۲۲۸ قال علیه السلام: ما تَعَبَ أَوْلِيَا اللَّهِ فِي الدُّنْيَا لِلدُّنْيَا، بَلْ تَعَبُوا فِي الدُّنْيَا لِلْآخِرَةِ. (۲۶۹)

فرمود: دوستان و اولیا خدا در فعالیت‌های دنیوی خود را برای دنیا به زحمت نمی اندازند و خود را خسته نمی کنند بلکه برای آخرت زحمت می کشند.

۲۲۹ قال علیه السلام: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَلَوْ سَفَكَ الْمِهْجِ وَخَوَّضِ اللَّجْجِ. (۲۷۰)

فرمود: چنانچه مردم منافع و فضایل تحصیل علوم را می دانستند هر آینه آن را تحصیل می کردند گرچه با ریختن خون و یا فرو رفتن زیر آبها در گردابهای خطرناک باشد.

۲۳۰ قال علیه السلام: لَوْ اجْتَمَعَ أَهْلُ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَنْ يَصِفُوا اللَّهَ بِعَظَمَتِهِ لَمْ يَقْدِرُوا. (۲۷۱)

فرمود: اگر تمام اهل آسمان و زمین جمع شوند بر اینکه بخواهند خداوند متعال را توصیف و تعریف کنند، نمی توانند به عظمت و قدرت او پی ببرند.

۲۳۱ قال علیه السلام: مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ مَعْرِفَتِهِ مِنْ عَفْهِ بَطْنٍ وَفَرْجٍ، وَمَا شَيْءٌ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَنْ يُشَالَ. (۲۷۲)

فرمود: بعد از معرفت به خداوند چیزی محبوب تر از دور نگه داشتن شکم و عورت از آلودگیها و هوسرانیها و گناهان نیست، و نیز محبوبترین کارها نزد خداوند مناجات و درخواست نیازمندیها به درگاهش خواهد بود.

۲۳۲ قال علیه السلام: إِبْنُ آدَمَ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَمَبْعُوثٌ وَمَوْقُوفٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ جَلٌّ وَعَزٌّ، فَاعِدْ

لَهُ جَوَابًا. (۲۷۳)

فرمود: ای فرزند آدم (ای انسان تو) خواهی مُرد و سپس محشور می شوی و در پیشگاه خداوند احضار خواهی شد، پس جوابی (قانع کننده و صحیح در مقابل سؤالها) مهیا و آماده کن.

۲۳۳ قال علیه السلام: نَظَرُ الْمُؤْمِنِ فِي وَجْهِ اخِيهِ الْمُؤْمِنِ لِلْمَوَدَّةِ وَالْمَحَبَّةِ لَهُ عِبَادَةٌ. (۲۷۴)

فرمود: نظر کردن مؤمن به صورت برادر مؤمنش از روی علاقه و محبت عبادت است.

۲۳۴ إِيَّاكَ وَمُصَاحِبَهُ الْفَاسِقِ، فَمَا نُهُ بَايِعِكَ بِمَا كَلَّمَهُ أَوْ أَقَلَّ مِنْ ذَلِكَ وَإِيَّاكَ وَمُصَاحِبَهُ الْقَاطِعِ لِرَحْمِهِ فَإِنِّي وَجِدْتُهُ مَلْعُونًا فِي كِتَابِ اللَّهِ. (۲۷۵)

فرمود: برحذر باش از دوستی و همراهی با فاسق چون که او به یک لقمه نان و چه بسا کمتر از آن هم، تو را می فروشد. و مواظب باش از دوستی و صحبت با کسی که قاطع صله رحم می باشد چون که او را در کتاب خدا ملعون یافتیم.

۲۳۵ قال علیه السلام: اشُدُّ سَاعَاتِ ابْنِ آدَمَ ثَلَاثُ سَاعَاتٍ: السَّاعَةُ الَّتِي يُعَايِنُ فِيهَا مَلَكُ الْمَوْتِ، وَالسَّاعَةُ الَّتِي يَقُومُ فِيهَا مِنْ قَبْرِهِ، وَالسَّاعَةُ الَّتِي يَقِفُ فِيهَا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى، فَأَمَّا الْجَنَّةُ وَإِنَّمَا إِلَى النَّارِ. (۲۷۶)

فرمود: مشکلترین و سخت ترین لحظات و ساعات دورانها برای انسان، سه مرحله است:

۱ آن موقعی است که عزرائیل بر بالین انسان می آید و می خواهد جان او را برگیرد.

۲ آن هنگامی خواهد بود که از درون قبر زنده می شود و در صحرای محشر به پا می خیزد.

۳ آن زمانی که در پیشگاه خداوند متعال جهت حساب و کتاب و بررسی اعمال قرار می گیرد و نمی داند راهی بهشت و نعمتهای جاوید می شود و یا راهی دوزخ و

عذاب دردناک خواهد شد.

۲۳۶ قال عليه السلام: إِذَا قَامَ قَائِمُنَا أَذْهَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَنْ شِيعِنَا الْعَاهَةَ، وَجَعَلَ قُلُوبَهُمْ كُزْبُرَ الْحَدِيدِ، وَجَعَلَ قُوَّةَ الرَّجُلِ مِنْهُمْ قُوَّةَ اِرْبَعِينَ رَجُلًا. (۲۷۷)

فرمود: هنگامی که قائم ما (حضرت حجت، روحی له الفدا و عج) قیام و خروج نماید خداوند بلا و آفت را از شیعیان و پیروان ما برمی دارد و دل‌های ایشان را همانند قطعه آهن محکم می نماید، و نیرو و قوت هر یک از ایشان به مقدار نیروی چهل نفر دیگران خواهد بود.

۲۳۷ قال عليه السلام: عَجِبَا كُلَّ الْعَجَبِ لِمَنْ عَمِلَ لِدَارِ الْفَنَاءِ وَتَرَكَ دَارَ الْبَقَا. (۲۷۸)

فرمود: بسیار عجیب است از کسانی که برای این دنیای زودگذر و فانی کار می کنند و خون دل می خورند ولی آخرت را که باقی و ابدی است رها و فراموش کرده اند.

۲۳۸ قال عليه السلام: زَايَتْ الْخَيْرِ كُلُّهُ قَدْ اجْتَمَعَ فِي قَطْعِ الطَّمَعِ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ. (۲۷۹)

فرمود: تمام خیرات و خوبیهای دنیا و آخرت را در چشم پوشی و قطع طمع از زندگی و اموال دیگران می بینم (یعنی قناعت داشتن).

۲۳۹ قال عليه السلام: مَنْ لَمْ يَكُنْ عَقْلُهُ أَكْمَلَ فِي هِ، كَانَ هَلَاكُهُ مِنْ أَيْسَرِ مَا فِيهِ. (۲۸۰)

فرمود: کسی که بینش و عقل خود را به کمال نرساند و در زُکود فکری بسر برد به سادگی در هلاکت و گمراهی و سقوط قرار خواهد گرفت.

۲۴۰ قال عليه السلام: إِنَّ الْمَعْرِفَةَ، وَكَمَالَ دِينِ الْمُسْلِمِ تَوْكُّهُ الْكَلَامِ فِيمَا لَا يُعْنِيهِ، وَقَلَّةُ يُرَائِهِ وَحِلْمِهِ وَصَبْرِهِ وَحُسْنِ خَلْقِهِ. (۲۸۱)

فرمود: همانا معرفت و کمال دین مسلمان در گرو رها کردن سخنان و حرفهائی است که به حال او و دیگران سودی ندارد.

همچنین از ریا و خودنمائی

دور جستن و در برابر مشکلات زندگی بردبار و شکبیا بودن و نیز دارای اخلاق پسندیده و نیک سیرت بودن است.

خلاصه حالات هفتمین معصوم پنجمین امام حضرت امام محمد باقر علیه السلام

آن حضرت بنا بر مشهور، روز جمعه یا دوشنبه، سوم ماه صفر، یا اول ماه رجب، سال ۵۷ (۲۸۲) هجری قمری در مدینه منوره دیده به جهان گشود.

نام: محمد، صلوات الله و سلامه علیه. (۲۸۳)

کنیه: اَبُو جَعْفَر، اَبُو جَعْفَرِ اَوَّل (۲۸۴).

لقب: باقر، شاکر، هادی، باقر العلوم، امین، شبیه و...

پدر: امام سجاد، زین العابدین، علی بن الحسین علیه السلام.

مادر: فاطمه دختر امام حسن مجتبی علیه السلام.

نقش انگشتر: رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا، الْعِزَّةُ لِلَّهِ، الْقُوَّةُ لِلَّهِ جَمِيعًا.

دربان: جابر بن یزید جعفی

حضرت اولین امام و خلیفه ای بود که توانست با استفاده از جو حاکم بر جامعه زمانش یعنی شروع درگیری بنی العباس و بنی امیه حد اکثر استفاده و بهره را برگیرد و با تشکیل کلاسها و جلسات مختلف احکام و حقایق اسلام و تفسیر قرآن را نشر دهد، و علوم و معارف الهی را برای جوامع بشری شکافته و تشریح نماید.

بر همین اساس یکی از لقبهای مشهور آن حضرت باقر العلوم یعنی شکافته علوم و فنون می باشد.

امام باقر علیه السلام در سنین دو یا چهار سالگی در صحرای کربلا حضور داشت.

حضرت در هر جمعه یک دینار صدقه می داد و می فرمود: دادن صدقه در روز جمعه چند برابر دیگر روزها پاداش دارد.

هر موقع مشکلی برای حضرت پیش می آمد خانواده خود را جمع می نمود و در جمع آنها دعا می کرد و آنها آمین می گفتند.

آن حضرت حدود چهار سال با جدش امام حسین علیه السلام و ۳۸ سال همزمان در حیات پدرش

امام سجّاد علیه السلام، و سپس حدود ۱۹ سال امامت و زعامت جامعه اسلامی را برعهده داشت که روی هم ۵۷ سال عمر با برکت آن حضرت را گفته اند.

آن حضرت روز ۱۲ یا ۲۵ محرم سال ۹۴، یا ۹۵ پس از شهادت پدر بزرگوارش در سنین ۳۸ سالگی به منصب امامت نائل آمد و تا ۷ ربیع الاوّل یا ذی الحجّه، سال ۱۱۴ به طول انجامید.

شهادت: روز دوشنبه هفتم ربیع الاوّل یا ذی الحجّه، سال ۱۱۴ هجری قمری (۲۸۵) به دستور هشام بن عبد الملک به وسیله زهر توسط ابراهیم بن ولید استاندار مدینه، مسموم و به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

محلّ دفن: آن حضرت در قبرستان بقیع کنار پدر و عمویش دفن گردید.

فرزندان: حضرت دارای هفت فرزند پسر و دو دختر بوده است.

پادشاهان و خلفا هم عصر امامتش: ولید بن عبد الملک، سلیمان بن عبد الملک، عمر بن عبد العزیز، یزید بن عبد الملک، هشام بن عبد الملک، ولید بن یزید بن عبد الملک، یزید بن ولید بن عبد الملک، ابراهیم بن ولید بن عبد الملک.

نماز آن حضرت: دو رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت حمد، صد مرتبه (شهد الله) گفته می شود: و بعد از آن که سلام نماز پایان یافت، تسبیح حضرت زهرا سلام الله علیها گفته می شود.

و سپس تقاضا و درخواست حوائج مشروعه از خداوند متعال انجام گردد که انشا الله برآورده خواهد شد. (۲۸۶)

چهل حدیث گهربار، از حضرت امام محمد باقر علیه السلام

قسمت اول

۲۴۱ قال الامام ابو جعفر محمد بن علی باقر العلوم علیه السلام:

لَوِ اجْتَمَعَ اَهْلُ السَّمَا وَالْاَرْضِ اَنْ يَصِفُوا اللّٰهَ بِعَظَمَتِهِ لَمْ يَقْدِرُوا. (۲۸۷)

فرمود: چنانچه تمامی اهل آسمان و زمین

گرد هم آیند و بخواهند خداوند متعال را در جهت عظمت و جلال توصیف کنند، قادر نیستند.

۲۴۲ قال علیه السلام: إِنَّ أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ عِنْدَ اللَّهِ مَا عَمِلَ بِالشُّنَّةِ وَ إِنَّ قَلَّ. (۲۸۸)

فرمود: همانا با فضیلت ترین عملها در پیشگاه خداوند متعال آن عملی است که طبق سنت پیامبر و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و دستور قرآن قرار گیرد، گرچه اندک و ناچیز باشد.

۲۴۳ قال علیه السلام: مَنْ ثَبَّتَ عَلَيَّ وَ لَائِنَا فِي غَيْبِهِ قَائِمًا، أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَجْرَ الْفِ شَهِيدٍ مِنْ شُهَدَا بَدْرٍ وَ حُنَيْنٍ. (۲۸۹)

فرمود: کسی که در زمان غیبت امام زمان (عجل الله فرجه الشريف) بر ایمان و ولایت ما اهل بیت عصمت و طهارت پابرجا و ثابت بماند، خداوند متعال پاداش و ثواب هزار شهید از شهدای جنگ بدر و حنین به او عطا می فرماید.

۲۴۴ قال علیه السلام: لَوْ أَنَّ الْأَمَامَ رُفِعَ مِنَ الْأَرْضِ سَاعَةً، لَمَاجَتْ بِأَهْلِهَا كَمَا يَمُوجُ الْبَحْرُ بِأَهْلِهِ. (۲۹۰)

فرمود: اگر امام و حجت خدا لحظه ای از روی زمین و از بین افراد جامعه برداشته شود، زمین اهل خود را در خود می بلعد و فرو می برد همانطوری که دریا چیزهای خود را در خود می بلعد.

۲۴۵ قال علیه السلام: إِنَّ جَمِيعَ دَوَابِّ الْأَرْضِ لَتُصَلِّيَ عَلَيَّ طَالِبِ الْعِلْمِ حَتَّى الْحَيْتَانِ فِي الْبَحْرِ. (۲۹۱)

فرمود: به درستی که تمام موجودات و جانوران زمین و بلکه ماهیان دریا برای تحصیل کنندگان علوم اسلامی و معارف الهی تحیت و درود می فرستند.

۲۴۶ قال علیه السلام: لَوْ أَوْتِيَتْ بِشَابٍّ مِنْ شَبَابِ الشَّيْخَةِ لَا يَتَفَقَّهُ فِي الدِّينِ، لَأَوْجَعْتُهُ. (۲۹۲)

فرمود: اگر جوانی از جوانان شیعه را نزد من بیاورند که

در مسائل دین و زندگی آشنا نباشد، او را تنبیه و شکنجه خواهیم کرد (تا به دنبال تحصیل مسائل دین برود).

۲۴۷ قال عليه السلام: مَنْ أَفْتَى النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى، لَعَنَتْهُ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ وَمَلَائِكَةُ الْعَذَابِ، وَلِحَقِّهِ وَزُرُّ مَنْ عَمِلَ بِفَتْيَاهُ. (۲۹۳)

فرمود: هر کس درباره مسائل دین فتوا و نظریه ای دهد که بدون علم و اطلاع باشد، ملائکه رحمت و ملائکه عذاب او را لعن و نفرین می کنند و گناه عمل کننده اگر خلاف باشد بر عهده گوینده است.

۲۴۸ قال عليه السلام: الصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّينِ، مَثَلُهَا كَمَثَلِ عَمُودِ الْفَسِيطِطِ، إِذَا ثَبَتَ الْعَمُودُ ثَبَتَ الْأَوْتَادُ وَالْأَطْنَابُ، وَإِذَا مَالَ الْعَمُودُ وَانْكَسَرَ لَمْ يَثْبُتْ وَتَدُّ وَلَا طَنْبُ. (۲۹۴)

فرمود: نماز ستون دین است و مثالش همانند تیرک و ستون خیمه ای می باشد که چنانچه محکم و استوار باشد میخها و طنابهای اطراف آن پا بر جا خواهد بود ولی اگر ستون سُست یا کج باشد میخها و طنابهای اطراف آن نمی تواند پابرجا باشد.

۲۴۹ قال عليه السلام: لَا تَتَهَاوَنَ بِصَلَاتِكَ، فَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ عِنْدَ مَوْتِهِ: لَيْسَ مِنِّي مَنْ اسْتَخَفَّ بِصَلَاتِهِ، لَيْسَ مِنِّي، مَنْ شَرِبَ مُسْكَرًا لَا يَرُدُّ عَلَيَّ الْحَوْضَ، لَا وَاللَّهِ. (۲۹۵)

فرمود: نسبت به نماز بی اعتنا مباش و آن را سبک و ناچیز مشمار، همانا که پیامبر خدا هنگام وفات خود فرمود:

هر کس نماز را سبک شمارد و یا مسکرات بنوشد از امت من نیست و بر حوض کوثر وارد نخواهد شد.

۲۵۰ قال عليه السلام: يُبْنَى الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسَةِ أَشْيَاءَ: عَلَى الصَّلَاةِ، وَ الزَّكَاةِ، وَ الْحَجِّ، وَ الصَّوْمِ، وَ الْوَلَايَةِ، وَ لَمْ يُنَادِ بِشَيْءٍ مِثْلُ مَا نُودِيَ لِلْوَلَايَةِ. (۲۹۶)

فرمود: دین مبین اسلام بر پنج

پایه و اساس استوار است: نماز، زکات، خمس، حج، روزه، ولایت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، سپس افزود: آن مقداری که نسبت به ولایت سفارش شده است نسبت به هیچ کدام تاکید نگردیده است و ولایت اساس و محور تمام اعمال خواهد بود.

۲۵۱ قال علیه السلام: مَنْ دَعَا اللَّهَ بِنَا أَفْلَحَ، وَمَنْ دَعَا بغيرِنَا هَلَكَ وَاسْتَهْلَكَ. (۲۹۷)

فرمود: هر که خداوند را به وسیله ما بخواند و ما را واسطه قرار دهد رستگار و موفق خواهد شد.

و کسی که غیر از ما اهل بیت عصمت و طهارت را وسیله گرداند ناامید و هلاک خواهد گشت.

۲۵۲ قال علیه السلام: الْأَعْمَالُ تُضَاعَفُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَأَكْثَرُوا فِيهَا مِنَ الصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ وَالِدُّعَا. (۲۹۸)

فرمود: پاداش اعمال بد یا خوب در روز جمعه دو برابر دیگر روزها است، پس سعی نمائید در این روز نماز و صدقه و دعا بسیار انجام دهید.

۲۵۳ قال علیه السلام: مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا اسْتِغْفَافًا عَنِ النَّاسِ، وَسَيِّئًا عَلَىٰ أَهْلِهِ، وَتَعَطُّفًا عَلَىٰ جَارِهِ، لَقِيَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَجْهُهُ مِثْلُ الْقَمَرِ لَيْلَهَا بُدْرٍ. (۲۹۹)

فرمود: هر کس دنیا را به جهت یکی از سه حالت طلب کند: بی نیازی از مردم، آسایش و رفاه خانواده و عائله اش، کمک و رسیدگی به همسایه اش.

روز قیامت در حالتی محشور می گردد و به ملاقات خداوند متعال وارد می شود که صورتش همچون ماه شب چهارده نورانی است.

۲۵۴ قال علیه السلام: ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لِأَحَدٍ فِيهِنَّ رُخْصَةً: إِذَا الْأَمَانَةُ إِلَى الْبَرِّ وَالْفَاجِرِ، وَالْوَفَا بِالْعَهْدِ لِلْبَرِّ وَالْفَاجِرِ، وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينَ كَانَا أَوْ فَاجِرِينَ. (۳۰۰)

فرمود: خداوند سبحان در سه چیز رخصت قرار نداده است:

امانت را سالم تحویل صاحبش دادن،

خواه آنکه صاحبش آدم خوبی باشد یا فاجر.

وفای به عهد نسبت به هر شخصی خوب باشد یا بد.

نیکی و احسان به پدر و مادر خوب باشند یا بد.

قسمت دوم

۲۵۵ قال علیه السلام: إِنَّ الْجَنَّةَ وَالْحُورَ لَتَشْتَاقُ إِلَى مَنْ يَكْسَحُ الْمَسْجِدَ، أَوْ يَأْخُذُ مِنْهُ الْقَدَى. (۳۰۱)

فرمود: همانا بهشت و حورالعین در انتظار افرادی است که در نظافت و تمیز کردن مسجد سعی و تلاش نمایند.

۲۵۶ قال علیه السلام: إِنَّمَا يَبْتَلِي الْمُؤْمِنُ فِي الدُّنْيَا عَلَى قَدَرِ دِينِهِ. (۳۰۲)

فرمود: همانا مؤمن در این دنیا هر مقداری که دین و ایمان داشته باشد بهمان اندازه مورد امتحان و آزمایش قرار می گیرد.

۲۵۷ قال علیه السلام: لَا يَكُونُ الْعَبْدُ عَابِدًا لِلَّهِ حَقَّ عِبَادَتِهِ حَتَّى يَنْقَطِعَ عَنِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ، فَحِينَئِذٍ يَقُولُ: هَذَا خَالِصٌ لِي، فَيَقْبَلُهُ بِكَرَمِهِ. (۳۰۳)

فرمود: کسی به بندگی و ستایش گر حقیقی در برابر خداوند نمی رسد مگر آنکه از تمام افراد قطع امید کند و تنها امیدش خدای یکتا باشد.

در یک چنین حالتی خداوند گوید: این عمل خالصانه برای من است و آن را مورد قبول و عنایت خود قرار می دهد.

۲۵۸ قال علیه السلام: أَقْسِمُ بِاللَّهِ وَهُوَ حَقٌّ، مَا فَتَحَ رَجُلٌ عَلَيَّ نَفْسِهِ بَابَ الْمَسْأَلَةِ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ بَابَ فَقْرٍ. (۳۰۴)

فرمود: سوگند به خدائی که بر حق است، چنانچه شخصی در موردی تقاضای خود را به یکی از هموعان خود بگوید و بدون توجه به خداوند متعال درخواست کمک نماید، خداوند دری از درهای فقر و تنگدستی را بر او بگشاید.

۲۵۹ قال علیه السلام: مَنْ قَضَى مُسْتَلِمًا حَاجَتَهُ، فَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ثَوَابُكَ عَلَيَّ وَلَا أَرْضَى لَكَ ثَوَابًا دُونَ الْجَنَّةِ. (۳۰۵)

فرمود: هر کس حاجتی را

برای مسلمانی برآورده کند و گره از مشککش بگشاید، خداوند متعال به او خطاب کند:

ثواب و پاداش تو بر عهده من خواهد بود و غیر از بهشت چیز دیگری لایق تو نخواهد بود.

۲۶۰ قال علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَوْحَىٰ إِلَىٰ شُعَيْبِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنِّي مُعَذِّبُ مِنْ قَوْمِكَ مِائَةَ أَلْفٍ، أَرْبَعِينَ أَلْفًا مِنْ شَرَارِهِمْ وَ سِتِّينَ أَلْفًا مِنْ خَيْرِهِمْ.

فقال: يَا رَبِّ هُوَ لَا الْأَشْرَارَ، فَمَا بِالْأَخْيَارِ؟ فَأَوْحَىٰ اللَّهُ إِلَيْهِ: إِنَّهُمْ دَاهَتُوا أَهْلَ الْمَعَاصِي وَلَمْ يَغْضِبُوا لِغَضَبِي. (۳۰۶)

فرمود: همانا خداوند متعال، برای حضرت شعیب علیه السلام وحی فرستاد:

من از قوم تو یکصد هزار نفر را عذاب و هلاک می نمایم که شصت هزار نفر ایشان اشرار و چهل هزار نفر دیگرشان از خوبان و عبادت کنندگان خواهند بود.

حضرت شعیب علیه السلام سؤال نمود: اشرار که مستحق عذاب هستند ولی خوبان را چرا عذاب می نمائی؟

خداوند وحی نمود: به جهت آنکه این افراد نسبت به گناهکاران بی تفاوت بوده و با ایشان سازش می کردند.

۲۶۱ قال علیه السلام: مَنْ أَطْعَمَ مُؤْمِنًا، أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ. (۳۰۷)

فرمود: هر کس مؤمنی را طعام دهد، خداوند از میوه های بهشتی روزی او گرداند.

۲۶۲ قال علیه السلام: مَنْ حَمَلَ إِخَاهُ عَلَىٰ رَحْلِهِ بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى الْمَوْقِفِ عَلَى نَاقِهِ مِنْ نَوَاقِ الْجَنَّةِ يُبَاهِي بِهِ الْمَلَائِكَةَ. (۳۰۸)

فرمود: کسی که برادرش را (و هر کس که در مسیر راه بدون وسیله است) سوار وسیله نقلیه خود کند و حتی الا مکان او را به مقصد برساند خداوند متعال او را در قیامت سوار شتری از شترهای بهشتی می گرداند که سریع او را به مقصد برساند و

از شداید و سختیهای محشر در امان گردد.

و در ضمن ملائکه به وجود او مباحات و افتخار می کنند.

۲۶۳ قال علیه السلام: إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ فِي رَحْلِهِ، فَلْيَقْعِدْ حَيْثُ يَأْمُرُهُ صَاحِبُ الرَّحْلِ، فَإِنَّ صَاحِبَ الْبَيْتِ اعْرَفُ بَعُورِهِ بَيْتِهِ مِنَ الدَّاحِلِ عَلَيْهِ. (۳۰۹)

فرمود: هنگامی به منزل یکی از برادران و دوستانتان وارد شدید، هر کجا به شما گفت بنشینید بپذیرید و همانجا بنشینید، چونکه صاحب منزل بیش از دیگران به اسرار منزل خود آشنا و آگاه است.

۲۶۴ قال علیه السلام: الْجَنَّةُ مُحَرَّمَةٌ عَلَى الْفَتَّانِينَ الْمَشَّائِينَ بِالنَّمِيمَةِ. (۳۱۰)

فرمود: بهشت و نعمتهای حیاتبخش آن برای اشخاص فتنه گر و سخن چین آشوب طلب، حرام است.

۲۶۵ قال علیه السلام: إِذَا تَأْمُرُ صَبِيَانًا بِالصَّلَاةِ إِذَا كَانُوا بَنَى خَمْسَ سِنِينَ، فَمُرُوا صَبِيَانَكُمْ إِذَا كَانُوا بَنَى سَبْعَ سِنِينَ. (۳۱۱)

فرمود: ما اهل بیت عصمت و طهارت کودکان خود را از دوران پنج سالگی به انجام نماز دستور می دهیم، ولی شما دوستان و پیروان ما فرزندان خود را از سنین هفت سالگی وادار به نماز نمائید.

۲۶۶ قال علیه السلام: مَنْ حَمَلَ جَنَازَةً مِنْ أَرْبَعِ جَوَانِبِهَا، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ أَرْبَعِينَ كَبِيرَةً. (۳۱۲)

فرمود: هر کس جنازه ای را تشییع نماید و چهار جانب تابوت را بر شانه خود حمل کند، خداوند چهل گناه از گناهان کبیره اش را می آمرزد.

۲۶۷ قال علیه السلام: خَفِيَ اللَّهُ تَعَالَى لِقُدْرَتِهِ عَلَيْكَ، وَاسْتَحَى مِنْهُ لِقَرْبِهِ مِنْكَ. (۳۱۳)

فرمود: بترس از خداوند متعال به جهت قدرت بی منتهاش که از جهات مختلف بر تو دارد، و از خداوند شرم و حیا کن در انجام گناهان به جهت آنکه از هر چیزی به تو نزدیکتر است.

۲۶۸ قال علیه السلام: الْحِكْمَةُ

ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ، فَحَيْثُ مَا وَجَدَ أَحَدُكُمْ ضَالَّتَهُ فَلْيَأْخُذْهَا. (۳۱۴)

فرمود: دانش و حکمت گمشده ارزشمندی است برای مؤمن که هر کجا و نزد هر کس یافت شود باید آنرا دریافت نماید.

۲۶۹ قال عليه السلام: فِي الْمِلْحِ شِفَاؤٌ مِنْ سَبْعِينَ دَاءً، ثُمَّ قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْمِلْحِ مَا تَدَاوَوْا إِلَّا بِهِ. (۳۱۵)

فرمود: نمک شفا بخش و درمان کننده هفتاد نوع مرض و درد خواهد بود و افزود: چنانچه مردم خواص نمک را می شناختند به چیزی غیر از نمک مداوا و درمان نمی کردند.

۲۷۰ قال عليه السلام: إِذَا صَافَحَ الْمُؤْمِنُ مَنْ تَفَرَّقَا مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ. (۳۱۶)

فرمود: همانا مؤمنی که با برادر مؤمنش دیدار و مصافحه نماید، گناهانشان ریخته می شود و بدون گناه از یکدیگر جدا خواهند شد.

۲۷۱ قال عليه السلام: مَثَلُ الْحَرِيصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ ذَرَوْهَا الْقُرْزُ، كُلَّمَا أزدادتْ عَلَى نَفْسِهَا لَفًّا كَانَ ابْتِعَادُ مِنَ الْخُرُوجِ حَتَّى تَمُوتَ غَمًّا. (۳۱۷)

فرمود: تمثیل افراد حریص به مال و زیورآلات دنیا همانند کرم ابریشمی است که هر چه اطراف خود بچرخد و بیشتر فعالیت کند و تارهای ابریشم را به دور خود به پیچد، خارج شدنش از بین آن تارها سخت تر گردد و چه بسا غیرممکن می شود تا جائی که چاره ای جز مرگ نداشته باشد.

۲۷۲ قال عليه السلام: إِذَا لَمْ يُؤْمَرْ أَحَدٌ مِنَ الْمُؤْمِنِ لَيْسَتْ مَمْلُوكُهُ، وَلَا يُحَرَّمُ، وَلَا يُسَيِّئُ بِهِ الظَّنَّ. (۳۱۸)

فرمود: مؤمن برادر مؤمن است، باید او را دشنام ندهد و سرزنش و بدگوئی نکند، و او را از خوبیها محروم نگرداند، و نسبت به او بدگمان نباشد.

۲۷۳ قال عليه السلام: الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ، التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ، وَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ، وَتَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ. (۳۱۹)

فرمود: تمام کمالات (معنوی و مادی

انسان) در فقاہت و شناخت دقیق و صحیح، مسائل دین است، و صبر و شکیبائی در مقابل ناملایمات، و نیز زندگی را با تدبیر و مدیریت برنامه ریزی کردن.

۲۷۴ قال علیہ السلام: صَلِّهَا لِأَرْحَامِ تُزَكِّي الْأَعْمَالَ، وَ تُنْمِي الْأَمْوَالَ، وَ تَدْفَعُ الْبُلُوعَى، وَ تُيسِّرُ الْحِسَابَ، وَ تُنْسِي ۙ فِي الْآجَلِ. (۳۲۰)

فرمود: صله رحم نمودن (پنج فایده دارد): موجب تزکیه اعمال و عبادات می شود، سبب رشد و برکت در اموال می گردد، بلاها و گرفتاریها را دفع و بر طرف می نماید، حساب (قبر و قیامت) را آسان می گردانند، مرگ و اجل (معلق) را تاخیر می اندازد.

۲۷۵ قال علیہ السلام: فَضَّلُ صَلَاةَ الْجَمَاعَةِ عَلَى صَلَاةِ الرَّجُلِ فَرْدًا خَمْسًا وَعِشْرِينَ دَرَجَةً فِي الْجَنَّةِ. (۳۲۱)

فرمود: فضیلت و برتری نماز جماعت بر نماز فرادا و تنهائی، بیست و پنج درجه از مقامات بهشتی است.

۲۷۶ قال علیہ السلام: وَ أَمَّا الْمُنْجِيَاتُ: فَخَوْفُ اللَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ، وَالْقَضِيْدُ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ، وَ كَلِمَةُ الْعَدْلِ فِي الرِّضَا وَالسَّخَطِ. (۳۲۲)

فرمود: از اسباب نجات، ترس از خدا در خفا و آشکارا است، رعایت اقتصاد و صرفه جوئی در تمام حالات بی نیازی و نیازمندی، نیز رعایت انصاف و گفتن سخن حق و عدالت در همه حالت‌های خوشی و ناراحتی.

۲۷۷ قال علیہ السلام: لَا تَنَالُ وَلَا يَتَنَا إِلَّا بِالْعَمَلِ وَالْوَرَعِ. (۳۲۳)

فرمود: ولایت و شفاعت ما شامل نمی شود مگر افرادی را که دارای عمل صالح و نیز پرهیز از گناه داشته باشند.

۲۷۸ قال علیہ السلام: إِنَّ أَعْمَالَ الْعِبَادِ تُعْرَضُ عَلَى نَبِيِّكُمْ كُلِّ عَشِيَّةٍ خَمِيْسٍ، فَلْيَسْتَحْيِ أَحَدُكُمْ أَنْ يُعْرَضَ عَلَى نَبِيِّهِ الْعَمَلُ الْقَبِيْحَ. (۳۲۴)

فرمود: همانا تمام کارها و حرکات بندگان در هر شب جمعه بر پیغمبر اسلام عرضه می گردد، پس

حیا کنید از اینکه عمل زشت شما را نزد پیغمبرتان ارائه دهند.

۲۷۹ قال علیه السلام: مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ اجْرٍ مَنْ عَمِلَ بِهِ، وَلَا يَنْقُصُ أَوْلِيكَ مِنْ أَجُورِهِمْ. (۳۲۵)

فرمود: هر کس راه هدایت و سعادت را بگشاید و یا به دیگران تعلیم دهد، اجر و پاداش او همانند کسی است که به آن کار خیر عمل کرده باشد بدون آنکه از پاداش عمل کنندگان کسر شود.

۲۸۰ قال علیه السلام: أَرْبَعٌ مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ: كِتْمَانُ الْحَاجَةِ، وَ كِتْمَانُ الصَّدَقَةِ، وَ كِتْمَانُ الْوَجَعِ، وَ كِتْمَانُ الْمُصِيبَةِ. (۳۲۶)

فرمود: چهار حالت از کتزه‌های نیک و پسندیده است: پوشاندن نیاز و حاجت خود را از دیگران، دادن صدقه و کمک به افراد بطور مخفیانه و محرمانه، درد و مشکلات و ناراحتیها را تحمل کردن، هنگام مصیبت و حوادث، جزع و داد و فریاد نکردن.

خلاصه حالات هشتمین معصوم ششمین امام حضرت امام جعفر صادق علیه السلام

آن حضرت هنگام طلوع سپیده صبح، روز جمعه یا دوشنبه، ۱۷ ربیع الا-ول یا اول رجب، سال ۸۰ یا ۸۳ هجری قمری (۳۲۷) در مدینه منوره دیده به جهان گشود.

نام: جعفر (۳۲۸)، صلوات الله و سلامه علیه.

کنیه: ابو عبد الله، ابواسماعیل، ابوموسی، ابواسحاق.

لقب: صادق، صابر، فاضل، طاهر، شیخ، صادق آل محمد، باقی، منجی، کامل، کافل، عالم و...

پدر: امام محمد باقر، باقر علم الاولین والآخرین علیه السلام.

مادر: فاطمه، معروف به ام فروه، دختر قاسم پسر محمد بن ابی بکر.

نقش انگشتر: الله و لئیی وَ عِصْمَتی مِنْ خَلْقِهِ، الله خَالِقُ كُلِّ شَیْءٍ، اَنْتَ ثَقْتی فَاعِصْمْنی مِنْ خَلْقِكَ، ماشا الله لا قُوَّةَ اِلاَّ بالله.

دربان: مفصل بن عمر است و بعضی محمد بن سنان نیز را گفته اند.

حضرت در سنین ۳۴ سالگی روز دوشنبه هفتم ذی الحجه یا ربیع الا اول در سال ۱۱۴ هجری پس

از شهادت پدر بزرگوارش به منصب امامت و خلافت رسید و حدود ۳۴ سال امامت و هدایت جامعه را به عهده داشت.

امام جعفر صادق علیه السلام پس از پدر بزرگوارش در موقعیت حسّاسی قرار گرفته بود چون دولت بنی العباس تازه روی کار آمده بود و تنها تلاش آنها استحکام و ثبات پایه های حکومت خود بود و ناچار بودند که افکار عموم مخصوصاً سادات بنی الزّهر را به خود جلب و جذب نمایند.

بر همین اساس امام علیه السلام به نحو احسن از موقعیت موجود استفاده نموده و با تشکیل جلسات مختلف در رشته های گوناگون علوم و فنون، ابعاد مختلف اسلام و معارف الهی را تبیین و تشریح نمود.

طبق گفته مورّخین و محدّثین بیش از دوازده هزار شاگرد از اقشار مختلف در جلسات درس آن حضرت شرکت و در علوم و فنون مختلف از دریای بی کران علوم حضرتش بهره می گرفتند.

و چهار صد جلد کتاب از جوابها و مطالب آن حضرت نوشته شده است که به عنوان اصول اربعمائه معروف می باشد.

و بر همین اساس شیعه به عنوان مذهب جعفری معروف گردید.

آن حضرت مدّت ۱۵ سال و چند روزی همزمان با جدّ بزرگوارش امام سجّاد علیه السلام و ۱۹ سال پس از آن با پدرش حضرت باقرالعلوم علیه السلام، و سپس مدّت ۳۴ سال امامت و زعامت جامعه را بر عهده داشت که روی هم عمر پربرکت حضرت را ۶۸ سال گفته اند.

شهادت آن حضرت بنا بر مشهور روز دوشنبه، ۲۵ شوّال، سال ۱۴۸ قمری (۳۲۹) در مدینه منوره می باشد.

محلّ دفن آن حضرت در مدینه منوره، قبرستان بقیع، کنار عمو و جدّ

و پدر بزرگوارش می باشد.

فرزندان امام صادق علیه السلام را تعداد شش پسر و چهار دختر گفته اند.

خلفا و سلاطین هم عصر حضرت: پنج نفر از بنی امیه به نامهای: هشام بن عبدالملک، ولید بن یزید بن عبدالملک، یزید بن ولید بن عبدالملک، ابراهیم بن ولید، مروان حمار، و دو نفر از بنی العباس به نام: سفّاح و منصور عباسی بوده اند.

نماز آن حضرت چهار رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، صد مرتبه خوانده می شود: سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر (۳۳۰).

بعد از آنکه سلام نماز پایان یافت تسبیح حضرت زهرا سلام الله علیها گفته می شود و سپس حوایج مشروعه از خداوند متعال درخواست گردد که انشاء الله برآورده می شود.

چهل حدیث گهربار، از امام جعفر صادق علیه السلام

قسمت اول

قال الامام أبو عبد الله، جعفر بن محمد الصادق عليه السلام:

۲۸۱ حَدِيثُ أَبِي، وَ حَدِيثُ أَبِي حَدِيثُ جَدِّي، وَ حَدِيثُ جَدِّي حَدِيثُ الْحَسَنِ، وَ حَدِيثُ الْحَسَنِ حَدِيثُ الْحَسَنِ، وَ حَدِيثُ الْحَسَنِ حَدِيثُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَ حَدِيثُ رَسُولِ اللَّهِ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. (۳۳۱)

فرمود: سخن و حدیث من همانند سخن پدرم می باشد، و سخن پدرم همچون سخن جدم، و سخن جدم نیز مانند سخن حسین و سخن او با سخن حسن یکی است و سخن حسن همانند سخن امیرالمؤمنین علی و کلام او از کلام رسول خدا می باشد که سخن رسول الله به نقل از سخن خداوند متعال خواهد بود.

۲۸۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ حَفِظَ مِنْ شِيعَتِنَا اَرْبَعِينَ حَدِيثًا بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَالِمًا فَقِيهَا، وَلَمْ يُعَدِّبْهُ. (۳۳۲)

فرمود: هر کس از شیعیان ما چهل حدیث را حفظ

کند و به آنها عمل نماید - خداوند او را دانشمندی فقیه در قیامت محشور می گرداند و او را عذاب نمی گرداند.

۲۸۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَضَا حَاجَتِهَا الْمُؤْمِنِ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ حَجَّهِ مُتَقَبَّلَةٍ بِمَنَاسِكَهَا، وَ عِنَقِ أَلْفِ رَقَبَةٍ لَوْجَهَا لِلَّهِ، وَ حِمْلَانِ أَلْفِ فَرَسٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِسَرَّجِهَا وَ لَحْمِهَا. (۳۳۳)

فرمود: بر آوردن حوائج و نیازمندیهای مؤمن از هزار حج مقبول و آزادی هزار بنده و فرستادن هزار اسب مجهز در راه خدا، بالاتر و والاتر است.

۲۸۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَوَّلُ مَا يُحَاسِبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةَ، فَإِنْ قَبِلَتْ قَبِلَ سَائِرَ عَمَلِهِ، وَ إِذَا رُدَّتْ، رُدَّ عَلَيْهِ سَائِرَ عَمَلِهِ. (۳۳۴)

فرمود: اولین محاسبه انسان در پیشگاه خداوند پیرامون نماز است، پس اگر نمازش قبول شود بقیه عبادات و اعمالش نیز پذیرفته می گردد و گرنه مردود خواهد شد.

۲۸۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا فَشَتْ أَرْبَعَةٌ ظَهَرَتْ أَرْبَعَةٌ: إِذَا فَشَا الزُّنَا كَثُرَتْ الزَّلَازِلُ، وَ إِذَا امْسَكَتِ الزَّكَاةُ هَلَكَتِ الْمَاشِيَةُ، وَ إِذَا جَارَ الْحُكَّامُ فِي الْقَضَا امْسَكَ الْمَطَرُ مِنَ السَّمَاءِ، وَ إِذَا ظَفَرَتِ الذَّمَّةُ نُصِرَ الْمُشْرِكُونَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ. (۳۳۵)

فرمود: هنگامی که چهار چیز در جامعه شایع و رایج گردد چهار نوع بلا پدید آید: چنانچه زنا رایج گردد زلزله و مرگ ناگهانی فراوان شود، چنانچه زکات و خمس اموال پرداخت نشود حیوانات اهلی نابود شود، و اگر حاکمان جامعه و قضات ستم نمایند باران رحمت خداوند نمی بارد، و اگر اهل ذمه تقویت شوند مشرکین بر مسلمین پیروز آیند.

۲۸۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ عَابَ إِخَاهُ بَعِيْبٍ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ. (۳۳۶)

فرمود: هر کس برادر ایمانی خود را برچسبی بزند و او را متهم کند از اهل آتش خواهد بود.

۲۸۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الصُّمْتُ كَثْرَ وَاِفْرَ، وَ زَيْنُ الْجِلْمِ، وَ سَتْرُ الْجَاهِلِ. (۳۳۷)

فرمود: سکوت همانند گنجی پربها است، سکوت زینت بخش حلم و بردباری است، سکوت سرپوشی بر آبروی شخص نادان و جاهل خواهد بود.

۲۸۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِصْحَابُ مَنْ تَتَرَّيْنُ بِهِ، وَلَا تَصْحَبُ مَنْ يَتَرَّيْنُ لَكَ. (۳۳۸)

فرمود: با کسی دوستی و رفت و آمد کن که موجب عزت و سربلندی تو باشد، و با کسی که می خواهد از تو بهره برد و خودنمایی می کند همدم مباش.

۲۸۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَمَالُ الْمُؤْمِنِ فِي ثَلَاثِ خِصَالٍ: الْفِقْهُ فِي دِينِهِ، وَ الصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ، وَ التَّقْدِيرُ فِي الْمَعِيشَةِ. (۳۳۹)

فرمود: شخصیت و کمال مؤمن در سه خصلت است: آشنا بودن به مسائل و احکام دین، صبر در مقابل شداید و ناملایمات، زندگی او همراه با حساب و کتاب و برنامه ریزی دقیق.

۲۹۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: بِإِثْنَانِ الْمَسَاجِدِ، فَإِنَّهَا بَيُوتُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ، وَ مَنْ آتَاهَا مُتَطَهِّرًا طَهَّرَهُ اللَّهُ مِنْ ذُنُوبِهِ، وَ كَتَبَ مِنْ زُورِهِ. (۳۴۰)

فرمود: بر شما باد به دخول در مساجد، چونکه آنها خانه خداوند بر روی زمین است و هر کسی که با طهارت وارد آن شود خداوند او را از گناهان تطهیر می نماید و همانند زیارت کنندگانش محسوب می شوند.

۲۹۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ قَالَ بَعْدَ صَلَاةِ الْوُجُوهِ قَبْلَ أَنْ يَتَكَلَّمَ: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ) يُعِيدُهَا سَبْعَ مَرَّاتٍ، دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ سَبْعِينَ نَوْعًا مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ، أَهْوَنُهَا الْجُدَامُ وَالْبَرَصُ. (۳۴۱)

فرمود: هر کسی بعد از نماز صبح پیش از آنکه سخنی مطرح کند، هفت مرتبه بگوید: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ) خداوند متعال

هفتاد نوع بلا از او دور گرداند که ساده ترین آنها مرض پیسی و جذام باشد.

۲۹۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ تَوَضَّأَ وَتَمَنَّدَلَ كَتَبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ، وَ مَنْ تَوَضَّأَ وَلَمْ يَتَمَنَّدَلَ حَتَّى يَجُفَّ وَضُؤُهُ، كُتِبَ لَهُ ثَلَاثُونَ حَسَنَةً. (۳۴۲)

فرمود: هر کس وضو بگیرد و با حوله خشک نماید یک حسنه دارد و چنانچه خشک نکند سی حسنه خواهد داشت.

قسمت دوم

۲۹۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِيَ فُطْرُكَ فِي مَنْزِلِ اخِيكَ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِكَ سَبْعِينَ ضِعْفًا. (۳۴۳)

فرمود: اگر افطاری روزه ات را در منزل برادرت انجام دهی ثوابش هفتاد برابر اصل روزه است.

۲۹۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا افْطَرَ الرَّجُلُ عَلَى الْمَا الْفَاتِرِ نَقَى كَبِدَهُ، وَ غَسَلَ الذُّنُوبَ مِنَ الْقَلْبِ، وَ قَوَّى الْبَصَرَ وَالْحَدَقَ. (۳۴۴)

فرمود: چنانچه روزه را با آب جوش افطار نماید کبدش پاک و سالم باقی می ماند، و قلبش از کدورتها تمیز و نور چشمش قوی و روشن می گردد.

۲۹۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فِي الْمَضْحَفِ مَتَّعَ بِبَصَرِهِ، وَ خَفَّفَ عَلَى الْوَالِدِيهِ وَ إِنْ كَانَ كَافِرِينَ. (۳۴۵)

فرمود: هر که قرآن را از روی آن بخواند بر روشنائی چشمش افزوده گردد و گناهان پدر و مادرش سبک شود گرچه کافر باشند.

۲۹۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ قَرَأَ (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) مَرَّةً وَاحِدَةً فَكَأَنَّمَا قَرَأَ ثَلَاثَ الْقُرْآنِ وَ ثَلَاثَ التَّوْرَةِ وَ ثَلَاثَ الْإِنْجِيلِ وَ ثَلَاثَ الزَّبُورِ. (۳۴۶)

فرمود: هر که یک مرتبه سوره توحید را بخواند همانند کسی است که یک سوّم قرآن و تورات و انجیل و زبور را خوانده باشد.

۲۹۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنْ لِكُلِّ ثَمَرَةٍ سَمًا، فَإِذَا اتَّيْتُمْ بِهَا فَاَمْسُوهَا الْمَا، وَ اغْمِسُوهَا فِي الْمَا. (۳۴۷)

فرمود: هر نوع میوه و ثمره ای مسموم و آغشته به میکربها است،

هر گاه خواستید از آنها استفاده کنید با آب بشوئید.

۲۷۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَلَيْكُمْ بِالشَّلْجِمِ، فَكُلُوهُ وَادِيمُوا أَكْلَهُ، وَاكْتُمُوهُ إِلَّا عَنْ أَهْلِهِ، فَمَا مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَبِهِ عِرْقٌ مِنَ الْجَذَامِ، فَادْبِئُوهُ بِأَكْلِهِ. (۳۴۸)

فرمود: شلغم را اهمیت دهید و مرتب آن را میل نمائید و آن را به مخالفین معرفی نکنید، شلغم رگ جذام را قطع و نابود می سازد.

۲۷۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يُسْتَجَابُ الدُّعَا فِي أَرْبَعَةِ مَوَاطِنَ: فِي الْوَتْرِ، وَبَعْدَ الْفَجْرِ، وَبَعْدَ الظُّهْرِ، وَبَعْدَ الْمَغْرِبِ. (۳۴۹)

فرمود: در چهار وقت دعا مستجاب خواهد شد: هنگام نماز وتر، بعد از نماز صبح، بعد از نماز ظهر، بعد از نماز مغرب.

۳۰۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ دَعَا لِعَشْرَةٍ مِنْ إِخْوَانِهِ الْمَوْتَى لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ. (۳۵۰)

فرمود: هر که در شب جمعه برای ده نفر از دوستان مؤمن خود که از دنیا رفته اند دعا و طلب مغفرت نماید، اهل بهشت قرار خواهد گرفت.

۳۰۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مِشْطُ الرَّاسِ يَذْهَبُ بِالْوَبَا، وَ مِشْطُ اللِّحْيَةِ يُشَدِّدُ الاَضْرَاسَ. (۳۵۱)

فرمود: شانه کردن موی سر موجب نابودی وبا و مانع ریزش مو می گردد، و شانه کردن ریش و محاسن ریشه دندانها را محکم می نماید.

۳۰۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَأَلَ إِخَاهُ الْمُؤْمِنِينَ حَاجَةً وَ هُوَ يَقْدِرُ عَلَى قَضَائِهَا فَرَدَّهَا عَنْهَا، سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِ شُجَاعًا فِي قَبْرِهِ، يَنْهَشُ مِنْ أَصَابِعِهِ. (۳۵۲)

فرمود: چنانچه مؤمنی از برادر ایمانیش حاجتی را طلب کند و او بتواند خواسته اش را برآورد و انجام ندهد، خداوند در قبرش یک افعی بر او مسلط گرداند که هر لحظه او را آزار رساند.

۳۰۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَلَدٌ وَاحِدٌ يَقْدِمُهُ الرَّجُلُ، أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ يَتَّقُونَ

بَعْدَهُ، شَاكِينَ فِي السَّلَاحِ مَعَ الْقَائِمِ (عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ). (۳۵۳)

فرمود: اگر انسانی یکی از فرزندانش را پیش از خود به عالم آخرت بفرستد بهتر از آنست که چندین فرزند بجای گذارد و در رکاب امام زمان علیه السلام با دشمن مبارزه کنند.

۳۰۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا بَلَغَكَ عَنْ أَخِيكَ شَيْئًا فَقَالَ: لَمْ أَقُلْهُ فَأَقْبِلْ مِنْهُ، فَإِنَّ ذَلِكَ تَوْبَةٌ لَهُ. وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا بَلَغَكَ عَنْ أَخِيكَ شَيْئًا وَشَهِدَ اِرْبَعُونَ أَنَّهُمْ سَمِعُوهُ مِنْهُ فَقَالَ: لَمْ أَقُلْهُ، فَأَقْبِلْ مِنْهُ. (۳۵۴)

فرمود: چنانچه شنیدی که برادرت یا دوستت چیزی بر علیه تو گفته است و او تکذیب کرد قبول کن. همچنین فرمود: اگر چیزی را از برادرت بر علیه خودت شنیدی و نیز چهل نفر شهادت دادند، ولی او تکذیب کرد و گفت: من نگفته ام، حرف او را بپذیر.

۳۰۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَكْمَلُ إِيْمَانُ الْعَبْدِ حَتَّى تَكُونَ فِيهِ أَرْبَعُ خِصَالٍ: يَحْسُنَ خُلُقُهُ، وَيَسْتَحْفِ نَفْسَهُ، وَيُمْسِكُ الْفَضْلَ مِنْ قَوْلِهِ، وَيُخْرِجُ الْفَضْلَ مِنْ مَالِهِ. (۳۵۵)

فرمود: ایمان انسان کامل نمیگردد مگر آنکه چهار خصلت در او باشد: اخلاقش نیکو باشد، نفس خود را سبک شمارد، کنترل سخن داشته باشد، از اضافی ثروتش حق الله، حق الناس را بپردازد.

۳۰۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: دَاوُوا مَرْضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ، وَادْفَعُوا ابْوَابَ الْبَلَايَا بِالْإِسْتِغْفَارِ. (۳۵۶)

فرمود: مریضان خود را به وسیله پرداخت صدقه مداوا و معالجه نمائید، و بلاها و مشکلات را با استغفار و توبه دفع کنید.

۳۰۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ عَلَيْكُمُ الصَّلَاةَ الْخَمْسَ فِي أَفْضَلِ السَّاعَاتِ، فَعَلَيْكُمْ بِالدُّعَا فِي إِذْبَارِ الصَّلَاةِ. (۳۵۷)

فرمود: خداوند متعال پنج نماز در بهترین اوقات را بر شما واجب گرداند،

پس سعی کنید حوایج و خواسته های خود را پس از هر نماز با خداوند مطرح و درخواست کنید.

۳۰۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كُلُّوا مَا يَتَعَمَّرُ مِنَ الْمَائِدَةِ فِي الْحَضَرِ، فَإِنَّ فِيهِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَلَا تَأْكُلُوا مَا يَتَعَمَّرُ مِنْهَا فِي الصَّحَارِيِّ. (۳۵۸)

فرمود: هنگام خوردن غذا در منزل، آنچه اطراف سفره و ظرف می ریزد جمع کنید و میل نمایید که در آنها شفای دردهای درونی است، ولی چنانچه در بیابان سفره انداختید اضافه های آن را رها کنید برای جانوران.

۳۰۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَرْبَعَةٌ مِنْ اخْتِلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ: الْبُرِّ، وَالسَّخَا، وَالصَّبْرِ عَلَى النَّائِبَةِ، وَالْقِيَامِ بِحَقِّ الْمُؤْمِنِ. (۳۵۹)

فرمود: چهار چیز از اخلاق پسندیده پیغمبران الهی است: نیکی، سخاوت، صبر و شکیبائی در مصائب و مشکلات، اجرا حق و عدالت بین مؤمنین.

۳۱۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِتَّحِنُوا شِيعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ: عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافِظَتِهِمْ عَلَيْهَا، وَعِنْدَ أَسْرَارِهِمْ كَيْفَ حِفْظِهِمْ لَهَا عِنْدَ عَدُوِّنَا، وَإِلَى أَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مُوَسَّاتِهِمْ لِأَخْوَانِهِمْ فِيهَا. (۳۶۰)

فرمود: شیعیان و دوستان ما را در ۳ مورد آزمایش نمایید:

۱ مواقع نماز، چگونه رعایت آن را می نمایند، ۲ اسرار یکدیگر را چگونه فاش و یا نگهداری می کنند، ۳ نسبت به اموال و ثروتشان چگونه به دیگران رسیدگی می کنند و حقوق خود را می پردازند.

۳۱۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ إِذَا رَغِبَ، وَإِذَا رَهَبَ، وَإِذَا اشْتَهَى، وَإِذَا غَضِبَ وَإِذَا رَضِيَ، حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ. (۳۶۱)

فرمود: هر که در چهار موقع مالک نفس خود باشد:

هنگام رفاه و توسعه زندگی، هنگام سختی و تنگدستی، هنگام اشتها و آرزو، هنگام خشم و غضب. خداوند متعال آتش را

بر جسم او حرام می گرداند.

۳۱۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ النَّهَارَ إِذَا جَا قَالَ: يَا بَنَ آدَمَ، اِعْجَلْ فِي يَوْمِكَ هَذَا خَيْرًا، اَشْهَدُ لَكَ بِهِ عِنْدَ رَبِّكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَإِنِّي لَمْ آتِكَ فِيهَا مَضَى وَلَا آتَيْكَ فِيهَا بَقِيَ، فَإِذَا جَا اللَّيْلُ قَالَ مِثْلَ ذَلِكَ. (۳۶۲)

فرمود: هنگامی که روز فرا رسد گوید: تا می توانی در این روز از کارهای خیر انجام ده که من در قیامت در پیشگاه خداوند شهادت می دهم و بدان که من قبلا در اختیار تو نبودم و در آینده نیز پیش تو باقی نخواهم ماند. همچنین هنگامی که شب فرارسد چنین زبان حالی را خواهد داشت.

۳۱۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا خَيْرَ فِي الدُّنْيَا إِلَّا لِرَجُلَيْنِ: رَجُلٌ يَزِدَادُ فِي كُلِّ يَوْمٍ إِحْسَانًا، وَ رَجُلٌ يَتَدَارَكُ ذَنْبَهُ بِالتَّوْبَةِ، وَ أَنَّى لَهُ بِالتَّوْبَةِ، وَاللَّهُ لَوْ سَجَدَ حَتَّى يَنْقَطِعَ عُنُقُهُ مَا قَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ إِلَّا بِوَلَايَتِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ. (۳۶۳)

فرمود: خیر و خوبی در دنیا وجود ندارد مگر برای دو دسته:

اول آنانکه سعی نمایند در هر روز نسبت به گذشته کار بهتری انجام دهند.

دوم آنانکه نسبت به خطاها و گناهان گذشته خود پشیمان و سرافکنده گردند و توبه نمایند، و توبه کسی پذیرفته نیست مگر آنکه معتقد به ولایت ما اهل بیت عصمت و طهارت باشد.

۳۱۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ مَاتَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَارِفًا بِحَقِّنَا عُتِقَ مِنَ النَّارِ وَ كُتِبَ لَهُ بَرَاءَةٌ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ. (۳۶۴)

فرمود: هر کس روز جمعه بمیرد و عارف به حق ما اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) باشد از آتش دوزخ آزاد می گردد، و نیز از عذاب شب اول قبر در امان خواهد بود.

۳۱۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الرَّجُلَ يَذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَحْرُمُ

صَلَاةَ اللَّيْلِ، إِنَّ الْعَمَلَ السَّيِّئَ اسْرَعُ فِي صَاحِبِهِ مِنَ السَّكِينِ فِي اللَّحْمِ. (۳۶۵)

فرمود: چه بسا شخصی به وسیله انجام گناهی از نماز شب محروم گردد، همانا تاثیر گناه در روان انسان سریعتر از تاثیر چاقو در گوشت است.

۳۱۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَتَخَلَّلُوا بِعُودِ الرَّيْحَانِ وَلَا بِقَصَبِ الرُّمَانِ، فَإِنَّهُمَا يُهَيِّجَانِ عَرَقَ الْجُدَامِ. (۳۶۶)

فرمود: به وسیله چوب ریحان و چوب انار دندانهای خود را خلال نکنید، چونکه تحریک کننده عوامل مرض جذام و پیسی می باشد.

۳۱۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: تَقْلِيمُ الْأَطْفَارِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ يُؤْمِنُ مِنَ الْجُدَامِ وَالْجَرَصِ وَالْعَمَى، وَإِنْ لَمْ تَحْتَجِجْ فَحَكِّهَا حَكًّا. وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اخذُ الشَّارِبِ مِنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ أَمَانٌ مِنَ الْجُدَامِ. (۳۶۷)

فرمود: کوتاه کردن ناخنها در روز جمعه موجب سلامتی از جذام و پیسی و ضعف بینائی چشم خواهد شد و اگر امکان کوتاه کردن آن نباشد سر آنها را بتراش.

و فرمود: کوتاه کردن سبیل در هر جمعه سبب ایمنی از مرض جذام می شود.

۳۱۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا أَوَيْتَ إِلَى فِرَاشِكَ فَانظُرْ مَا سَمَلَكْتَ فِي بَطْنِكَ، وَمَا كَسَبْتَ فِي يَوْمِكَ، وَأَذْكَرْ أَنْكَ مَيِّتٌ، وَإِنَّ لَكَ مَعَادًا. (۳۶۸)

فرمود: در آن هنگامی که وارد رختخواب خود می شوی، با خود بیندیش که در آن روز چه نوع خوراکیها و آشامیدنیها از چه راهی به دست آورده ای و میل نموده ای.

و در آن روز چه چیزهایی را چگونه و از چه راهی کسب و تحصیل کرده ای.

و در هر حال متوجه باش که مرگ تو را می رباید و سپس در صحرای محشر جهت بررسی گفتار و کردارت حاضر خواهی شد.

۳۱۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِثْنَيْ عَشَرَ أَلْفَ

عَالَمٍ، كُلِّ عَالَمٍ مِنْهُمْ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ، مَا تَرَى عَالَمٌ مِنْهُمْ إِنْ لِلَّهِ عِزٌّ وَ جَلٌّ عَالَمًا غَيْرُهُمْ وَ أَنَا الْحُجَّةُ عَلَيْهِمْ.
(۳۶۹)

فرمود: همانا خداوند متعال دوازده هزار جهان آفریده است که هر یک از آنها نسبت به آسمانها و زمینهای هفتگانه بزرگتر خواهد بود و من و دیگرانم دوازده گانه از طرف خداوند بر همه آنها حجّت و راهنما هستیم.

۳۲۰ قال عليه السلام: حَدِيثٌ فِي حَلَالٍ وَ حَرَامٍ تَأْخُذُهُ مِنْ صَادِقٍ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَ مَا فِيهَا مِنْ ذَهَبٍ وَ فِضَّةٍ. (۳۷۰)

فرمود: سخنی را درباره مسائل حلال و حرام و احکام دین از مؤمنی دریافت کنی بهتر و ارزشمندتر است از تمام دنیا و ثروتهای آن.

خلاصه حالات نهمین معصوم هفتمین امام حضرت امام موسی بن جعفر علیه السلام

آن حضرت روز یکشنبه، هفتم ماه صفر، سال ۱۲۸ هجری قمری (۳۷۱) در حال بازگشت از مکه معظمه در روستائی به نام اُ بوا - بین مکه و مدینه دیده به جهان گشود.

نام: موسی (۳۷۲) صلوات الله و سلامه علیه.

کنیه: ابوالحسن، ابوالحسن اول، ابوالحسن ماضی، ابوابراهیم، ابوعلی، ابواسماعیل، ابواسحق و...

لقب: عبدالصالح، کاظم، باب الحوائج، صابر، رجل، امین، عالم، زاهر، صالح، شیخ، وفی، نفس زکیه، زین المجتهدین و...

نقش انگشتر: حَسْبِيَ اللَّهُ، الْمَلِكُ لِلَّهِ وَحَدَهُ

پدر: امام جعفر، صادق آل محمد علیه السلام

مادر: حمیده مصفاة اندلسی، دختر صاعد بربری

دربان: محمد بن فضل، مفضل بن عمر

حضرت روز دوشنبه ۲۵ شوال، سال ۱۴۸ هجری قمری پس از شهادت پدر بزرگوارش، در بیست سالگی منصب امامت و رهبریت جامعه اسلامی را به عهده گرفت و تا سال ۱۸۳ هجری قمری امامت آن حضرت بطول انجامید.

آن حضرت مدّت بیست سال و بنا بر نقلی ۱۹ سال همزمان با پدر بزرگوارش و مدّت ۳۵ سال

پس از آن ادامه حیات داد که جمعا ۵۵ سال طبق مشهور عمری با برکت و پر از مشقت را سپری نمود گرچه بعضی عمر آن حضرت را تا ۵۸ سال گفته اند.

علت زندانی شدن آن حضرت را طبق آنچه گفته اند چنین است:

در سالی هارون الرشید به سفر حج رفت و در کنار قبر حضرت رسول صلی الله علیه و آله جمعی از بنی هاشم و از آن جمله امام موسی کاظم علیه السلام جهت زیارت قبر آن حضرت حضور داشتند.

هنگامی که هارون الرشید نزدیک قبر مطهر رسید گفت: السّلام علیک یا رسول الله، یابنی عمّی، یعنی سلام بر تو ای پسر عمویم.

در همین حال امام کاظم علیه السلام نزدیک قبر آمد و اظهار داشت: السلام علیک یا اُبه، یعنی سلام بر تو ای پدرم.

هارون با چنین صحنه ای چهره خود را درهم کشید و با گرفتن کینه و عداوت آن حضرت را بر دل، تصمیم بر تحقیر و قتل حضرت را گرفت.

اضافه بر آن سخن چنان دنیاپرست و ریاست طلب که در هر زمان بوده و هستند از موقعیت سوءاستفاده کرده و در هر فرصت مناسبی بر علیه آن حضرت نزد هارون بدگوئی و سخن چینی نموده و او را بر علیه حضرت تحریک می کردند.

تا آنکه به بغداد مراجعت کرد و دستور جلب آن حضرت را صادر و در بصره زندانی گرداند.

و چون امام علیه السلام مدّتی را در زندان بصره سپری نمود، به بغداد منتقل شد و در زندانی مخوف و وحشتناک با شکنجه های مختلف جسمی و روحی محبوس گردید.

در مدت زندان حضرت بین مؤرخین اختلاف است.

بنابر مشهور: حضرت

توسط سندی بن شاهک، به دستور هارون مسموم و در روز جمعه ۲۵ رجب، سال ۱۸۳ هجری قمری (۳۷۳) در زندان بغداد به شهادت رسید و در قبرستان بنی هاشم کاظمین دفن گردید.

فرزندان: مرحوم سید محسن امین تعداد ۱۸ پسر و ۱۹ دختر از فرزندان امام کاظم علیه السلام را نام برده است.

و بعضی دیگر گفته اند: آن حضرت دارای ۳۷ دختر و ۲۳ پسر بوده است.

دوران امامت آن حضرت همزمان بود با حکومت منصور دوانیقی، محمد مهدی عباسی، هادی عباسی، هارون الرشید.

نماز آن حضرت: دو رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت حمد، دوازده مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

و پس از سلام نماز، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام گفته خواهد شد و سپس حوائج و خواسته های مشروع از درگاه خداوند متعال خواسته می شود که انشاءالله بر آورده می گردد. (۳۷۴)

چهل حدیث گهربار، از امام موسی بن جعفر علیه السلام

قال الامام موسی بن جعفر الكاظم علیه السلام:

۳۲۱ وَجَدْتُ عِلْمَ النَّاسِ فِي اَرْبَعٍ: اَوَّلُهَا اَنْ تَعْرِفَ رَبَّكَ، وَالثَّانِيَةُ اَنْ تَعْرِفَ مَا صَيَّرَكَ بِكَ، وَالثَّلَاثَةُ اَنْ تَعْرِفَ مَا ارَادَ بِكَ، وَالرَّبِيعَةُ اَنْ تَعْرِفَ مَا يُخْرِجُكَ عَنْ دِينِكَ. (۳۷۵)

فرمود: تمام علوم جامعه را در چهار مورد شناسائی کردم:

اولین آنها اینکه پروردگار و آفریدگار خود را بشناسی و نسبت به او شناخت پیدا کنی.

دوم اینکه بفهمی که از برای وجود تو و نیز برای بقا حیات تو چه کارها و تلاشهایی صورت گرفته است.

سوم بشناسی که برای چه آفریده شده ای و منظور از خلقت تو چیست.

چهارم اینکه معرفت پیدا کنی نسبت به آن چیزهایی که سبب می شود از دین و اعتقادات خود منحرف شوی، یعنی سبب و راه خوشبختی و بدبختی خود را بشناسی

و چشم و گوش بسته حرکت نکنی.

۳۲۲ قال علیه السلام: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا تَفَقَّهُ، عَرَفَ النَّاسَ وَلَا يَعْرِفُونَهُ. (۳۷۶)

فرمود: خداوند متعال رحمت کند آن بنده ای را که در مسائل دینی و اجتماعی و سیاسی و... فقیه و عالم باشد و نسبت به مردم شناخت پیدا کند گرچه مردم او را نشناسند و قدر و منزلت او را ندانند.

۳۲۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا قَسَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ أَفْضَلُ مِنَ الْعَقْلِ، نَوْمُ الْعَاقِلِ أَفْضَلُ مِنَ سَهْرِ الْجَاهِلِ. (۳۷۷)

فرمود: چیزی با فضیلت تر و بهتر از عقل بین بندگان توزیع نشده است، تا جائی که خواب عاقل هوشمند افضل از شب زنده داری جاهل بی خرد است.

۳۲۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ، وَالْقَبْرِ حِصْنُهُ، وَالْجَنَّةُ مَاوَاهُ. (۳۷۸)

فرمود: دنیا همچون زندانی است برای مؤمن و قبر قلعه و منزلگاه موقت او است و بهشت جایگاهش خواهد بود.

۳۲۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: بِئْسَ الْعَبْدُ يَكُونُ ذَاوَجْهَيْنِ وَ ذَالِسَانَيْنِ. (۳۷۹)

فرمود: بد شخصی است آنکه دارای دو چهره و دو زبان می باشد، (در پیش رو چیزی می گوید و پشت سر چیز دیگر).

۳۲۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمَعْتَبُونَ مِنْ غِبِنِ عُمُرِهِ سَاعَةً. (۳۸۰)

فرمود: خسارت دیده و ورشکسته کسی است که عمر خود را هر چند به مقدار یک ساعت هم که باشد بیهوده تلف کرده باشد.

۳۲۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ اسْتَشَارَ لَمْ يَعْذِمِ عِنْدَ الصَّوَابِ مَادِحًا، وَ عِنْدَ الْخَطَا عَازِرًا. (۳۸۱)

فرمود: کسی که در امور زندگی خود با اهل معرفت مشورت کند، چنانچه درست و صحیح عمل کرده باشد مورد تعریف و تمجید قرار می گیرد و اگر خطا و اشتباه کند عذرش پذیرفته است.

۳۲۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاِعْظُ

تَمَكَّنَ مِنْهُ عَدُوُّهُ يَعْنِي الشَّيْطَانَ. (۳۸۲)

فرمود: هر کسی عقل و تدبیرش را مورد استفاده قرار ندهد، دشمنش یعنی شیاطینِ نسی و جنّی و نیز هواهای نفسانی به راحتی او را می‌فریبند و منحرف می‌شود.

۳۲۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَخْلُو الْمُؤْمِنُ مِنْ خَمْسَةٍ: سِوَاكِ، وَمَشْطِ، وَسَيْجَادَةٍ، وَسَبْحَةٍ فِيهَا أَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ حَبَّةً، وَخَاتَمٌ عَقِيقٍ. (۳۸۳)

فرمود: مؤمن باید همیشه پنج چیز همراه خود داشته باشد: مسواک، شانه، مهر و جانماز، تسبیح برای ذکر گفتن انگشتر عقیق به دست راست در حال نماز و دعا و... .

۳۳۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَدْخُلُوا الْحَمَّامَ عَلَى الرَّيْقِ، وَلَا تَدْخُلُوهُ حَتَّى تُطْعِمُوا شَيْئًا. (۳۸۴)

فرمود: بعد از صبحانه بدون فاصله حمام نروید، همچنین سعی شود با معده خالی داخل حمام نروید و حتی الا مکان قبل از رفتن به حمام قدری غذا بخورید.

۳۳۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِيَّاكَ وَالْمِزَاحَ، فَإِنَّهُ يَذْهَبُ بِنُورِ إِيْمَانِكَ، وَيَسْتَخِفُّ مُرْوَتَكَ. (۳۸۵)

فرمود: برحذر باش از شوخی و مزاح بی‌جا چون که نور ایمان را از بین می‌برد و جوانمردی و آبرو را سبک و بی‌اهمیت می‌کند.

۳۳۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اللَّحْمُ يُنْبِتُ اللَّحْمَ، وَالسَّمَكُ يُذِيبُ الْجَسَدَ. (۳۸۶)

فرمود: خوردن گوشت موجب روئیدن گوشت در بدن و فربهی آن می‌گردد، ولی خوردن ماهی گوشت بدن را آب و جسم را لاغر می‌کند.

۳۳۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ صَدَقَ لِسَانُهُ زَكَى عَمَلُهُ، وَمَنْ حَسُنَتْ نَيْتُهُ زِيدَ فِي رِزْقِهِ، وَمَنْ حَسُنَ بَرُّهُ يَا خَوَانِيهِ وَأَهْلِيهِ مُدَّ فِي عُمْرِهِ. (۳۸۷)

فرمود: هر که زبانش صادق باشد اعمالش پاک می‌باشد، هر که فکر و نیتش نیک باشد توسعه در روزیش خواهد بود، هر که

دوستان و آشنایانش نیکی و احسان کند عمرش طولانی خواهد شد.

۳۳۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ بَكَتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَبُقِعَ الْأَرْضُ. (۳۸۸)

فرمود: زمانی که دانشمند مؤمنی وفات یابد و بمیرد، ملائکه برای او گریه می کنند.

۳۳۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُؤْمِنُ مِثْلُ كَفْتِي الْمِيزَانِ كُلَّمَا زِيدَ فِي إِيْمَانِهِ زِيدَ فِي بَلَائِهِ. (۳۸۹)

فرمود: مثال مؤمن همانند دو کفه ترازو است که هر چه ایمانش افزوده شود بلاها و آزمایشاتش بیشتر می گردد.

۳۳۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ. (۳۹۰)

فرمود: هر کس بخواهد (در هر جهتی) قوی ترین مردم باشد باید در همه امور توکل بر خداوند سبحان نماید.

۳۳۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا لَأَ مَانَهُ وَالصَّدَقُ يُجْلِبَانِ الرِّزْقَ، وَالْخِيَانَةُ وَالْكَذِبُ يُجْلِبَانِ الْفَقْرَ وَالنَّفَاقَ. (۳۹۱)

فرمود: امانت داری و راستگوئی هر دو موجب توسعه روزی می شوند، و لیکن خیانت در امانت و دروغگوئی موجب فلاکت و بیچارگی و سبب تیرگی دل می گردد.

۳۳۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ابْلُغْ خَيْرًا وَقُلْ خَيْرًا وَلَا تَكُنْ إِمَّعَهُ. (۳۹۲)

فرمود: نسبت به هم نوع خود خیر و نیکی داشته باش، و سخن خوب و مفید بگو، و خود را بی تفاوت و بی مسئولیت قرار مده.

۳۳۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: تَفَقَّهُوا فِي دِينِ اللَّهِ، فَإِنَّ الْفَقْهَ مِفْتَاحُ الْبَصِيرَةِ، وَ تَمَامُ الْعِبَادَةِ، وَ السَّبَبُ إِلَى مَنَازِلِ الرَّفِيعَةِ وَالرُّتَبِ الْجَلِيلَةِ فِي الدِّينِ وَالْدُّنْيَا. (۳۹۳)

فرمود: مسائل و احکام اعتقادی و عملی دین را فرا گیرید چون که شناخت احکام و معرفت نسبت به دستورات خداوند کلید بینائی و بینش و اندیشه می باشد و موجب تمامیت کمال عبادات و اعمال خواهد بود، و راه به سوی مقامات و منازل بلند

مرتبۀ در دنیا و آخرت است.

۳۴۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَضِّلُ الْفَقِيهِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الشَّمْسِ عَلَى الْكَوَاكِبِ. (۳۹۴)

فرمود: ارزش و فضیلت فقیه بر عابد همانند فضیلت خورشید بر ستاره ها است.

۳۴۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَظُمَ الْعَالِمُ لِعِلْمِهِ وَدَعُ مُنَازَعَتُهُ، وَصَغُرَ الْجَاهِلُ لِجَهْلِهِ وَلَا تَطْرُدُهُ وَلَكِنْ قَرَّبُهُ وَعَلَّمَهُ. (۳۹۵)

فرمود: عالم را به جهت عملش تعظیم و احترام کن و با او منازعه منما، و اعتنائی به جاهل مکن ولی طردش هم نگردان، بلکه او را جذب نما و آنچه نمی داند تعلیمش ده.

۳۴۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: صَلَوَةُ النَّوَافِلِ قُرْبَانٌ إِلَى اللَّهِ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ. (۳۹۶)

فرمود: انجام نمازهای مستحبی، هر مؤمنی را به خداوند متعال نزدیک می نماید.

۳۴۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَثَلُ الدُّنْيَا مَثَلُ الْحَيَّةِ، مَسُّهَا لَيْتٌ وَفِي جَوْفِهَا السَّمُّ الْقَاتِلُ، يَحْدَرُهَا الرِّجَالُ ذَوِي الْعُقُولِ وَ يَهْوَى إِلَيْهَا الصَّبِيَانُ بِأَيْدِيهِمْ. (۳۹۷)

فرمود: مثل دنیا همانند مار است که پوست ظاهر آن نرم و لطیف و خوشرنگ می باشد، ولی درون آن سم کشنده است که مردان عاقل و هشیار از آن گریزانند، ولی بچه صفتان و بولهوسان به سوی آن عشق می ورزند.

۳۴۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَثَلُ الدُّنْيَا مَثَلُ مَا لِبَحْرِ كَلَّمَا شَرِبَ مِنْهُ الْعَطْشَانُ إِزْدَادَ عَطْشًا حَتَّى يَقْتُلَهُ. (۳۹۸)

فرمود: مثل دنیا (و اموال و زیورآلات و تجملات آن) همانند آب دریا است که انسان تشنه هر چه از آن بیاشامد بیشتر تشنه می شود و آنقدر میل می کند تا هلاک شود.

۳۴۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَيْسَ الْقُبْلَةُ عَلَى الْفَمِ إِلَّا لِلزَّوْجِهِ وَالْوَلَدِ الصَّغِيرِ. (۳۹۹)

فرمود: بوسیدن لبها و دهان برای یکدیگر در هر حالتی جایز نیست مگر برای همسر و یا فرزند کوچک.

۳۴۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ نَظَرَ بِرَأْيِهِ هَلَكَ،

وَمَنْ تَرَكَ أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّهِ ضَلَّ، وَمَنْ تَرَكَ كِتَابَ اللَّهِ وَقَوْلَ نَبِيِّهِ كَفَرَ. (۴۰۰)

فرمود: هر کس به رای و سلیقه خود اهمیت دهد و در مسائل دین به آن عمل کند هلاک می شود، و هر کس اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله را رها کند گمراه می گردد، و هر کس قرآن و سنت رسول خدا را ترک کند کافر می باشد.

۳۴۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ لَيُغْضُ الْعَبْدَ الْفَارِعَ. (۴۰۱)

فرمود: همانا خداوند دشمن دارد بنده ای را که زیاد بخوابد، همانا خداوند دشمن دارد بنده ای را که بیکار باشد.

۳۴۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: التَّوَّاضِعُ: أَنْ تُعْطِيَ النَّاسَ مَا تُحِبُّ أَنْ تُعْطَاهُ. (۴۰۲)

فرمود: تواضع و فروتنی آنست که آنچه دوست داری دیگران درباره تو انجام دهند تو هم همان را درباره دیگران انجام دهی.

۳۴۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يُسْتَحَبُّ غَرَامَةُ الْغُلَامِ فِي صِغَرِهِ لِيَكُونَ حَلِيمًا فِي كِبَرِهِ وَ يَتَّبِعِي لِلرَّجُلِ أَنْ يُوسِّعَ عَلَى عِيَالِهِ لِيَأْتِيَ مَوْتَهُ.

(۴۰۳)

فرمود: بهتر است پسر را در دوران کودکی بکارهای مختلف و سخت وادار نمائی تا در بزرگی حلیم و بردبار باشد. و بهتر است مرد نسبت به اهل منزل خود دست و دل باز باشد و در حدّ توان رفع نیاز کند تا آرزوی مرگش را ننماید.

۳۵۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُحَاسِبْ نَفْسَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ، فَإِنْ عَمِلَ حَسَنًا إِشْتَرَادَ اللَّهُ، وَإِنْ عَمِلَ سَيِّئًا إِسْتَغْفَرَ اللَّهُ وَ تَابَ

إِلَيْهِ. (۴۰۴)

فرمود: از شیعیان و دوستان ما نیست کسی که هر روز محاسبه نفس و بررسی اعمال خود را نداشته باشد که چنانچه اعمال و نیاتش خوب بوده

سعی کند بر آنها بیفزاید، و اگر زشت و ناپسند بوده است از خداوند طلب مغفرت و آمرزش کند و جبران نماید.

۳۵۱ قال عليه السلام: لِكُلِّ شَيْئٍ دَلِيلٌ وَ دَلِيلُ الْعَاقِلِ التَّفَكُّرُ. (۴۰۵)

فرمود: برای هر چیزی دلیل و راهنمایی است و راهنمای شخص عاقل تفکر و اندیشه می باشد.

۳۵۲ قال عليه السلام: ما فِي الْمِيزَانِ شَيْءٌ اَثْقَلُ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. (۴۰۶)

فرمود: نیست چیزی و عملی سنگینتر در میزان از ذکر صلوات بر محمد و اهل بیتش (صلوات الله عليهم اجمعين).

۳۵۳ قال عليه السلام: قَلِيلُ الْعَمَلِ مِنَ الْعَاقِلِ مَقْبُولٌ مُضَاعَفٌ وَ كَثِيرُ الْعَمَلِ مِنْ أَهْلِ الْهَوَى وَالْجَهْلِ مَرْدُودٌ. (۴۰۷)

فرمود: اعمال شخص عاقل مقبول است هر چند کم و ناچیز باشد چند برابر اجر خواهد داشت، ولی شخص نادان و هوسران گرچه زیاد کار و خدمت و عبادت کند پذیرفته نخواهد بود.

۳۵۴ قال عليه السلام: وَ شَعْرُ الْجَسَدِ إِذَا طَالَ قَطَعَ مَا الصُّلْبِ، وَ اِرْحَى الْمَفَاصِلَ، وَ وَرَثَ الضَّعْفِ وَالسَّيْلِ، وَ إِنَّ النُّورَةَ تَزِيدُ فِي مَا الصُّلْبِ، وَ تُقَوِّى الْبَدْنَ، وَ تَزِيدُ فِي شَحْمِ الْكُلَيْتَيْنِ، وَ تَسْمِنُ الْبَدْنَ. (۴۰۸)

فرمود: موهای بدن زیر بغل و اطراف عورت چنانچه بلند شود سبب قطع و کمبود آب کمر، و سستی مفاصل استخوان و سبب ضعف و مرض سل خواهد شد، استعمال نوره موجب تقویت تمامی آنها خواهد بود.

۳۵۵ قال عليه السلام: ثَلَاثَةٌ يَجْلُونَ الْبَصَرَ: النَّظَرُ إِلَى الْخَضْرَاءِ، وَ النَّظَرُ إِلَى الْمَالِ الْجَارِي، وَ النَّظَرُ إِلَى الْوَجْهِ الْحَسَنِ. (۴۰۹)

فرمود: سه چیز بر نورانیت چشم می افزاید: نگاه بر سبزه، نگاه بر آب جاری، نگاه به صورت زیبا.

۳۵۶ قال عليه السلام: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِنْ حُجْبَةٍ، وَ أَنَا وَاللَّهُ ذَلِكَ الْحُجْبَةُ. (۴۱۰)

فرمود: همانا زمین در هیچ موقعیتی

خالی از حجت خدا نیست و به خدا سوگند که من خلیفه و حجت خداوند هستم.

۳۵۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سُرْعَهُ الْمَشْيِ تَذْهَبُ بِبِهَا الْمُؤْمِنِ. (۴۱۱)

فرمود: با سرعت و شتاب راه رفتن بها و موقعیت مؤمن را می کاهد.

۳۵۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّمَا امْرُؤٌ مَرْتَمٌ أَنْ تَسْتَلُوا، وَلَيْسَ عَلَيْنَا الْجَوَابُ، إِنَّمَا ذَلِكَ إِلَيْنَا. (۴۱۲)

فرمود: شماها مامور شده اید که از ما اهل بیت رسول الله سؤال کنید، و لیکن جواب و پاسخ آنها بر ما واجب نیست بلکه اگر مصلحت بود پاسخ می دهیم و گرنه ساکت می باشیم.

۳۵۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا ذُبَّانِ ضَارِيَانِ فِي غَنَمٍ قَدْ غَابَ عَنْهُ رُعَاؤُهَا، بِاضْرٍ فِي دِينِ مُسْلِمٍ مِنْ حُبِّ الرِّيَاسَةِ. (۴۱۳)

فرمود: خطر و ضرر علاقه به ریاست برای مسلمان بیش از آنست که دو گرگ درنده به گله گوسفندی که چوپان ندارند حمله کنند.

۳۶۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْإِيمَانُ فَوْقَ الْإِسْلَامِ بِدَرَجَةٍ، وَالتَّقْوَى فَوْقَ الْإِيمَانِ بِدَرَجَةٍ، وَ الْيَقِينُ فَوْقَ التَّقْوَى بِدَرَجَةٍ، وَ مَا قُسِّمَ فِي النَّاسِ شَيْئٌ أَقْلُ مِنَ الْيَقِينِ. (۴۱۴)

فرمود: ایمان به یک درجه از اسلام بالاتر است، تقوی نیز یک درجه از ایمان بالاتر، یقین یک درجه از تقوی بالاتر و برتر می باشد و درجه ای کمتر از مرحله یقین در بین مردم ثمربخش نخواهد بود.

خلاصه حالات دهمین معصوم هشتمین امام حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام

آن حضرت روز جمعه یا پنجشنبه، ۱۱ ذی القعدة، سال ۱۴۸ (۴۱۵) هجری قمری، یکسال پس از شهادت امام صادق علیه السلام در مدینه منوره دیده بجهان گشود.

نام: علی صلوات الله و سلامه علیه (۴۱۶)

کنیه: ابوالحسن ثانی، ابوعلی و...

القاب: رضا، صابر، زکی، وفی، ولی، رضی، ضامن، غریب، نورالهدی، سراج الله، غیظ المحدثین و...

پدر: امام موسی کاظم، باب الحوائج إلى الله علیه السلام.

مادر:

شعرا، معروف به خیزران، امّ البنین، و بعضی گفته اند: نجمه بوده است.

نقش انگشتر: حَسْبِيَ اللَّهُ، مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، وَلِيَّ اللَّهُ.

دربان: محمد بن فرات، محمد بن راشد را گفته اند.

مدّت امامت: بنا بر مشهور، روز جمعه، ۲۵ رجب، سال ۱۸۳ هجری پس از شهادت پدر مظلومش بلافاصله مسئولیت رهبری جامعه و امامت را بعهدہ گرفت و تا سال ۲۰۳ یا ۲۰۶ رهبریّت و امامتش بطول انجامید.

مدّت عمر: در طول عمر آن حضرت بین ۴۹ تا ۵۷ سال اختلاف است و بر همین مبنا در مقدار و مدّت همزیستی با پدر بزرگوارش و نیز در مدّت حیات پس از پدرش اختلاف می باشد، گرچه گفته اند که آن حضرت ۲۹ سال و دو ماه در حیات پدر خود بوده است.

و در سال ۲۰۰ هجری به خراسان توسط مامون احضار گردید.

در علت آمدن امام رضا علیه السلام به خراسان بین مؤرخین اختلاف است، ولی می توان از مجموع استفاده نمود براینکه: چون هارون الرشید به هلاکت رسید، بغداد و حوالی آن در اختیار امین، و خراسان با حوالی آن تحت حکومت مامون بود.

پس از گذشت مدّتی کوتاه بین دو برادر اختلاف و جنگ رونق گرفت و امین کشته شد.

و مامون جهت استحکام قدرت خود چنان ابراز داشت که از علاقمندان خاندان علی بن ابی طالب و سادات بنی الزهرا می باشد.

در سال ۲۰۰ هجری نامه ای به مدینه فرستاد تا حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام را از راه بصره اهواز از غیر مسیر شهر قم به خراسان منتقل گردانند.

و چون حضرت کاملاً نسبت به افکار و دسیسه های مامون آگاه بود، هنگامی که به شهر مَرُورسید و

مامون پیشنهاد بیعت و خلافت را داد نپذیرفت و دو ماه بطور مرتب با شیوه های گوناگونی اصرار و در نهایت حضرت را تهدید به قتل کرد.

به همین جهت مجبور گردید ولایتعهدی را تحت شرایطی بپذیرد و پنجشنبه پنجم ماه رمضان سال ۲۰۱ بیعت انجام گرفت مشروط بر آنکه در هیچ کاری از حکومت دخالت ننماید.

و در نهایت پس از آنکه مامون به هدف خود رسید و از هر جهت حکومت خود را ثابت و استوار یافت، شخصا تصمیم قتل حضرت رضا علیه السلام را گرفت و به وسیله انگور زهرآلود آن امام مظلوم و غریب را مسموم و شهید کرد.

شهادت: بنابر مشهور بین تاریخ نویسان روز جمعه یا دوشنبه آخر ماه صفر در سال ۲۰۳ یا ۲۰۶ قمری (۴۱۷) به وسیله زهر مسموم و در سناباد خراسان شهید و به عالم بقا رحلت نمود و در منزل حمیدبن قحطبه کنار قبر هارون الرشید دفن گردید.

فرزندان: عده ای گفته اند حضرت دارای پنج پسر و یک دختر به نام فاطمه بوده، ولی اکثر بر این عقیده اند که حضرت بیش از یک پسر به نام ابوجعفر محمدجواد علیه السلام نداشته است.

خلفا هم عصر آن حضرت: امامت حضرت مصادف با حکومت هارون الرشید، فرزندش امین، عمویش ابراهیم، دومین فرزندش محمد، سومین فرزندش عبدالله ملقب به مامون عباسی گردید.

نماز آن حضرت: شش رکعت است در هر رکعتی پس از حمد، ده مرتبه (هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن شیئا مذکوراً) خوانده می شود (۴۱۸).

و بعد از آخرین سلام، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگوید و حاجت خود را از درگاه خداوند متعال

مسئلت نماید که انشا الله برآورده خواهد شد.

چهل حدیث گهربار، از علی بن موسی الرضا علیه السلام

قال الامام علی بن موسی الرضا علیه السلام:

۳۶۱ مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِشَطِّ الْفُرَاتِ، كَانَ كَمَنْ زَارَ اللَّهَ فَوْقَ عَرْشِهِ. (۴۱۹)

فرمود: هر مؤمنی که قبر امام حسین علیه السلام را کنار شط فرات در کربلا زیارت کند همانند کسی است که خداوند متعال را برفراز عرش زیارت کرده باشد.

۳۶۲ كَتَبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ابْلُغْ شِيعَتِي: اِنَّ زِيَارَتِي تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الْفَ حِجَّةً، فَقُلْتُ لِبِی جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْفُ حِجَّةٌ؟! قَالَ: اِی وَاللَّهِ، وَ الْفُ حِجَّةٌ، لِمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ. (۴۲۰)

به یکی از دوستانش نوشت: به دیگر دوستان و علاقمندان ما بگو: نواب زیارت قبر من معادل است با یک هزار حج.

راوی گوید: به امام جواد علیه السلام عرض کردم: هزار حج برای ثواب زیارت پدرت می باشد؟!

فرمود: بلی، هر که پدرم را با معرفت در حقیقت زیارت نماید، هزار هزار یعنی یک میلیون حج ثواب زیارتش می باشد.

۳۶۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ الْعَبْدُ عَلَيْهِ، الصَّلَاةُ، فَاِنْ صَحَّحَتْ لَهُ الصَّلَاةُ صَحَّ مَسْوَاهَا، وَ اِنْ رُدَّتْ رُدَّتْ مَسْوَاهَا. (۴۲۱)

فرمود: اولین عملی که از انسان مورد محاسبه و بررسی قرار می گیرد نماز است، چنانچه صحیح و مقبول واقع شود، بقیه اعمال و عبادات نیز قبول می گردد و گرنه مردود خواهد شد.

۳۶۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِلصَّلَاةِ اَرْبَعَةُ اَلْفِ بَابٌ. (۴۲۲)

فرمود: نماز دارای چهار هزار جزء و شرط می باشد.

۳۶۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الصَّلَاةُ قُرْبَانٌ كُلُّ تَقِيٍّ. (۴۲۳)

فرمود: نماز هر شخص با تقوا و پرهیزکاری را به خداوند متعال نزدیک کننده است.

۳۶۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يُؤَخِّدُ الْغُلَامُ بِالصَّلَاةِ وَهُوَ ابْنُ سَبْعِ سِنِينَ. (۴۲۴)

فرمود: پسران باید در

سنین هفت سالگی به نماز وادار شوند.

۳۶۷ قال علیه السلام: فَرَضَ اللَّهُ عَلَى النَّسَاءِ فِي الْوُضُوءِ أَنْ تَبْدَأَ الْمَرْئَةَ بِبَاطِنِ ذِرَاعِهَا وَالرَّجُلَ بِظَاهِرِ الذِّرَاعِ. (۴۲۵)

فرمود: خداوند در وضو بر زنان لازم دانسته است که از جلوی آرنج آب بریزند و مردان از پشت آرنج، (این عمل از نظر فتوای مراجع تقلید مستحب می باشد).

۳۶۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا، قِيلَ: كَيْفَ يُحْيِي أَمْرَكُمْ؟

قَالَ: يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ. (۴۲۶)

فرمود: رحمت خدا بر کسی باد که امر ما را زنده نماید.

سؤال شد: چگونه؟ حضرت پاسخ داد: علوم ما را فراگیرد و به دیگران بیاموزد.

۳۶۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ، وَتَنْهَيْنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ، أَوْ لَيْسْتِ عَمَلَنَّ عَلَيْكُمْ شِرَارُكُمْ فَيَدْعُو خِيَاكُمْ فَلَا يُسْتَجَابُ لَهُمْ. (۴۲۷)

فرمود: باید هر یک از شما امر بمعروف و نهی از منکر نمائید، و گرنه شرورترین افراد بر شما تسلط یافته و آنچه دعا و نفرین کنید مستجاب نخواهد شد.

۳۷۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى مَا يُكْفِرُ بِهِ ذُنُوبَهُ، فَلْيَكْثُرْ مِنَ الصَّلَوَاتِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَذَا. (۴۲۸)

فرمود: کسی که توان جبران نابودی گناهانش را ندارد، زیاد بر حضرت محمد و اهل بیتش صلوات و درود فرستد تا گناهانش - که حق الناس نباشد محو و نابود گردد.

۳۷۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ التَّسْبِيحَ وَالتَّهْلِيلَ وَالتَّكْبِيرَ. (۴۲۹)

فرمود: فرستادن صلوات بر محمد و اهل بیتش (صلوات الله عليهم اجمعين) در پیشگاه خداوند پاداش (سبحان الله، لا اله الا الله، الله اكبر) را دارد.

۳۷۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْ خَلَّتِ الْأَرْضُ طَرْفَةَ عَيْنٍ مِنْ حُجَّهِ لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا. (۴۳۰)

فرمود: چنانچه زمین لحظه ای خالی از حجت خداوند باشد، اهل خود را در

خود فرو می برد.

۳۷۳ قال عليه السلام: عَلَيْكُمْ بِسِلَاحِ الْأَنْبِيَاءِ، فَقِيلَ لَهُ: وَمَا سِلَاحُ الْأَنْبِيَاءِ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الدُّعَاءُ. (۴۳۱)

فرمود: بر شما باد به کارگیری سلاح پیامبران، به حضرت گفته شد: سلاح پیغمبران چیست؟ در جواب فرمود: توجه به خداوند داشتن و از او کمک خواستن و دعا کردن.

۳۷۴ قال عليه السلام: صَاحِبُ النُّعْمَةِ يَجِبُ عَلَيْهِ التَّوَسُّعُ عَلَى عِيَالِهِ. (۴۳۲)

فرمود: هر که به هر مقدار در توانش می باشد باید برای اهل منزل خود انفاق و خرج کند.

۳۷۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمَرَضُ لِلْمُؤْمِنِ تَطْهِيرٌ وَرَحْمَةٌ وَلِلْكَافِرِ تَعْذِيبٌ وَلَعْنَةٌ، وَإِنَّ الْمَرَضَ لَا يَزَالُ بِالْمُؤْمِنِ حَتَّى لَا يَكُونَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ. (۴۳۳)

فرمود: مریضی برای مؤمن سبب رحمت و آمرزش گناهانش می باشد و برای کافر عذاب و لعنت خواهد بود.

سپس افزود: مریضی همیشه همراه مؤمن است تا آنکه از گناهانش چیزی باقی نماند و پس از مرگ آسوده و راحت باشد.

۳۷۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا كَتَهَلَ الرَّجُلُ فَلَا يَدْعُ أَنْ يَأْكَلَ بِاللَّيْلِ شَيْئًا، فَإِنَّهُ أَهْدَى لِنَوْمِهِ، وَأَطْيَبُ لِلنَّكْهَةِ. (۴۳۴)

فرمود: وقتی که مرد به مرحله پیری و کهولت سن برسد، حتما هنگام شب قبل از خوابیدن مقداری غذا تناول کند که برای آسودگی خواب مفید است، همچنین برای همخوابی و زناشویی سودمند خواهد بود.

۳۷۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ اسْتَفَادَ أَخَا فِي اللَّهِ فَقَدِ اسْتَفَادَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ. (۴۳۵)

فرمود: کسی که به برادرش یا دوستش فائده ای برساند خانه ای در بهشت فائده برده است.

۳۷۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يُجْمَعُ الْمَالُ إِلَّا بِخَمْسِ خِصَالٍ: بِبُخْلِ شَدِيدٍ، وَآمَلٍ طَوِيلٍ، وَحِرْصٍ غَالِبٍ، وَقَطِيعَةِ الرَّحِمِ، وَإِثَارِ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ. (۴۳۶)

فرمود: ثروت انباشته نمی

گردد مگر با یکی از پنج راه:

بخیل بودن، آرزوی طول و دراز داشتن، حریص بر دنیا بودن، قطع صله رحم کردن، آخرت را فدای دنیا کردن.

۳۷۹ قال علیه السلام: لَوْ أَنَّ النَّاسَ قَصَّروا فِي الطَّعَامِ، لَأَسْتَقَامَتِ أَيْدَانُهُمْ. (۴۳۷)

فرمود: چنانچه مردم خوراک خود را کم کنند و پرخوری ننمایند، بدنهای آنها دچار امراض مختلف نمی شود.

۳۸۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ خَرَجَ فِي حَاجَةٍ وَ مَسَحَ وَجْهَهُ بِمَا لَوْرَدَ لَمْ يَزْهَقْ وَجْهَهُ قَتْرٌ وَلَا ذِلَّةٌ. (۴۳۸)

فرمود: هر که هنگام خروج از منزل برای حوایج زندگی خود، صورت خود را با گلاب خوشبو نماید، ذلت و خواری دچارش نخواهد شد.

۳۸۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ فِي الْهِنْدُبَا شِفَا مِنْ الْفِ دَاءٍ، مَا مِنْ دَا فِي جَوْفِ الْإِنْسَانِ إِلَّا قَمَعَهُ الْهِنْدُبَا. (۴۳۹)

فرمود: گیاه کاسنی شفای هزار نوع درد و مرض است، کاسنی هر نوع مرضی را در درون انسان ریشه کن می نماید.

۳۸۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: السَّخِيُّ يَأْكُلُ طَعَامَ النَّاسِ لِيَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ، وَ الْبَخِيلُ لَا يَأْكُلُ طَعَامَ النَّاسِ لِكَيْلَا يَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ. (۴۴۰)

فرمود: افراد سخاوتمند از خوراک دیگران استفاده می کنند تا دیگران هم از امکانات ایشان بهره گیرند و استفاده کنند و لیکن افراد بخیل از غذای دیگران نمی خورند تا آنها هم از غذای ایشان نخورند.

۳۸۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: شِيعَتُنَا الْمُسْلِمُونَ لِأَمْرِنَا، الْأَخِذُونَ بِقَوْلِنَا، الْمُخَالَفُونَ لِأَعْدَائِنَا، فَمَنْ لَمْ يَكُنْ كَذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَّا. (۴۴۱)

فرمود: شیعیان ما کسانی هستند که تسلیم امر و نهی ما باشند، گفتار ما را سرلوحه زندگی در عمل و گفتار خود قرار دهند، مخالف دشمنان ما باشند و هر که چنین نباشد از ما نیست.

۳۸۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ تَذَكَّرَ مُصَابِنَا، فَبِكِي وَ ابْكِي لَمْ تَبْكِي عَيْنُهُ يَوْمَ تَبْكِي الْعُيُونُ،

وَ مَنْ جَلَسَ مَجْلِسًا يُحْيِي فِيهِ امْرَأًا لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ. (۴۴۲)

فرمود: هر که مصائب ما اهل بیت عصمت و طهارت را یاد آور شود و گریه کند یا دیگری را بگریاند، روزی که همه گریان باشند او نخواهد گریست، و هر که در مجلسی بنشیند که علوم و فضائل ما گفته شود همیشه زنده دل خواهد بود.

۳۸۵ قال عليه السلام: الْمُسْتَتِرُ بِالْحَسَنَةِ يَغْدِلُ سَبْعِينَ حَسَنَةً، وَالْمُذِيْعُ بِالسَّيِّئَةِ مَخْذُولٌ، وَالْمُسْتَتِرُ بِالسَّيِّئَةِ مَغْفُورٌ لَهُ. (۴۴۳)

فرمود: مخفی انجام دادن و پوشانیدن حسنه و کار نیک معادل هفتاد حسنه است، و آشکار ساختن گناه و خطا یکنوع رذالت و پستی است، پوشاندن و آشکار نکردن خطا و گناه موجب آمرزش آن خواهد بود.

۳۸۶ إِنَّهُ سِئَلٌ مَا لِعَقْلِ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: التَّجَرُّعُ لِلْغَضَبِ، وَ مَدَاهِنَةُ الْأَعْدَاءِ، وَ مَدَارَاهُ الْأَصْدِقَاءِ. (۴۴۴)

از امام رضا علیه السلام سؤال شد که عقل و هوشیاری چگونه است؟

حضرت در جواب فرمود: تحمل مشکلات و ناملايمات، درک حرکات دشمن و مدارا کردن با دوستان می باشد که اختلاف نظرها سبب فتنه و آشوب نشود.

۳۸۷ قال عليه السلام: مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا بِتَحْرِيمِ الْخَمْرِ، وَ أَنْ يَقَرَّ بِأَنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ. (۴۴۵)

فرمود: خداوند هیچ پیغمبری را نفرستاده است مگر آنکه در شریعت او شراب و مسکرات حرام بوده است، همچنین هر یک از پیامبران معتقد بودند که خداوند هر آنچه را اراده کند انجام می دهد.

۳۸۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَتَرَكُوا الطَّيِّبَ فِي كُلِّ يَوْمٍ، فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَيَوْمٌ وَ يَوْمٌ، فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَفِي كُلِّ جُمُعَةٍ. (۴۴۶)

فرمود: سعی نمائید هر روز عطر استفاده نمائید و اگر نتوانستید یک روز در میان، و اگر نتوانستید پس هر جمعه خود

را معطر و خوشبو گردانید (با رعایت شرایط زمان و مکان).

۳۸۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا كَذَبَ الْوَلَاءُ حُبِسَ الْمَطَرُ، وَ إِذَا جَارَ السُّلْطَانُ هَانَتِ الدُّوْلَةُ، وَ إِذَا حُبِسَتِ الزُّكَاةُ مَاتَتِ الْمَوَاشِي. (۴۴۷)

فرمود: هرگاه والیان و مسئولان حکومت دروغ گویند باران نمی بارد، و اگر رئیس حکومت ظلم و ستم نماید پایه های حکومتش سست و ضعیف می گردد، و چنانچه مردم زکات و خمس مالشان را نپردازند چهارپایان می میرند.

۳۹۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمَلَائِكَةُ تُقَسِّمُ ارْزَاقَ بَنِي آدَمَ مَا بَيْنَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ، فَمَنْ نَامَ فِيمَا بَيْنَهُمَا نَامَ عَنِ رِزْقِهِ. (۴۴۸)

فرمود: ما بین طلوع سپیده صبح تا طلوع خورشید ملائکه الهی ارزاق انسانها را سهمیه بندی می نمایند، هر کس در این زمان بخوابد محروم خواهد شد.

۳۹۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ فَرَّجَ عَنِ مُؤْمِنٍ فَرَّجَ اللَّهُ قَلْبَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (۴۴۹)

فرمود: هر کس مشکلی از مؤمنی را بر طرف نماید و او را خوشحال سازد، خداوند او را روز قیامت خوشحال و راضی می گرداند.

۳۹۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنْ نَا لَتَعْرِفُ الرَّجُلَ إِذَا رَأَيْتَهُ بِحَقِيقَةِ الْإِيمَانِ وَ بِحَقِيقَةِ النِّفَاقِ. (۴۵۰)

فرمود: همانا ما اهل بیت عصمت و طهارت چنانچه شخصی را بنگریم، ایمان و اعتقاد او را می شناسیم که اعتقادات درونی و افکار او چگونه است.

۳۹۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يَكُونُ الْمُؤْمِنُ مُؤْمِنًا إِلَّا أَنْ يَكُونَ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: سِيَّتُهُ مِنْ اللَّهِ وَ سُنَّةُ مِنْ نَبِيِّهِ وَ سُنَّةُ مِنْ وَلِيِّهِ، أَمَّا السُّنَّةُ مِنَ اللَّهِ فَكَيْتْمَانُ السِّرِّ، أَمَّا السُّنَّةُ مِنْ نَبِيِّهِ مُدَارَاهَا لِلنَّاسِ، أَمَّا السُّنَّةُ مِنْ وَلِيِّهِ فَالصَّبْرُ عَلَى النَّابِئِ. (۴۵۱)

فرمود: مؤمن حقیقت ایمان را درک نمی کند مگر آنکه ۳ خصلت در او باشد:

خصلتی از خداوند که کتمان اسرار افراد باشد،

خصلتی از پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله که مدارا با مردم باشد، خصلتی از ولّی خدا که صبر و شکیبائی در مقابل شدائد و سختی ها باشد.

۳۹۴ قال علیه السلام: إِنَّ الصُّمْتَ بَابٌ مِنْ ابْوَابِ الْحِكْمَةِ، يَكْسِبُ الْمَحَبَّةَ، إِنَّهُ دَلِيلٌ عَلَى كُلِّ خَيْرٍ. (۴۵۲)

فرمود: همانا سکوت و خاموشی وسیله ای از راههای حکمت است، سکوت موجب محبت و علاقه می گردد، سکوت راهنمایی برای کسب خیرات می باشد.

۳۹۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مِنَ السُّنَنِ التَّرْوِيحُ بِاللَّيْلِ، لِإِنَّ اللَّهَ جَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا، وَالنَّسَاءَ إِتْمَاهُنَّ سَكَنٌ. (۴۵۳)

فرمود: بهترین وقت برای تزویج و زناشویی شب است که خداوند متعال شب را وسیله آرامش و سکون قرار داده، همچنین زنان آرامبخش و تسکین دهنده خواهند بود.

۳۹۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا مِنْ عَبْدٍ زَارَ قَبْرَ مُؤْمِنٍ، فَقَرَأَ عَلَيْهِ (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ) سَبْعَ مَرَّاتٍ، إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِصَاحِبِ الْقَبْرِ. (۴۵۴)

فرمود: هر بنده ای از بندگان خداوند بر قبر مؤمنی جهت زیارت حضور یابد و هفت مرتبه سوره مبارکه إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ را بخواند، خداوند متعال گناهان او و صاحب قبر را مورد بخشش و آمرزش قرار می دهد.

۳۹۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْأَخُ الْأَكْبَرُ بِمَنْزِلَةِ الْأَبِ. (۴۵۵)

فرمود: برادر بزرگ جانشین و جایگزین پدر خواهد بود.

۳۹۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّمَا تَغْضِبُ لِلَّهِ عِزٌّ وَجَلٌّ، فَلَا تَغْضِبْ لَهُ بِأَكْثَرِ مِمَّا غَضِبَ عَلَى نَفْسِهِ. (۴۵۶)

فرمود: چنانچه در موردی خواستی غضب کنی و برای خدا برخورد نمائی، پس متوجه باش که در جهت و محدوده رضایت و خوشنودی خداوند، غضب و خشم خود را اعمال کنی.

۳۹۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَزْثُ، تَزْرَعُهُ فَيَأْكُلُ مِنْهُ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ، أَمَا الْبَرُّ فَمَا أَكَلَ مِنْ

شَيْئِي ۚ إِسْتَغْفَرَ لَكَ، وَ أَمَّا الْفَاجِرُ فَمَا أَكَلَ مِنْهُ مِنْ شَيْئِي ۚ لَعَنَهُ، وَ يَأْكُلُ مِنْهُ الْبُهَائِمَ وَالطَّيْرَ. (۴۵۷)

فرمود: بهترین کارها، شغل کشاورزی است، چونکه در نتیجه کشت و تلاش، همه انسانهای خوب و بد از آن استفاده می کنند.

اما استفاده خوبان سبب آموزش گناهان می باشد، ولی استفاده افراد فاسد و فاسق موجب لعن ایشان خواهد شد، همچنین تمام پرنده ها و چرندگان از تلاش و نتیجه کشت بهره مند خواهند شد.

۴۰۰ قال عليه السلام: مَنْ تَرَكَ السَّعْيَ فِي حَوَائِجِهِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، قَضَى اللَّهُ لَهُ حَوَائِجَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. (۴۵۸)

فرمود: هر کس روز عاشورای امام حسین علیه السلام دنبال کار و کسب نرود (و مشغول عزاداری و حزن و اندوه گردد) خداوند متعال خواسته ها و حوائج دنیا و آخرت او را برآورده می نماید.

خلاصه حالات یازدهمین معصوم نهمین امام حضرت امام جواد الائمه علیه السلام

آن حضرت طبق مشهور، شب جمعه دهم ماه رجب سال ۱۹۵ هجری قمری (۴۵۹) در مدینه منوره دیده به جهان گشود.

نام: محمد (۴۶۰) صلوات الله و سلامه عليه.

کنیه: ابو جعفر ثانی، ابو علی.

لقب: جواد، قانع، مرتضی، نجیب، تقی، منتخب، هادی القضاة، سید الهداه، مصباح المتهجدین، جواد الائمه و...

پدر: امام علی بن موسی الرضا، مُغِیْثُ الشَّيْخَةِ وَالزَّوَّارِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

مادر: به چند نام و لقب معروف است: دَرَّه، سَبِيكَه، رِيحَانَه، خِيْرَان و... از خانواده ماریه قبطی.

نقش انگشتر: نَعَمَ الْقَادِرُ اللَّهُ.

دربان: عمر بن فرات، عثمان بن سعید سَمَان.

هنگامی که حضرت جواد علیه السلام در سنین پانزده ماهگی رسید بعضی از مخالفان بر علیه حضرت جوسازی کردند و گفتند: این کودک فرزند حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام نیست.

به همین جهت حضرت در همان سنین کودکی در جمع بسیاری از بزرگان و شعرا، ضمن معرفی خود، خطبه ای

بسیار بلیغ و فصیح ایراد نمود که تمام حضار و شنوندگان در حیرت و تعجب قرار گرفتند و حضرت تمام شبهه ها و جوسازی ها را برطرف نمود و آن خطبه در آن مجلس یکی از معجزات حضرت محسوب شد.

پس از آنکه حضرت رضا علیه السلام توسط مامورین مسموم و به شهادت رسید و مردم مخصوصا سادات بنی الزهرا نسبت به جنایت خلیفه آگاه شدند، مامون از خطرات احتمالی بیمناک شد و امام جواد علیه السلام را از مدینه احضار و در بغداد کنار کاخ خود منزلی برایش تهیه کرد تا از هر جهت تحت نظر باشد.

و در ضمن جلب توجه عامه مردم شود چون در ظاهر امام را مورد احترام و تکریم قرار می داد.

پس از گذشت مدتی، جهت تداوم سیاست عوام فریبانه خود و نجات از خطرات احتمالی، دخترش امّ الفضل را به ازدواج آن حضرت درآورد تا هم جلب توجه افکار عموم را نموده و هم تمام موارد زندگی و حرکات آن حضرت را در کنترل خود درآورد بطوری که هر لحظه کوچکترین اتفاقی رخ می داد بلافاصله توسط مامورین از آن آگاه می گشت آنهم با تحریفات مختلف و به عبارت دیگر یک کلاغ چهل کلاغ شدن -.

و چندین مرحله به جهت گزارشات کذب و بی مورد جاسوسان و مخصوصا همسر حضرت امّ الفضل -، آن امام مظلوم مورد شکنجه های روحی و جسمی قرار گرفت.

و طبق روایت علی بن ابراهیم، مردم از اقشار و طبقات مختلف بر حضرت جواد علیه السلام وارد می شدند و پیرامون مسائل و فنون مختلف سؤال می کردند.

و حتی در دوران ده سالگی در

یک مجلس سی هزار مسئله از حضرت سؤال شد و در همان مجلس جواب تمامی آن مسائل را داد.

مدّت امامت: بنا بر مشهور آن حضرت در روز جمعه یا دوشنبه آخر ماه صفر، سال ۲۰۳ یا ۲۰۶ هجری قمری پس از شهادت مظلومانه پدر بزرگوارش به منصب والای امامت و خلافت نائل آمد و حدود هیجده سال امامت و رهبری جامعه را بر عهده داشت.

مدّت عمر: حضرت مدّت هشت یا هفت سال و چهار ماه در حیات پدر بزرگوارش و پس از شهادت و رحلت پدر نیز حدود هیجده سال به عنوان رهبر و امام مسلمین، هدایتگری جامعه را عهده دار بود، بنابراین عمر آن حضرت را حدود ۲۵ سال گفته اند.

شهادت: بنا بر مشهور، روز سه شنبه پنجم ماه ذی الحجّه، سال ۲۲۰ (۴۶۱) در زمان حکومت معتصم و به دستور او در بغداد به وسیله زهر توسط همسرش امّ الفضل مسموم و به شهادت رسید و در قبرستان بنی هاشم کنار قبر جدّش امام کاظم علیه السلام دفن گردید.

فرزند: طبق آنچه مؤرخین آورده اند: حضرت دارای دو فرزند پسر و سه دختر بوده است.

خلفا هم عصر: امامت آن حضرت همزمان با حکومت مامون عبّاسی و معتصم مصادف گردید.

نماز امام جواد علیه السلام: چهار رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، چهار مرتبه سوره توحید خوانده می شود.

و پس از آخرین سلام و ذکر تسبیح حضرت زهرا علیها السلام صد مرتبه گفته می شود: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. (۴۶۲) و سپس نیازها و حوائج شرعی خود را از خداوند متعال طلب می نماید.

چهل حدیث گهربار، از حضرت امام جواد علیه السلام

قسمت اول

۴۰۱ قال الامام ابو جعفر،

الْمُؤْمِنُ يَحْتَاجُ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: تَوْفِيقٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَوَاعِظٍ مِنْ نَفْسِهِ، وَقَبُولٍ مِمَّنْ يَنْصَحُهُ. (٤٦٣)

فرمود: مؤمن در هر حال نیازمند به سه خصلت است:

توفیق از طرف خداوند متعال، واعظی از درون خود، قبول و پذیرش نصیحت کسی که او را نصیحت نماید.

٤٠٢ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُلَاقَاهَا لِإِخْوَانِ نَشْرَةٍ، وَتَلْفِيحٌ لِلْعَقْلِ وَإِنْ كَانَ نَزْرًا قَلِيلًا. (٤٦٤)

فرمود: دیدار و هم صحبت شدن با دوستان خوب موجب شادمانی و افزایش بینش و روشنایی افکار خواهد بود گرچه اندک باشد.

٤٠٣ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِيَّاكَ وَ مُصَاحِبَهَا الشَّرِيرَ، فَإِنَّهُ كَالسَّيْفِ الْمَسْلُوبِ، يَحْسُنُ مَنَظَرُهُ وَ يَتَّبِعُ أَثَرَهُ. (٤٦٥)

فرمود: مواظب باش از مصاحبت و دوستی با افراد شرور، چونکه همانند شمشیر زهرآلود، براق است که ظاهرش زیبا و اثراتش زشت و خطرناک خواهد بود.

٤٠٤ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ بَيْنَ جَبَلِي طُوسٍ قَبْضَةً قُبِضَتْ مِنَ الْجَنَّةِ، مَنْ دَخَلَهَا كَانَ آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ النَّارِ. (٤٦٦)

فرمود: همانا بین دو سمت شهر طوس قطعه ای می باشد که از بهشت گرفته شده است، هر که داخل آن شود و با معرفت زیارت کند -، روز قیامت از آتش در امان خواهد بود.

٤٠٥ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَيْفَ يُضَيِّعُ مِنَ اللَّهِ كَافِلُهُ، وَكَيْفَ يَنْجُو مِنَ اللَّهِ طَائِبُهُ، وَ مَنْ انْقَطَعَ إِلَى غَيْرِ اللَّهِ وَ كَلَّهُ اللَّهُ إِلَيْهِ. (٤٦٧)

فرمود: چگونه گمراه و درمانده خواهد شد کسی که خداوند سرپرست و متکفل اوست.

چطور نجات می یابد کسی که خداوند طالبش می باشد.

هر که از خدا قطع امید کند و به غیر او پناهنده شود، خداوند او را به همان شخص واگذار می کند.

٤٠٦ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الْمَوَارِدَ

فرمود: هر کس موقعیت شناس نباشد، جریانات او را می رباید و هلاک خواهد شد.

۴۰۷ قال علیه السلام: مَنْ عَتَبَ مِنْ غَيْرِ اَرْتِيَابٍ اَعْتَبَ مِنْ غَيْرِ اسْتِغْتَابٍ. (۴۶۹)

فرمود: دیگران را بدون علت و دلیل سرزنش کردن، سبب ناراحتی و خشم خواهد گشت، در حالتی که رضایت آنان را نیز کسب نخواهد کرد.

۴۰۸ قال علیه السلام: اَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْاِخْلَاصُ. (۴۷۰)

فرمود: با فضیلتترین و ارزشمندترین عبادتها آنست که خالص و بدون ریا باشد.

۴۰۹ قال علیه السلام: يَخْفَى عَلَى النَّاسِ وِلَادَتُهُ، وَ يَغِيبُ عَنْهُمْ شَخْصُهُ، وَ تَحْرُمُ عَلَيْهِمْ تَسْمِيَّتُهُ، وَ هُوَ سَيِّمِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ كُنِيهِ. (۴۷۱)

فرمود: زمان ولادت امام زمان بر مردم زمانش مخفی است، و شخصش از شناخت افراد غایب و پنهان است.

و حرام است که آن حضرت را نام ببرند، و او همانم و هم کنیه رسول خدا صلی الله علیه و آله می باشد.

۴۱۰ قال علیه السلام: عِزُّ الْمُؤْمِنِ غِنَاهُ عَنِ النَّاسِ. (۴۷۲)

فرمود: عزت و شخصیت مؤمن در بی نیازی و طمع نداشتن به مال و زندگی دیگران است.

۴۱۱ قال علیه السلام: مَنْ أُصِغِيَ إِلَى نَاطِقٍ فَقَدْ عَبَدَهُ، فَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ عَنِ اللَّهِ فَقَدْ عَبَدَ اللَّهَ، وَ إِنْ كَانَ النَّاطِقُ يَنْطِقُ عَنِ لِسَانِ إِبْلِيسَ فَقَدْ عَبَدَ إِبْلِيسَ. (۴۷۳)

فرمود: هر کس به شخصی سخنان علاقمند و متمایل باشد، بنده اوست، پس چنانچه سخنان برای خدا و از احکام و معارف - خدا سخن بگوید، بنده خداست، و اگر از زبان شیطان و هوی و هوس و مادیات سخن بگوید، بنده شیطان خواهد بود.

۴۱۲ قال علیه السلام: لَا يَضُرُّكَ سَخَطُ مَنْ رِضَاهُ الْجَوْزُ. (۴۷۴)

فرمود: کسی که طالب رضایت

خداوند متعال باشد، دشمنی ستمگران او را ضرر و زیانی نمی رساند.

۴۱۳ قال علیه السلام: مَنْ خَطَبَ إِلَيْكُمْ فَرَضِيْتُمْ دِيْنَهُ وَ أَمَانَتَهُ فَرَوْجُوْهُ، إِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَ فَسَادٌ كَبِيْرٌ. (۴۷۵)

فرمود: هر که به خواستگاری دختر شما آید و به تقوا و تدین و امانتداری او مطمئن باشید با او موافقت کنید و گرنه شما سبب فتنه و فساد بزرگی خواهید شد.

۴۱۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْ سَكَتَ الْجَاهِلُ مَا اخْتَلَفَ النَّاسُ. (۴۷۶)

فرمود: چنانچه افراد جاهل و بی تجربه ساکت باشند مردم دچار اختلافات و تشنجات نمی شوند.

۴۱۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ اسْتَحْسَنَ قَبِيْحًا كَانَ شَرِيْكًَا فِيْهِ. (۴۷۷)

فرمود: هر که کار زشتی را تحسین کند، در عقاب آن شریک می باشد.

۴۱۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ انْقَادَ إِلَى الطُّمَآنِيْنَةِ قَبْلَ الْخِيْرَةِ فَقَدْ عَرَضَ نَفْسَهُ لِلْهَلَكَةِ وَالْعَاقِبَةُ الْمُغْضِبَةُ. (۴۷۸)

فرمود: هر کس مطیع و پذیرای (کاری، فرمانی، حرکتی و...) شود بدون تفکر و اطمینان نسبت به جوانب آن، خود را در معرض سقوط و هلاکت قرار داده و نتیجه ای جز خشم و عصابیت نصیبش نخواهد شد.

۴۱۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ اسْتَعْنَى بِاللَّهِ إِفْتَقَرَ النَّاسُ إِلَيْهِ، وَمَنْ اتَّقَى اللَّهَ أَحَبَّهُ النَّاسُ وَ إِنْ كَرِهُوا. (۴۷۹)

فرمود: هر که خود را به وسیله خداوند بی نیاز بداند مردم محتاج او خواهند شد و هر که تقوای الهی را پیشه خود کند مورد محبت مردم قرار می گیرد گرچه مردم خودشان اهل تقوا نباشند.

۴۱۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ الْفَ كَلِمَةً، كُلُّ كَلِمَةٍ يَفْتِيْحُ مِنْهَا الْفَ كَلِمَةً.

(۴۸۰)

فرمود: حضرت رسول صلی الله علیه و آله، یکهزار کلمه به

امیرالمؤمنین علی علیه السلام تعلیم نمود که از هر کلمه ای هزار باب علم و مسأله فرعی باز می شود.

۴۱۹ قال علیه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ، فَجَلَسَ عِنْدَ قَبْرِهِ وَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ وَوَضَعَ يَدَهُ عَلَى الْقَبْرِ وَقَرَأَ: (إِنَّا نُنزِلُنَا فِي لَيْلِهَا الْقَدْرَ) سَبْعَ مَرَّاتٍ، أَمِنَ مِنَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ. (۴۸۱)

فرمود: هر کس بالین قبر مؤمنی حضور یابد و رو به قبله بنشیند و دست خود را روی قبر بگذارد و هفت مرتبه سوره مبارکه (انزالناه) را بخواند از شداید و سختیهای صحرای محشر در امان قرار می گیرد.

۴۲۰ قال علیه السلام: نِعْمَةٌ لَا تُشَكَّرُ كَسَيِّئَةٍ لَا تُغْفَرُ. (۴۸۲)

فرمود: خدمت و نعمتی که مورد شکر و سپاس قرار نگیرد همانند خطائی است که غیر قابل بخشش باشد.

۴۲۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَوْتُ الْأَنْسَانِ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرُ مِنْ مَوْتِهِ بِالْأَجْلِ، وَحَيَاتُهُ بِالْبِرِّ أَكْثَرُ مِنْ حَيَاتِهِ بِالْعُمْرِ. (۴۸۳)

قسمت دوم

فرمود: فرارسیدن مرگ انسانها به جهت معصیت و گناه بیشتر است تا مرگ طبیعی و عادی، همچنین حیات و زندگی لذت بخش به وسیله نیکی و احسان به دیگران بیشتر است از عمر بی نتیجه.

۴۲۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَنْ يَسِيَ تَكْمِلَ الْعَبْدُ حَقِيقَهَا لَأَيِّمَانٍ حَتَّى يُؤْثِرَ دِينَهُ عَلَى شَهْوَتِهِ، وَلَنْ يُهْلِكَ حَتَّى يُؤْثِرَ شَهْوَتَهُ عَلَى دِينِهِ. (۴۸۴)

فرمود: بنده ای حقیقت ایمان را نمی یابد مگر آنکه دین و احکام الهی را در همه جهات بر تمایلات و هواهای نفسانی خود مقدم دارد.

و کسی هلاک و بدبخت نمی گردد مگر آنکه هواها و خواسته های نفسانی خود را بر احکام الهی مقدم نماید.

۴۲۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَلَيْكُمْ بِطَلَبِ الْعِلْمِ، فَإِنَّ طَلَبَهُ فَرِيضَةٌ وَالْبَحْثُ عَنْهُ نَافِلَةٌ، وَهُوَ صِلَةٌ بَيْنَ الْأَخْوَانِ،

وَ دَلِيلٌ عَلَى الْمُرُوءِ، وَ تُحَفَّهُ فِي الْمَجَالِسِ، وَ صَاحِبٌ فِي السَّفَرِ، وَ أَنْسٌ فِي الْغَزْيَةِ. (۴۸۵)

فرمود: بر شما باد به تحصیل علم و معرفت، چون فراگیری آن واجب و بحث پیرامون آن مستحب و پرفایده است.

علم وسیله کمک به دوستان و برادران است، دلیل و نشانه مروّت و جوانمردی است، هدیه و سرگرمی در مجالس است، همدم و رفیق انسان در مسافرت است.

و انیس و مونس انسان در تنهایی خواهد بود.

۴۲۴ قال عليه السلام: خَفُضُ الْجَنَاحِ زِينَةُ الْعِلْمِ، وَ حُسْنُ الْأَدَبِ زِينَةُ الْعَقْلِ، وَ بَسْطُ الْوَجْهِ زِينَةُ الْحِلْمِ. (۴۸۶)

فرمود: تواضع و فروتنی زینت بخش علم و دانش است، ادب داشتن و اخلاق نیک زینت بخش عقل می باشد، خوشروئی با افراد زینت بخش حلم و بردباری است.

۴۲۵ قال عليه السلام: تَوَسَّدِ الصَّبْرَ، وَ اعْتَبِقِ الْفَقْرَ، وَ ارْضِ الشَّهَوَاتِ، وَ خَالِفِ الْهَوَى، وَ اعْلَمْ إِنَّكَ لَنْ تَخْلُوَ مِنْ عَيْنِ اللَّهِ، فَانظُرْ كَيْفَ تَكُونُ. (۴۸۷)

فرمود: در امور زندگی، صبر را تکیه گاه، فقر و تنگدستی را همنشین خود قرار ده، هواهای نفسانی را زیر پا بگذار و مخالفت کن.

و بدان که هیچگاه از دیدگاه خداوند پنهان و مخفی نخواهی شد، پس مواظب باش که در چه حالتی خواهی بود.

۴۲۶ قال عليه السلام: مَنْ أَتَمَّ رُكُوعَهُ لَمْ تُدْخِلْهُ وَحْشَةُ الْقَبْرِ. (۴۸۸)

فرمود: هر کس رکوع نمازش را به طور کامل و صحیح انجام دهد، وحشت قبر بر او وارد نخواهد شد.

۴۲۷ قال عليه السلام: الْخُشُوعُ زِينَةُ الصَّلَاةِ، وَ تَزَكُّ مَا لَا يُعْنَى زِينَةُ الْوَرَعِ. (۴۸۹)

فرمود: خشوع و خضوع زینت بخش نماز خواهد بود، رها کردن آنچه (برای دین و دنیا و آخرت) سودمند نباشد زینت بخش ورع و تقوای انسان می باشد.

۴۲۸ قال عليه السلام: الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ

عَنِ الْمُنْكَرِ خَلْقَانِ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَمَنْ نَصَرَهُمَا اعَزَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ خَدَلَهُمَا خَدَلَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ. (۴۹۰)

فرمود: امر به معروف و نهی از منکر دو مخلوق الهی است، هر که آنها را یاری و اجرا کند مورد نصرت و رحمت خداوند قرار می گیرد و هر که آنها را ترک و دلیل گرداند مورد خذلان و عقاب خدا قرار می گیرد.

۴۲۹ قال علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَخْتَارُ مِنْ مَالِ الْمُؤْمِنِ وَمِنْ وُلْدِهِ أَنْفُسَهُ لِيَأْجِرَهُ عَلَى ذَلِكَ. (۴۹۱)

فرمود: همانا خداوند متعال بهترین و عزیزترین ثروت و فرزند مؤمن را می گیرد (و هلاک و نابود می گرداند، چون دنیا و متعلقات آن بی ارزش است) تا در قیامت پاداش عظیمی عطایش نماید.

۴۳۰ قال له رجل: اوصني بوصييه جامعِهِ مُخْتَصِرَهُ؟

فقال عليه السلام: صُنْ نَفْسَكَ عَنْ عَارِ الْعَاجِلِهِ وَ نَارِ الْآجِلِهِ. (۴۹۲)

شخصی از حضرت تقاضای موعظه و نصیحت کرد؟

امام علیه السلام فرمود: اعضا و جوارح ظاهری و باطنی خود را از ذلت و ننگ سریع و زودرس، همچنین از آتش و عذاب آینده، محفوظدار.

۴۳۱ قال علیه السلام: فَسَادُ الْأَخْلَاقِ بِمُعَاشَرَةِ السُّفَهَاءِ، وَ صَلَاحُ الْأَخْلَاقِ بِمُنَافَسَةِ الْعُقَلَاءِ. (۴۹۳)

فرمود: معاشرت و همنشینی با بی خردان و افراد لاپابالی سبب فساد و تباهی اخلاق خواهد شد.

و معاشرت و رفاقت با خردمندان هوشیار، موجب رشد و کمال اخلاق می باشد.

۴۳۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْأَدَبُ عِنْدَ النَّاسِ التُّطُّقُ بِالْمُسْتَحْسِنَاتِ لِأَغْيَرٍ، وَ هَذَا لَا يَعْتَدُ بِهِ مَالٌ يُوصِلُ بِهَا إِلَى رِضَا اللَّهِ سُبْحَانَهُ، وَالْجَنَّةِ، وَالْأَدَبُ هُوَ أَدَبُ الشَّرِيعَةِ، فَتَادَّبُوا بِهَا تَكُونُوا أَدَبًا حَقًّا. (۴۹۴)

فرمود: مفهوم و معنای ادب از نظر مردم، تنها خوب سخن گفتن است که رکیک و سبک نباشد، ولیکن

این نظریه قابل توجه نیست تا مادامی که انسان را به خداوند متعال و بهشت نزدیک نگرداند.

بنابراین ادب یعنی رعایت احکام و مسائل دین اسلام، پس با عمل کردن به دستورات الهی و ائمه علیهم السلام، ادب خود را آشکار سازید.

۴۳۳ قال علیه السلام: ثَلَاثٌ خِصَالٍ تَجْتَلِبُ بِهِنَّ الْمَحَبَّةُ: الْأَنْصَافُ فِي الْمُعَاشَرَةِ، وَالْمُوَاسَاةُ فِي الشَّدَّةِ، وَالْأَنْطَوَاعُ وَالرُّجُوعُ إِلَى قَلْبِ سَلِيمٍ. (۴۹۵)

فرمود: سه خصلت جلب محبت می کند: انصاف در معاشرت با مردم، همدردی در مشکلات آنها، همراه و همدم شدن با معنویات.

۴۳۴ قال علیه السلام: التَّوْبَةُ عَلَى أَرْبَعِ دَعَائِمٍ: نَدَمٌ بِالْقَلْبِ، وَاسْتِغْفَارٌ بِاللِّسَانِ، وَعَمَلٌ بِالْجَوَارِحِ، وَعَزْمٌ أَنْ لَا يَعُودَ. (۴۹۶)

فرمود: شرایط پذیرش تو به چهار چیز است: پشیمانی قلبی، استغفار با زبان، جبران کردن گناه نسبت به همان گناه، حق الله و یا حق الناس، تصمیم جدی بر اینکه دیگر مرتکب آن گناه نشود.

۴۳۵ قال علیه السلام: ثَلَاثٌ مِنْ عَمَلِ الْأَبْرَارِ: إِقَامَةُ الْفَرَائِضِ، وَاجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ، وَاحْتِرَاسٌ مِنَ الْعَفْلَةِ فِي الدِّينِ. (۴۹۷)

فرمود: سه چیز همانند کار نیکان است: انجام واجبات الهی، ترک و دوری از گناهان، مواظبت و رعایت مسائل و احکام دین.

۴۳۶ قال علیه السلام: مَنْ رَضِيَ بِمَدُونِ الشَّرَفِ مِنَ الْمَجْلِسِ لَمْ يَزَلِ اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَقُومَ، مِنَ التَّوَضُّعِ السَّلَامُ عَلَى كُلِّ مَنْ تَمَرَّ بِهِ. (۴۹۸)

فرمود: کسی که متکبر نباشد و موقع ورود به مجلس هر کجا جائی بود بنشیند تا زمانی که حرکت نکرده باشد خدا و ملائکه هایش بر او درود و رحمت می فرستند.

از علائم و نشانه های تواضع و فروتنی آنست که به هر شخصی مرور نمودی سلام کنی.

۴۳۷ قال علیه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ عَمَّتِي

بِقُمْ، فَلَهُ الْجَنَّةُ. (۴۹۹)

فرمود: هر کس قبر عمّه ام حضرت معصومه سلام الله عليها را با علاقه و معرفت در قم زیارت کند، اهل بهشت خواهد بود.

۴۳۸ قال عليه السلام: الْمَرَضُ لَا اجْرَ فِيهِ وَ لَكِنَّهُ لَا يَدْعُ عَلَي الْعَبْدِ ذَنْبًا إِلَّا حَطَّهُ. (۵۰۰)

فرمود: در مریضی پاداشی نیست و لیکن گناهان بنده خدا را از بین می برد و پاک می گرداند.

۴۳۹ قال عليه السلام: أَكْرَمُ كُلِّ مَنْ وَحِدَتُهُ يَدُكُرْنَا أَوْ يَسْتَجِلُّ مَوَدَّتَنَا، ثُمَّ لَيْسَ عَلَيْكَ صَادِقًا أَوْ كَاذِبًا، إِنَّمَا لَكَ تَيْتُكَ وَ عَلَيْهِ كَذْبُهُ. (۵۰۱)

فرمود: هر که ما اهل بیت عصمت و طهارت را یاد آورد یا با ما اظهار دوستی کند او را اکرام و احترام نما، و کاری نداشته باش بر اینکه راست یا دروغ می گوید، به نیت و مقصود خود خواهی رسید و او هم (اگر دروغ بگوید) ضرر دروغ خود را خواهد دید.

۴۴۰ قال عليه السلام: الْقَصْدُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِالْقُلُوبِ أَوْ بَلَّغَ مِنْ إِيْتَابِ الْجَوَارِحِ يَا لَأَعْمَالِ. (۵۰۲)

فرمود: توکل و اعتقاد قلبی به خداوند متعال در حل مشکلات امور مختلف کار سازتر است تا کار و تلاش خستگی ناپذیر.

خلاصه حالات دوازدهمین معصوم دهمین امام حضرت امام هادی علیه السلام

آن حضرت طبق مشهور، سه شنبه در دؤمین روز ماه رجب، سال ۲۱۲ هجری قمری، (۵۰۳) در قریه ای به نام صریا سه فرسخی شهر مدینه منوره دیده به جهان گشود. (۵۰۴)

نام: علی (۵۰۵) صلوات الله و سلامه علیه.

کنیه: ابوالحسن، ابوالحسن الثالث.

لقب: هادی، ناصح، متوکل، نقی، مرتضی، عالم، طاهر، طیب، عسکری، أمین، ابن الرضاو...

پدر: امام محمد، جواد الائمه عليهم السلام.

مادر: سمانه، از اهالی مغرب، و معروف به سیده بوده است.

دربان: عثمان بن سعید عمری.

نقش انگشتر: (اللَّهُ رَبِّي وَ

هُوَ عِزَّتِي مِنْ خَلْقِهِ).

مدّت عمر: حضرت سلام الله عليه مدّت شش سال و پنج ماه در حیات پدر بزرگوارش، و پس از شهادت وی مدّت ۳۳ سال و ۹ ماه رهبریّت و امامت جامعه را بر عهده داشت، روی هم عمر پر برکت آن حضرت را حدود ۴۱ سال و چند ماه گفته اند که بیست سال و چند ماه در شهر سامرا تحت نظر حکومت عباسی به طور اجبار اقامت داشت.

مدّت امامت: بنا بر آنچه بین مؤرّخین و محدّثین مشهور است: حضرت روز سه شنبه پنجم ماه ذی الحجّه سال ۲۲۰ هجری پس از شهادت پدر بزرگوارش به منصب امامت و خلافت نائل آمد و حدود ۳۳ سال و ۹ ماه امامت و هدایت جامعه را عهده دار بود.

آن حضرت پس از شهادت پدر بزرگوارش مرتّب در اذیّت و آزار دستگاه ظلم و جور خلفا بنی العباس و مخالفین قرار گرفت، و اکثر مدّت امامت خود را یا در زندان و یا تحت نظر جاسوسان و مأ موران حکومتی سپری نمود و اگر هم بر حسب ظاهر آزاد می شد، غیر مستقیم رفت و آمد حضرت و افراد را به حضور ایشان تحت کنترل شدید قرار می دادند.

اما برای آنکه افکار عمومی خدشه دار نگردد به طور ریاکارانه در ظاهر و در موقعیتهائی معین حضرت را احترام و تعظیم می کردند، ولی بهر حال آن کینه و خباثت و سخن چینی افراد حضرت را به حال خود نگذاشت و به وسیله زهر مسموم و شهید گردید.

و به همین جهات سیاسی و حکومتی، امام علیه السلام کمتر توانست مسائل دین را در امور

مختلف مطرح و یا جلسات درس تشکیل دهد، لهذا سخنان حضرت نسبت به پدران بزرگوارش از هر جهت کمتر در بین کتب تاریخ و حدیث دیده می شود و همین برای مظلومیت حضرت کافی است که دفن جسد مطهرش در خانه شخصی خود حضرت انجام گرفته است.

شهادت: همچنین در تاریخ روز و ماه، شهادت آن امام مظلوم اختلاف است ولی مشهور گفته اند: روز سوم ماه رجب، سال ۲۵۴ هجری قمری (۵۰۶) می باشد که در زمان حکومت معتصم به وسیله زهر مسموم و به شهادت رسید و در شهر سامرا، در منزل شخصی خود حضرت دفن گردید.

فرزند: حضرت دارای چهار فرزند پسر و یک دختر بوده است.

خلفا هم عصر: امامت آن حضرت مصادف شد با حکومت معتصم، واثق، متوکل، منتصر، مستعین، معتز، معتمد.

نماز امام هادی علیه السلام: دو رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، هفتاد مرتبه سوره توحید خوانده می شود. (۵۰۷)

و پس از آخرین سلام، تسبیح حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها گفته شود و سپس حوائج مشروع خود را از درگاه خداوند متعال طلب نماید.

چهل حدیث گهربار، از حضرت امام هادی علیه السلام

قال الامام علی الهادی صلوات الله و سلامه علیه:

۴۴۱ مَنْ اتَّقَى اللَّهَ يُتَّقَى، وَمَنْ اطَاعَ اللَّهَ يُطَاعُ، وَمَنْ اطَاعَ الْخَالِقَ لَمْ يُبَالِ سَخَطُ الْمَخْلُوقِينَ، وَمَنْ اسِيَّخَطَ الْخَالِقَ فَقَمِينٌ اَنْ يَحِلَّ بِهِ سَخَطُ الْمَخْلُوقِينَ. (۵۰۸)

فرمود: کسی که تقوی الهی نماید با تقوی و پرهیزکار خواهد شد، همچنین هر کس اطاعت از دستورات الهی کند خواسته هایش برآورده می گردد.

و هر شخصی که اطاعت از خالق نماید باکی از دشمنی و عداوت انسانها نخواهد داشت، و چنانچه خدای متعال را

با معصیت و نافرمانی خود به غضب درآورد نیز مورد خشم انسانها قرار می گیرد.

۴۴۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ اِنْسَ بِاللَّهِ اسْتَوْحِشَ مِنَ النَّاسِ، وَعَلَامَةُ الْاِنْسِ بِاللَّهِ الْوَحْشَةُ مِنَ النَّاسِ. (۵۰۹)

فرمود: کسی که با خداوند متعال مونس باشد و او را انیس خود بداند، از مردم احساس وحشت می کند.

و علامت و نشانه انس با خداوند وحشت از مردم است یعنی از غیر خدا نهراسیدن و از مردم احتیاط و دوری کردن.

۴۴۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الشَّهْرُ الذُّالْمَنَامِ، وَالْجُوعُ يَزِيدُ فِي طَيْبِ الطَّعَامِ. (۵۱۰)

فرمود: شب زنده داری خواب بعد از آنرا لذیذ می گرداند و گرسنگی در خوشمزگی طعام می افزاید یعنی هر چه انسان کمتر بخوابد بیشتر از خواب لذت می برد و هر چه کم خوراک باشد مزه غذا گواراتر خواهد بود.

۴۴۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَطْلُبِ الصِّفَا مِمَّنْ كَدِرَتْ عَلَيْهِ، وَلَا النَّصِحَ مِمَّنْ صَيَّرَتْ سُوءَ ظَنِّكَ إِلَيْهِ، فَإِنَّمَا قَلْبٌ غَيْرُكَ كَقَلْبِكَ لَهُ. (۵۱۱)

فرمود: از کسی که نسبت به او کدورت و کینه داری صمیمیت و محبت مجوی، همچنین کسی که نسبت به او بدگمان هستی نصیحت و موعظه طلب نکن، چونکه قلب دیگران همانند قلب خودت می باشد.

۴۴۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْحَسِيدُ مَا حَقَّ الْحَسَدَاتِ، وَالزَّهْوُ جَالِبُ الْمَقْتِ، وَالْعُجْبُ صَارِفٌ عَنِ طَلَبِ الْعِلْمِ دَاعٍ إِلَى الْعَمَلِ وَالْجَهْلِ، وَالْبُخْلُ اَذْمُ الْاِخْلَاقِ، وَالطَّمَعُ سَجِيَّةٌ سَيِّئَةٌ. (۵۱۲)

فرمود: حالت حسد موجب نابودی ارزش و ثواب حسنات می گردد. تکبر و خودخواهی جذب کننده دشمنی و عداوت افراد می باشد.

عجب و خودبینی مانع تحصیل علم خواهد بود و در نتیجه شخص را در پستی و نادانی نگه می دارد.

بخیل بودن بدترین اخلاق است، طمع خصلتی ناپسند و

زشت خواهد بود.

۴۴۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُلَاقَاةُ الْأَخْوَانِ نَشْرَةٌ، وَتَلْقِيحٌ لِلْعَقْلِ وَ إِنْ كَانَ نَزْرًا قَلِيلًا. (۵۱۳)

فرمود: ملاقات و دیدار با دوستان و برادران موجب صفای دل و نورانیت آن می گردد و سبب شکوفائی عقل و درایت خواهد گشت گرچه در مدّت زمانی کوتاه انجام پذیرد.

۴۴۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الدُّنْيَا سُوقٌ رَيْحٌ فِيهَا قَوْمٌ وَ خَسِرَ آخِرُونَ. (۵۱۴)

فرمود: دنیا همانند بازاری است که عدّه ای در آن برای آخرت سود می برند و عدّه ای دیگر ضرر و خسارت متحمل می شوند.

۴۴۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: النَّاسُ فِي الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ بِالْأَعْمَالِ. (۵۱۵)

فرمود: مردم در دنیا به وسیله ثروت و تجملات شهرت می یابند ولی در آخرت به وسیله اعمال محاسبه و پاداش داده خواهند شد.

۴۴۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُخَالَطَةُ الْأَشْرَارِ تَدُلُّ عَلَى شِرَارٍ مَنِ تَخَالَطَهُمْ. (۵۱۶)

فرمود: همنشین شدن و معاشرت با افراد شرور نشانه پستی و شرارت تو خواهد بود.

۴۵۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَهْلُ قِمِّ وَ أَهْلُ أَبِي مَعْقُورٍ لَهُمْ، لِزِيَارَتِهِمْ لِحَدِي عِلِّيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ بِطُوسٍ، الْإِلا وَ مَنْ زَارَهُ فَأَصَابَهُ فِي طَرِيْقِهِ قَطْرَةٌ مِنَ السَّمَاءِ حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ. (۵۱۷)

فرمود: اهالی قم و اهالی آبه یکی از روستاهای حوالی ساوه آمرزیده هستند به جهت آنکه جدم حضرت امام رضا علیه السلام را در شهر طوس زیارت می کنند.

و سپس حضرت افزود: هر که جدم امام رضا علیه السلام را زیارت کند و در مسیر راه صدمه و سختی تحمل کند خداوند آتش را بر بدن او حرام می گرداند.

۴۵۱ عَنْ يَعْقُوبِ بْنِ السَّكَيْتِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ الْهَادِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا

بِالْقُرْآنِ لَا يَزْدَادُ عَلَى النَّشْرِ وَالدَّرْسِ إِلَّا غَضَاظَهُ؟

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَجْعَلْهُ لِرِمَانٍ دُونَ زَمَانٍ، وَلَا لِنَاسٍ دُونَ نَاسٍ، فَهُوَ فِي كُلِّ زَمَانٍ جَدِيدٌ وَعِنْدَ كُلِّ قَوْمٍ غَضٌّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. (٥١٨)

یکی از اصحاب حضرت به نام ابن سبکیت گوید: از امام هادی علیه السلام سؤال کردم: چرا قرآن از دیاد نمی یابد و کهنه و مندرس نمی شود، بلکه همیشه حالتی تازه و جدید در آن وجود دارد؟

امام علیه السلام فرمود: چونکه خداوند متعال قرآن را برای زمان خاصی و یا طایفه ای مخصوص قرار نداده است بلکه برای تمام دورانها و تمامی اقشار مردم فرستاده است، به همین جهت همیشه حالت جدید و تازه ای دارد و برای جوامع بشری تا روز قیامت قابل عمل و اجرا می باشد.

٤٥٢ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْغَضَبُ عَلَى مَنْ لَا تَمْلِكُ عَجْزٌ، وَعَلَى مَنْ تَمْلِكُ لُؤْمٌ. (٥١٩)

فرمود: غضب و تندی در مقابل آنکه توان مقابله با او را نداری، علامت عجز و ناتوانی است، ولی در مقابل کسی که توان مقابله و رو در روئی او را داری علامت پستی و رذالت است.

٤٥٣ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَأْتِي عُلَمَاءُ شَيْعَتِنَا الْقَوَامُونَ بِضَعْفَا مُحِينَا وَ أَهْلِ وَا لَيْتِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَالْأَنْوَارُ تَسْطَعُ مِنْ تَيْجَانِهِمْ. (٥٢٠)

فرمود: علما و دانشمندانی که به فریاد دوستان و پیروان ما برسند و از آنها رفع مشکل نمایند، روز قیامت در حالی محشور می شوند که تاج درخشانی بر سر دارند و نور از آنها می درخشد.

٤٥٤ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِيُغْضِ قَهَارِمَتِهِ: اسْتَشْكِرُوا لَنَا مِنَ الْبَاذِنَجَانِ، فَإِنَّهُ حَارٌّ فِي وَقْتِ الْحَرَارَةِ، بَارِدٌ فِي وَقْتِ الْبُرُودَةِ، مُعْتَدِلٌ فِي الْأَوْقَاتِ كُلِّهَا،

جِيْدٌ عَلَىٰ كُلِّ حَالٍ. (۵۲۱)

به بعضی از غلامان خود فرمود: بیشتر برای ما بادمجان پخت نمائید که در فصل گرما، گرم و در فصل سرما، سرد است.
و در تمام دوران سال معتدل می باشد و در هر حالتی مفید است.

۴۵۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: التَّشْرِيبُ بِمَشَطِ الْعَاجِ يَنْبُتُ الشَّعْرَ فِي الرَّأْسِ، وَيَطْرُدُ الدُّوْدَ مِنَ الدِّمَاغِ، وَيُطْفِئُ الْمِرَارَ، وَيَتَّقِي اللُّثَّةَ وَالْعُمُورَ. (۵۲۲)

فرمود: شانه کردن موها به وسیله شانه عاج سبب روئیدن و افزایش موی سر می باشد، همچنین سبب نابودی کرم های درون سر و مُخ خواهد شد و موجب سلامتی فک و لثه ها می گردد.

۴۵۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَذْكَرُ مَضْرَعَكَ بَيْنَ يَدَيْ أَهْلِكَ لَا طَيِّبٌ يَمْنَعُكَ، وَلَا حَبِيبٌ يَنْفَعُكَ. (۵۲۳)

فرمود: بیاد آور و فراموش نکن آن حالت و موقعی را که در میان جمع اعضا خانواده و آشنایان قرار می گیری و لحظات آخر عمرت سپری می شود و هیچ پزشکی و دوستی و ثروتی نمی تواند تو را از آن حالت نجات دهد.

۴۵۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْحَرَامَ لَا يَنْمِي، وَإِنْ نَمِيَ لَا يُبَارَكُ فِيهِ، وَمَا أَنْفَقَهُ لَمْ يُؤْجَرْ عَلَيْهِ، وَمَا حَلَفَهُ كَانَ زَادَهُ إِلَى النَّارِ. (۵۲۴)

فرمود: همانا پول و دیگر اموال حرام رشد و نمو ندارد و اگر هم احیاناً رشد کند و زیاد شود برکتی نخواهد داشت و با خوشی مصرف نمی گردد.

و آنچه را از اموال حرام انفاق و کمک کرده باشد اجر و پاداشی برایش نیست و هر مقداری که برای بعد از خود بهر عنوان باقی گذارد معاقب می گردد.

۴۵۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْحِكْمَةُ لَا تَنْجِعُ فِي الطَّبَاعِ الْفَاسِدَةِ. (۵۲۵)

فرمود: حکمت اثری

در دلها و قلبهای فاسد نمی گذارد.

۴۵۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ السَّخِطُونَ عَلَيْهِ. (۵۲۶)

فرمود: هر که از خود راضی باشد بدگویان او زیاد خواهند شد.

۴۶۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُصِيبَةُ لِلصَّابِرِ وَاحِدَةٌ وَ لِلجَّازِعِ اثْنَانِ. (۵۲۷)

فرمود: مصیبتی که بر کسی وارد شود و صبر و تحمیل نماید تنها یک ناراحتی است ولی اگر فریاد و جزع کند دو ناراحتی خواهد داشت.

۴۶۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ لِلَّهِ بُقَاعًا يُحِبُّ أَنْ يُدْعَى فِيهَا فَيَسْتَجِيبُ لِمَنْ دَعَاهُ، وَالْحَيْرُ مِنْهَا. (۵۲۸)

فرمود: برای خداوند بقعه ها و مکانهایی است که دوست دارد در آنها خدا خوانده شود تا آنکه دعاها را مستجاب گرداند که یکی از آن بقعه ها حائر و حرم امام حسین (ع) خواهد بود.

۴۶۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُثِيبُ وَالْمُعَاقِبُ وَالْمُجَازِي بِالْأَعْمَالِ عَاجِلًا وَآجِلًا. (۵۲۹)

فرمود: همانا تنها کسی که ثواب می دهد و عقاب می کند، خداوند خواهد بود که کارها را بلافاصله یا در آینده پاداش می دهد.

۴۶۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَأْمَنُ شَرَّهُ. (۵۳۰)

فرمود: هر کس به خویشتن اهانت کند و کنترل نفس نداشته باشد خود را از شر او در امان ندان.

۴۶۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: التَّوَاضُعُ أَنْ تُعْطِيَ النَّاسَ مَا تُحِبُّ أَنْ تُعْطَا. (۵۳۱)

فرمود: تواضع و فروتنی چنان است که با مردم چنان کنی که دوست داری با تو آن کنند.

۴۶۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْجِسْمَ مُحَدَّثٌ وَاللَّهُ مُحَدِّثُهُ وَ مُجَسِّمُهُ. (۵۳۲)

فرمود: همانا اجسام جدید و پدیده هستند و خداوند متعال به وجود آورنده و تجسم بخش آنها است.

۴۶۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَمْ يَزَلِ اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَيْءَ مَعَهُ، ثُمَّ خَلَقَ الْأَشْيَاءَ بَدِيعًا، وَاخْتَارَ

لِنَفْسِهِ احْسَنَ الْاَسْمَاءِ. (۵۳۳)

فرمود: خداوند از ازل تنها بود و چیزی با او نبود، تمام موجودات را با قدرت خود آفریده، و بهترین نامها را برای خود برگزید.

۴۶۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا قَامَ الْقَائِمُ يَفْضِي بَيْنَ النَّاسِ بِعِلْمِهِ كَفَضَا دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَلَا يَسْئَلُ النَّبِيَّ. (۵۳۴)

فرمود: زمانی که حضرت حجت (عج) قیام نماید به علم خود در بین مردم قضاوت می کند همانند حضرت داود (ع)، و از دلیل و شاهد سؤال نمی فرماید.

۴۶۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ أَطَاعَ الْخَالِقَ لَمْ يُبَالِ سَخَطُ الْمَخْلُوقِينَ. (۵۳۵)

فرمود: هر کس مطیع و پیرو خدا باشد از قهر و کارشکنی دیگران باکی نخواهد داشت.

۴۶۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِلْمُ وَرَأْيُهُ كَرِيمَةٌ، وَالْأَدَبُ حُلٌّ حَسَنٌ، وَالْفِكْرَةُ مِرَاتٌ صَافِيَةٌ. (۵۳۶)

فرمود: علم و دانش بهترین یادبود برای انتقال به دیگران است، ادب زیباترین نیکی ها است و فکر و اندیشه آئینه صاف و تزیین کننده اعمال و برنامه ها است.

۴۷۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنْ أَرَادَ اللَّهُ إِذَا أَرَادَ بَعْدَ خَيْرٍ إِذَا عُوْتِبَ قَبْلَ. (۵۳۷)

فرمود: همانا اگر خداوند برای بنده ای خوبی بخواهد و در منگنه آزمایش قرار گیرد، رنج و مشقتهایش را قبول می نماید.

۴۷۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تُحَيِّبُ رَاجِيكَ فَيَمُوتَكَ اللَّهُ وَ يُعَادِيكَ. (۵۳۸)

فرمود: کسی که به تو امید بسته است ناامیدش مگردان، و گرنه مورد غضب خداوند قرار خواهی گرفت.

۴۷۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا اسْتَرَاحَ ذُو الْجِرْصِ. (۵۳۹)

فرمود: شخص طماع و حریص نسبت به اموال و تجملات دنیا هیچگاه آسایش و استراحت نخواهد داشت.

۴۷۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِتَابُ مِفْتَاحُ التَّقَالِي، وَالْعِتَابُ خَيْرٌ مِنَ الْحَقْدِ. (۵۴۰)

فرمود: (مواظب باش که) عتاب و پرخاش گری مقدمه و کلید غضب می

باشد، ولی در هر حال عتاب نسبت به کینه و دشمنی درونی بهتر است (چون کینه ضررهای خطرناکتری را در بردارد).

۴۷۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْغِنَى قَلَّةٌ تَمَنِّيكَ، وَالرِّضَا بِمَا يَكْفِيكَ، وَالْفَقْرُ شَرُّهُ النَّفْسِ وَشِدَّةُ الْقَنُوطِ، وَالِدَّفَقَةُ إِتْبَاعُ الْيَسِيرِ وَالنَّظَرُ فِي الْحَقِيرِ. (۵۴۱)

فرمود: بی نیازی و توانگری در آن است که کمتر آرزو و توقع باشد و به آنچه موجود و حاضر است راضی و قانع گردی، ولیکن فقر و تهیدستی در آن موقعی است که آرزوهای نفسانی اهمیت داده شود، امّا دقت و توجه به مسائل اهمیت دادن به امکانات موجود و مصرف و استفاده صحیح از آنها است گر چه ناچیز و کم باشد.

۴۷۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْأَمَامُ بَعْدِي الْحَسَنِ ابْنُهُ الْقَائِمُ الَّذِي يَمَلُؤُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوْرًا وَظُلْمًا. (۵۴۲)

فرمود: امام و خلیفه بعد از من (فرزندم) حسن و بعد از او فرزندش مهدی موعود علیهما السلام می باشد که زمین را پر از عدل و داد می نماید همانطوری که پر از ظلم و ستم گشته باشد.

۴۷۶ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا كَانَ زَمَانُ الْعَدْلِ فِيهِ أُغْلِبَ مِنَ الْجَوْرِ فَحَرَامٌ أَنْ نُنْظَرَ بِأَحَدٍ سُوءًا حَتَّى يُعْلَمَ ذَلِكَ مِنْهُ. (۵۴۳)

فرمود: در آن زمانی که عدالت اجتماعی حاکم و غالب بر تباهی باشد، نباید به شخصی بد گمان بود مگر آن که یقین و معلوم باشد.

۴۷۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ لِشِيعَتِنَا بِلَايَتِنَا لِعِصْمَةً، لَوْ سَلَكَوا بِهَا فِي لُجَّةِ الْبِحَارِ الْغَامِرَةِ. (۵۴۴)

فرمود: همانا ولایت ما اهل بیت برای شیعیان و دوستانمان پناهگاه امنی می باشد که چنانچه در همه امور به آن تمسک جویند

بر تمام مشکلات (مادی و معنوی) فایق آیند.

۴۷۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا دَاوُدُ لَوْ قُلْتَ إِنَّ تَارِكُ التَّقِيهِ كَتَارِكِ الصَّلَاةِ لَكُنْتَ صَادِقًا. (۵۴۵)

به یکی از اصحابش به نام داود صرّمی فرمود: اگر قائل شوی که تارک تقیه همانند تارک نماز است صادق خواهی بود.

۴۷۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْحِلْمِ؟ هُوَ أَنْ تَمْلِكَ نَفْسَكَ وَ تَكْظِمَ غَيْظَكَ، وَ لَا يَكُونُ ذَلِكَ إِلَّا مَعَ الْقُدْرَةِ. (۵۴۶)

یکی از اصحاب از آن حضرت پیرامون معنای حلم سؤال نمود، در پاسخ فرمود: اینکه در هر حال مالک نفس خود باشی و خشم خود را فرو بری و خاموش کنی و این تحمل و بردباری در حالتی باشد که توان مقابله با شخصی را داشته باشی.

۴۸۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ الدُّنْيَا دَارَ بَلْوَى وَالْآخِرَةَ دَارَ عُقْبَى، وَ جَعَلَ بَلْوَى الدُّنْيَا لِثَوَابِ الْآخِرَةِ سَبَبًا وَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ مِنْ بَلْوَى الدُّنْيَا عَوَضًا. (۵۴۷)

فرمود: همانا خداوند دنیا را جایگاه بلاها و امتحانات و مشکلات قرار داد، و آخرت را جایگاه نتیجه گیری زحمات، پس بلاها و زحمات و سختی های دنیا را وسیله رسیدن به مقامات آخرت قرار داد و اجر و پاداش عطا می فرماید.

خلاصه حالات سیزدهمین معصوم یازدهمین امام حضرت امام حسن عسکری علیه السلام

ولادت با سعادت آن حضرت طبق مشهور در روز دوشنبه یا جمعه، هشتم ربیع الثانی، سال ۲۳۲ هجری قمری (۵۴۸) در شهر مدینه منوره واقع شده است که در آن هنگام پدر بزرگوارش طبق نقلی در سنین ۲۶ سالگی بوده است.

نام: حسن (۵۴۹) صلوات الله و سلامه علیه.

کنیه: ابومحمّد.

لقب: عسکری، صامت، هادی، زکیّ، تقیّ، رفیق، خالص، سراج، ابن الرضا، سراج بنی هاشم و...

پدر: امام علیّ هادی، فقیه أهل البيت، صلوات

اللّٰهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

مادر: سه اسم برای مادر حضرت گفته شده اند: سوسن، حدیث، سلیل، مُکَنّی به اُمّ ولد، او از زندهای عارف و صالح بوده است.

نقش انگشتر: (سُبْحَانَ مَنْ لَّهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ)، (إِنَّ اللَّهَ شَهِيدٌ).

دربان: عثمان بن سعید عمّری و پسرش محمّد بن عثمان عمّری.

امام حسن عسکری علیه السلام همچون پدر بزرگوارش در موقعیتی حسّاس و خطرناک بلکه شدیدتر قرار داشت، مخصوصاً که بنا بود آخرین حجّت خداوند متعال و دوازدهمین خلیفه بر حقّ رسول گرامی اسلام، یعنی مهدی موعود عَجَل اللّٰهُ فرجه الشّریف از نسل او به دنیا آید.

به همین جهت حکومت وقت تمام ما مورین خود را (از زن و مرد) به شکلهای مختلفی بسیج کرده بود تا تمام حرکات حضرت را کنترل و زیر نظر داشته باشند.

ولی برای آنکه افکار عمومی خدشه دار نشود، بر اساس سیاست حيله گرانه خلفا بنی العباس، در موقعیتهای خاصی به طور ریاکارانه حضرت را مورد نوعی احترام قرار می دادند که در نهایت به جهت عقده ها و کینه های درونی خود، آن حضرت را به وسیله زهر مسموم و شهید کردند.

و چون عمر شریف آن حضرت یا در زندان و با بازداشتگاه و تحت نظر ما مورین، سپری گردید و تمام رفت و آمدهای حضرت را در کنترل خود داشتند، کلمات و فرمایشات آن حضرت همچون پدر بزرگوارش، نسبت به دیگر ائمه علیهم السلام در کتب تاریخ و حدیث کمتر به چشم می خورد.

مدّت امامت: بنا بر مشهور، روز سوّم ماه رجب، سال ۲۵۴ هجری قمری پس از شهادت پدر بزرگوارش به منصب امامت و ولایت نائل آمد و حدود پنج

سال و هشت ماه امامت و هدایت جامعه را عهده دار بود.

مدّت عمر: آن حضرت مدّت ۲۳ سال در حیات پدر بزرگوارش، همچنین پنج سال و هشت ماه پس از شهادت پدر، ادامه حیات نمود و در مجموع حدود ۲۹ سال عمر پربرکت آن حضرت را گفته اند.

شهادت: همچنین در روز شهادت آن حضرت بین مورّخین و محدّثین اختلاف است ولی مشهور گفته اند: شهادت آن حضرت روز جمعه، پس از نماز صبح، هشتم ربیع الاوّل، سال ۲۶۰ هجری قمری (۵۵۰) واقع شده است.

حضرت سلام الله علیه در زمان حکومت معتمد عباسی به وسیله زهر توسط معتمد مسموم و پس از شهادت در منزل خودش کنار پدر بزرگوارش امام علی هادی علیه السلام دفن گردید.

فرزندان: آن حضرت هنگام شهادت تنها دارای یک فرزند پسر بوده است که همانم و هم کنیه با پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله می باشد.

خلفا: امامت آن حضرت با حکومت معتز، مهتدی، معتمد مصادف شده است.

نماز امام حسن عسکری علیه السلام: دو رکعت است، در هر رکعت پس از قرائت سوره حمد، صد مرتبه سوره توحید خوانده شود (۵۵۱) و پس از آخرین سلام، تسبیحات حضرت زهرا سلام الله علیها گفته شود و سپس نیازها و حوائج مشروع خود را از درگاه خداوند متعال درخواست نماید.

چهل حدیث گهربار، از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام

قسمت اول

۴۸۱ قال الامام أبو مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِي صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَيْنَ حُجَّتِهِ مِنْ سَائِرِ خَلْقِهِ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَيُعْطِيهِ اللُّغَاتِ، وَمَعْرِفَةَ الْأَنْسَابِ وَالْأَجَالِ وَالْحَوَادِثِ، وَلَوْلَا ذَلِكَ لَمْ يَكُنْ بَيْنَ الْحُجَّةِ وَالْمَحْجُوجِ فَرْقٌ. (۵۵۲)

فرمود: همانا خداوند متعال حجّت و خلیفه خود را برای بندگانش الگو

و دلیلی روشن قرار داد، همچنین خداوند حجّت خود را ممتاز گرداند و به تمام لغتها و اصطلاحات قبائل و اقوام آشنا ساخت.

و او اُنساب همه را می شناسد و از نهایت عمر انسانها و موجودات و نیز جریات و حادثه ها آگاهی کامل دارد و چنانچه این امتیاز وجود نمی داشت، بین حجّت خدا و بین دیگران فرقی نبود.

۴۸۲ قال علیه السلام: عَلَامَةُ الْإِيمَانِ خَمْسٌ: التَّحْتُمُ بِالْأَيْمَنِ، وَصَلَاةُ إِحْدَى وَخَمْسِينَ، وَالْجَهْرُ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَالتَّغْفِيرُ لِلْجَبِينِ، وَزِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ. (۵۵۳)

فرمود: علامت و نشانه ایمان پنج چیز است: انگشتر به دست راست داشتن، خواندن پنجاه و یک رکعت نماز واجب و مستحب، بلند خواندن (بسم الله الرحمن الرحيم) در نماز ظهر و عصر پیشانی را در حال سجده روی خاک نهادن، زیارت اربعین امام حسین علیه السلام انجام دادن.

۴۸۳ قال علیه السلام: لَيْسَتْ الْعِبَادَةُ كَثْرَةَ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ، وَ إِنَّمَا الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ التَّفَكُّرِ فِي أَمْرِ اللَّهِ. (۵۵۴)

فرمود: عبادت در زیاد انجام دادن نماز و روزه نیست، بلکه عبادت باید در - ضمن تفکر و اندیشه در قدرت بی منتهای خداوند در امور مختلف باشد.

۴۸۴ قال علیه السلام: خَصْلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ: الْإِيمَانُ بِاللَّهِ، وَنَفْعُ الْإِحْوَانِ. (۵۵۵)

فرمود: دو خصلت و حالتی که بالاتر از آن چیز دیگری نمی باشد عبارتند از: ایمان و اعتقاد به خداوند، نفع رساندن به دوستان و آشنایان.

۴۸۵ قال علیه السلام: قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا، مُؤْمِنُهُمْ وَ مُحَالِفُهُمْ، أَمَّا الْمُؤْمِنُونَ فَيَبْسِطُ لَهُمْ وَجْهَهُ، وَ أَمَّا الْمُخَالِفُونَ فَيَكَلِمُهُمْ بِالْمُدَارَاهِ لِاجْتِدَابِهِمْ إِلَى الْإِيمَانِ. (۵۵۶)

فرمود: با دوست و دشمن خوش گفتار و خوش

برخورد باشید، اما با دوستان مؤمن به عنوان یک وظیفه که باید همیشه نسبت به یکدیگر با چهره ای شاداب برخورد نمایند، اما نسبت به مخالفین به جهت مدارا و جذب به اسلام و احکام آن.

۴۸۶ قال علیه السلام: إِنَّ مُدَارَاةَ أَعْدَا اللَّهِ مِنْ أَفْضَلِ صَدَقَةِ الْمَرْءِ عَلَى نَفْسِهِ وَ إِيَّ خَوَانِهِ. (۵۵۷)

فرمود: مدارا و سازش با دشمنان خدا و دشمنان اهل بیت علیهم السلام در حال تقیه بهتر است از هر نوع صدقه ای که انسان برای خود پردازد.

۴۸۷ قال علیه السلام: اللَّحَاقُ بِمَنْ تَرَجُّوْ خَيْرٌ مِنَ الْمَقَامِ مَعَ مَنْ لَا تَأْمَنُ شَرَّهُ. (۵۵۸)

فرمود: تداوم دوستی و معاشرت با کسی که احتمال دارد سودی برایت داشته باشد، بهتر است از کسی که محتمل است شرّجانی، مالی، دینی و... برایت داشته باشد.

۴۸۸ قال علیه السلام: إِيَّاكَ وَ الْإِذَاعَةَ وَ طَلَبَ الرَّئَاسَةِ، فَإِنَّهُمَا يَدْعُوَانِ إِلَى الْهَلَكَةِ. (۵۵۹)

فرمود: مواظب باش از اینکه بخواهی شایعه و سخن پراکنی نمائی و یا اینکه بخواهی دنبال مقام و ریاست باشی و تشنه آن گردی چون که هر دوی آنها انسان را هلاک خواهند کرد.

۴۸۹ قال علیه السلام: حُسْنُ الصُّوْرَةِ جَمَالٌ ظَاهِرٌ، وَ حُسْنُ الْعُقْلِ جَمَالٌ بَاطِنٌ. (۵۶۰)

فرمود: نکوئی شکل و قیافه یک نوع زیبایی و جمال ظاهر انسان می باشد و نکو بودن عقل و درایت یک نوع زیبایی و جمال درونی انسان خواهد بود.

۴۹۰ قال علیه السلام: مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ، وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ. (۵۶۱)

فرمود: هر کس دوست و برادر خود را محرمانه موعظه کند، او را زینت بخشیده است و چنانچه نصیحت علنی و آشکار باشد سبب ننگ و

تضعیف او گشته است.

۴۹۱ قال علیه السلام: مَنْ لَمْ يَتَّقِ وَجْهَ النَّاسِ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ. (۵۶۲)

فرمود: کسی که در مقابل مردم بی باک باشد و رعایت مسائل اخلاقی و حقوقی مردم را نکند، تقوای الهی را نیز رعایت نمی کند.

۴۹۲ قال علیه السلام: مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تَذِلُّهُ. (۵۶۳)

فرمود: قبیح ترین و زشت ترین حالت و خصلت برای مؤمن آن حالتی است که دارای آرزویی باشد که سبب ذلت و خواری او گردد.

۴۹۳ قال علیه السلام: خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسَبَ ذَنْبَكَ إِلَيْهِ. (۵۶۴)

فرمود: بهترین دوست و برادر آن فردی است که خطاهای تو را به عهده گیرد و خود را مقصر بداند.

۴۹۴ قال علیه السلام: مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزًا إِلَّا ذَلَّ، وَلَا أَخَذَ بِهِ ذَلِيلٌ إِلَّا عَزَّ. (۵۶۵)

فرمود: حق و حقیقت را هیچ صاحب مقام و عزیزی ترک و رها نکرد مگر آنکه ذلیل و خوار گردید، همچنین هیچ شخصی حق را به اجرا در نیاورد مگر آنکه عزیز و سربلند شده است.

۴۹۵ قال علیه السلام: مِنَ الْفَوَاقِرِ الَّتِي تَقْصِمُ الظَّهْرَ جَارٌ إِنْ رَأَى حَسَنَةً أَوْ ظُفًا هَا وَ إِنْ رَأَى سَيِّئَةً أَوْ فُشَاهَا. (۵۶۶)

فرمود: یکی از مصائب و ناراحتیهای کمرشکن همسایه ای است که اگر به او احسان و خدمتی شود آنرا پنهان و مخفی می دارد و اگر ناراحتی و اذیتی متوجه اش گردد آنرا علنی و آشکار سازد.

۴۹۶ قال علیه السلام لِشِيعَتِهِ: أَوْصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالْوَرَعِ فِي دِينِكُمْ وَالْأَجْتِهَادِ لِلَّهِ، وَصِدْقِ الْحَدِيثِ، وَأَدَا مَا نَهَى إِلَيْهِ مِنْ إِتْمَانِكُمْ مِنْ بَرٍّ أَوْ فَاجِرٍ، وَطُولِ السُّجُودِ، وَحُسْنِ الْجَوَارِ.

به شیعیان و دوستان خود فرمود: تقوای الهی را پیشه کنید و در امور دین ورع داشته باشید، در تقرب به خداوند کوشا باشید و در صحبتها صداقت نشان دهید، هر کس اماتی را نزد شما نهاد آنرا سالم تحویلش دهید، سجده های خود را در مقابل خداوند طولانی کنید و به همسایگان خوش رفتاری و نیکی نمائید.

۴۹۷ قال علیه السلام: مَنْ تَوَاضَعَ فِي الدُّنْيَا لِاخْوَانِهِ فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الصِّدِّيقِينَ، وَمِنْ شِيعَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَقًّا. (۵۶۸)

فرمود: هر کس در دنیا در مقابل دوستان و هموعان خود تواضع و فروتنی نماید، در پیشگاه خداوند در زمره صدیقین و از شیعیان امام علی علیه السلام خواهد بود.

۴۹۸ قال علیه السلام: إِنَّهُ يُكْتَبُ لِحِمَى الرَّبِّعِ عَلَى وَرَقِهِ، وَيُعَلَّقُهَا عَلَى الْمُحْمُومِ: (يا نارُ كُونِي بَرْدًا)، فَإِنَّهُ يَبْرَأُ بِذَنِّ اللَّهِ. (۵۶۹)

فرمود: کسی که ناراحتی تب و لرز دارد، این آیه شریفه قرآن (سوره انبیا آیه ۶۹) را روی کاغذی بنویسد و برگردن او آویزان نماید تا با اذن خداوند متعال بهبود یابد.

۴۹۹ قال علیه السلام: أَكْثَرُوا ذِكْرَ اللَّهِ وَ ذِكْرَ الْمَوْتِ، وَ تِلَاوَةَ الْقُرْآنِ، وَالصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ. (۵۷۰)

فرمود: ذکر و یاد خداوند متعال، همچنین مرگ و حالات آن را، تلاوت و تدبیر قرآن را، صلوات و درود فرستادن بر حضرت رسول و اهل بیتش علیهم السلام را زیاد و بطور مکرر انجام دهید، پس به درستی که پاداش صلوات بر آنها ده حسنه و ثواب بیشتر خواهد بود.

۵۰۰ قال علیه السلام: إِنَّكُمْ فِي آجَالٍ مَنقُوصَةٍ وَأَيَّامٍ مَعْدُودَةٍ،

وَالْمَوْتُ يَا تَى بَغْتَهُ، مَنْ يَزْرَعُ شَرًّا يَحْصُدْ نِدَامَهُ. (۵۷۱)

فرمود: همانا شما انسانها در یک مدّت و مهلت کوتاهی بسر می برید که مدّت زمان آن حساب شده و معین می باشد و مرگ ناگهان و بدون اطلاع قبلی وارد می شود و شخص را می رباید، پس متوجّه باشید که هر کس هر مقدار در عبادت و بندگی و انجام کارهای نیک تلاش کند فردای قیامت غبطه می خورد که چرا بیشتر انجام نداده است و کسی که کار خلاف و گناه انجام دهد پشیمان و سرافکننده خواهد بود.

قسمت دوم

۵۰۱ قال علیه السلام: إِنَّ الْوُضُوءَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَفَرٌ لَا يَدْرُكُ إِلَّا بِأَمِطٍ اللَّيْلِ. (۵۷۲)

فرمود: همانا رسیدن به خداوند متعال و مقامات عالیه یک نوع سیر و سفری است که حاصل نمی شود مگر با شب زنده داری - و تلاش در عبادت و جلب رضایت او در امور مختلف.

۵۰۲ قال علیه السلام: الْمَقَادِيرُ الْعَالِيَةُ لَا تُدْفَعُ بِالْمُغَالَبَةِ، وَالْأَرْزَاقُ الْمَكْتُوبَةُ لَا تُنَالُ بِالشَّرِّهِ، وَلَا تُدْفَعُ بِالْأَمْسَاكِ عَنْهَا. (۵۷۳)

فرمود: مقدراتی که در انتظار ظهور می باشد با زرنگی و تلاش از بین نمی رود و آنچه مقدر باشد خواهد رسید، همچنین ارزاق هر کس ثبت و تعیین شده است که با رعایت شرایطی هر کس سهم خود را دریافت خواهد کرد.

۵۰۳ قال علیه السلام: لَا يَشْغَلُكَ رِزْقٌ مَضْمُونٌ عَنْ عَمَلٍ مَفْرُوضٍ. (۵۷۴)

فرمود: مواظب باش طلب روزی و هزینه ها که از طرف خداوند متعال تضمین شده تو را از کار و اعمال واجب باز ندارد. یعنی مواظب باش که به جهت تلاش و کار بیش از حدّ نسبت به واجبات سست و سهل انگار

نباشی.

۵۰۴ قال عليه السلام: الْمُؤْمِنُ بَرَكَهٌ عَلَى الْمُؤْمِنِ وَحُجَّتُهُ عَلَى الْكَافِرِ. (۵۷۵)

فرمود: وجود شخص مؤمن برای دیگر مؤمنین برکت و سبب رحمت می باشد و نسبت به کفار و مخالفین حجت و دلیل است.

۵۰۵ قال عليه السلام: قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي فَمِهِ، وَفَمُّ الْحَكِيمِ فِي قَلْبِهِ. (۵۷۶)

فرمود: تفکر و اندیشه احمق در دهان اوست، ولیکن تفکر و سخن عاقل در درون او می باشد. یعنی افراد احمق اول حرف می زنند و سپس در جهت سود و زیان آن فکر می کنند، بر خلاف عاقل که بدون فکر سخن نمی گوید.

۵۰۶ قال عليه السلام: جُزْأُهُ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ فِي صِغَرِهِ تَدْعُو إِلَى الْعُقُولِ فِي كِبَرِهِ. (۵۷۷)

فرمود: رو پیدا کردن و جریئی شدن فرزند هنگام طفولیت در مقابل پدر، سبب می شود که در بزرگی مورد نفرین و غضب پدر قرار گیرد.

۵۰۷ قال عليه السلام: أَجْمِعْ بَيْنَ الصَّلَاتَيْنِ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ، تَرَى مَا تُحِبُّ. (۵۷۸)

فرمود: نماز ظهر و عصر را دنباله هم در اول وقت انجام ده، که در نتیجه آن فقر و تنگدستی از بین می رود و به مقصود خود خواهی رسید.

۵۰۸ قال عليه السلام: أَوْرَعُ النَّاسِ مَنْ وَقَفَ عِنْدَ الشُّبْهَةِ، أَعْيَدُ النَّاسِ مَنْ أَقَامَ الْفَرَائِضَ، أَزْهَيْدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ، أَشَدُّ النَّاسِ اجْتِهَاداً مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ. (۵۷۹)

فرمود: پارساترین مردم آن کسی است که از موارد گوناگون شبهه و مشکوک اجتناب و دوری نماید. عابدترین مردم آن شخصی است که قبل از هر چیزی، واجبات الهی را انجام دهد. زاهدترین انسانها آن فردی است که موارد حرام و خلاف را مرتکب نشود. قویترین اشخاص آن

شخصی است که گناهان و خطاها را در هر حالتی ترک نماید.

۵۰۹ قال عليه السلام: لَا يَعْرِفُ النَّعْمَةَ إِلَّا الشَّاكِرُ، وَلَا يَشْكُرُ النَّعْمَةَ إِلَّا الْعَارِفُ. (۵۸۰)

فرمود: کسی قدر نعمتی را نمی داند مگر آنکه شکرگزار باشد و کسی نمی تواند شکر نعمتی را انجام دهد مگر آنکه اهل معرفت و شناخت باشد.

۵۱۰ قال عليه السلام: مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا يُغْفَرُ قَوْلُ الرَّجُلِ: لَيْتَنِي لَا أَوْ أَخِذُ إِلَّا بِهَذَا. (۵۸۱)

فرمود: بعضی از گناهانی که آمرزیده نمی شود: کاری است که شخصی انجام دهد و بگوید: ای کاش فقط بهمین خلاف عقاب می شدم یعنی گناه در نظرش ناچیز و ضعیف باشد -.

۵۱۱ قال عليه السلام: بِئْسَ الْعَبِيدُ عَيْدٌ يَكُونُ ذَا وَجْهَيْنِ وَ ذَلِيسَيْنِ، يَطْرَى أَخَاهُ شَاهِدًا وَ يَأْكُلُهُ غَائِبًا، إِنْ أُعْطِيَ حَسَدَهُ، وَ إِنْ ابْتُلِيَ خَذَلَهُ. (۵۸۲)

فرمود: بد آدمی است آنکه دارای دو چهره و دو زبان می باشد، دوست و برادرش را در حضور تعریف و تمجید می کند و در غیاب، پشت سر او بد گوئی و مذمت می نماید که همانند خوردن گوشتهای بدن او محسوب می شود.

چنین شخص دو چهره اگر دوستش در آسایش و رفاه باشد حسادت می ورزد و اگر در ناراحتی و سختی باشد زخم زبان می زند.

۵۱۲ قال عليه السلام: مِنَ التَّوَاضِعِ السَّلَامُ عَلَى كُلِّ مَنْ تَمَرُّ بِهِ، وَالْجُلُوسُ دُونَ شَرَفِ الْمَجْلِسِ. (۵۸۳)

فرمود: یکی از نشانه های تواضع و فروتنی آنست که بهر کس برخورد نمائی سلام کنی و در هنگام ورود به مجلس هر کجا جا بود بنشیننی نه آنکه به زور و زحمت برای دیگران جایی را برای خود باز کنی -.

۵۱۳ قال عليه السلام: مَنْ

رَضِيَ بِدُونِ الشَّرَفِ مِنَ الْمَجْلِسِ لَمْ يَزَلِ اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَقُومَ. (۵۸۴)

فرمود: کسی که در مجلسی وارد شود و اول مجلس را برای نشستن انتخاب کند - که بر دیگران ایجاد مزاحمت نباشد خداوند متعال و ملائکه تا هنگام خروجش از آن مجلس برایش تحیت و درود می فرستند.

۵۱۴ قال عليه السلام: لا تُمارِ فيذهبَ بهاؤُك، ولا تُمازِحَ فيجتَرأَ عليك. (۵۸۵)

فرمود: با کسی جدال و نزاع نکن که بها و ارزش خود را از دست می دهی، با کسی شوخی و مزاح ناشایسته و بی مورد نکن و گر نه افراد بر تو جریئی و چیره خواهند شد.

۵۱۵ قال عليه السلام: مَنْ آتَرَ طَاعَةَ أَبَوَيْ دِينِهِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَلَى طَاعَةِ أَبَوَيْ نَسَبِهِ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ: لَأُؤْتِرَنَّكَ كَمَا آتَرْتَنِي، وَ لَأُشَرِّفَنَّكَ بِحَضْرَةِ أَبَوَيْ دِينِكَ كَمَا شَرَّفْتُ نَفْسَكَ بِإِثَارِ حُبِّهِمَا عَلَى حُبِّ أَبَوَيْ نَسَبِكَ. (۵۸۶)

فرمود: کسی که مقدم دارد طاعت و پیروی پیغمبر اسلام حضرت محمد و امیرالمؤمنین امام علی صلوات الله علیهما را بر پیروی از پدر و مادر جسمانی خود، خداوند متعال خطاب می نماید: همانطوری که دستورات مرا بر هر چیزی مقدم داشتی تو را در خیرات و برکات مقدم می دارم و تو را همنشین پدر و مادر دینی یعنی حضرت رسول و امام علی علیهما السلام می گردانم، همانطوری که علاقه و محبت عملی و اعتقادی خود را نسبت به آنها بر هر چیزی مقدم داشتی.

۵۱۶ قال عليه السلام: لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ إِظْهَارُ الْفَرَحِ عِنْدَ الْمَحْزُونِ. (۵۸۷)

فرمود: از ادب و اخلاق انسانی و اسلامی نیست که در حضور شخص مصیبت دیده

و غمگین اظهار شادی و سرور کنی.

۵۱۷ قال علیه السلام: مَنْ كَانَ الْوَرَعُ سَجِيَّتَهُ، وَالْكَرَمُ طَبِيعَتَهُ، وَالْحِلْمُ خُلُقَهُ، كَثُرَ صَدِيقُهُ وَالثَّنَاءُ عَلَيْهِ. (۵۸۸)

فرمود: هر کس ورع در روش زندگیش باشد، بزرگواری و سخاوت عادت او باشد، صبر و بردباری برنامه اش باشد، دوستانش زیاد و تعریف کنندگانش بسیار خواهند بود.

۵۱۸ قال علیه السلام: أَعْرِفَ النَّاسَ بِحُقُوقِ إِخْوَانِهِ، وَأَشُدَّهُمْ قَضَا لَهَا، أَعْظَمَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا. (۵۸۹)

فرمود: هر کس حقوق هموعان خود را بشناسد و رعایت کند و مشکلات و نیازمندیهای آنها را برطرف نماید، در پیشگاه خداوند دارای عظمت و موقعیت خاصی خواهد بود.

۵۱۹ قال علیه السلام: اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا لَنَا زِينًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا، جُرُّوا إِلَيْنَا كُلَّ مَوَدَّةٍ، وَادْفَعُوا عَنَّا كُلَّ قَبِيحٍ، فَإِنَّهُ مَا قِيلَ فِينَا مِنْ حُسْنٍ فَحَسُنْ أَهْلُهُ، وَمَا قِيلَ فِينَا مِنْ سُوءٍ فَمَا نَحْنُ كَذَلِكَ. (۵۹۰)

فرمود: تقوای الهی را در همه امور رعایت کنید، و زینت بخش ما اهل بیت باشید و مایه ننگ ما قرار نگیرید، سعی کنید محبت و علاقه افراد را نسبت به ما جذب کنید و زشتیها را از ما دور نمایید. درباره ما آنچه از خوبیها بگویند صحیح است و ما هیچگونه عیب و نقصی نخواهیم داشت.

۵۲۰ قال علیه السلام: يَا تَيُّ عُلَمَاءَ شِيعَتِنَا الْقَوَامُونَ لِضَعْفِ مُحِبِّينَا وَ أَهْلِ وِلَايَتِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَالْأَنْوَارُ تَسْطَعُ مِنْ تِيَجَانِهِمْ عَلَى رَأْسِ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ تَأْجُ بِهَا، قَدْ انْبَثَّتْ تِلْكَ الْأَنْوَارُ فِي عَرَصَاتِ الْقِيَامَةِ وَ دَوْرَهَا مَسِيرَةٌ ثَلَاثِمِائَةٌ أَلْفِ سَنَةٍ. (۵۹۱)

فرمود: آن دسته از علما شیعیان ما که در هدایت و رفع مشکلات دوستان و علاقمندان ما، تلاش کرده اند، روز قیامت در

حالتی وارد صحرای محشر می شوند که تاج کرامت بر سر نهاده و نورشان همه جا را روشنائی می بخشد و تمام اهل محشر از آن نور بهره مند خواهند شد.

خلاصه حالات چهاردهمین معصوم دوازدهمین امام حجه بن الحسن العسكري علیه السلام

آن حضرت نزدیک طلوع فجر روز جمعه، نیمه شعبان، سال ۲۵۴ هجری قمری (۵۹۲) در شهر سامرا به طور مخفی و پنهان از دید عموم، پا بعرضه وجود نهاد.

نام: م ح م م د (۵۹۳) صلوات الله و سلامه علیه، و عجل الله تعالی فی فرجه الشریف (۵۹۴).

کنیه: ابوالقاسم، ابوجعفر و...

لقب: بیش از نهصد لقب برای حضرتش ذکر کرده اند که در کتب مختلف موجود می باشد. از آن جمل... است: مهدی، حجت، منتقم، بقیه الله الاعظم، قائم آل محمد، صاحب الزمان و...

پدر: امام حسن عسکری علیه السلام.

مادر: به نامهای نرجس، ریحانه، صیقل، سوسن معروف است.

نقش انگشتر: (أَنَا حُجَّهَاللَّهِ وَ خَاصَّتُهُ).

دربان: چهار نفر به نامهای عثمان بن سعید، محمد بن عثمان، حسین بن روح، علی بن محمد سمری، در غیبت صغری و کالت و وساطت حضرت را بر عهده داشتند.

جریان ولادت آن حضرت همانند حضرت موسی علیه السلام در کنار کاخ طاغوت زمان، مخفی و پنهان از دید جاسوسها و عموم مردم انجام گرفت.

حضرت دارای دو غیبت بوده است یکی صغری که حدود هفتاد و پنج سال بطول انجامید و دیگری غیبت کبری می باشد که تقریباً از سال ۳۳۰ هجری قمری شروع شد.

و از آن زمان به بعد برای حضرت وکیل و نائب خاصی معین و معرفی نشده است بلکه مجتهدین جامع الشرائط به عنوان وکیل و نائب عام امور جامعه را بر عهده داشته و دارند.

آن حضرت در همین جامعه بین افراد رفت و

آمد و در مجالس به صورت ناشناس شرکت می نماید و همه را می بیند و شاهد اعمال همگان خواهد بود، ولی دیگران هم گرچه او را می بینند اما شخص حضرتش را نمی شناسند که کدام یک از اشخاص می باشد.

افراد بسیاری در غیبت کبری به محضر مبارکش شرفیاب شده اند و کسب فیض کرده اند.

علائم و نشانه های متعدّد و گوناگونی جهت ظهور و قیام آن حضرت توسط معصومین (علیهم السلام) بیان شده است که در کتابهای اهل سنت و شیعه مذکور است.

وقتی حضرت در مکه معظّمه ظهور نماید، ۳۱۳ نفر اصحاب و فرماندهان او از اطراف و شهرهای مختلف در کنار کعبه الهی جمع شوند و در دست هر کدام شمشیری خواهد بود.

و سپس منادی بین زمین و آسمان گوید: این مهدی موعود است که ظهور کرده و به شیوه حضرت داود و سلیمان (علیهمما السلام) قضاوت خواهد نمود و بیّنه و شاهد لازم ندارد.

طبق آنچه در روایات آمده است حکومت آن حضرت بین هفت تا نه سال به طول خواهد انجامید.

مدّت امامت: حضرت بنابر مشهور، روز جمعه، نهم ربیع الاوّل سال ۲۶۰ هجری قمری پس از شهادت پدر بزرگوارش در سنین پنج سالگی به منصب عظمی و والای امامت و خلافت نائل گردید.

و از آن زمان تا کنون حدود ۱۱۵۸ سال می باشد و در آینده تا هر لحظه که خداوند متعال اراده نماید امامت و هدایت جامعه را به عهده خواهد داشت.

مدّت عمر: حدود پنج سال همزمان با پدر بزرگوارش امام حسن عسگری علیه السلام و پس از آن تا این زمان که رویهم ۱۱۶۳ سال عمر پربرکت آن حضرت

می باشد و در آینده تا هر زمان که خداوند بخواهد تداوم خواهد یافت.

نماز امام زمان علیه السلام دو رکعت است، در هر رکعت سوره حمد یک مرتبه و چون به جمله (إِياک نعبد و إياک نستعین) برسد، صد مرتبه آن را تکرار نماید و یک مرتبه سوره توحید خوانده شود.

همچنین هر یک از ذکر رکوع و سجود را هفت مرتبه بگوید.

و چون سلام نماز دهد تسبیح حضرت زهرا سلام الله علیها را بگوید و در بعضی عبارات آمده است که بعد از آن صد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد و بعد از آن حوائج مشروعه خود را از خداوند طلب نماید. (۵۹۵)

چهل حدیث گهربار، از امام زمان، حضرت مهدی، علیه السلام

قال الامام المهدی صاحب العصر عجل الله تعالی فرجه:

۵۲۱ الذی یجیب علیکم ولکم ان تقولوا: انا قعدوه وائمه و خلفا لله فی ارضه، وامنائه علی خلقه، وحبجه فی بلائه، نعرف الحلال والحرام، و نعرف تاویل الكتاب و فضل الخطاب. (۵۹۶)

فرمود: بر شما واجب است و به سود شما می باشد که معتقد باشید بر اینکه ما اهل بیت رسالت، محور و اساس امور، پیشوایان هدایت و خلیفه خداوند متعال در زمین هستیم.

همچنین امین خداوند بر بندگانش و حجت او در جامعه خواهیم بود، حلال و حرام را می شناسیم، تاویل و تفسیر آیات قرآن را عارف و آشنا هستیم.

۵۲۲ - قال علیه السلام: انا خاتم الأوصیا، بی یدفع البلاء عن اهلی و شیعتی. (۵۹۷)

فرمود: من آخرین وصی پیغمبر خدا هستم، به وسیله من بلاها و فتنه ها از آشنایان و شیعیانم دفع و برطرف خواهد شد.

۵۲۳ قال علیه السلام: اما الخواص الواقعه فارجعوا فیها الی رواه حدیثنا (احادیثنا)، فانهم حجتی علیکم

وَأَنَا حُجَّهَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ. (۵۹۸)

فرمود: جهت حلّ مشکلات و حوادث - امور سیاسی، عبادی، اقتصادی، نظامی، فرهنگی، اجتماعی و... - به راویان حدیث و فقها مراجعه کنید که آنها در زمان غیبت خلیفه و حجّت من بر شما هستند و من حجّت خداوند بر ایشان می باشم.

۵۲۴ قال علیه السلام: الْحَقُّ مَعَنَا، فَلَنْ يُوحِشَنَا مَنْ قَعَدَعَنَا، وَنَحْنُ صَنَائِعُ رَبِّنَا. (۵۹۹)

فرمود: حقایق و واقعیّت با ما اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله می باشد و کناره گیری عدّه ای از ما، هرگز سبب وحشت ما نخواهد شد، بلکه ما مجریان و مبلّغان دستورات الهی هستیم.

۵۲۵ - قال علیه السلام: إِنَّ الْجَنَّةَ لَأَحْمَلُ فِيهَا لِلنِّسَاءِ وَلَاوِلَادَهُ، فَإِذَا اشْتَهَى مُؤْمِنٌ وَلَدًا خَلَقَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِغَيْرِ حَمَلٍ وَلَاوِلَادَةٍ عَلَيَّ الصُّورِهَا لَتِي يُرِيدُ كَمَا خَلَقَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِبْرَةً. (۶۰۰)

فرمود: همانا بهشت جایگاهی است که در آن آبستن شدن و زایمان برای زنان نخواهد بود، پس هرگاه مؤمنی آرزوی فرزند نماید، خداوند متعال بدون جریان حمل و زایمان، فرزند دلخواهش را به او می دهد همانطوری که حضرت آدم علیه السلام را آفرید.

۵۲۶ - قال علیه السلام: لَا يُنَازِعُنَا مَوْضِعُهُ إِلَّا ظَالِمٌ آثِمٌ، وَلَا يَدَّعِيهِ إِلَّا جِدُّ كَافِرٌ. (۶۰۱)

فرمود: کسی با ما در رابطه با مقام ولایت و امامت مشاجره و منازعه نمی کند مگر آنکه ستمگر و معصیت کار باشد، همچنین کسی مدّعی ولایت و خلافت نمی شود مگر کسی که منکر و کافر باشد.

۵۲۷ - قال علیه السلام: إِنَّ الْحَقَّ مَعَنَا وَفِينَا، لَا يَقُولُ ذَلِكَ سِوَانَا إِلَّا كَذَّابٌ مُفْتَرٌّ. (۶۰۲)

فرمود: حقیقت - در همه موارد و امور - با ما و در بین ما اهل بیت

عصمت و طهارت خواهد بود و چنین سخنی را هر کس غیر از ما بگوید دروغگو و مفتری می باشد.

۵۲۸ - قال عليه السلام: اَبَى اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِلْحَقِّ اِلَّا اِتْمَامًا وَلِلْبَاطِلِ اِلَّا زَهْوًا. (۶۰۳)

فرمود: همانا خداوند متعال امتناع دارد نسبت به حق مگر آنکه به اتمام و کمال برسد و باطل نابود و مضمحل گردد.

۵۲۹ - قال عليه السلام: اِنِّى اَخْرَجُ حِيْنَ اَخْرَجُ، وَلَا يَبِيعُهُ لِاحِدٍ مِّنَ الطَّوَاغِيْتِ فِى عُنُقِى. (۶۰۴)

فرمود: در آن هنگامی که من خروج و ظهور نمایم هیچ طاغوتی بر عهده من منتی و بیعتی نخواهد داشت.

۵۳۰ - قال عليه السلام: اَنَا الَّذِى اَخْرَجُ بِهَذَا السَّيْفِ فَاَمَّا الْاَرْضُ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مَلِئْتُ ظُلْمًا وَ جَوْرًا. (۶۰۵)

فرمود: من آن کسی هستم که در آخر زمان با این شمشیر - ذوالفقار - ظهور و خروج می کنم و زمین را پر از عدل و داد می نمایم همان گونه که پر از ظلم و جور شده است.

۵۳۱ - قال عليه السلام: اِتَّقُوا اللّٰهَ وَ سَلِّمُوا لَنَا، وَرُدُّوا الْاَمْرَ اِلَيْنَا، فَعَلَيْنَا الْاَضْيَاعُ كَمَا كَانَ مِنَّا الْاِيرَادُ، وَلَا تَحَاوُلُوا كَشْفَ مَا غُطِّي عَنْكُمْ. (۶۰۶)

فرمود: از خدا بترسید و تسلیم ما باشید، و امور خود را به ما واگذار کنید، چون وظیفه ما است که شما را بی نیاز و سیراب نمائیم همانطوری که ورود شما بر چشمه معرفت به وسیله ما می باشد. و سعی ننمائید به دنبال کشف آنچه از شما پنهان شده است باشید.

۵۳۲ - قال عليه السلام: اَمَّا اَمْوَالُكُمْ فَلَا تُقْبَلُهَا اِلَّا لِتَطَهَّرُوا، فَمَنْ شَا فَلْيُصَلِّ، وَ مَنْ شَا فَلْيَقْطَعْ. (۶۰۷)

فرمود: اموال - خمس و زکات - شما را جهت تطهیر و تزکیه زندگی

و ثروتان می پذیریم، پس هر که مایل بود بپردازد، و هر که مایل نبود نپردازد.

۵۳۳ - قال عليه السلام: إِنَّا نُحِيطُ عِلْمًا بِأَنْبَاءِكُمْ، وَلَا يَغْرُبُ عَنَّا شَيْئٌ مِنْ أَخْبَارِكُمْ. (۶۰۸)

فرمود: ما بر تمامی احوال و اخبار شما آگاه و آشنائیم و چیزی از شما نزد ما پنهان نیست.

۵۳۴ - قال عليه السلام: مَنَّكَتْ لَهُ إِلَى اللَّهِ حَاجَةٌ فَلْ يَغْتَسِلْ لَيْلَهَا الْجُمُعَةَ بَعْدَ نِصْفِ اللَّيْلِ وَيَأْتِي مُصَلًّا. (۶۰۹)

فرمود: هر که خواسته ای و حاجتی از پیشگاه خداوند متعال دارد بعد از نیمه شب جمعه غسل کند و جهت مناجات و راز و نیاز با خداوند، در جایگاه نمازش قرار گیرد.

۵۳۵ - قال عليه السلام: يَا بَنِي الْمَهْزِيَارِ، لَوْلَا- اسْتِغْفَارُ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ، لَهَلَكَ مَنْ عَلَيْهَا، إِلَّا خَوَاصُّ الشَّيْعَةِ الَّتِي تَشَبَّهُهٗ أَقْوَالُهُمْ أَفْعَالُهُمْ. (۶۱۰)

فرمود: اگر طلب مغفرت و آمرزش بعضی شماها برای همدیگر نبود، هر کس روی زمین بود هلاک می گردید، مگر آن شیعیان خاصی که گفتارشان با کردارشان یکی است.

۵۳۶ - قال عليه السلام: وَأَمَّا قَوْلُ مَنْ قَالَ: إِنَّ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ يَمُتْ فَكُفْرٌ وَ تَكْذِيبٌ وَ ضَلَالٌ. (۶۱۱)

فرمود: و اما کسانی که معتقد باشند حسین علیه السلام زنده است و وفات نکرده، در کفر و تکذیب و گمراهی هستند.

۵۳۷ - قال عليه السلام: مِنْ فَضْلِهِ، أَنَّ الرَّجُلَ يَنْسِي التَّسْبِيحَ وَ يُدِيرُ السَّبْحَةَ، فَيَكْتُبُ لَهُ التَّسْبِيحُ. (۶۱۲)

فرمود: از فضائل تربت حضرت سیدالشهدا علیه السلام آن است که چنانچه تسبیح تربت حضرت در دست گرفته شود ثواب تسبیح و ذکر دارد، گرچه دعائی هم خوانده نشود.

۵۳۸ - قال عليه السلام: فِيمَنْ أَفْطَرَ يَوْمًا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ مُتَعَمِّدًا بِجِمَاعٍ مُحَرَّمٍ أَوْ طَعَامٍ مُحَرَّمٍ عَلَيْهِ: إِنَّ عَلَيْهِ ثَلَاثَ كَفَّارَاتٍ.

فرمود: کسی که روزه ماه رمضان را عمداً با چیز یا کار حرام افطار - و باطل نماید، هر سه نوع کفاره (۶۰ روزه، إطعام ۶۰ مسکین، آزادی یک بنده و قضای روزه) بر او واجب می شود.

۵۳۹ - قال عليه السلام: الا ابشرك في العطاس؟ قلت: بلى، فقال: هو امان من الموت ثلاثه ايام. (۶۱۴)

نسیم خادم گوید: در حضور حضرت عطسه کردم، فرمود: می خواهی تو را بر فوائد عطسه بشارت دهم؟
عرض کردم: بلی.

فرمود: عطسه انسان را تا سه روز از مرگ نجات می بخشد.

۵۴۰ - قال عليه السلام: ملعون ملعون من سمانى فى محفل من الناس. (۶۱۵)

فرمود: ملعون و مغضوب است کسی که نام مرا در جائی بیان کند.

۵۴۱ - قال عليه السلام: من سمانى فى مجمع من الناس فعليه لعنة الله. (۶۱۶)

فرمود: هر که نام مرا در جمع مردم بر زبان آورد، بر او لعنت و غضب خداوند می باشد.

۵۴۲ - قال عليه السلام: إن الأرض تضح إلى الله عز وجل من بول الأغلف اربعين صباحا. (۶۱۷)

فرمود: زمین تا چهل روز از ادرار کسی که ختنه نشده است ناله می کند.

۵۴۳ - قال عليه السلام: سجدها لشكر من الزم السنن و اوجبها. (۶۱۸)

فرمود: سجده شکر پس از هر نماز از بهترین و ضروری ترین سنتها است.

۵۴۴ - قال عليه السلام: إني لا مان لاهل الأرض كما أن النجوم أمان لاهل السماء. (۶۱۹)

فرمود: به درستی که من سبب آسایش و امتیث برای موجودات زمینی هستم، همانطوری که ستاره ها برای اهل آسمان امان هستند.

۵۴۵ - قال عليه السلام: قلوبنا أوعية لمشيئها لله، فإذا شا شئنا. (۶۲۰)

فرمود: قلبهای

ما ظرفهائی است برای مشیت و اراده الهی، پس هر گاه او بخواهد ما نیز می خواهیم.

۵۴۶ - قال عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا، فَلَا فَاقَةَ بِنَا إِلَى غَيْرِهِ، وَالْحَقُّ مَعَنَا فَلَنْ يُوحِشَنَا مَنْ قَعَدَ عَنَّا. (۶۲۱)

فرمود: خدا با ماست و نیازی به دیگری نداریم، و حق با ماست و هر که از ما روی گرداند باکی نداریم.

۵۴۷ - قال عليه السلام: مَا زَعَمَ أَنْفَ الشَّيْطَانِ بِشَيْءٍ مِثْلَ الصَّلَاةِ. (۶۲۲)

فرمود: هیچ چیزی و عملی همانند نماز بینی شیطان را به خاک ذلت نمی مالد و او را ذلیل نمی کند.

۵۴۸ - قال عليه السلام: لَا يَحِلُّ لِأَحَدٍ أَنْ يَتَصَرَّفَ فِي مَالٍ غَيْرِهِ بِغَيْرِ إِذْنِهِ. (۶۲۳)

فرمود: برای هیچکس جائز نیست که در اموال و چیزهای دیگران تصرف نماید مگر با اذن و اجازه صاحب و مالک آن.

۵۴۹ - قال عليه السلام: فَضْلُ الدُّعَا وَالتَّسْبِيحِ بَعْدَ الْفَرَايِضِ عَلَى الدُّعَا بِعَقِيبِ النَّوَافِلِ كَفَضْلِ الْفَرَايِضِ عَلَى النَّوَافِلِ. (۶۲۴)

فرمود: فضیلت تعقیب دعا و تسبیح بعد از نمازهای واجب نسبت به بعد از نمازهای مستحبی همانند فضیلت نماز واجب بر نماز مستحب خواهد بود.

۵۵۰ - قال عليه السلام: أَفْضَلُ أَوْقَاتِهَا صَدْرُ النَّهَارِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ. (۶۲۵)

فرمود: برای انجام نماز جعفر طیار بهترین و با فضیلت ترین اوقات پیش از ظهر روز جمعه خواهد بود.

۵۵۱ - قال عليه السلام: مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ أَخَّرَ الْغَدَاةَ إِلَى أَنْ تَنْقَضِيَ الْجُومُ. (۶۲۶)

فرمود: ملعون و نفرین شده است آن کسی که نماز صبح را عمدا تاخیر بیندازد تا موقعی که ستارگان ناپدید شوند.

۵۵۲ - قال عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ قَنَعَنَا بِعَوَائِدِ إِحْسَانِهِ وَ فَوَائِدِ امْتِنَانِهِ. (۶۲۷)

فرمود: همانا خداوند متعال، ما اهل بیت را به وسیله احسان و نعمتهایش قانع

و خود کفا گردانده است.

۵۵۳ - قال عليه السلام: إِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَبَيْنَ أَحَدٍ قَرَابَةٌ، وَ مَنْ أَنْكَرَنِي فَلَيْسَ مِنِّي، وَ سَبِيلُهُ سَبِيلُ ابْنِ نُوحٍ. (۶۲۸)

فرمود: بین خداوند و هیچیک از بندگانش خویشاوندی وجود ندارد - و هر کس به وسیله اعمال و نیات او پاداش داده می شود - هر کس مرا انکار نماید از شیعیان و دوستان ما نیست و سرنوشت او همچون فرزند حضرت نوح علیه السلام خواهد بود.

۵۵۴ - قال عليه السلام: أَمَا تَعْلَمُونَ أَنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِنْ حُجَّهِ إِلَّا ظَاهِرًا وَ إِمَّا مَعْمُورًا. (۶۲۹)

فرمود: آگاه و متوجه باشید که در هیچ حالتی زمین خالی از حجت خداوند نخواهد بود، یا بطور ظاهر و آشکار و یا مخفی و پنهان.

۵۵۵ - قال عليه السلام: إِذَا أَدَانَ اللَّهُ لَنَا فِي الْقَوْلِ ظَهَرَ الْحَقُّ، وَ اضْمَحَلَّ الْبَاطِلُ، وَ انْحَسَرَ عَنْكُمْ. (۶۳۰)

فرمود: چنانچه خداوند متعال اجازه سخن و بیان حقایق را به ما دهد، حقایق آشکار می گردد و باطل نابود می شود و خفقان و مشکلات بر طرف خواهد شد.

۵۵۶ - قال عليه السلام: وَ أَمَا وَجْهُ الْأَنْتِفَاعِ بِي فِي غَيْبَتِي فَكَأَلِ انْتِفَاعِ بِالشَّمْسِ إِذَا غَيَّبَهَا عَنِ الْبُصَارِ السَّحَابُ. (۶۳۱)

فرمود: چگونگی بهره گیری و استفاده از من در دوران غیبت همانند انتفاع از خورشید است در آن موقعی که به وسیله ابرها از چشم افراد ناپدید شود.

۵۵۷ - قال عليه السلام: وَ اجْعَلُوا قَصْدَكُمْ إِلَيْنَا بِالْمُودَةِ عَلَى السُّنَنِ الْوَاضِحَةِ. (۶۳۲)

فرمود: هدف و قصد خود را نسبت به محبت و دوستی ما اهل بیت عصمت و طهارت بر مبنای عمل به سنت و اجرا احکام الهی قرار دهید.

۵۵۸ - قال

علیه السلام: اَمَا ظُهُورُ الْفَرَجِ فَإِنَّهُ إِلَى اللَّهِ، وَ كَذِبَ الْوَقَاتُونَ. (۶۳۳)

فرمود: زمان ظهور من مربوط به اراده خداوند متعال می باشد و هر کس زمان آن را معین و معرفی کند دروغ گفته است.

۵۵۹ - قال علیه السلام: اكثرواالدُّعَا بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ، فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُكُمْ. (۶۳۴)

فرمود: برای تعجیل ظهور من - در هر موقعیت مناسبی - بسیار دعا کنید که در آن فرج و حل مشکلات شما خواهد بود.

۵۶۰ - دَفَعَ إِلَيَّ دَفْتَرًا فِيهِ دُعَا الْفَرَجِ وَ صَلَاةٌ عَلَيْهِ، فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِيهِذَا فَادُّعُ. (۶۳۵)

یکی از مؤمنین به نام ابو محمد حسن بن وجنا گوید: زیرناودان طلا در حرم خانه خداوند بودم که حضرت ولی عصر امام زمان (عج) را دیدم، دفتری را به من عنایت نمود که در آن دعای فرج و صلوات بر آن حضرت بود.

سپس فرمود: به وسیله این نوشته ها بخوان و برای ظهور و فرج من دعا کن و بر من درود و تحیت فرست.

و آن دعا بر حسب مشهور چنین نقل شده است:

اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيَّكَ (الْحُجَّهْبَيْنِ الْحَسَنِ) صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ، وَلِيًّا وَ حَافِظًا وَ قَاعِدًا وَ نَاصِرًا وَ دَلِيلًا وَ عَيْنًا، حَتَّى تُسَكِّنَهُ ارْضَكَ طَوْعًا وَ تُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا. (۶۳۶)

پی نوشت ها

۱ تا ۱۰۷

۱- بحارالانوار: ج ۲۸، ص ۲۹، س ۱۳ و ج ۳۶، ص ۳۳۶، س ۱۱، با تفاوت.

۲- مصدر قبل: ج ۱۰، ص ۴۳۲، س ۹ و ج ۲۸، ص ۳۶۸، س ۱۲.

۳- مصدر قبل: ج ۳۸، ص ۳۶، ح ۱۰.

۴- مصدر قبل: ج ۲۵، ص ۱۹، س ۱.

۵- إكمال الدين صدوق: ص ۲۳۴، ۲۴۰، در این باب احادیث متعددی است.

۶- نورالثقلین: ج

۱، ص ۵۰۷، ح ۳۶۰.

۷- نام آن حضرت به عنوان محمد رسول الله به عدد حروف أ بجد ۹۲، ۳۳۲ می باشد.

۸- خصال شیخ صدوق: ج ۲ ص ۶۰۰ ح ۳

۹- وسائل الشیعه: ج ۴ ص ۳۰۲

۱۰- بحارالانوار، ج ۱۷ ص ۳۰۱ ح ۱۳

۱۱- مطابق با دهم فروردین، سال نهم شمسی.

۱۲- امام صادق علیه السلام فرمود: ... به وسیله آن دوزن... مسموم و مقتول گردید: تفسیر عیاشی: ج ۱ ص ۲۰۰ ح ۱۵۲، البرهان: ج ۱ ص ۳۲۰، نورالثقلین: ج ۱ ص ۴۰۱ ح ۳۹۰، بحارالانوار: ج ۲۸ ص ۲۰ ح ۲۸

۱۳- مطابق با هفدهم خرداد، سال دهم شمسی.

۱۴- عدّه ای از بزرگان بر این عقیده اند: حضرت خدیجه سلام الله علیها، عذرا باکره بوده است، و در این رابطه کتابهای مانند: هدایه الکبری حنینی ص ۴۰ س ۱۶ و بحارالانوار: ج ۲۲ ص ۸ ملاحظه و دقت گردد.

۱۵- تاریخ ولادت و شهادت و دیگر حالات حضرت رسول صلی الله علیه و آله، برگرفته شده است از:

اصول کافی: ج ۱، بحارالانوار: ۱۵ ۲۲، اعیان الشیعه: ج ۱، تهذیب الاحکام: ج ۶، کشف الغمّه: ج ۱، ینایع المودّه، مناقب ابن شهر آشوب: ج ۱، تذکره الخواص، الفصول المهمّه، مجموعه نفیسه، إعلام الوری طبرسی: ج ۱، تاریخ اهل البیت، الهدایه الکبری، اثبات الوصیّه مسعودی، جمال الاسبوع، دعوات راوندی...

۱۶- وسائل الشیعه: ج ۴ ص ۳۰ ح ۴۴۳۱.

۱۷- عقاب الاعمال: ص ۳۴۳، س ۱۴، وسائل الشیعه: ج ۵، ص ۲۰۱ ح ۶۳۲۸.

۱۸- وسائل الشیعه: ج ۴ ص ۱۱۶ ح ۴۶۶۵.

۱۹- وسائل الشیعه: ج ۴ ص ۳۱ ح ۴۴۳۴.

۲۰- امالی طوسی: ج

- ٢ ص ١٤٢، بحارالانوار: ج ٧٤، ص ٨٠ ح ٣.
- ٢١- من لا يحضره الفقيه: ج ٤، ص ٣٥٣، ح ٥٧٦٢ چاپ مدرّسين.
- ٢٢- امالي طوسي: ج ١ ص ١٥٨، بحارالانوار: ج ١٠، ص ٣٦٨، ح ١٥.
- ٢٣- امالي طوسي: ج ١ ص ١٣، بحارالانوار: ج ٧٠، ص ٣٧٣، ح ٧.
- ٢٤- امالي طوسي: ج ١ ص ٨٧، بحارالانوار: ج ٩٠، ص ٢٩١، ح ١١.
- ٢٥- امالي طوسي: ج ١ ص ٢١٩، بحارالانوار: ج ٧٣، ص ٤، ح ١٣.
- ٢٦- امالي طوسي: ج ١ ص ١٥٧، بحارالانوار: ج ٩٣، ص ١٧٧، ح ٨.
- ٢٧- مسکن الفؤاد شهيد ثاني: ص ٥٠ س ١.
- ٢٨- امالي طوسي: ج ٢ ص ٩٢، بحارالانوار: ج ٦٦، ص ٣٧٥، ح ٢٤.
- ٢٩- امالي صدوق: ص ٢٤٦ ح ١٤، بحارالانوار: ج ٦٣، ص ٤٣٠، ح ١٢.
- ٣٠- امالي طوسي: ج ١ ص ٥٦، بحارالانوار: ج ٧٢، ص ١٢٠، ح ٧.
- ٣١- اعيان الشيعة: ج ١ ص ٣٠٥، بحارالانوار: ج ١٠٠، ص ١٥١، ح ١٧.
- ٣٢- امالي طوسي: ج ١ ص ٣٦٠، بحارالانوار: ج ٢٧، ص ٢٦١، ح ٢.
- ٣٣- امالي طوسي: ج ٢ ص ٩٢، بحارالانوار: ج ٢٨، ص ٤٧، ح ٩.
- ٣٤- مستدرک الوسائل: ج ١١ ص ٣٧٦ ح ١٣٣٠١.
- ٣٥- بحارالانوار: ج ١، ص ١٧٢، ح ٢٥.
- ٣٦- مستدرک الوسائل: ج ١٧ ص ٣٠٠ ح ٢١٤٠٦.
- ٣٧- مستدرک: ج ١٤ ص ٢٧٠ ح ١٦٦٨٥.
- ٣٨- تهذيب: ج ٧ ص ٣٩٩، ح ٥.
- ٣٩- تنبيه الخواطر: ص ٥٤٨، بحارالانوار: ج ٥٩، ص ٢٦٨، ح ٥٣.

٤٠- مستدرک الوسائل: ج ١٦، ص ٢١٨، ح ١٩٦٤٦.

٤١- تاریخ اسلام: ج ١٠١-١٢٠ ص ٢٨٥.

٤٢- وسائل الشیعه ج ١٦ ص ١٢٢

ح ۲۱۱۳۹.

۴۳- مستدرک الوسائل: ج ۷ ص ۱۸۴ ح ۷۹۸۴.

۴۴- بحارالانوار: ج ۷۰، ص ۳۴۷، ح ۳۴.

۴۵- تنبيه الخواطر: ص ۲۶۴

۴۶- مستدرک الوسائل: ج ۱۵ ص ۱۱۲ ح ۱۷۶۸۸.

۴۷- اعيان الشيعه: ج ۱ ص ۳۰۱

۴۸- امالی طوسی: ج ۲ ص ۱۳۲، بحارالانوار: ج ۷۱، ص ۱۹۲، ح ۱۲.

۴۹- مستدرک الوسائل: ج ۷، ص ۱۹۴، ح ۸۰۱۰.

۵۰- جامع الاحادیث: ج ۳ ص ۸۹ ح ۳۵، مستدرک الوسائل: ج ۲، ص ۶۶، ح ۱۴۲۲.

۵۱- بحارالانوار: ج ۷، ص ۳۰۲، ح ۵۳، کافی: ج ۲ ص ۶۵۸، ح ۳.

۵۲- ثواب الاعمال: ص ۲۱۱ ح ۱، بحارالانوار: ج ۴۶، ص ۱۰۰، ح ۸۸.

۵۳- اعيان الشيعه: ج ۱ ص ۳۰۲، بحارالانوار: ج ۶۸، ص ۳۵۰، ح ۱.

۵۴- امالی طوسی: ج ۲ ص ۲۰۳، بحارالانوار: ج ۶۸، ص ۱۸۸، ح ۵۴.

۵۵- اعيان الشيعه، ج ۱ ص ۳۰۰، بحارالانوار: ج ۷۴، ص ۱۳۹، ضمن ح ۱.

۵۶- نام آن حضرت به عنوان علی مرتضی به ترتیب حروف ابجد: ۱۱۰، ۱۴۵۰ می باشد.

۵۷- عمده ابن بطریق: ص ۷۴، فصل ۷، س ۱۴.

۵۸- مطابق با آذر ماه، سال ۳۵ شمسی.

۵۹- مطابق با خرداد ماه، سال ۳۶ شمسی.

۶۰- مطابق با اردیبهشت ماه، سال ۳۷ شمسی.

۶۱- آمار مذکور طبق جمع بندی کتاب ارشاد القلوب دیلمی، صفحه ۲۱۹ می باشد.

۶۲-مطالقی بادهم فروردین ماه، سال نهم شمسی.

۶۳-مطابق با یازدهم بهمن ماه، سال ۳۹ شمسی.

۶۴-ولادت و دیگر حالات امام علی علیه السلام برگرفته شده است از:

اصول کافی ج ۱، اعیان الشیعه ج ۱، مستدرک الوسائل، ناسخ التواریخ، دلائل الامامه طبری، مناقب ابن شهر آشوب، بحار الانوار، إحقاق الحقّ، كشف الغمّه، إعلام الوری طبرسی، انساب الاشراف، عیون المعجزات

شيخ حسين عبدالوهاب، تهذيب الاحكام شيخ طوسي، مجموعه نفيسه، تاريخ اهل البيت، جمال الاسبوع، دروس شهيد: ص ١٥٢ ١٥٤، تذكره الخواص، الفصول المهمه، عهد ابن بطريق و...

٦٥-امالي صدوق: ص ٩٧، بحارالانوار: ج ٩٠، ص ٣٤٣، ح ١.

٦٦-امالي طوسي: ج ١ ص ١١٤ ح ٢٩، بحارالانوار: ج ١، ص ١٦٩، ح ٢٠.

٦٧-وسائل الشيعه: ج ٢٥ ص ٤٣٤ ح ٣٢٢٩٢.

٦٨-وافي: ج ٤ ص ٤٠٢.

٦٩-أعيان الشيعه: ج ١ ص ٣٥٠، بحارالانوار: ج ٤١، ص ١٥٠، ضمن ح ٤٠.

٧٠-امالي طوسي: ج ١ ص ٥٥، بحارالانوار: ج ٢، ص ٤٨، ح ٧.

٧١-امالي صدوق: ص ٩٥، بحارالانوار: ج ٦٨، ص ١٨١، ح ٣٥.

٧٢-بحارالانوار: ج ٥ ص ٣١٧، ح ١٦ به نقل از ثواب الاعمال.

٧٣-امالي طوسي: ج ١ ص ٣٧٢، بحارالانوار: ج ٦٣، ص ١٥٢، ح ٥.

٧٤-امالي طوسي: ج ١ ص ٣٧٢، بحارالانوار: ج ٦٣، ص ١٥٥، ح ٥.

٧٥-عده الداعي: ص ٨٥ ص ١، بحارالانوار: ج ١٠١، ص ٧٣، ح ٢٤.

٧٦-مستدرک الوسائل: ج ١٦ ص ٢٩١ ح ١٩٩٢٠.

٧٧-بحارالانوار: ج ٦٩، ص ٦٨، س ٢، ضمن ح ٢٨.

٧٨-محبه البيضاء: ج ٥ ص ١٤٤، تنبيه الخواطر: ص ١٩٥، س ١٦.

٧٩-مستدرک الوسائل: ج ٣ ص ٢١٠ ح ٣٣٨٦.

٨٠-بحارالانوار: ج ١ ص ٩٦ ح ٤٠.

٨١-بحارالانوار: ج ٧٠ ص ١٣.

٨٢-نزهه الناظر و تنبيه الخاطر: ص ٧٠ ح ٦٥.

٨٣-عدّه الدّاعي: ص ٧٥ س ٨.

٨٤-نزّهه الناظر و تنبيهه الخاطر: ص ٥٢ ح ٢٦.

٨٥-نزّهه الناظر و تنبيهه الخاطر: ص ٤٦ ح ١٢.

٨٦-اختصاص شيخ مفيد: ص ١٨٩، س ٥.

٨٧-وسائل الشيعة: ج ٥ ص ٣١٨، ح ٦٦٦٢.

٨٨-وسائل الشيعة: ج ١ ص ٣٣٤ ح ٨٨٠.

٨٩-وسائل الشيعة:

ج ۱۸ ص ۳۱۶ ح ۲۳۷۵۰.

۹۰- وسائل الشیعه: ج ۱۶ ص ۲۷۰ ح ۲۱۵۳۹.

۹۱- تحف العقول: ص ۱۲۰، بحارالانوار: ج ۷۷ ص ۲۷۱ ح ۱.

۹۲- بحارالانوار: ج ۷۶، ص ۱۵۵، ح ۳۶، و ص ۲۲۹ ح ۱۰.

۹۳- اصول کافی: ج ۱، ص ۲۷، بحارالانوار: ج ۱ ص ۱۶۱ ح ۱۵.

۹۴- تحف العقول: ص ۱۵۲، بحارالانوار: ج ۷۸ ص ۵۴ ح ۹۷.

۹۵- خصال: ج ۲ ص ۱۷۰، بحارالانوار: ج ۷۳ ص ۱۴۲ ح ۱۸.

۹۶- شرح نهج البلاغه ابن عبده: ج ۳ ص ۱۶۵.

۹۷- شرح نهج البلاغه فیض الاسلام: ص ۱۱۹۳.

۹۸- شرح نهج البلاغه فیض الاسلام: ص ۱۲۳۵.

۹۹- اصول کافی، ج ۲، ص ۶۲۷ ح ۲.

۱۰۰- بحارالانوار: ج ۷۵، ص ۵۳ ح ۱۰.

۱۰۱- وسائل الشیعه: ج ۱۵، ص ۲۳ ح ۱۹۹۳۴.

۱۰۲- شرح نهج البلاغه فیض الاسلام: ص ۱۱۸۳.

۱۰۳- شرح نهج البلاغه ابن عبیده، ج ۱، ک ۴۱.

۱۰۴- شرح نهج البلاغه ابن عبده: ج ۳، ص ۳۲۴.

۱۰۵- نام مبارک آن حضرت به عنوان فاطمه، زهرا به عدد حرف ابجد، چنین است: ۱۳۵، ۲۱۳.

۱۰۶- به ترتیب مطابق بیست و هشتم مرداد، و یا هفدهم شهریور سال دهم هجری شمسی خواهد بود.

۱۰۷- ولادت و دیگر حالات حضرت زهرا سلام الله علیها بر گرفته شده است از:

اصول کافی: ج ۲، اعیان الشیعه: ج ۱، مناقب ابن شهر آشوب: ج ۱، بحارالانوار: ج ۴۳ و ۴۴، عیون المعجزات شیخ حسین

عبدالوہاب، كشف الغمّة: ج ١، يبعد، انساب الاشراف: ج ٢، تهذيب الاحكام: ج ٦، اعلام الوری: ج ١، مجموعہ نفيسه، تاريخ
اهل بيت عليهم السلام، تذكره الخواصّ، الفصول المهمّة، ينابيع المودّة، فاطمه الزهرا سلام الله عليها، دلائل الامامه و... .

٢٣٩٤١٠٨

١٠٨- شرح نهج البلاغه ابن ابى الحديد: ج ١٦، ص ٢١١.

١٠٩- رياحين

الشريعة: ج ۱، ص ۹۳.

۱۱۰- تفسیر الامام العسکری: ص ۳۳۰، ح ۱۹۱، بحارالانوار: ج ۲۳ ص ۲۵۹ ح ۸.

۱۱۱- تنبیه الخواطر: ص ۴۳۷ و ۱۰۸، بحارالانوار: ج ۶۷ ص ۲۴۹ ح ۲۵.

۱۱۲- شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید: ج ۲، ص ۴۴۹ مجمع الزوائد: ج ۹، ص ۱۳۲.

۱۱۳- کوكب الدرّی: ج ۱، ص ۲۵۴.

۱۱۴- بحارالانوار: ج ۶۸، ص ۱۵۵ ح ۱۱.

۱۱۵- اصول کافی: ج ۱، ص ۴۶۰، بیت الاحزان: ص ۱۰۴، بحارالانوار: ج ۲۸ ص ۲۵۰ ح ۳۰.

۱۱۶- صحیح مسلم: ج ۲، ص ۷۲، صحیح بخاری: ج ۶، ص ۱۷۶.

۱۱۷- صحیح مسلم: ج ۲، ص ۷۲، بخاری: ج ۵، ص ۵، بحارالانوار: ج ۲۸، ص ۳۰۳.

۱۱۸- بیت الاحزان: ص ۱۱۳، كشف الغمّه: ج ۲، ص ۴۹۴.

۱۱۹- نصال: ج ۱، ص ۱۷۳، احتجاج: ج ۱، ص ۱۴۶.

۱۲۰- ریاحین الشریعه: ج ۱، ص ۳۱۲، فاطمه الزهرا (س): ص ۳۶۰، قطعه ای از خطبه طولانی و معروف آن مظلومه در جمع مهاجرین و انصار.

۱۲۱- بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۲۰۰ ح ۳۰.

۱۲۲- بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۱۸۵، ح ۱۷.

۱۲۳- الامامه والسیاسه: ص ۳۰، بحارالانوار: ج ۲۸ ص ۳۵۵ ح ۶۹.

۱۲۴- بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۵۴ ح ۴۸.

۱۲۵- زهره الرياض کوكب الدرّی: ج ۱، ص ۲۵۳.

۱۲۶- تهذیب شیخ طوسی: ج ۱، ص ۴۲۹، كشف الغمّه: ج ۲، ص ۶۷، بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۱۸۹، ح ۱۹.

۱۲۷- بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۹۱، ح ۱۶، إحقاق الحقّ: ج ۱۰، ص ۲۵۸.

١٢٨- دلائل الامامه: ص ١٢٨ ح ٣٨، معانى الاخبار: ص ٣٥٥ ح ٢.

١٢٩- تفسير الامام العسكري (ع): ص ٣٢٠، ح ١٩١، بحار الانوار: ج ٦٥، ص ١٥٥ ح ١١.

١٣٠- بحار الانوار: ج ٤٣، ص ١٩٢ ح ٢٠،

اعیان الشیعه: ج ۱، ص ۳۲۱.

۱۳۱-کنزل العمال: ج ۱۶، ص ۴۲۶.

۱۳۲-مستدرک الوسائل: ج ۷، ص ۳۳۶، ح ۲، بحارالانوار: ج ۹۳ ص ۲۹۴ ح ۲۵.

۱۳۳-تفسیر الامام العسکری علیه السلام: ص ۳۵۴، ح ۲۴۳، مستدرک الوسائل: ج ۱۲، ص ۲۶۲، بحارالانوار: ج ۷۲، ص ۴۰۱ ح ۴۳.

۱۳۴-کنزل العمال: ج ۱۵، ص ۲۴۲، ح ۴۰۷۵۹.

۱۳۵-دلائل الامامه: ص ۷۱ س ۱۶، معانی الاخبار: ص ۳۹۹ ضمن ح ۹.

۱۳۶-تفسیر التبیان: ج ۹، ص ۳۷.

۱۳۷-علل الشرایع: ج ۱، ص ۱۸۳، بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۸۲ ح ۴.

۱۳۸-مجمع الزوائد: ج ۸، ص ۱۰۸، مسند فاطمه: ص ۳۳ و ۵۲.

۱۳۹-کشف الغمّه: ج ۲، ص ۵۷، بحارالانوار: ج ۸، ص ۵۳ ح ۶۲.

۱۴۰-إحقاق الحقّ: ج ۱۹، ص ۱۲۹.

۱۴۱-بحارالانوار: ج ۷۹ ص ۲۷، ضمن ح ۱۳.

۱۴۲-امالی شیخ طوسی: ج ۲، ص ۲۲۸.

۱۴۳-مدینه المعاجز: ج ۳، ص ۴۳۰.

۱۴۴-ریاحین الشریعه: ج ۱، ص ۳۱۲، فاطمه الزهرا علیها السلام ص ۳۶۰، قطعه ای از خطبه طولانی و معروف آن مظلومه.

۱۴۵-همان مدرک قبل.

۱۴۶-الامامه والتبصره: ص ۱، بحارالانوار: ج ۳۶ ص ۳۵۲ ح ۲۲۴.

۱۴۷-مطابق با دوازدهم اسفند، سال سوّم شمسی.

۱۴۸-نام و لقب حضرت به عنوان حسن مجتبی علیه السلام به رقم حروف ابجد کبیر چنین می شود: ۱۱۸، ۴۴۶.

۱۴۹-مرحوم سید محسن امین از بعضی روایات و تواریخ استفاده کرده است بر اینکه امام حسن مجتبی علیه السلام شش ماهه به دنیا آمده است: اعیان الشیعه ج ۱ ص ۵۶۲ ۵۷۸.

۱۵۰-مطابق با یازدهم بهمن ماه سال سی و نهم شمسی.

۱۵۱-ولادت و دیگر حالت امام حسن مجتبی علیه السلام برگرفته شده است از:

اصول کافی ج ۱، کشف الغمّه ج

٢، اعيان الشيعة ج ١، دلائل الامامه طبري، مناقب ابن شهر آشوب، عيون المعجزات حسين عبد الوهاب، تهذيب الاحكام شيخ طوسي، بحار الانوار: ج ٤٣ و ٤٤، مستدرک الوسائل، مجموعه نفيه، جمال الاسبوع، إعلام الوري ج ١، إحقاق الحق ج ١٩، تذكره الخواص، الفصول المهمه، تاريخ اهل البيت، ...

١٥٢- تنبيه الخواطر: ص ٤٢٧، بحار الانوار: ج ٦٨ ص ١٨٤ س ١١، ضمن ح ٤٤.

١٥٣- كلمه الامام الحسن عليه السلام: ٧، ص ٢١١.

١٥٤- كلمه الامام الحسن عليه السلام: ٧، ص ٢٥، بحار الانوار: ج ٤٤ ص ٢٣ ح ٧.

١٥٥- إحقاق الحق: ج ١١ ص ١٨٣ س ٢ و ص ١٨٥.

١٥٦- دعوات الراوندي: ص ٢٤ ح ١٣، بحار الانوار: ج ٨٩ ص ٢٠٤ ح ٢١.

١٥٧- بحار الانوار: ج ٧٥ ص ١١١ ضمن ح ٦.

١٥٨- وافي: ج ٤ ص ١٥٥٣ ح ٢، التهذيب ج ٢ ص ٣٢١ ح ١٦٦.

١٥٩- تحف العقول: ص ٢٣٤ ص ١٤، الفقيه: ج ١ ص ٥١١ ح ١٤٧٩.

١٦٠- تحف العقول: ص ٢٣٥ س ٧، مستدرک: ج ٣ ص ٣٥٩ ح ٣٧٧٨.

١٦١- إحقاق الحق: ج ١ ص ٢٣٨ س ٢.

١٦٢- إحقاق الحق: ج ١١ ص ٢٣٥ س ٧.

١٦٣- كلمه الامام الحسن عليه السلام: ص ١٤٠.

١٦٤- اعيان الشيعة: ج ١ ص ٥٧٧، بحار الانوار: ج ٧٥ ص ١١١ ح ٦.

١٦٥- تحف العقول: ص ٢٢٩ س ٥، بحار الانوار: ج ١٠ ص ١٣٠ ح ١.

١٦٦- كلمه الامام حسن عليه السلام: ص ١٣٨، تحف العقول ص ٢٣٤ س ٦، بحار الانوار: ج ٧٥ ص ١٠٥ ح ٤.

١٦٧- تحف العقول ص ٢٣٦ س ١٣، بحار الانوار: ج ٧٥ ص ١٠٥ ح ٤.

١٦٨- تحف العقول: ص ٢٣٢ س ٢، بحار الانوار: ج ٧٥ ص ١١٠ ح ٥.

١٦٩- مستدرک الوسائل:

ج ٣ ص ٢٤٥ ح ٤.

١٧٠- اعيان الشيعة: ج ١ ص ٥٧٧، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١١٣ ح ٧.

١٧١- كلمة الامام حسن عليه السلام: ص ٢١٢، بحارالانوار: ج ٧٣ ص ٣١٨ ح ٦.

١٧٢- همان مدرک: ص ٥٧.

١٧٣- تحف العقول: ص ٢٣٣، اعيان الشيعة: ج ١ ص ٥٧٧، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٠٥ ح ٤.

١٧٤- تحف العقول: ص ٢٣٤ س ٧، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٠٥ ح ٤.

١٧٥- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ٣٥، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١١١ ح ٦.

١٧٦- احقاق الحق: ج ١١ ص ٢٤٢ س ٢.

١٧٧- تحف العقول: ص ٢٣٤ س ٣، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٠٦ ح ٤.

١٧٨- تحف العقول: ص ٢٣٥ س ١٤، بحارالانوار: ج ٧٣ ص ٣١٢ ح ٣.

١٧٩- كلمة الامام الحسن عليه السلام، ص ٣٩، بحارالانوار: ج ١ ص ٢١٨ ح ٤٣.

١٨٠- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ٤٦.

١٨١- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ١٢٩.

١٨٢- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ١٩٨.

١٨٣- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ٢٠٩.

١٨٤- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ٢٠٩.

١٨٥- احقاق الحق: ج ١١ ص ٢٣٤ س ٨.

١٨٦- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ١٣٩، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١١٣ ح ٧.

١٨٧- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ١٣٩، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٠٥ ح ٤.

١٨٨- كلمة الامام الحسن عليه السلام: ص ١٣٩.

۱۸۹- کلمه الامام الحسن علیه السلام: ص ۳۶، بحارالانوار: ج ۴۴ ص ۱۳۸ ح ۶.

۱۹۰- کلمه الامام الحسن علیه السلام ص ۳۷، بحارالانوار: ج ۴۴ ص ۱۳۸ ح ۶.

۱۹۱- احقاق الحق: ج ۱۱ ص ۲۰ س ۱.

۱۹۲- مطابق با بیستم دی ماه، سال چهارم شمسی.

۱۹۳- برخلاف

اعیان الشیعه که اظهار داشته است: امام حسن مجتبی علیه السلام شش ماهه به دنیا آمده و امام حسین علیه السلام طبق روال عادی مدّت حمل را گذرانده است.

۱۹۴- نام حضرت به عنوان حسین، شهید به رمز حروف ابجد: ۱۲۸، ۳۱۹ می باشد.

۱۹۵- مطابق با نهم فروردین ماه، سال چهل و نه شمسی.

۱۹۶- مطابق با بیست و یکم مهرماه، سال پنجاه و نه شمسی.

۱۹۷- بحارالانوار: ج ۹۷ ص ۸۷.

جهت تدوین و تنظیم خلاصه حالات حضرت کتابهای ذیل مورد استفاده قرار گرفته است:

اصول کافی ج ۱، مستدرک الوسائل، اعیان الشیعه ج ۱، مناقب ابن شهر آشوب ج ۲، بحارالانوار ج ۴۳ و ۴۴، کشف الغمّه ج ۱، عیون معجزات شیخ حسین عبدالوهاب، دلائل الامامه، تاریخ اهل البیت، مجموعه نفیسه، تذکره الخواص، الفصول المهمّه، ینابیع المودّه، جمال الاسبوع، حلیه الابرار ج ۳، جامع المقال طریحی: ص ۱۸۷...

۱۹۸- تحف العقول: ص ۱۷۷، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۱۷ ح ۵.

۱۹۹- نهج الشهاده: ص ۳۹، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۲۱ ح ۴.

۲۰۰- مستدرک الوسائل: ج ۹ ص ۲۴ ح ۱۰۰۹۹ به نقل از مجموعه شهید.

۲۰۱- محجّه البیضا: ج ۴ ص ۲۲۸، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۱۶ ح ۲.

۲۰۲- تحف العقول: ص ۱۷۹، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۱۹ ح ۲.

۲۰۳- بحارالانوار: ج ۲ ص ۱۳۰ ح ۱۵، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۲۷ ح ۱۰.

۲۰۴- نهج الشهاده: ص ۴۷.

۲۰۵- بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۲۷ ح ۱۰.

۲۰۶- وسائل الشیعه: ج ۱۱، ص ۳۳۹، بحارالانوار: ج ۴۶ ص ۱۵۳ ح ۱۶.

۲۰۷- بحارالانوار: ج ۴۴ ص ۱۹۲ ضمن ح ۴، و ص ۳۸۱

ضمن ح ٢.

٢٠٨- وسائل الشيعة: ج ٥، ص ٢٥، كافي: ج ٦ ص ٤٤٥ ح ٤.

٢٠٩- امالي شيخ صدوق: ص ١١٨، بحارالانوار: ج ٤٤ ص ٢٨٤ ح ١٩.

٢١٠- إحقاق الحق: ج ١١، ص ٤٣١.

٢١١- تنبيه الخواطر: ص ٣٤٨.

٢١٢- تنبيه الخواطر: ص ٤٢٧، بحارالانوار: ج ٦٨ ص ١٨٣ ح ٤٤.

٢١٣- تنبيه الخواطر: ص ٤٢٩.

٢١٤- محجّه اليضا: ج ٤ ص ٢٢٨.

٢١٥- نهج الشهاده: ص ٣٨.

٢١٦- نهج الشهاده ص ٥٩.

٢١٧- نهج الشهاده: ص ٤٧.

٢١٨- نهج الشهاده ص ١٩٦.

٢١٩- بلاغه الحسين عليه السلام: ص ٢٨٥.

٢٢٠- وسائل الشيعة: ج ١٦ ص ٦٥ ح ٢٠٩٩٣، كافي: ٢/٤٣٩ ح ٨.

٢٢١- اصول كافي ج ٢ ص ٦١١، بحارالانوار: ج ٨٩ ص ٢٠٠ ح ١٧.

٢٢٢- تحف العقول: ص ١٧٤، و بحارالانوار: ج ١٠ ص ١٣٧ ح ٤.

٢٢٣- بحارالانوار: ج ٧٠ ص ٣٥٣ ح ٥٤ به نقل از عيون الاخبار الرضا عليه السلام.

٢٢٤- وسائل الشيعة: ح ٢٠ ج ٣ ص ٢٤٣، بحارالانوار: ج ١٠٠ ص ٢٩٢ ح ٣٩.

٢٢٥- مستدرک الوسائل: ج ٩ ص ٣٩١ ج ١، بحارالانوار: ج ٦٩ ص ٣٥٤ ح ١١.

٢٢٦- مستدرک الوسائل: ج ١١ ص ٢١٨ ح ١٥، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٢٥٧ ح ١٠٨.

٢٢٧- مستدرک الوسائل: ج ١٢ ص ٤١٦ ح ١٣، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٢١ ح ٤.

٢٢٨- ینابیع المودّة: ج ٢ ص ٣٧ ح ٥٨.

٢٢٩- نهج الشهاده: ص ٦٠.

٢٣٠- نهج الشهاده: ص ٣٤٦.

٢٣١- اصول کافی: ج ٢ ص ٣٧٣ ح ٣، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٢٠ س ٦، وسائل الشیعه: ١٦/١٥٣ ح ٣.

٢٣٢- نهج الشهاده: ص ٣٧٠، مستدرک الوسائل: ج ١١ ص ٢٤٥ ح ١٢٨٨١.

٢٣٣- نهج الشهاده، ص ٣٥٦، بحارالانوار:

ج ۷۵ ص ۱۲۷ ح ۱۱.

۲۳۴- بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۵۴ ح ۹۶.

۲۳۵- نهج الشهاده: ص ۲۹۳ ح ۱۹۳، تفسير الامام العسكري عليه السلام ص ۳۳۰، بحارالانوار: ج ۲۳ ص ۲۶۰ ح ۸.

۲۳۶- امالی شيخ صدوق: ص ۱۶۷، نهج الشهاده: ص ۲۶۰، مستدرک الوسائل: ج ۱۲ ص ۲۰۹ ح ۱۳۹۰۲.

۲۳۷- تفسير الامام العسكري عليه السلام: ص ۳۰۹ ح ۱۵۴، بحارالانوار: ج ۶۵ ص ۱۵۶ ح ۱۱.

۲۳۸- ميلاد با سعادت آن حضرت طبق تاريخ شمسی به ترتيب بالا چنين است: ۲۱ آذرماه، سال ۳۵، يا ۶ بهمن ماه، سال ۳۷.

۲۳۹- نام و لقب مبارک آن حضرت به عنوان امام علی، زين العابدين عليه السلام به عدد حروف ابجد کبير چنين می باشد: ۱۱۰، ۲۳۵.

۳۵۸۵۲۴۰

۲۴۰- تاريخ شهادت آن حضرت به تاريخ شمسی به ترتيب بالا چنين می شود: ۲۹ مهرماه، يا ۱۲ آبان، سال ۹۱، يا سال ۹۲.

۲۴۱- تاريخ ولادت و ديگر حالات حضرت برگرفته شده است از:

اصول کافی ج ۱، تهذيب الاحکام ج ۶، كشف الغمّه ج ۱، تاريخ اهل البيت، إعلام الوری ج ۱، اعيان الشيعه ج ۱، مجموعه نفيسه، بحارالانوار: ج ۴۶، مناقب ابن شهر آشوب ج ۲، تذکره الخواص، عيون المعجزات، جامع المقال طريحي، مستدرک الوسائل، فصول المهمّه ابن صبّاغ، جمال الاسبوع و...

۲۴۲- تحف العقول: ص ۲۰۴، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۴۱ ح ۳.

۲۴۳- تحف العقول: ص ۲۰۴، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۱۴۰ ح ۳.

۲۴۴- مشکاه الانوار: ص ۱۷۲، بحارالانوار: ج ۶۶ ص ۳۸۵ ح ۴۸.

۲۴۵- مشکاه الانوار: ص ۲۴۶، بحارالانوار: ج ۶۷ ص ۶۴ ح ۵.

۲۴۶- تحف العقول: ص ۱۸۶، بحارالانوار: ج ۷۱ ص ۱۲ ح ۲.

۲۴۷- تحف العقول: ص ۲۰۳، بحارالانوار:

نوار: ج ٧٥ ص ١٣٩ ح ٣.

٢٤٨-تحف العقول: ص ٢١٠، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٣٦ ح ٣.

٢٤٩-تحف العقول: ص ٢٠١، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ١٣٦ ح ٣.

٢٥٠-مشكاة الانوار: ص ٢٣٢ س ٢٠.

٢٥١-مشكاة الانوار: ١٦٦ س ٣.

٢٥٢-مشكاة الانوار: ص ١٥٧ س ٢٠.

٢٥٣-مشكاة الانوار: ص ٢٠٧ س ١٨.

٢٥٤-مشكاة الانوار: ص ٢٢٩ س ١٠.

٢٥٥-ايعان الشيعة: ج ١ ص ٦٤٥.

٢٥٦-مستدرک الوسائل: ج ٧ ص ٢٥٢ ح ٨.

٢٥٧-مستدرک الوسائل: ج ١٧ ص ٢٦٢ ح ٢٥.

٢٥٨-تنبيه الخواطر: ص ٣٤٣.

٢٥٩-وسائل الشيعة: ج ١٧ ص ٦٤٧ ح ١، ومشكاة الانوار: ص ٢٦٢.

٢٦٠-مستدرک الوسائل: ج ٤ ص ٢٣٨ ح ٣.

٢٦١-من لا يحضره الفقيه: ج ٢ ص ١٤٦ ح ٩٥.

٢٦٢-همان مدرک: ج ٢ ص ١٤٧ ح ٩٧.

٢٦٣-مستدرک الوسائل: ج ٢ ص ٤١٣ ح ١٦.

٢٦٤-مستدرک الوسائل: ج ٢ ص ٤٢٤ ح ٢١.

٢٦٥-بحار الانوار: ج ٧٥ ص ٢٦١ ح ٦٤.

٢٦٦-بحارالانوار: ج ١ ص ١٤١ ضمن ح ٣٠، و ج ٧٥ ص ٣٠٤.

۲۶۷-کافی: ج ۲ ص ۹۹.

۲۶۸-کافی: ج ۲ ص ۱۱۵، وسائل الشیعه ج ۱۲ ص ۱۸۹ ح ۱.

۲۶۹-بحار الانوار: ج ۷۳ ص ۹۲.

۲۷۰-کافی: ج ۱ ص ۳۵.

۲۷۱-کافی: ج ۱ ص ۱۰۲.

۲۷۲-تحف العقول: ص ۲۰۴.

۲۷۳-تحف العقول: ص ۲۰۲.

۲۷۴-تحف العقول: ص ۲۰۴.

۲۷۵-تحف العقول: ص ۲۰۲.

۲۷۶-بحار الانوار: ج ۶ ص ۱۵۹ ح ۱۹، بنقل از خصال شیخ صدوق.

۲۷۷-خصال: ج ۲ ص ۵۴۲.

۲۷۸-بحار الانوار: ج ۷۳ ص ۱۲۷.

۲۷۹-کافی: ج ۲ ص ۳۲۰.

۲۸۰-بحار الانوار: ج ۱ ص ۹۴ ح ۹۶، به نقل از تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام.

۲۸۱-تحف العقول: ص ۲۰۲.

۲۸۲-تاریخ ولادت آن حضرت بر حسب شمسی ۲۷/۹/۵۵ و یا ۲۲/۲/۵۶ می باشد.

۲۸۳-نام حضرت به عنوان امام (محمد باقر)

عليه السلام طبق عدد حروف ابجد ۹۲، ۳۰۳ می شود.

۲۸۴- دو نفر از ائمه عليهم السلام دارای کنیه ابو جعفر هستند: امام پنجم به عنوان ابو جعفر اول و امام نهم به عنوان ابو جعفر ثانی، در روایات هر کجا ابو جعفر بدون قرینه و قیدی آمده باشد گفته اند: منظور امام پنجم است.

۲۸۵- تاریخ شهادت بر حسب سال شمسی ۱۲/۲/۱۱۱ و یا ۱۵/۱۱/۱۱۱ می باشد.

۲۸۶- ولادت و دیگر حالات حضرت برگرفته شده است از اصول کافی ج ۱، تهذیب الاحکام ج ۶، مناقب ابن شهر آشوب ج ۳، دعوات راوندی، إعلام الوری ج ۱، ینابیع المودّه، أعیان الشیعه ج ۱، کشف الغمّه ج ۱، مستدرک الوسائل ج ۶، بحارالانوار ج ۴۵ و ۸۸، مجموعه نفیسه، تاریخ اهل البیت، تذکره الخواصّ، دلائل الامامه، ارشاد مفید، جمال الاسبوع و...

۲۸۷- اصول کافی: ج ۱ ص ۱۰۲ ح ۴.

۲۸۸- اصول کافی: ج ۱، ص ۷، ح ۷.

۲۸۹- اثبات الهداه: ج ۳، ص ۴۶۷ و بحارالانوار: ج ۵۲ ص ۱۲۵ ح ۱۳ با تفاوت.

۲۹۰- اصول کافی: ج ۱، ص ۱۷۹، ح ۱۲.

۲۹۱- بحارالانوار: ج ۱، ص ۱۳۷، ح ۳۱.

۲۹۲- محاسن برقی: ج ۱، ص ۲۲۸، بحارالانوار: ج ۱ ص ۲۱۴ ح ۱۶.

۲۹۳- اصول کافی: ج ۱ ص ۴۲ ح ۳، مستدرک الوسائل: ج ۱۷ ص ۲۴۴.

۲۹۴- وسائل الشیعه: ج ۴، ص ۲۷، ح ۴۴۲۴.

۲۹۵- وسائل الشیعه: ج ۴، ص ۲۳، ح ۴۴۱۳.

۲۹۶- وسائل الشیعه: ج ۱، ص ۱۸، ح ۱۰.

۲۹۷- امالی شیخ طوسی: ج ۱، ص ۱۷۵.

۲۹۸- مستدرک الوسائل: ج ۶، ص ۶۴، ح ۱۵.

۲۹۹- وسائل الشیعه: ج ۱۷، ص ۲۱، ح ۲۱۸۷۶.

۳۰۰- وسائل الشیعه: ج ۲۱، ص

٤٩٠، ح ٢٧٦٦٩.

٣٠١- مستدرک الوسائل: ج ٣، ص ٣٨٥.

٣٠٢- تنبيه الخواطر: ص ٥٢٣.

٣٠٣- تنبيه الخواطر: ص ٤٢٧.

٣٠٤- عدّه الداعى: ص ٩٩، س ١٥.

٣٠٥- مستدرک الوسائل: ج ١٢، ص ٤٠٢، ح ٦.

٣٠٦- الجواهر السنّيه: ص ٢٨.

٣٠٧- محاسن برقى: ص ٣٩٣، ح ٤.

٣٠٨- بحارالانوار: ج ٧، ص ٣٠٣، ح ٦١.

٣٠٩- وسائل الشيعه: ج ٥، ص ٣٢٢ ح ٦٦٧٥.

٣١٠- تنبيه الخواطر: ص ٥٢٨، وسائل الشيعه: ج ١٢ ص ٣٠٦ ح ١٦٣٧٠.

٣١١- وسائل الشيعه: ج ٤، ص ١٩، ح ٤٤٠١.

٣١٢- وسائل الشيعه: ج ٣، ص ٣، ح ١٥٣ ح ٣٢٦٥.

٣١٣- بحارالانوار: ج ٦٨ ص ٣٣٦، ح ٢٢.

٣١٤- تنبيه الخواطر: ص ٤٦٨ س ٥.

٣١٥- بحارالانوار: ج ٦٣ ص ٣٩٤ ح ٢.

٣١٦- خصال صدوق: ج ١، ص ١٣، بحارالانوار: ج ٧٣ ص ٢٠ ح ٢.

٣١٧- وسائل الشيعه: ج ١٦، ص ٢٠ ح ٢٠٨٥٣.

٣١٨- تحف العقول: ص ٢٢١.

٣١٩- تحف العقول: ص ٢١٣.

۳۲۰- تحف العقول: ص ۲۱۸.

۳۲۱- وسائل الشیعه: ج ۸ ص ۲۸۶ ح ۱۰۶۷۹.

۳۲۲- وسائل الشیعه: ج ۱۵، ص ۲۲۲، ح ۲۰۳۳۰.

۳۲۳- وسائل الشیعه: ج ۱۵، ص ۲۴۷ ح ۲۰۴۰۷.

۳۲۴- وسائل الشیعه: ج ۱۶، ص ۱۱۳ ح ۲۱۱۱۹.

۳۲۵- وسائل الشیعه: ج ۱۶، ص ۱۷۳ ح ۲۱۲۷۱.

۳۲۶- تحف العقول: ص ۲۱۵، بحار الانوار: ج ۷۵ ص ۱۷۵ ح ۵.

۳۲۷- تاریخ ولادت آن حضرت طبق شمسی ۴/۳/۷۸ یا ۱۲/۵/۸۱ خواهد بود.

۳۲۸- نام مبارک آن حضرت به عنوان امام (جعفر، صادق) علیه السلام طبق عدد حروف ا بجد ۳۵۳، ۱۹۵ می باشد.

۳۲۹- تاریخ شهادت آن حضرت طبق سال شمسی ۲۶/۹/۱۴۴ می باشد.

۳۳۰- تاریخ ولادت و دیگر حالات حضرت برگرفته شده است از:

اصول کافی ج ۱، تهذیب الاحکام ج ۶، تذکره الخواص، اعیان الشیعه

ج ١، مستدرک الوسائل ٦، كشف الغمه ج ٢، مجموعه نفيسه، تاريخ اهل البيت، ينابيع الموده، اعلام الورى طبرسى ج ١، جمال الاسبوع، دعوات راوندى، بحارالانوار ج ٤٧ و ٨٨ عيون المعجزات، دلائل الامامه طبرى، ارشاد مفيد و...

٣٣١- جامع الاحاديث الشيعه: ج ١ ص ١٢٧ ح ١٠٢.

٣٣٢- امالى الصدوق: ص ٢٥٢ ح ١٣.

٣٣٣- امالى الصدوق: ص ١٩٧ س ٣.

٣٣٤- وسائل الشيعه: ج ٤ ص ٣٤ ح ٤٤٤٢.

٣٣٥- وسائل الشيعه: ج ٨ ص ١٣ ح ١٠٠٠٧ به از كافى و تهذيب.

٣٣٦- اختصاص شيخ مفيد: ص ٢٤٠.

٣٣٧- مستدرک الوسائل: ج ٩ ص ١٦ ح ٤.

٣٣٨- وسائل الشيعه: ج ١١ ص ٤١٢ ح ١٥١٣٣.

٣٣٩- امالى طوسى: ج ٢ ص ٢٧٩.

٣٤٠- وسائل الشيعه: ج ١ ص ٣٨٠ ح ١٠٠٥.

٣٤١- امالى طوسى: ج ٢ ص ٣٤٣.

٣٤٢- وسائل الشيعه: ج ١ ص ٤٧٤ ح ١٢٥٨.

٣٤٣- من لا يحضره الفقيه: ج ٢ ص ٥١ ح ١٣.

٣٤٤- وسائل الشيعه: ج ١٠ ص ١٥٧ ح ١٣١٠٢.

٣٤٥- وسائل الشيعه: ج ٦ ص ٢٠٤ ح ٧٧٣٤.

٣٤٦- وسائل الشيعه: ج ٦ ص ٢٢٥ ح ٧٧٩٢.

٣٤٧- وسائل الشيعه: ج ٢٥ ص ١٤٧ ح ٣١٤٧٢.

٣٤٨- وسائل الشيعه: ج ٢٥ ص ٢٠٨ ح ٣١٦٩٩.

٣٤٩- جامع احاديث الشيعة: ج ٥ ص ٣٥٨ ح ١٢.

٣٥٠- جامع احاديث الشيعة: ج ٦ ص ١٧٨ ح ٧٨.

٣٥١- وسائل الشيعة: ج ٢ ص ١٢٤ ح ١٦٨٤.

٣٥٢- امالي طوسي: ج ٢ ص ٢٧٨ وسائل الشيعة: ج ١٦ ص ٣٦ ح ١٠.

٣٥٣- بحار الانوار: ج ٧٩ ص ١١٦ ح ٧ و ح ٨ و ص ١٢٣ ح ١٦.

٣٥٤- مصادقه الاخوان: ص ٨٢ ح ٨.

٣٥٥- امالي شيخ طوسي: ج ١ ص ١٢٥.

٣٥٦- مستدرک الوسائل: ج ٧ ص

۱۶۳ ح ۱.

۳۵۷- مستدرک الوسائل: ج ۶ ص ۴۳۱ ح ۸۳۵۷.

۳۵۸- مستدرک الوسائل: ج ۱۶ ص ۲۸۸ ح ۱.

۴۷۴ تا ۳۵۹

۳۵۹- اعیان الشیعه: ج ۱ ص ۶۷۲.

۳۶۰- وسائل الشیعه: ج ۴ ص ۱۱۲ ح ۴۶۵۰.

۳۶۱- وسائل الشیعه: ج ۱۵ ص ۱۶۲ ح ۲۰۲۱۵.

۳۶۲- وسائل الشیعه: ج ۱۶ ص ۹۳ ح ۲۱۰۷۰.

۳۶۳- وسائل الشیعه: ج ۱۶ ص ۷۶ ح ۲۱۰۲۳.

۳۶۴- مستدرک الوسائل: ج ۶ ص ۶۶ ح ۲۲.

۳۶۵- اصول کافی: ج ۲ ص ۲۷۲.

۳۶۶- امالی صدوق: ص ۳۲۱ ح ۲.

۳۶۷- وسائل الشیعه: ج ۷ ص ۳۶۳ ح ۹۵۸۷، و ص ۳۵۶ ح ۹۵۶۴.

۳۶۸- دعوات راوندی ص ۱۲۳ ح ۳۰۲.

۳۶۹- خصال: ص ۶۳۹ ح ۱۴.

۳۷۰- الامام الصادق علیه السلام: ص ۱۴۳، بحارالانوار: ج ۱ ص ۲۲۴ ح ۱۳.

۳۷۱- مطابق با بیستم آبان ۱۲۴ شمسی.

۳۷۲- نام مبارک حضرت با عنوان امام (موسی کاظم) علیه السلام طبق حروف ابجد کبیر ۱۱۶، ۹۶۱ می شود.

۳۷۳- مطابق با ۱۳ شهریور ۱۷۸ شمسی.

۳۷۴- تاریخ ولادت و دیگر حالات حضرت برگرفته شده است از:

اصول كافي ج ١، تهذيب الاحكام ج ٦، تاريخ اهل البيت عليهم السلام، مجموعه نفيسه، مستدرک الوسائل، تذکره الخواص، اعيان الشيعة ج ٢، ينابيع الموده، الفصول المهمه، كشف الغمه ج ٢، عيون المعجزات، إعلام الوري، بحارالانوار: ج ٤٧، دلائل الامامه، جمال الاسبوع، دعوات راوندي و...

٣٧٥- اعيان الشيعة: ج ٢ ص ٩، نزهه الناظر: ص ١٢١ ح ١، بحارالانوار: ج ٧٧ ص ٣٢٨ ح ٥.

٣٧٦- نزهه الناظر و تنبيه الخاطر: ص ١٢٢ ح ٢.

٣٧٧- تحف العقول: ص ٢١٣.

٣٧٨- بحارالانوار: ج ٧٣ ص ٩١.

٣٧٩- تحف العقول: ص ٢٩١.

٣٨٠- نزهه الناظر و تنبيه الخاطر: ص ١٢٣ ح ٦.

-٣٨١

نزهه الناظر و تنبيه خاطر: ص ١٢٣ ح ١٣.

٣٨٢- نزهه الناظر و تنبيه خاطر: ص ١٢٤ ح ١٥.

٣٨٣- بحارالانوار: ج ٩٨ ص ١٣٦ ح ٧٦، مصباح المتهجد شيخ طوسي: ص ٧٣٥ ب ٣.

٣٨٤- وسائل الشيعة: ج ٢ ص ٥٢ ح ١٤٥٤.

٣٨٥- وسائل الشيعة: ج ١٢ ص ١١٨ ح ١٥٨١٢.

٣٨٦- وسائل الشيعة: ج ٢٥ ص ٧٨ ح ٢١٢٤٠.

٣٨٧- تحف العقول: ص ٣٨٨ س ١٧، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٠٣ ضمن ح ٢٥.

٣٨٨- اصول كافي: ج ١ ص ٣٨.

٣٨٩- تحف العقول: ص ٣٠١.

٣٩٠- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٢٧ س ٢ ضمن ح ٤.

٣٩١- تحف العقول: ص ٢٩٧.

٣٩٢- تحف العقول: ص ٣٠٤، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٢٥ ح ٢.

٣٩٣- تحف العقول: ص ٣٠٢.

٣٩٤- تحف العقول: ص ٣٠٣.

٣٩٥- تحف العقول: ص ٢٠٩.

٣٩٦- وسائل الشيعة: ح ٤ ص ٧٣ ح ٤٥٤٧.

٣٩٧- تحف العقول: ص ٢٩٢.

٣٩٨- تحف العقول: ص ٢٩٢.

٣٩٩- تحف العقول: ص ٣٠٢.

٤٠٠- اصول كافي: ج ١ ص ٧٢ ح ١٠.

- ٤٠١- وسائل الشيعة: ج ١٧ ص ٥٨ ح ٢١٩٧٢.
- ٤٠٢- وسائل الشيعة: ج ١٥ ص ٢٧٣ ح ٢٠٤٩٧.
- ٤٠٣- وسائل الشيعة: ج ٢١ ص ٥٤٠ ح ٢٧٨٠٥.
- ٤٠٤- وسائل الشيعة: ج ١٦ ص ٩٥ ح ٢١٠٧٤.
- ٤٠٥- تحف العقول: ص ٢٨٥، بحارالانوار: ج ١ ص ١٣٦ ضمن ح ٣٠.
- ٤٠٦- اصول كافي: ج ٢ ص ٤٩٤ ح ١٥.
- ٤٠٧- تحف العقول: ص ٢٨٦.
- ٤٠٨- وسائل الشيعة: ج ٢ ص ٦٥ ح ١٤٩٩.
- ٤٠٩- وسائل الشيعة: ج ٥ ص ٣٤٠ ح ٣، محاسن برقي ص ٦٢٢ ح ٦٩.
- ٤١٠- اصول كافي ج ١ ص ١٧٩ ح ٩.
- ٤١١- خصال: ج ١ ص ٩ ح ٣٠.
- ٤١٢- مستدرک الوسائل: ج ١٧ ص ٢٧٨ ح ٣٥.
- ٤١٣- وسائل الشيعة: ج

۱۵ ص ۳۵۰ ح ۱، مستدرک ج ۱۱ ص ۳۸۱ ح ۱.

۴۱۴- وافی: ج ۴ ص ۱۴۵ ح ۱، بحارالانوار: ج ۶۷ ص ۱۳۶ ح ۲.

۴۱۵- سال ولادت آن حضرت بین محدثین اختلاف است که از ۱۴۸ تا ۱۵۳ گفته اند. و برحسب ۱۱ / ذی القعدة / ۱۴۸ قمری، طبق سال شمسی ۱۱ / آذرماه / ۱۴۴ می باشد.

۴۱۶- نام و لقب مبارک حضرت به عنوان امام (علی، رضا) علیه السلام، طبق حروف ابجد کبیر، عدد ۱۱۰، ۱۰۰۱ می باشد.

۴۱۷- تاریخ شهادت حضرت طبق سال شمسی: ۱۹ / شهریور / ۱۹۷، یا ۱۷ / مرداد / ۲۰۰ خواهد بود.

۴۱۸- تاریخ ولادت و دیگر حالات حضرت برگرفته شده است از:

بحارالانوار ج ۴۹، اعیان الشیعه ج ۲، ناسخ التواریخ، اصول کافی ج ۱، کشف الغمّه ج ۲، فصول المهمّه، إعلام الوری طبرسی ج ۲، مجموعه نفیسه، تاریخ اهل بیت، ینایع المودّه، تهذیب الاحکام ج ۶، جمال الاسبوع سید بن طاووس، دعوات راوندی، دلائل الامامه، عیون المعجزات، دروس شهید ص ۱۵۲ ۱۵۴ و...

۴۱۹- مستدرک الوسائل: ج ۱۰ ص ۲۵۰ ح ۳۸.

۴۲۰- مستدرک الوسائل: ج ۱۰ ص ۳۵۹ ح ۲.

۴۲۱- مستدرک الوسائل: ج ۳ ص ۲۵ ح ۴.

۴۲۲- تهذیب الاحکام: ج ۲ ص ۲۴۲ ح ۹۵۷.

۴۲۳- وسائل الشیعه: ج ۴ ص ۴۳ ح ۴۴۶۹.

۴۲۴- وسائل الشیعه: ج ۲۱ ص ۴۶۰ ح ۲۷۵۸۰.

۴۲۵- وسائل الشیعه: ج ۱ ص ۴۶۷ ح ۱۲۳۸.

۴۲۶- بحارالانوار: ج ۲ ص ۳۰ ح ۱۳.

۴۲۷- الدرّه الباهره: ص ۳۸ س ۳، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۵۴ س ۱۰.

۴۲۸- جامع الاخبار: ص ۵۹، بحارالانوار: ج ۹۱ ص ۴۷ ح ۲.

۴۲۹- امالی

- صدوق: ص ٤٨، بحارالانوار: ج ٩١ ص ٤٧ ضمن ح ٢.
- ٤٣٠- علل الشرايع: ص ١٩٨ ح ٢١.
- ٤٣١- بصائرالدرجات: ص ٣٠٨ ح ٥ ج ٢ ص ٧٠.
- ٤٣٢- وسائل الشيعة: ج ٢١ ص ٥٤٠ ح ٢٧٨٠٧.
- ٤٣٣- بحار: ٧٨ ص ١٨٣ ح ٣٥ ثواب الاعمال: ص ١٧٥.
- ٤٣٤- محاسن برقي: ص ٤٢٢ ح ٢٠٨.
- ٤٣٥- امالي طوسي: ج ١ ص ٨٢، بحارالانوار: ج ٧١ ص ٢٧٤ ح ٤.
- ٤٣٦- وسائل الشيعة: ج ٢١ ص ٥٦١ ح ٢٧٨٧٣.
- ٤٣٧- مستدرک الوسائل: ج ٢ ص ١٥٥ ح ٣٠.
- ٤٣٨- مصادقه الاخوان: ص ٥٢ ح ١.
- ٤٣٩- وسائل الشيعة: ج ٢٥ ص ١٨٣ ح ٣١٦٩٣.
- ٤٤٠- مستدرک الوسائل: ج ١٥ ص ٣٥٨ ح ٨.
- ٤٤١- جامع الاحاديث: ج ١ ص ١٧١ ح ٢٣٤، بحارالانوار: ج ٦٥ ص ١٦٧ ح ٢٤.
- ٤٤٢- وسائل الشيعة: ج ١٤ ص ٥٠٢ ح ١٩٦٩٣.
- ٤٤٣- وسائل الشيعة: ج ١٦ ص ٦٣ ح ٢٠٩٩٠.
- ٤٤٤- امالي شيخ صدوق: ص ٢٣٣ ح ١٧.
- ٤٤٥- بحارالانوار: ج ٤ ص ٩٧ ح ٣.
- ٤٤٦- مستدرک الوسائل: ج ٦ ص ٤٩ ح ٦.
- ٤٤٧- امالي طوسي: ج ٨٢ ص ٦ ح ١٨٨ ح ١.
- ٤٤٨- وسائل الشيعة: ج ٦ ص ٤٩٧ ح ٨٥٣٣.

٤٤٩- وسائل الشيعة: ج ١٦ ص ٣٧٢ ح ٦، اصول كافي: ج ٢ ص ١٦٠ ح ٤.

٤٥٠- اعلام الوري: ج ٢ ص ٧٠، بصائر الدرجات: ج ٨ ص ٣٠٨ ح ٥.

٤٥١- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٣٤ ح ١، مستدرک الوسائل: ج ٩ ص ٣٧.

٤٥٢- مستدرک الوسائل: ج ٩ ص ١٦ ح

٤٥٣- وسائل الشيعة: ج ٢٠ ص ٨٠ ح ٢٢٠٤٠.

٤٥٤- من لا يحضره الفقيه: ج ١ ص ١١٥ ح ٥٤١، وسائل الشيعة: ج ٣ ص ٢٢٧ ح ٣٤٧٩.

٤٥٥- وسائل الشيعة:

ج ۲۰ ص ۲۸۳ ح ۲۵۶۳۶.

۴۵۶- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ج ۱ ص ۲۹۲ ح ۴۴.

۴۵۷- الکافی: ج ۵ ص ۲۶۰ ح ۵.

۴۵۸- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ج ۱ ص ۲۹۹.

۴۵۹- مطابق با ۲۲ فروردین، سال ۱۹۰ شمسی.

۴۶۰- نام مبارک حضرت با عنوان امام (محمد جواد) علیه السلام به عدد حروف ابجد کبیر ۸۸، ۱۸ می باشد.

۴۶۱- مطابق با ۱۳ آذر، سال ۲۱۲ شمسی.

۴۶۲- تاریخ ولادت و دیگر حالات حضرت گرفته شده است از:

اصول کافی ج ۱، تهذیب الاحکام ج ۶، مستدرک الوسائل ج ۶، بحار الانوار ج ۴۸، اعیان الشیعه ج ۲، ناسخ التواریخ ج ۱۲، اعلام الوری طبرسی ج ۲، عیون المعجزات، ینابیع الموده، کشف الغمه ج ۲، تاریخ اهل بیت علیه السلام، مجموعه نفیسه، هدایه الکبری، دروس شهید ص ۱۵۲ - ۱۵۴، جمال الاسبوع، ...

۴۶۳- مستدرک الوسائل: ج ۸ ص ۳۲۹ ح ۱.

۴۶۴- امالی شیخ مفید: ص ۳۲۸ ح ۱۳.

۴۶۵- مستدرک الوسائل: ج ۸ ص ۳۵۱، ح ۴.

۴۶۶- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ج ۲ ص ۲۵۶ ح ۶.

۴۶۷- بحار الانوار: ج ۶۸ ص ۱۵۵ ح ۶۹.

۴۶۸- بحار الانوار: ص ۳۴ ح ۱۳.

۴۶۹- بحار الانوار: ج ۷۱ ص ۱۸۱.

۴۷۰- تنبیه الخواطر: ص ۴۲۸، بحار الانوار: ج ۶۷ ص ۲۴۵ ح ۱۹.

۴۷۱- وسائل الشیعه: ج ۱۶ ص ۲۴۲ ح ۲۱۴۶۶.

۴۷۲- مستدرک الوسائل: ج ۷ ص ۲۳۰ ح ۵.

٤٧٣- مستدرک الوسائل: ج ١٧ ص ٣٠٨ ح ٥.

٤٧٤- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٨٠ ح ٤٢.

٤٧٥ تا ٤٣٦

٤٧٥- تهذيب الاحكام: ج ٧ ص ٣٩٦ ح ٩.

٤٧٦- كشف الغمّة: ج ٢ ص ٣٤٩، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨١ ح ٧٥.

٤٧٧- كشف الغمّة: ج ٢ ص ٣٤٩،

- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨٢ ح ٧٩.
- ٤٧٨- بحارالانوار: ج ٦٨ ص ٣٤٠ ح ١٣.
- ٤٧٩- الامام الجواد عليه السلام: ص ٣٨٧.
- ٤٨٠- خصال: ج ٢ ص ٦٥٠ ح ٤٦.
- ٤٨١- اختيار معرفة الرجال: ص ٥٦٤ ح ١٠٦٦.
- ٤٨٢- بحارالانوار: ج ٦٨ ص ٥٣ ح ٦٩.
- ٤٨٣- كشف الغمّة: ج ٢ ص ٣٥٠ س ١١.
- ٤٨٤- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨٠ ح ٦٣.
- ٤٨٥- حليه الابرار: ج ٤ ص ٥٩٩ س ١١.
- ٤٨٦- كشف الغمّة: ج ٢ ص ٣٤٧، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨٠، ضمن ح ٦٥.
- ٤٨٧- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٥٨.
- ٤٨٨- كافي: ج ٣ ص ٣٢١ ح ٧.
- ٤٨٩- نورالابصار: ص ٣٣١ س ١٢، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨٠ س ١٢.
- ٤٩٠- خصال صدوق: ص ٤٢ ح ٣٢.
- ٤٩١- كافي: ج ٣ ص ٢١٨ ح ٣.
- ٤٩٢- احقاق الحق: ج ١٢ ص ٤٣٩ س ١١.
- ٤٩٣- كشف الغمّة: ج ٢ ص ٣٤٩، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨٢ ح ٧٨.
- ٤٩٤- ارشادالقلوب ديلمى: ص ١٦٠ س ١٩.
- ٤٩٥- كشف الغمّة: ج ٢ ص ٣٤٩ س ١٣.
- ٤٩٦- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٨١ ح ٧٤.

۴۹۷- کشف الغمّه: ج ۲ ص ۳۴۹ س ۳.

۴۹۸- بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۴۶۶.

۴۹۹- کامل الزیارات: ص ۵۳۶ ح ۸۲۷، بحارالانوار: ج ۹۹ ص ۲۶۵.

۵۰۰- بحارالانوار: ج ۷۱ ص ۳۶۷.

۵۰۱- بحارالانوار: ج ۷۳ ص ۳۵۱.

۵۰۲- نزهه الناظر و تنبيه الخاطر: ص ۱۳۴ ح ۲، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۶۴، ضمن ح ۴.

۵۰۳- مطابق با نهم مهر ماه، سال ۲۰۶ هجری شمسی می باشد.

۵۰۴- بین تاریخ نویسان و راویان حدیث اختلاف است که ولادت حضرت در چه تاریخی واقع شده، بین ۱۵ و یا ۲۷

ذی الحجّه، یا آنکه دوّم، یا ۱۳ رجب سال ۲۱۲.

۵۰۵- نام و لقب آن حضرت به عنوان امام (علیّ، هادی) علیه السلام طبق عدد حروف أ بجد کبیر ۱۱۰، ۲۰ می شود.

۵۰۶- مطابق با یازدهم تیرماه، سال ۲۴۷ هجری شمسی می باشد.

۵۰۷- تاریخ ولادت و دیگر حالات برگرفته شده از: اصول کافی ج ۱، تهذیب الاحکام ج ۶، تاریخ اهل البیت ع، مجموعه نفیسه، اعیان الشیعه ج ۲، اعلام الوری طبرسی ج ۲، کشف الغمّه ج ۲، بحارالانوار ۴۸، جمال الاسبوع، دروس شهید: ص ۱۵۲، ۱۵۴، دعوات راوندی...

۵۰۸- بحارالانوار: ج ۶۸ ص ۱۸۲ ح ۴۱، اعیان الشیعه: ج ۲ ص ۳۹.

۵۰۹- غده الداعی مرحوم راوندی: ص ۲۰۸.

۵۱۰- بحارالانوار: ج ۸۴ ص ۱۷۲ به نقل از اعلام الدین دیلمی.

۵۱۱- بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۶۹ ح ۴، اعلام الدین: ص ۳۱۲ س ۱۴.

۵۱۲- بحارالانوار: ج ۶۹ ص ۱۹۹ ح ۲۷.

۵۱۳- امالی شیخ مفید: ص ۳۲۹، ح ۱۳.

۵۱۴- اعیان الشیعه: ج ۲ ص ۳۹، تحف العقول: ص ۴۳۸.

۵۱۵- اعیان الشیعه: ج ۲ ص ۳۹، بحارالانوار: ج ۱۷.

۵۱۶- مستدرک الوسائل: ج ۱۲ ص ۳۰۸ ح ۲.

۵۱۷- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ج ۲ ص ۲۶۰ ح ۲۲.

۵۱۸- امالی طوسی: ج ۲ ص ۵۸۰ ح ۸.

۵۱۹- مستدرک الوسائل: ج ۱۲ ص ۱۱ ح ۱۸.

۵۲۰- بحارالانوار: ج ۲ ص ۶ ضمن ح ۱۳.

۵۲۱- وسائل الشیعه: ج ۲۵، ص ۲۱۰، ح ۲.

۵۲۲- بحارالانوار: ج ۷۳، ص ۱۱۵ ح ۱۶.

٥٢٣- اعلام الدين: ص ٣١١ س ١٦، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٦٩ ح ٤.

٥٢٤- كافي: ج ٥، ص ١٢٥، ح ٧.

٥٢٥- نزهه الناظر: ص

- ۱۴۱ ح ۲۳، اعلام الدین: ص ۳۱۱ س ۲۰.
- ۵۲۶- بحارالانوار: ج ۶۹ ص ۳۱۶ ح ۲۴.
- ۵۲۷- اعلام الدین: ص ۳۱۱ س ۴، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۶۹.
- ۵۲۸- تحف العقول: ص ۳۵۷، بحارالانوار: ج ۹۸ ص ۱۳۰ ضمن ح ۳۴.
- ۵۲۹- تحف العقول: ص ۳۵۸.
- ۵۳۰- تحف العقول: ص ۳۸۳، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۶۵.
- ۵۳۱- محجّه البیضا: ج ۵، ص ۲۲۵.
- ۵۳۲- بحارالانوار: ج ۵۷، ص ۸۱.
- ۵۳۳- بحارالانوار: ج ۵۷، ص ۸۳.
- ۵۳۴- بحارالانوار: ج ۵۰، ص ۲۶۴.
- ۵۳۵- بحارالانوار: ج ۷۱، ص ۱۸۲.
- ۵۳۶- بحارالانوار: ج ۷۱ ص ۳۲۴، مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸۴ ح ۴.
- ۵۳۷- بحارالانوار: ج ۷۵، ص ۶۵ ح ۴.
- ۵۳۸- بحارالانوار: ج ۷۵، ص ۱۷۳ ح ۲.
- ۵۳۹- نزهه الناظر و تنبيه الخاطر: ص ۱۴۱ ح ۲۱.
- ۵۴۰- بحارالانوار: ج ۷۸ ص ۳۶۸، ضمن ح ۳، نزهه الناظر: ص ۱۳۹ ح ۱۲.
- ۵۴۱- الدرہ الباهره: ص، نزهه الناظر: ص ۱۳۸ ح ۷.
- ۵۴۲- بحارالانوار: ج ۵۰ ص ۲۳۹ ح ۴ به نقل از إكمال الدین صدوق.
- ۵۴۳- بحارالانوار: ج ۷۳ ص ۱۹۷ ح ۱۷ به نقل از درّه الباهره.
- ۵۴۴- بحارالانوار: ج ۵۰ ص ۲۱۵ ح ۱ س ۱۸، به نقل از امالی طوسی.

۵۴۵- وسائل الشیعه: ج ۱۶، ص ۲۲۱ ح ۲۱۳۸۲.

۵۴۶- نزهه الناظر و تنبيه الخاطر: ص ۱۳۸ ح ۵.

۵۴۷- تحف العقول: ص ۳۵۸، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۶۵، ضمن ح ۱.

۵۴۸- مطابق با پانزدهم آذر ماه، سال ۲۲۵ هجری شمسی می باشد.

۵۴۹- نام و لقب آن حضرت به عنوان امام (حسن، عسکری) علیه السلام طبق عدد حروف اُ بجد کبیر ۱۱۸، ۳۶۰ می شود.

۵۵۰- مطابق

با پانزدهم دیماه، سال ۲۵۲ هجری شمسی می باشد.

۵۵۱- تاریخ ولادت و دیگر حالات حضرت برگرفته شده است از: اصول کافی: ج ۱، تهذیب الاحکام: ج ۶، تذکره الخواص، أعيان الشيعه: ج ۲، مستدرک الوسائل: ج ۶، كشف الغمّه: ج ۲، مجموعه نفیسه، تاریخ أهل البيت، ینابیع المودّه: إعلام الوری طبرسی: ج ۲، جمال الاسبوع، دعوات راوندی، دلائل الامامه طبری، ارشاد مفید، دروس شهید: ص ۱۵۲ ۱۵۴ و...

۵۵۲- اصول کافی: ج ۱ ص ۵۱۹ ح ۱۱.

۵۵۳- حدیقه الشیعه: ج ۲ ص ۱۹۴، وافی: ج ۴ ص ۱۷۷ ح ۴۲.

۵۵۴- مستدرک الوسائل: ج ۱۱ ص ۱۸۴ ح ۳.

۵۵۵- تحف العقول: ص ۴۸۹ س ۱۳، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۴ ح ۲۶.

۵۵۶- مستدرک الوسائل: ج ۱۲ ص ۲۶۱ ح ۱.

۵۵۷- مستدرک الوسائل: ج ۱۲ ص ۲۶۱ س ۱۵، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۴۰۱، ضمن ح ۴۲.

۵۵۸- مستدرک الوسائل: ج ۸ ص ۳۵۱ ح ۵، بحارالانوار: ج ۷۱ ص ۱۹۸ ح ۳۴.

۵۵۹- تحف العقول: ص ۳۶۱.

۵۶۰- بحارالانوار: ج ۱ ص ۹۵ ح ۲۷.

۵۶۱- تحف العقول: ص ۴۸۹ س ۲۰، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۴ ح ۳۳.

۵۶۲- بحارالانوار: ج ۶۸ ص ۳۳۶ س ۲۱ ضمن ح ۲۲.

۵۶۳- تحف العقول: ص ۴۹۸ س ۲۲، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۴ ح ۳۵.

۵۶۴- بحارالانوار: ج ۷۱ ص ۱۸۸ ح ۱۵.

۵۶۵- تحف العقول: ص ۴۸۹ س ۱۷، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۴ ح ۲۴.

۵۶۶- بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۲ ح ۱۱.

۵۶۷- اعیان الشیعه: ج ۲ ص ۴۱ س ۳۰، بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۲ ح ۱۲.

۵۶۸- احتجاج طبرسی: ج ۲ ص

٥١٧ ح ٣٤٠، بحارالانوار: ج ٤١ ص ٥٥ ح ٥.

٥٦٩- طب الائمه سيد شبر: ص ٣٣١ س ٨.

٥٧٠- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٢ س ٢١، ضمن ح ١٢.

٥٧١- اعيان الشيعة: ج ٢ ص ٤٢ س ٢، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٣ ح ١٩.

٥٧٢- اعيان الشيعة: ج ٢ ص ٤٢ س ٢٩، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٨٠ س ١.

٥٧٣- اعلام الدين: ص ٣١٣ س ٣، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٩ س ١٨.

٥٧٤- تحف العقول: ص ٤٨٩ س ٩، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٤ ح ٢٢.

٥٧٥- تحف العقول: ص ٤٨٩ س ٧، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٤ ح ٢٠.

٥٧٦- تحف العقول: ص ٤٨٩ س ٨، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٤ ح ٢١.

٥٧٧- تحف العقول: ص ٤٨٩ س ١٤، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٤ ح ٢٧.

٥٧٨- كافي: ج ٣ ص ٢٨٧ ح ٦.

٥٧٩- اعيان الشيعة: ج ٢ ص ٤٢ س ١، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٣ ح ١٨.

٥٨٠- اعلام الدين ديلمى: ص ٣١٣ س ٣، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٨ س ١٦.

٥٨١- غيبه شيخ طوسى: ص ٢٠٧ ح ١٧٦، بحارالانوار: ج ٥٠ ص ٢٥٠ ح ٤.

٥٨٢- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٣ ح ١٤.

٥٨٣- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٢ ح ٩.

٥٨٤- بحارالانوار: ج ٧٢ ص ٤٦٦ ح ١٢.

٥٨٥- اعيان الشيعة: ج ٢ ص ٤١ س ٢٣، بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٠ ح ١.

٥٨٦- تفسير الا، امام العسكري عليه السلام: ص ٣٣٣ ح ٢١٠.

٥٨٧- بحارالانوار: ج ٧٥ ص ٣٧٤ ح ٢٨.

۵۸۹- احتجاج طبرسی: ج ۲ ص ۵۱۷ ح ۳۴۰.

۵۹۰- بحارالانوار: ج ۷۵ ص ۳۷۲ س ۱۸.

۵۹۱- تفسیر الامام العسکری علیه السلام: ص ۳۴۵ ح ۲۲۶.

۵۹۲- مطابق با بیست و دوّم مرداد ماه، سال ۲۴۷ هجری شمسی می باشد.

۵۹۳- نام و لقب آن حضرت به عنوان امام (محمّد، مهدی) علیه السلام طبق عدد حروف ابجد کبیر - ۹۲، ۹۵ می باشد.

۵۹۴- طبق احادیث وارده: گفتن نام صریح امام زمان در زمان غیبت حرام و غیرمجاز است.

۵۹۵- ولادت و دیگر حالات حضرت برگرفته شده است از: اصول کافی ج ۱، تهذیب الاحکام ج ۶، تاریخ اهل البیت، مجموعه نفیسه، اعیان الشیعه ج ۲، کشف الغمّه ج ۲، ینابیع المودّه، بحارالانوار، جمال الاسبوع، دعوات راوندی، اعلام الوری طبرسی ج ۲، دلائل الامامه، دروس شهید: ص ۱۵۲، ۱۵۴، و...

۵۹۶- تفسیر عیاشی: ج ۱ ص ۱۶، بحارالانوار: ج ۸۹ ص ۹۶ ح ۵۸.

۵۹۷- دعوات راوندی: ص ۲۰۷ ح ۵۶۳.

۵۹۸- بحارالانوار: ج ۲ ص ۹۰ ح ۱۳، و ج ۵۲ ص ۱۸۱ ح ۱۰، و ج ۷۵ ص ۳۸۰ ح ۱.

۵۹۹- بحارالانوار: ج ۵۳ ص ۱۷۸.

۶۰۰- بحارالانوار: ج ۵۳ ص ۱۶۳.

۶۰۱- بحارالانوار: ج ۵۳ ص ۱۷۹.

۶۰۲- بحارالانوار: ج ۵۳ ص ۱۹۱.

۶۰۳- بحارالانوار: ج ۵۳ ص ۱۹۶.

۶۰۴- بحارالانوار: ج ۵۶ ص ۱۸۱.

۶۰۵- بحارالانوار: ج ۵۵ ص ۴۱.

۶۰۶- بحارالانوار: ج ۵۳ ص ۱۹۱، اکمال الدین: ج ۲ ص ۵۱۰.

٤٠٧- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٨٠، اكمال الدين: ج ٢ ص ٤٨٤.

٤٠٨- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٧٥، احتجاج: ج ٢ ص ٤٩٧.

٤٠٩- مستدرک الوسائل: ج ٢ ص ٥١٧ ح

- ٦١٠- مستدرک الوسائل: ج ١٠ ص ٢٤٧ ح ٤.
- ٦١١- وسائل الشيعه: ج ٢٨ ص ٣٥١ ح ٣٩، غيبه الطوسي: ص ١٧٧.
- ٦١٢- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٦٥.
- ٦١٣- وسائل الشيعه: ج ١٠ ص ٥٥.
- ٦١٤- وسائل الشيعه: ج ١٢ ص ٨٩ ح ١.
- ٦١٥- وسائل الشيعه: ج ١٦ ص ٢٤٢ ح ١٢.
- ٦١٦- وسائل الشيعه: ج ١٦ ص ٢٤٢ ح ١٢.
- ٦١٧- وسائل الشيعه: ج ٢١ ص ٤٤٢ ح ١.
- ٦١٨- وسائل الشيعه: ج ٦ ص ٤٩٠ ح ٣، بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٦١.
- ٦١٩- الدرّه الباهره: ص ٤٨ س ٣.
- ٦٢٠- بحارالانوار ج ٥٢ ص ٥٢.
- ٦٢١- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٩١، إكمال الدين ج ٢ ص ٥١١.
- ٦٢٢- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٨٢.
- ٦٢٣- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٨٣.
- ٦٢٤- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٦١.
- ٦٢٥- بحارالانوار: ج ٥٦ ص ١٦٨.
- ٦٢٦- بحارالانوار: ج ٥٥ ص ١٦.
- ٦٢٧- بحارالانوار: ج ٥٥ ص ٣٧.
- ٦٢٨- بحارالانوار: ج ٥٠ ص ٢٢٧.

٦٢٩- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٩١.

٦٣٠- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٩٦.

٦٣١- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٨١.

٦٣٢- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٧٩.

٦٣٣- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٨١.

٦٣٤- بحارالانوار: ج ٥٣ ص ١٨٢.

٦٣٥- إكمال الدين شيخ صدوق: ص ٤٤٣ ح ١٧.

٦٣٦- كافي: ج ٤ ص ١٦٢ ح ٤، فلاح السائل سيدبن طاووس: ص ٤٦.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقاتی و ترجمانی

اصفهان

گام‌های

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹